

ရောဒေါင်း

အိတ်ဒါဒ် နှင့်

အယူအဆရေးရာများ

ဤ ‘ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် အယူအဆရေးရာများ’ ကို ဦးလှကြိုင်
လောကစာပေ (၀၂၃၃)၊ ၃ ငါးထပ်ကြီးဘုရားလမ်း၊ မဟန်း၊
ရန်ကုန်မြို့က ထုတ်ဝေ၍ ဒေါ်မြထွေး၊ တော်ဝင် ပုံနှိပ်တိုက်
(၀၂၂၇၄)၊ ၉၂/၂၀ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့က ပုံနှိပ်သည်။

ဒုတိယအကြိမ် - ၁၉၉၁၊ စက်တင်ဘာလ
စာမူ ခွင့်ပြုချက် - ၃၁၄/၉၁ (၇)
မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုချက် - /၉၁ (၇)
ပန်းချီ - ထွဋ်ဆွေအောင်
စောင်ရေ - ၁,၀၀၀
တန်ဖိုး - ၃၀ ကျပ်

ယောဒမင်းကြီးစာပေက ထုတ်ဝေသည်

၃၄၆/၁၉ အနောက်ရန်ကင်း၊ ရန်ကင်းစာတိုက် (၁၁၀၈၁)၊ ရန်ကုန်

မာတိကာ

၁။	ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်	၁
၂။	ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် စေတနာ	၁၈
၃။	ဓမ္မတာနှင့် သဘာဝဓမ္မ	၃၇
၄။	ယခင်ခေတ်နှင့် ယခုခေတ်	၅၀
၅။	လူဖြစ်ရကျိုး နပ်ပါစေ	၆၇
၆။	မလုပ်ချင်အလျှင်း-လုပ်လျှင်သပ်ရပ်စေရမည်	၈၁
၇။	ကျွန်ုပ်နှင့် စာပေ	၉၂
၈။	အတ္တပရိစ္ဆာဒခေါ် ကိုယ်ကျင့်တရား	၁၀၄
၉။	ဆုတ်ကုပ်လော တက်ကပ်လော	၁၁၆
၁၀။	စာပေရေးရာ ဆွေးနွေးချက်	၁၃၂
၁၁။	နှားသိုးခေါ် မိုးကြိုးနှင့်ကျွန်ုပ်	၁၅၂

ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်

ကလံမဒုက္ခနှင့် မဟတ္တမဂန္ဓီတို့၏ ဝါဒများကို
ဗုဒ္ဓဝါဒ “ပေတံ” ဖြင့် တိုင်းထွာခြင်း

အသက်အရွယ်ကြီးပြင်းလာပြီဖြစ်သော ဤနောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်ုပ်သည် ပြဿနာအရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ ကမ္ဘာကျော် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ အယူဝါဒနှင့် အပြုအမူများကို ဖြစ်စေ ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်မှ ဆန်းစစ်ဝေဖန်တတ်သော အလေ့အကျင့်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့လက်ထက်တွင် နည်းစနစ် တီထွင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာ၌ ကျော်ကြားခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနှစ်ဦးမှာ ကလံမဒုက္ခနှင့် မဟတ္တမဂန္ဓီတို့ပင်ဖြစ်ရာ ကလံမဒုက္ခ၏ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်နှင့် မဟတ္တမဂန္ဓီ၏ အဟိံသဝါဒတို့မှာ သဘောကျလျှင်ကျသလိုသဘောမကျလျှင်မကျသလို ဝေဖန်သူအမြောက်အမြား ပေါ်ထွက်ခဲ့ကြ၏။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌မူ ကိုယ်တိုင်က သဘောကျခြင်း မကျခြင်းကို အပထား၍၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ဗုဒ္ဓဝါဒတည်းဟူသော ‘ပေတံ’နှင့် တိုင်းထွာပါက မည်မျှအထိ အောင်မြင်ထိုက်သည်၊ မည်မျှထက်ပို၍ မအောင်မြင်နိုင်ဟူသည်ကို တင်ပြရန် ကြိုးစားလိုသည်။

ယောဉ်မင်းကြီးစာပေ

ပရိယေသန မူလကဒုက္ခ

ကလံမာဂ္ဂင်္ဂါ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ် သဘောမကျဘဲ မနေနိုင်သော ရည်ရွယ်ချက်ကြီးမှာ လူတိုင်း လူတိုင်း အလုပ်အကိုင် ကိုယ်စီရှိ၍၊ အလုပ်လက်မဲ့ မရှိစေရ၊ သားသမီးများ၏ ပညာရေးအတွက် မပူပန်ရ၊ နာဖျားရေးနှင့် အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်ရေးအတွက် မကြောင့်ကြရ၊ အစိုးရက တာဝန် ယူသည်ဆိုသော အချက်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓက ပရိယေသန မူလက ဒုက္ခဟု ဟောတော်မူရာ၊ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဝမ်းဗေးအတွက် ထိန်းကျောင်းရခြင်းတည်းဟူသော အလုပ် သည် ဒုက္ခကြီးတစ်ခုဖြစ်သည်ဟုဟောတော်မူ၏။ များစွာသော တိုင်းပြည်များ၌ ဝမ်းဗေးအတွက် အလုပ်လုပ်ရသောဒုက္ခအပြင် ထိုအလုပ်ကို ရအောင် ကြံစည်အားထုတ်ရခြင်းသည်လည်း ဒုက္ခ ကြီးတစ်ခုဖြစ်နေ၏။ များစွာသော တိုင်းပြည်သားတို့အဖို့မှာ ဝမ်းဗေးအတွက် အလုပ် လုပ်ရသော ဒုက္ခထက် အလုပ်ရအောင် ရှာကြံရသော ဒုက္ခကပင် ပိုမိုကြီးကျယ်၍ အလုပ်လက်မဲ့ အဖြစ် နှင့် တလည်လည်ဖြစ်ကာ၊ စားရမဲ့ သောက်ရမဲ့ ဖြစ်ကြရသော အလုပ်သမား ဆင်းရဲသား အရေအတွက်သည် မနည်းလှဟု ကြားသိရ၏။ ဆိုရှယ်လစ်တိုင်းပြည်များတွင် အစိုးရက အလ ကား ကျွေးထား၍ ထိုင်စားကြသည် မဟုတ်သော်လည်း ထိုက် တန်သော အလုပ်တစ်ခုရဖို့အတွက် အစိုးရက တာဝန်ယူသည် ဆိုသောကြောင့် ဝမ်းဗေးအတွက် အတော်စိတ်အေးရ၍ ဗုဒ္ဓ ဟောတော်မူသည့် ပရိယေသနမူလကဒုက္ခမှ တော်တော်ကြီး သက်သာရာ ရသဖြင့် ကျွန်ုပ် သဘောကျမိသည်။

ဒုတိယအကြိမ်

လောကနိဗ္ဗာန်တဲ့

မာ့ကံစ်ဝါဒ သမားများကမူ၊ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် (ထိုနေ့က ကွန်မြူနစ်စနစ်)သည် လောကနိဗ္ဗာန် တည်ထောင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဆိုကာ အသားယူ၍ ပြောတတ်ကြ၏။ ကာလ်မာ့ကံစ်ကလည်း ဤအတိုင်းပင် ယူဆသည့်လက္ခဏာရှိ၏။ ‘စားနေဝတ်’ ဖုလုံလျှင် လူ့လောကသည် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်သကဲ့သို့ မှတ်ထင်ကြပုံရ၏။ နိဗ္ဗာန်ဟူသော စကားကို ဤနေရာမျိုး၌ သုံးထိုက်ခြင်း၊ သုံးထိုက်ခြင်းကို အပထာရ်၍ ကာလ်မာ့ကံစ် ရည်မှန်းသော ဆိုရှယ်လစ် တိုင်းပြည်များသည် လည်းကောင်း၊ ထိုထက် တစ်ဆင့်တက်၍ ကွန်မြူနစ်စနစ်တိုင်းပြည်မျိုး ဖြစ်လာခဲ့လျှင်လည်းကောင်း ‘လောကနိဗ္ဗာန်’ ခေါ်ရလောက်အောင် တကယ် ငြိမ်းချမ်းခြင်းမျိုး ရှိနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

ကွန်မြူနစ်နှင့် သမန်အလုပ်သမား

ရှင်းဦးအံ့။ ကာလ်မာ့ကံစ်၏ ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း ဤလက်ထက်တွင် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော ဆိုရှယ်လစ် တိုင်းပြည်များ အနက် ဆိုဗီယက် ရုရှားပြည်သည် ရှေးဦးစွာ ပေါ်ပေါက်လာသော တိုင်းပြည်ဖြစ်၍ အကြီးကျယ်ဆုံး သော တိုင်းပြည် ဖြစ်သည့်အလျောက် ‘လောကနိဗ္ဗာန်’ ခေါ်ဆိုလောက်အောင် ငြိမ်းချမ်းမှု ရှိမရှိကို ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ ‘ပေတ’ဖြင့် တိုင်းထွာကြည့်ကြပါအံ့။ ရုရှားပြည်၌ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်မှုတွင် ကြိုးကိုင်ကြသော မာ့ကံစ်ဝါဒီခေါ် ကွန်မြူနစ်များနှင့် သမန်အလုပ်သမားများဟူ၍ လူနှစ်စားရှိသည်ဆို၏။ တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ်သော

မာ့ကံဆစ်ဝါဒီများသည် အလုပ်သမားများအား ကိုယ်စားပြုသော လူများပင် ဖြစ်ပါသည်ဟုဆိုကြပေလိမ့်မည်။ ဤအချက်ကို ကျွန်ုပ် ငြင်းလိုသည်မဟုတ်။ တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ်သော မာ့ကံဆစ်ဝါဒီများသည် အခြား တိုင်းပြည်များမှကဲ့သို့ အရင်းရှင်များအတွက် ကိုယ်စားပြုသူများ မဟုတ်ခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် နားလည်၏။ မည်သို့ဆိုစေ၊ ကရုဇောသည် သိုးကျောင်းသားမှ တက်လာသော ဝန်ကြီးချုပ် တစ်ယောက် မှန်သော်လည်း။ ယခုအချိန်၌ နှင်တံကို ကိုင်လျက် သိုးကျောင်းသော အလုပ်ကို လုပ်တော့သည်မဟုတ်ပါ။ ဤကဲ့သို့ မလုပ်ခြင်းအတွက်ကြောင့် ‘စီးပိုးသည်’ ဆိုကာ အပြစ်ပြောလိုခြင်းလည်း မဟုတ်ရပါ။ ကွန်မြူနစ်ခေတ် မာ့ကံဆစ်ဝါဒီများနှင့် ကြွင်းကျန်သော တိုင်းသူပြည်သားများမှာ အလုပ်ချင်း တစ်မျိုးစီဖြစ်ခြင်းကို ထင်ရှားစိမ့်သောငှာ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ရုရှားပြည်တွင် လူဦးရေ သန်းပေါင်း နှစ်ရာကျော် ရှိသည့်အနက် ကွန်မြူနစ်များမှာ ရာခိုင်နှုန်းအနည်းငယ် (သုံးလေးသန်း) မျှသာရှိ၍ ကြွင်းကျန်သော ပြည်သူပြည်သားများမှာ အလုပ်သမားသက်သက်များသာ ဖြစ်သည်ဟု ကြားသိရ၏။ ကွန်မြူနစ်များသည် ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေး စနစ်ကို တည်ဆောက်ကြသော မိသားစုများ ဖြစ်ကြသည်ဆိုရာ၊ ကြွင်းကျန်သော တိုင်းသူပြည်သားများမှာ ထိုစနစ်၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ခံစားကြရသော လူများသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အလုပ်သမားတိုင်းပြည်ဟု ခေါ်ထားပါလျက် တိုင်းသူ ပြည်သားကို နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားရမည်လောဟု အပြစ်မပြောလိုက်

ပါလေနှင့်။ ရည်ရွယ်ချက် ရှိသောကြောင့် ဖြစ် ပါ သည်။ ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်ကား ဆိုရွယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် တည်ထောင်ခဲ့ကြသော ဗိသုကာ (ကွန်မြူနစ်) များသည် လောကနိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ငြိမ်းချမ်းမှုကို ခံစားလျက်ရှိကြသလော၊ သို့တည်းမဟုတ် သာမန် တိုင်းသူပြည်သား အလုပ်သမားများသည် လောကနိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ချမ်းသာသူ့ကို ခံစားလျက် ရှိကြသလော ဟူသည်ကို တစ်ခြားစီ ခွဲထုတ်စစ်ဆေးလိုသောကြောင့်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

မာ့က်ဆစ်များ၏ အဆင်ကြီးချက်

ဆက်၍ ရှင်းဦးအံ့။ ဤကဲ့သို့ နိဒါန်းပျိုးလိုက်သည်ဆိုလျှင် ‘ဗိသုကာ’ များသည်သာလျှင် လောကနိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ချမ်းသာသူ့ကို ခံစားလျက်ရှိကြသည်ဟု ကျွန်ုပ်က စွပ်စွဲတော့မည် ထင်ကြပါက မှားပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်သည် မည်သူ့အားမျှ နှိပ်နယ်လိုသော စေတနာ မရှိဘဲ၊ ဗုဒ္ဓဝါဒပေတံဖြင့် တိတိကျကျ တိုင်းထွာကာ တင်ပြလိုမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ရှေးဦးစွာ ‘ဗိသုကာ’ ဆိုသူများ၏ လောက နိဗ္ဗာန်ကို စစ်ဆေးကြပါစို့။ ကမ္ဘာ၌ အနှံ့အပြားရှိနေကြသော မာ့က်ဆစ် ဝါဒီများ၏ ထင်မြင်ချက်မှာ မာ့က်ဆစ် ဆိုသူ များသည် အချင်းချင်းလည်း ဝေဖန်ပြ၍ မိမိတို့ကိုယ်ကိုလည်း ဝေဖန်သော အလေ့အကျင့် ရှိကြရသောကြောင့်၊ အဟုတ်တကယ် နှလုံးရည်နှင့်ပြည့်စုံသည့် လူတော်လူကောင်းကြီးများသည်သာ လျှင် ပါတီ၏အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်နိုင်ကြသည်ဟု ယုံကြည်

ယောမင်းကြီးစာပေ

ကြ၏။ ပထမ၌ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတို့၏ယုံကြည်ချက်ကို ငြင်းဆိုခြင်းမပြုဘဲ ၎င်းတို့ဆိုလိုသော ‘လူတော်လူကောင်း’ ဟူသည် မှာ မည်သို့သောအနက်အဓိပ္ပာယ်မျိုး ရှိလေသနည်းဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်မိ၏။ ယင်းသို့ရှိစဉ် ရုရှားပြည်၌ ‘ဘယ်ရီယာကီစ္စ’ ပေါ်ပေါက်လာ၏။ ဘယ်ရီယာသည် ရုရှားကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ စွပ်စွဲချက်အရ ‘သစ္စာဖောက်’ တစ်ယောက် ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် ထိုသူသည် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ထိပ်တန်းဆုံး ခေါင်းဆောင် တစ်ယောက် ဖြစ်ပေသောကြောင့်၊ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော ပါတီခေါင်းဆောင်များ၏အရည်အချင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မာန်ဆန်များ၏ အထက်ပါတင်ပြချက်မှာ မှားလေပြီတကား ဟု စဉ်းစားမိသည်။ အကယ်၍ ဘယ်ရီယာက ဖောက်ပြန်ခြင်း မဟုတ်ရဘဲ ကွန်မြူနစ် ခေါင်းဆောင်များက လုပ်ကြံစွပ်စွဲကာ သုတ်သင်လိုက်ကြခြင်း ဖြစ်ပါလျှင်လည်း မာန်ဆန် ဝါဒီများနှင့် ပတ်သက်၍ သာ၍ပင် ဆိုးရွား သွားပေလိမ့်ဦးမည်။ ထိုအခြင်းရာ နှစ်ခုအနက် မာန်ဆန်ဇိမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ အနည်းငယ် သက်သာရာရလေအောင် ဘယ်ရီယာကို အဆိုးထားသည် ဆိုပါဦး။ ထိပ်တန်းမာန်ဆန်များနှင့်ပတ်သက်၍ အထင်ကြီး ကြခြင်းမူကား မှားယွင်းကြောင်း ထင်ရှားသည်ဟု ဆိုရပေတော့မည်။

သာ၍အရုပ်ဆိုးခြင်း

ဤနောက်ပိုင်း၌မူ ဘယ်ရီယာကီစ္စထက် အရုပ်ဆိုးသော ကိစ္စများ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်၏။ အရုပ်ဆိုးသည်ဟု ဆိုရခြင်းမှာ ဒုတိယအကြိမ်

ဘယ်ရီယာကဲ့သို့ တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းကိစ္စမျိုးမဟုတ်တော့ဘဲ၊ ထိပ်တန်းခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ တစ်သိတစ်တန်းကြီး အစုလိုက် အပြုံလိုက် ပြုတ်ကျသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုအထဲတွင် ဝန်ကြီးချုပ်များ ဖြစ်ကြသည့် မာလင်ကော့နှင့် ဘူလ်ဂါနှင့် တို့လည်း ပါဝင်၏။ စတာလင် ကွယ်လွန်စာချိန်က ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ‘တစ်ပေး’ ခြင်း ခံရဖူးသော မိုလိုတော့လည်း ပါဝင်၏။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ရှယ်ပီလော့လည်း ပါဝင်၏။ (ရုရှားပြည်၌ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဟူသည်မှာ ထိပ်ထိပ်ကြဲ ခေါင်းဆောင်မျိုးကိုမှ ခန့်ထားသော အစဉ်အလာ ရှိ၏။) ထိပ်သီးခေါင်းဆောင်များ အနက်တွင် နာမည်ကြီးသော ကာဂါနိုဗစ်လည်း ပါဝင်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အထက်ပါ ခေါင်းဆောင်ကြီးများအား ဖြုတ်ချခြင်းအတွက် အပြစ်ဆိုလိုခြင်းလည်း မဟုတ်၊ ထောက်ခံလိုခြင်းလည်း မဟုတ်။ မှတ်ဆစ်ဝါဒအတိုင်း ကျင့်သုံးလိုက်နာသော လူများသည် အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် လှော်ထားသည့် ဇမ္ဗူရာဇ်ရွှေစင်ကဲ့သို့ အပြစ်အနာအဆာများ ကင်းစင်လှသည်ဆိုသော ယုံကြည်ချက်သည် ‘လေပူဖောင်း’ကဲ့သို့ ပေါက်ကွဲသွားလေပြီ ဟူ၍ ထောက်ပြရန် မျှသာ ဖြစ်လေသည်။ သို့ဆိုလျှင် မှတ်ဆစ်ဇိမ်းသည် လူသား၏ ဆိုးယုတ်ခြင်း တည်းဟူသော အညစ်အကြေးများကို ချွတ်နိုင်သော သတ္တိရှိသည် မဟုတ်ခြင်းကား ထင်ရှားသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ လူသား၏ အညစ်အကြေး ဟူသည်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တည်းဟူသော အကုသိုလ်တရားများမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ဗုဒ္ဓ ဟောတော်မူခဲ့ရာ ဗုဒ္ဓဝါဒ ‘ပေတံ’ဖြင့်

ယောမင်းကြီးစာပေ

တိုင်းထွာသည်ရှိသော် မာ့က်ဆစ်ဝါဒီတစ်ယောက်သည် အညစ်အကြေးများ အပြည့်အဝပင် ရှိသေးသည်ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။

လောကနိဗ္ဗာန်နှင့် ဝေးလှချေသေး

ထိပ်သီး မာ့က်ဆစ်များ၌ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ များ ရှိသေးခြင်းကား ဟုတ်ပါပြီ။ လောကနိဗ္ဗာန်ဟုခေါ်ရလောက်အောင် စိတ်ချမ်းသာမှု ရှိပါ၏လော့ ဟု ဆက်လက်စစ်ဆေးဖို့ လိုသေး၏။ ဗုဒ္ဓဝါဒီများ အဖို့မှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး စိတ်ငြိမ်းချမ်းခြင်း မရှိနိုင်ဟူ၍ တစ်ခါတည်း လက်ခံယုံကြည်ကြမည် ဖြစ်သော်လည်း၊ စိတ်ငြိမ်းချမ်းခြင်း ဟူသော သဘောတရားကို နားလည်ကြသည့်လက္ခဏာမရှိသော မာ့က်ဆစ်များအတွက် ရှင်းလင်း ဖော်ပြရပေဦးမည်။ ရုရှား ဝန်ကြီးချုပ်နေရာသို့ ပြီတိသျှ ထီးနန်းဆက်ကဲ့သို့ တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက် အသာတကြည် ဆင်းကြ တက်ကြသည် ဆိုလျှင် ရုရှားပြည်၌ ဆိုရှယ်လစ် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သည် ငြိမ်းချမ်းခြင်းရှိ၍ အုပ်ချုပ်သူများ အဖို့ရာတွင်လည်း ဣန္ဒြေရပါပေသည်ဟု တင်စားစရာရှိပေ၏။ ယခုသော် ဘယ်ရီယာကိစ္စ ပြီးသည့်နောက် မာလင်ကော့၊ ဘူလ်ဂါရီနှင့် စသော ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ကိစ္စများကလည်း ဆက်လက်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရကား၊ ရုရှားပြည်၌ ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်ကြီးများသည် နံပါတ်(၁) ခေါင်းဆောင်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် အကြိတ်အနယ် ကြံစည် အားထုတ်လျက်ရှိကြ၍ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ငြိမ်းချမ်းမှု မရှိခြင်းကား ထင်ရှားသည်ဟု ဆိုထိုက်ပေတော့သည်။

ဒုတိယအကြိမ်

(၁) နံပါတ် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်အောင် လူတိုင်း အားမထုတ် စကောင်းသလောဟု မေးကြားအံ့။ အားမထုတ်စကောင်း ဟု ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ရပါ။ သို့ရာတွင် ရာထူးလျော့ချ၍ ‘မိုလိုတော့’ ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား မွန်ဂိုလီယားကဲ့သို့သော တိုင်း ပြည်ငယ် တစ်ခုသို့ သံအမတ်အဖြစ်နှင့် ပို့သားရလောက်အောင် အရေးတကြီး လုယက်မှုမျိုး ဖြစ်ကြရလိမ့်မည်ဟူ၍ အခြားတိုင်း ပြည်များမှ မာ့က်ဆစ်များကိုယ်တိုင် မျှော်လင့်ခဲ့ကြဟန် မတူ ချေ။ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်လည်း အံ့အားသင့်ခဲ့ကြပုံရ၏။ ကောက် နုတ်ချက် ထုတ်လိုက်သော ထိပ်သီး မာ့က်ဆစ်များရှိသည့် ဆိုဗီယက် ယူနီယံ၌ပင် ကွန်မြူနစ် ခေါင်းဆောင်များသည် (၁) နံပါတ် ဖြစ်သော ဝန်ကြီးချုပ်နေရာကို လိုချင်သော လောဘ ဇောနှင့် လုပ်ကြံဖို့ ကြိုးစားကြသည့်ဆိုလျှင် ဆိုရှယ်လစ် တိုင်း ပြည် ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြသော ဗီယက်မာများ ကိုယ်တိုင်မှာ ဗုဒ္ဓ ဝါဒ ပေတံဖြင့် တိုင်းထွာသည့်အခါ လောကနိဗ္ဗာန်နှင့် ပေး သေးသည်ဟု ဆိုနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော။

သမန် အလုပ်သမားများ

ကောင်းပါပြီ။ ‘ဗီယက်မာ’များကို ချန်လှပ်၍ တိုင်းသူ ပြည် သားအလုပ်သမားများသည် လောကနိဗ္ဗာန်ဟုခေါ်ဆိုလောက် အောင် စိတ်ငြိမ်းချမ်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါ၏။ လောဘ ဆန်းစစ် ကြပါဦးစို့။ ဆိုရှယ်လစ်တိုင်းပြည်များ၌ ‘စား၊ နေ၊ ဝတ်’ အတွက် အထိုက်အလျောက် ဖူလုံကြသည့်ဆိုသောကြောင့် ပရိယေသန မူလကဒုက္ခ၏ အစိတ်အပိုင်းကြီးတစ်ခုမှ သက်သာရာရခြင်းကို

ယောမင်းကြီးစာပေ

ကျွန်ုပ် ဝန်ခံခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် လူဟူသော သတ္တဝါသည် တိရစ္ဆာန်များနှင့် တူသည်မဟုတ်ချေ။ တိရစ္ဆာန်များ အဖို့မှာ ‘စား၊ နေ၊ ဝတ်’ အတွက် ဖူလုံသည် ဆိုလျှင် (ဖိနပ်မ သူ့ အတွဲနှင့်သူ နေကြရသည်ဆိုပါက) အတော်ကြီး ငြိမ်းချမ်းမှုရှိကြသည်ဟုဆိုနိုင်၏။ လူသတ္တဝါများမူကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ်သေး။ စီးပွားရေးတုပ ယှဉ်ပြိုင်ဖို့မဖြစ်နိုင်ဆိုသော ဆိုရှယ်လစ်တိုင်းပြည်များ၌ လူများသည် အခြားသောကိစ္စများတွင် တုပယှဉ်ပြိုင်မှုများရှိကြလိမ့်မည်သာဖြစ်၏။ လူသတ္တဝါသည် (ပုထု ခုခံအဖြစ်၌ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး) တစ်စုံတစ်ခုကို မူတည်ကာ ယှဉ်ပြိုင်နေကြလိမ့်မည်သာဖြစ်၏။ ယှဉ်ပြိုင်မှုရှိခြင်းအတွက်ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ၌ တိုးတက်မှုရှိခြင်းကား မှန်သည်။ သို့ရာတွင် ယှဉ်ပြိုင်မှုရှိသည် ဆိုကတည်းက ဣဿာ မစ္စရိယ တည်းဟူသော မနာလို့ ဝန်တိုမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ စိတ်၏ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း ခံရတော့မည်မှာလည်း ကောက်မုချတည်း။

တစ်နည်းနည်း ယှဉ်ပြိုင်ရမည်

ရှင်းဦးအံ့။ စီးပွားရေး ယှဉ်ပြိုင်မှုမရှိဘဲ ‘စား၊ နေ၊ ဝတ်’ အတွက် ဖူလုံသော ဆိုရှယ်လစ် တိုင်းပြည်များတွင် တိုင်းသူပြည်သားများသည် မိန်းမများအဖို့၌ အလှအပချင်း သော်လည်းကောင်း၊ ယောက်ျားများအဖို့၌ ကာယဗလချင်းသော်လည်းကောင်း၊ ပညာချင်းသော်လည်းကောင်း၊ စိတ်ကူးဉာဏ်ချင်းသော်လည်းကောင်း၊ သားချင်း သမီးချင်းသော်လည်းကောင်း တစ်နည်းနည်း တစ်ဖုံဖုံ တစ်မျိုးတစ်နည်းအားဖြင့်

ဒုတိယအကြိမ်

ယှဉ်ပြိုင်ကြလိမ့်မည်သာ ဖြစ်၏။ အင်္ဂလန်ပြည်၌ မလုံပဲဘဲ
မကိုင်ဘဲ ထိုင်၍ စားနိုင်သော မြေပိုင်ရှင်လူ ဘုန်းစားမျိုး ရှိကြ
သည်ဆိုရာ၊ ၎င်းတို့သည် အလုပ်သမား လူထုန်းစားများ ယှဉ်
ပြိုင်ဖို့ စိတ်ကူးမထည့်နိုင်ကြသည့် ကိစ္စများ၌ ယှဉ်ပြိုင်လျက်ရှိကြ
၏။ ထိုနည်းအတူ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများတွင်လည်း အလုပ်သမား
များသည် အခြားသော တိုင်းပြည်များမှ အလုပ်သမားများ
ယှဉ်ပြိုင်ဖို့ စိတ်ကူးမထည့်နိုင်ကြဘဲ အင်္ဂလန်ပြည်မှ မြေပိုင်ရှင်
များ ယှဉ်ပြိုင်ကြသည့် ကိစ္စမျိုးသို့တက်၍ ယှဉ်ပြိုင်လာကြပေ
တော့မည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် တိုးတက်ခြင်းပင် မဟုတ်ပါလော့ဟု
မေးသြားအံ့။ တိုးတက်ခြင်းတော့ ဟုတ်ပါ၏။ သို့ရာတွင်
စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုကား (ဗုဒ္ဓဝါဒပေတံဖြင့် တိုင်းထွာသော်)
ထူးခြားနားပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

ယှဉ်ပြိုင်လျှင် ဆင်းရဲမည်

ဆက်၍ ရှင်းဦးအံ့။ ယှဉ်ပြိုင်ချင်သော စိတ်မျိုး ရှိသည်ဆို
ကတည်းက နိုင်ငံမှ ကျေနပ်ဝမ်းသာ၍ ရုံးရလျှင် မခံချင်သော
ဒေါမနဿစိတ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်တတ်ခြင်းမှာ လူသတ္တဝါတို့၏
ဓမ္မဘဝပင်ဖြစ်၏။ အားကစားခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော ယှဉ်
ပြိုင်မှုများ၌ ရှုံးသောလူက ဒေါမနဿအမှုအရာမျိုးမဖော်ပြဘဲ
နိုင်သူအား လက်ဆွဲကာ ဝမ်းသာပါသည်ဟု ပြောရခြင်းမှာ
မွန်မြတ်သော အလေ့အကျင့်ဘစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု ဝန်ခံလိုပါ၏။
သို့ရာတွင် ဒေါသကို မျှီသိပ်မရနိုင်ပေ ဟုတ်အောင် မျက်နှာကြီး
ပုပ်သိုးနေခြင်းထက် ယှဉ်ကျေးသော အမှုအရာဖြစ်သည်ဆိုကာ

ယောမင်းကြီးစာပေ

အလေ့အကျင့် ပြုကြရခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပေရာ နိုင်သူအတွက် ရှုံးသူက အဟုတ်တကယ် ဝမ်းသာနိုင်သူများမှာ ရာခိုင်နှုန်း အားဖြင့် ဒသမ လောက်သာ ရှိကြပေလိမ့်မည်။ ဤသို့သော အမှုအရာမျိုးသည် အားကစားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ယှဉ်ပြိုင် ကြရာတွင် ထားရှိအပ်သော စိတ်ထား (Sporting Spirit) ဟူ၍ ဆိုလိုကြပေရာ၊ အခြားသော ယှဉ်ပြိုင်မှုများ၌ ထိုကဲ့သို့ သော စိတ်ထားမျိုး ထားရှိနိုင်သူတို့မှာ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် သာ၍ပင် နည်းပါးပေလိမ့်မည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ စီးပွားအနေဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်မှု မရှိစေကာမူ မည်သည့်ကိစ္စ၌ ယှဉ်ပြိုင်သောစိတ်မျိုး ဝင်လာသည် ဖြစ်စေ မနာလို ဝန်တိုခြင်း တည်းဟူသော အကုသိုလ် စိတ်မျိုး ဖြစ်လာ၍ ရှုံးသူ၏ စိတ်ကို မကြည်မရှင် မချမ်းမမြေ့ ဖြစ်စေနိုင်သည် ဟူလို။

လိုချင်တိုင်းရလျက်လည်း ဆင်းရဲမကင်း

ကားလ်မာ့က်စ်၏ ‘ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သည် တိုင်းသူပြည်သား များအတွက် “စား-နေ-ဝတ်” ဖူလုံစေသည် ဆိုသော်လည်း လွတ်လပ်ခြင်း အပြည့်အဝမရှိဟူ၍ အရှင်းရှင်စနစ်သမားများ က အပြစ်ဆိုကြလေရာ ၎င်းအမြင်မှာ ထိုသူတို့၏ နိုင်ငံရေးအမြင် မျှသာဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်က ကန့်ကွက်ရန်လည်း အလိုမရှိ၊ ထောက်ခံ ရန်လည်း အလိုမရှိပေ။ ကျွန်ုပ်၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကားလ်မာ့က်စ် ၏ ဝါဒ (Ideology) ကို ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်မှကြည့်၍ ဝေဖန် တင်ပြလိုခြင်းမျှသာ ဖြစ်လေသည်။ ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်မှ ကြည့် သည်ရှိသော်... လူ့လောက၌ သာမက ၃၁-ဘုံ၌ (ဗုဒ္ဓ၏

ဒုတိယအကြိမ်

ကျင့်စဉ်မှတစ်ပါး) လောကနိဗ္ဗာန် ဟူသည်မှာ မည်သည့်
 တိုင်းပြည်၊ မည်သည့်ဘုံတွင်မျှ မရှိချေ။ စား-နေ-ဝတ် အတက်
 မျှလောက် ဖူလုံရုံမျှသာမက၊ အလိုရှိသော ဝတ္ထုပစ္စည်းဟူသမျှ
 ကို မိတ်ထဲက တောင့်တရုံမျှနှင့် ရသည်ဆိုသော နိဗ္ဗာနရတိဘုံ
 သားများသည်လည်း ချမ်းသာမှုမရှိသေးဟု ဗုဒ္ဓ ဟောတော်
 မူ၏။ လိုချင်တိုင်းရသည်ဆိုပါလျက် အဘယ်ကြောင့် မချမ်း
 သာဘဲ ရှိရချေမည်နည်းဟု (လောဘသမားများက) ပြောကြ
 ပေလိမ့်မည်။ နိဗ္ဗာနရတိနတ်ဘုံတွင် လိုချင်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း
 ကို ဖန်ဆင်း၍ ယူနိုင်သည်ဆိုသော်လည်း စိတ်ကူး ဆန်းကြယ်
 သော နတ်များက ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် ဖန်ဆင်းထားခြင်းကို
 အခြားသော နတ်များ မြင်ကြရသောအခါ “ကိုယ့်ထက်သာ
 မနာလို” ဆိုသော စကားအရ၊ ငါတို့ထက် သာချေပြီတကား
 ဟု မခံချင်သောစိတ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်ဟု စဉ်းစားမိသည်။
 သို့ကတည်းက ပြည့်ဝသော စိတ်ချမ်းသာမှုကို အဘယ်မှာ ရရှိ
 နိုင်ကြပေတော့မည်နည်း။

လောဘရှိသမျှ ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိနိုင်

ကာလမာဏ်၏ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အရှင်းရှင်စနစ်
 တိုင်းပြည်များမှ သူငြားကြီးများဖြစ်စေ၊ အဟုတ်တကယ်
 စိတ်ချမ်းသာမှုဆိုသည်မှာ သက်တန်နောက်သို့လိုက်ရခြင်းကဲ့သို့
 လိုက်ရင်း ရွှေ့ရင်းဖြစ်၍ ဘယ်တော့မှ မီနိုင်သည်မရှိသည့်နည်း
 တူ လောက၌ စိတ်ချမ်းသာမှု ဟူသည်မှာလည်း ဤအရာကို
 ရပြီးရင်း ထိုအရာကို လိုချင်ရင်း၊ ထိုအရာ ရပြန်ပါတော့လည်း

ယောမင်းကြီးစာပေ

ကိုယ်ထက်သာသောလူများကို မြင်ရ၍ မနာလိုဝန်တို့ဖြစ်ရခြင်း
 တို့ကြောင့် လုံးဝ စိတ်ချမ်းသာမှုဟူ၍ ဘယ်တော့မှ ရနိုင်သည်
 မဟုတ်ချေ။ ကာလမာ့ကံ၏ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေး စနစ်ဖြင့်
 တိုင်းသူပြည်သား (ထိုမှ တစ်ဖန် ကမ္ဘာသူ-ကမ္ဘာသား) ကို
 လောကနိဗ္ဗာန်သို့ တင်ပို့မည်ဆိုခြင်းမှာ လူသတ္တဝါတို့၏ စိတ်
 သဘာဝကို နားမလည်ရာရောက်၍၊ အပူတစ်ခုငြိမ်းပြီးနောက်
 အခြားသော အပူတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ရမည်သာ ဖြစ်လေသည်။
 ဤသည်မှာကား ကာလမာ့ကံ၏ ဝါဒကို ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်မှ
 ရှုဆင်ခြင်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

မဟတ္တမဂန္ဓီ၏ တွက်ကိန်း

မဟတ္တမဂန္ဓီ၏ ဝါဒကား တစ်မျိုးဖြစ်၏။ လူသတ္တဝါသည်
 ဝတ္ထုပစ္စည်း အဆန်းအသစ်များ သုံးစွဲလို့မူကြောင့် ဒုက္ခရောက်
 ရသည်။ နိုင်ငံခြားမှလာသော လူသုံးပစ္စည်းများကို မသုံးစွဲဘဲ
 ပြည်တွင်းဖြစ်ပစ္စည်းများကိုသာ သုံးစွဲလျှင် စီးပွားရေး ချောင်
 လည်၍ လူတွေ့စိတ်ချမ်းသာရမည်ဟု ယုံကြည်သူဖြစ်၏။ ဥပမာ
 နိုင်ငံခြားမှလာသော လန်ကက်စတာ ပိတ်ချောများကို ဝယ်ယူ
 ဝတ်ဆင်ကြမည့်အစား အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း၌ ဂွမ်းကိုဗိုင်းငင်၍
 ချည်ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး လက်ယက်ကန်းဖြင့် ယက်လုပ်ဝတ်ဆင်
 ကြရမည်ဟုဆိုလေသည်။ ရုတ်တရက်ကြည့်သော်ဟုတ်တုတ်တုတ်
 ထင်ရ၍ ဤနည်းဖြင့် စိတ်ချမ်းသာမှုရမည့်ယောင်ယောင် ထင်
 ရ၏။ သို့ရာတွင် ပိတ်ချောကိုမမြင်ဖူးသူများ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဟုတ်
 ကောင်း ဟုတ်ပေမည်။ ပိတ်ချောများကို မြင်ဖူး၊ ဝတ်ဖူးသူများ

အဖို့ရာ၌မူကား စိတ်ချမ်းသာမှု၊ သို့မဟုတ် စိတ်ကျေနပ်မှု ရှိနိုင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ တင်းတိမ် ရောင့်ရဲခြင်း ဟူသည်မှာ ပြည်သူ တစ်ရပ်လုံးအား ခဏတဖြုတ် အတွက် ဟောပြော၍ ရကောင်းရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် တစ်ယောက်တစ်လေအား အခါခပ်သိမ်းအတွက်ဟောပြော၍ရချင်လည်းရမည်။ သို့ရာတွင် ပြည်သူအားလုံးအားအခါခပ်သိမ်းလိုက်နာကျင့်သုံးကြရအောင် ဟောပြောရန်မူကား မဟတ္တမဂန္ဓိလည်း မတတ်နိုင်။ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓလည်း တတ်နိုင်တော်မမူခဲ့ချေ။ ဂေါတမဗုဒ္ဓကမူ လူအားလုံး အမြဲထာဝရ လိုက်နာကြလိမ့်မည် မဟုတ်ခြင်းကို မြင်တော်မူ၍ ရည်ရွယ်ချက်လည်း မရှိ။ တစ်ယောက်ကောင်း နှစ်ယောက် ကောင်း မျှသာ အရိယာဖြစ်ဖို့ ဟောပြောခဲ့ရာ မဟတ္တမဂန္ဓိ မူကား သူ၏လမ်းစဉ်ကို တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံး လိုက်နာစေဖို့ ချမှတ်ခဲ့ဖူးခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဤကား... ခြားနားချက်ပေ တည်း။

အတိဂမ္ဘီရ တရားတော်ကြီး

ဂေါတမဗုဒ္ဓသည် မိမိ၏လမ်းစဉ်ကို တစ်တိုင်းပြည်လုံး၊ တစ် ကမ္ဘာလုံး၊ တစ်လောကလုံး ကျင့်သုံး လိုက်နာကြလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ချက် ထားတော်မမူချေ။ အလွန်အလွန် ခက်ခဲနက်နဲ လှသော တရားတော်ကြီး ဖြစ်၍ ဤလူတွေကို ဟောပြောခြင်း အားဖြင့် နားလည်နိုင်ကြမည်မဟုတ် ဆိုကာ စိတ်ပျက် အား လျော့တော်မူဖူးရာတွင် သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာကြီး၏ တောင်းပန် လျှောက်ထားချက်ကြောင့် ဟောတော်မူရသည်ဟု စာဆိုရှိ၏။

ယောမင်းကြီးစာပေ

ဤသို့သော တရားတော်ကြီးကို တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံးက လက်ခံ
ယုံကြည်ပြီး အတိအကျကျင့်သုံးလိုက်နာခြင်းအားဖြင့် အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြဖို့ စာယ်ကဲ့သို့ မျှော်လင့်တော်မူနိုင်ပါအံ့
နည်း။

ချမ်းသာမှုချင်း နှိုင်းယှဉ်ချက်

ကလေးမာန်စံနှင့် မဟတ္တမဂန္ဓီတို့သည် သူတို့ဝါဒနှင့်သူတို့
လူတွေကို ချမ်းသာအောင်ဆို၍ နည်းလမ်းညွှန်ပြခဲ့ကြ၏။ အရေ
အတွက် အရ လည်းကောင်း၊ ကာလဘာရှည်ခြင်းအရ လည်း
ကောင်း ကြည့်ပါက ကလေးမာန်စံသည် မဟတ္တမဂန္ဓီထက်
အောင်မြင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နှစ်ဦးတို့၏
မျှော်မှန်းချက်မှာ လူသတ္တဝါတွေကို အစုလိုက် အပြုံလိုက်၊
တိုင်းပြည်လိုက်ချီ၍ ချမ်းသာအောင် ညွှန်ပြရန်ဖြစ်၏။ ဂေါတမ
ဗုဒ္ဓ၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ထိုကဲ့သို့မဟုတ်။ ပါရမီ ရင့်ကျက်သူ
ဝေနေယျသတ္တဝါများအား စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု ရစေဖို့၊ ကိလေ
သာ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေဖို့ ဖြစ်၏။ မာန်စံဝါဒီ
များက ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏လမ်းစဉ်သည် လူများစုအတွက်မဟုတ်၊
လူတွေကို ပစ္စည်းချမ်းသာအောင် လုပ်ပေးနိုင်သော လမ်းစဉ်
မဟုတ်ဟု ဆိုကြ၏။ အချို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက ဤ
စကားအတွက်ကြောင့် မခံမရပ်နိုင်ဘဲ ရှိကောင်း ရှိကြပေလိမ့်
မည်။ ကျွန်ုပ်ကမူကား ဟုတ်ပေသည်ဟူ၍ပင် ဝန်ခံမည်ဖြစ်၏။
ဂေါတမဗုဒ္ဓသည် လူတွေကို ပစ္စည်းချမ်းသာအောင် လုပ်ပေးဖို့
ရည်ရွယ်ချက်လည်း မရှိ၊ ပစ္စည်းချမ်းသာမှု စိတ်ချမ်းသာနိုင်

သည်ဟူ၍လည်း မြင်တော်မူ။ သတ္တဝါအားလုံးအတွက် ပါရမီ
အနုအရင့်အလိုက် လှူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ
ကို ရရှိစေရန် ပွင့်တော်မူလာခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ကံသက်သက်ဆက်ဆက် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒမှ ရရှိသော
ချမ်းသာမှုမှာ ဗုဒ္ဓဝါဒမှရရှိသည့် ချမ်းသာမှုနှင့် တစ်ယောက်
ချင်း အနေဖြင့် နှိုင်းယှဉ်သည်ရှိသော် ဇီးကင်းနှင့် တောင်လုံး
ကြီးကဲ့သို့ ကွာခြားလိမ့်မည် ဖြစ်သတည်း။ ဝ

ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်စေတနာ

အသားစားလျှင် အပြစ်ရှိသလော

“စေတနံ-စေတနာကို၊ ကမ္မံ-ကံဟူ၍၊ အဟံ-ငါဘုရားသည်၊ ဝ ဒါမိ-ဟောတော်မူ၏” ဟုကျမ်းဂန်ပါဠိ လာရှိသော်လည်း စေတနာဟူသော သဘောတရားကို နားမလည်သော အခြား ဘာသာများက ဗုဒ္ဓ၏ နှုတ်ကပတ်တော်ကို ပြောင်လှောင်ကြ ရုံမျှမက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အချို့ကပင် နားဝင် သယောင်နှင့် ပြောကြရေးကြခြင်းများကို ကြားရ ဖတ်ရဖူးလေသည်။ ဗုဒ္ဓက ‘ငါမမညတ်သည်ကို မပညတ်လေနှင့်၊ ငါပညတ်သည်ကိုလည်း မဖျက်ဆီးလေနှင့်’ ဟု ဟောတော်မူခဲ့ရာ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များ သည် စေတနာကောင်းသယောင်နှင့် ဉာဏ်ကုန်ကြ၍ ဗုဒ္ဓ၏ ပညတ်ချက်ကို ဖျက်ဆီးရာ သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ရာ ရောက်သော သြဝါဒမျိုး ပေးကြသည်ကို ကြားရ၏။ ထိုသို့သော သြဝါဒ မျိုးသည် လူပြိန်းများအဖို့ ကောင်းတော့မယောင် ထင်မှတ် ဖွယ် ရှိသော်လည်း ဗုဒ္ဓအား ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါစိတ်ကို နှံ့နှံ့စေ၍ သာသနာတော်၏ ညှိုးမွှန်ဖွယ်အကြောင်း ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆသည့် အလျောက် မျက်နှာကြီး ပုဂ္ဂိုလ်များကို မညှာ မထောက်နိုင်ဘဲ ဗုဒ္ဓ၏ မျက်နှာတော်ကိုသာ ထောက်ထားခြင်း

ဒုတိယအကြိမ်

အားဖြင့် ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားရခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တင်ပြလိုသောပြဿနာမှာ ‘သက်သတ်လွတ် ရှောင်ခြင်း’တည်းဟူသော ပြဿနာပင်ဖြစ်သည်။

သက်သတ်လွတ်တရား

ကျွန်ုပ်သည် အသက် ၂၀ ကျော်အရွယ်လောက်တွင်နာမည်ကျော် သီယိုဆိုဖီယမားကြီးတစ်ယောက်၏ တရားကို ကြားမိ၍ နားယောင်ခဲ့ဖူးသည်။ ထိုလူကြီးက ဗုဒ္ဓသည် သက်သတ်လွတ် ရှောင်တော်မူကြောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီး၌ စုန္ဒ ဆက်ကပ်သော ဝက်ပျံဆွမ်းကိုတုဉ်းပေးတော်မူသည်ဆိုခြင်းမှာ မမှန်ကြောင်း၊ အမှန်မှာ ဝက်သားမဟုတ်၊ ဝက်များစားတတ်သော မှိုတစ်မျိုးသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ အထူး စဉ်းစားထိုက်သည်မှာ အိမ်၌ လက်သပ်မွေးထားသော ကြက်ကလေးဝက်ကလေး သေဆုံးသည့်အခါ ၎င်း၏အသားကို မစားရန်သော သခင်များ ရှိကြောင်း၊ ကြက်ကလေး၏သခင်သည် ကြက်ကလေးအပေါ်၌ ကရုဏာဖြစ်၍ ၎င်း၏ အသားကို မစားရန်ဟုဆိုလျှင် မဟာကရုဏာရှင်ဖြစ်တော်မူသော ဗုဒ္ဓသည် သတ္တဝါ၏ အသားကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ၍ ကျနိုင်ပါမည်နည်းစသည်ဖြင့်အကြောင်းပြ ပြောဟောခြင်းကို ကြားနာလိုက်ရသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်မှာ ‘ဟုတ်ပေသည်’ဟု သဘောကျ၍ (ကောင်းကောင်း စားချင်တတ်သူ တစ်ယောက် ဖြစ်သဖြင့်) သက်သတ်လွတ်သမား တစ်ယောက် ဖြစ်မသွားစေကာမူ အသား စားမိတိုင်း ခပ်တုန့်တုန့် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။

ယောမင်းကြီးစာပေ

ဒေဝဒတ်၏ အကြံပေးချက်

ဗုဒ္ဓ၏ မဟာကရုဏာတော်အကြောင်းကို ခေတ္တဖြတ်ထားခဲ့၍ ဗုဒ္ဓ ဟောတော်မူခဲ့သည့် ဒေသနာတော်များမှ တွေ့ရသော အချက်တစ်ခုကို ရှေးဦးစွာတင်ပြရပေဦးမည်။ ယောက်ဖတော် ဒေဝဒတ်သည် သံဃာကို ဂိုဏ်းခွဲလိုသော အကြံအစည်နှင့် ဗုဒ္ဓအား အချက် ငါးချက်ပါသော အကြံတစ်ခု ပေး၏။

(၁) တပည့်ရဟန်းများအား ရွာနီးကျောင်းတွင် မနေစေဘဲ တောကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးစေရန်၊ (၂) ပို့သောဆွမ်းကို ဘုဉ်းမပေးစေဘဲ ဆွမ်းခံ၍သာစားစေရန်၊ (၃) ဒါယကာများ လှူသောသင်္ကန်းကို မဝတ်ရုံစေဘဲ ပုံသကူသင်္ကန်းကိုသာ ဝတ်ရုံစေရန်၊ (၄) ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသောကျောင်းတွင် မထိုင်စေဘဲ သစ်တစ်ပင်ဝါးတစ်ပင်အောက်၌ နေစေရန်၊ (၅) အမဲသားငါးကို မစားစေဘဲ၊ မြေပေါက်အသီးအနှံ စသည်တို့ကိုသာ မှီဝဲစေရန် ပညတ်ဖို့ လျှောက်ထားလေသည်။ ဒေဝဒတ်၏ အကြောင်းပြချက်ကား ဤကဲ့သို့ - ခြိုးခြံသောအကျင့်မျိုး ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် လူအများတို့ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်ဟု ဆိုလေသည်။

ငြင်းပယ်တော်မူခြင်း

ဗုဒ္ဓသည် ဒေဝဒတ်၏ အကြံပေးချက် ငါးခုကို တစ်ခုမျှ လက်ခံတော် မမူဘဲ ပယ်ဖျက်ခဲ့ရာ အခြားသောအချက်များမှာ ဤဆောင်းပါးနှင့် မသက်ဆိုင်သဖြင့် အသားရှောင်ပြီး မြေ

ပေါက်ကံသာ (သက်သတ်လွတ်) စီးဖို့ဆိုသော အကြံပေးချက် နှင့်ပတ်သက်သည့်ဗုဒ္ဓ၏အဖြေကိုသာ ဖော်ပြလိုပေသည်။

ဗုဒ္ဓက အစွန်းသုံးပါးလွတ်သော အသားဆိုလျှင် စားနိုင် ခွင့်ရှိသည်။ အစွန်းသုံးပါးဟူသည်ကား ကြားသား (သတ်သံ ကြားသောအသား)၊ မြင်သား (သတ်သည်ကို မြင်လိုက်ရသော အသား)၊ ရည်သား (မိမိအဖို့ ရည်ရွယ်၍ သတ်သောအသား) တို့ကိုသာ ရှောင်သင့်သည်ဟု မိန့်တော်မူလေသည်။ ဤတွင် အချို့သော ရဟန်းများသည် ဒေဝဒတ်၏ အကြံပေးချက်ကို မြတ်သည်ထင်ကြ၍ ဗုဒ္ဓကိုစွန့်ခွာပြီး ဒေဝဒတ် နောက် သို့ ဝါသွားကြသည်ဟု ဆိုလေသည်။

မျက်စိသည် တစ်ဝက်ပျောက်ခြင်း

ထိုစာကို ဧတူရသောအခါ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ သီဟိုဆိဖိဆရာ ကြီး၏ ဟောပြောချက်ကြောင့် မျက်စိသည်ရာမှ တစ်ဝက် တစ်ပျက် ပျောက်မပြုခဲ့ပေပြီ။ ကျွန်ုပ် ဦးစားမိသည်ကား ရဟန်းတို့မည်သည် ဒါယကာ ဒါယိကာမများ ပေးလှူသော (လောင်းသော) ဆွမ်းနှင့်ဆွမ်းဟင်းကိုသာ ဘုဉ်းပေးကြရသည် ဖြစ်ရာ၊ အကယ်၍ ဒေဝဒတ်အကြံပေးသည့်အတိုင်း သက်သတ် လွတ်ရှောင်ပြီး 'မြေပေါက်'ကိုသာ ဘုဉ်းပေးမည်ဆိုပါက ဆွမ်း ခံစဉ်ကဟည်းက 'ငါတို့ အသားမစား၊ သက်သတ်လွတ်ကိုသာ စားသည်' ဆိုသောအဖြစ်ကို ဒါယကာ ဒါယိကာမများ သိစေ မြင်ငှာ၊ မောင်းကြေးနင်းခတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အလံထူခြင်း စသည်ဖြင့် ကြေညာထားဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။ ယင်းသို့ဆိုလျှင်

ယောမင်းကြီးစာပေ

မြတ်သောအလုပ်ကို လုပ်သည်တို့ကို ရပ်သိရွာသိ ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် လုပ်ခြင်းဖြင့် ပါဝါကြားကြား အသားယူရာ ရောက်ပေတော့မည်။ သို့သော်လျှင် ဗုဒ္ဓ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် မကိုက်ညီဘဲ ရှိတော့မည်။ (ဧကန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် လူသံဃာ့ခံလျှင် ပျက်တော့မည်ဟုဆိုသည်) စသည်များဖြင့် ဆင်ခြင်မိပါတော့သည်။

ဘေဒကတက်ကြခြင်း

ဤလက်ထက်တွင်မူကား ဗုဒ္ဓဟောတော်မူခဲ့သည့် အစွန်းသုံးပါး လွတ်ရုံမျှနှင့် ကိစ္စ မပြီးသေး။ အသားစားသည် ဆိုကတည်းက ငရဲကြီးလေပြီဟု ပြောသံဆိုသံများသည် အတော်ကျယ်လောင်စွာ ပေါ်ထွက်လျက်ရှိ၏။ ထိုသူတို့၏ ဆင်ခြေမှာကား သတ္တဝါကို ကိုယ်တိုင်မသတ်သော်လည်း မိမိတို့က ငယ်စားသည့်အတွက်ကြောင့်သာလျှင် သတ်သူက သတ်ရောင်းခြင်းဖြစ်၍ အားပေးအားမြှောက် ပြုရာရောက်ကြောင်း ဥပဒေခွဲ (Aiding and Abetting) အားပေးအားမြှောက် ပြုလုပ်ခြင်းသည်လည်း အပြစ်ရှိသည်ဟု ဆိုထားကြောင်း စသည်များဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ ပညတ်တော်ကို လူလုပ်သော ဥပဒေအကိုးအကားများဖြင့် ဘေဒကတက်ကြလေသည်။

ကျွဲပါလထုံး

စားသူရှိ၍ သတ်ခြင်း၊ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါများ သေရခြင်းကား ပုတ်ကောင်းဟုတ်ပေမည်။ သို့ရာတွင် သတ္တဝါများ

ဒုတိယအကြိမ်

သေရခြင်းအတွက်ကြောင့် စားသုံးများ၌ အပြစ်ရှိသည် ဆိုခြင်း ကား ချွတ်ချော်သော အယူအဆဖြစ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် စေတနာ မပါမရှိသောကြောင့်ပေတည်း။ သာဓက တင်ပြရသော် ကျွဲအလင်းမရသော စက္ခုပါလစေရုံကြီးသည် စကြိုလျှောက်ရင်း တရားအားထုတ်ရာတွင် ပိုးမွှားတိရစ္ဆာန်များကို နင်းမိ၍ သေကျေကြရသည်နှင့် ပုထုဇဉ်ရဟန်းများက စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ကြ၏။ ဗုဒ္ဓသည် ထိုအခြင်းအရာကို ကြားသိတော်မူရာတွင် ပိုးမွှားတိရစ္ဆာန်များကို နင်းမိ၍ သေကျေကြရသည် မှန်သော်လည်း သေစေလိုသော စေတနာ မရှိခြင်း အတွက်ကြောင့် ထေရ်ကြီး၌ အပြစ်မရှိဟူ၍ ပုထုဇဉ် ရဟန်းများအား ဟောပြော ဆုံးမတော်မူပူးလေသည်။ စားသုံး၍ သတ်ခြင်း၊ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါများသေရခြင်းသည် သွယ်ဝိုက်သော နည်းမျှသာဖြစ်ရာ၊ ထေရ်ကြီးမူကား၊ ၎င်း၏ခြေဖဝါးဖြင့် တိုက်ရိုက် နင်းမိခြင်းဖြစ်၏။ သို့နှင့်ပင် အပြစ်မရှိဟု ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် အဆုံးအဖြတ် ပေးတော်မူပူးလေသည်။ အကြောင်းမူကား သေစေလိုသော စေတနာမရှိသောကြောင့်ပေတည်း။

သိလျက်နှင့် လုပ်ခြင်းဆိုမည်လော

ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအဖြတ်ကို မကျေနပ်သော လူများကမူ မျက်စိ မမြင်ဘဲလျက်နှင့်စကြိုလျှောက်သည်ဆိုကတည်းက ပိုးမွှားတွေကို နင်းမိပြီးသေရှာကြလိမ့်မည်ဆိုသည်ကို မသိသလောဟုစောဒက တက်ချင်ကြပေလိမ့်မည်။ သို့ဆိုလျှင် မည်သူလမ်းလျှောက်သည် ဖြစ်စေ၊ လမ်းပေါ်တွင် ပျောက်ဆိတ် စသော ပိုးမွှားတိရစ္ဆာန်

ယောမင်းကြီးစာပေ

ကလေးများကို အနည်းနှင့်အများ နင်းမိ၍ သေရှာကြလိမ့် မည် မဟုတ်ပါလော။ သိလျက်နှင့် လမ်းလျှောက်ကြခြင်းဖြစ် ၍ အပြစ်ရှိသည်ဟု ဆိုကြမည်လောဟူ၍သာ မေးရချေတော့ မည်။ သို့ဆိုလျှင် မည်သူမျှပင် လမ်းလျှောက်ဝံ့စရာ ရှိတော့ မည် မဟုတ်ချေ။

သေကြဖို့သာ ရှိတော့သည်

အချို့ကလည်း သန်း၊ ကြမ်းပိုးစသော အသေးအမွှားများ ကိုအဝတ်အထည် အိပ်ရာနေရာ စသည်များမှ ဖယ်ရှားပစ်ခြင်း သည် အပြစ်ရှိသည်ဟု ယူဆကြ၏။ ထိုသူတို့၏ စဉ်းစားနည်း မှာကား သန်း၊ ကြမ်းပိုးများသည် လူ၏သွေးကို စုပ်ခြင်းအား ဖြင့် အသက်ရှင်ကြရသည်။ ၎င်းတို့ကို အဝတ်အထည် စသည် များမှ ကောက်ယူဖယ်ရှားပစ်လိုက်ရင် စားစရာအာဟာရပြုတ် ပြီး သေရှာကြရမည်ကို မသိသလော။ သိလျက်နှင့် ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အပြစ်ရှိရမည်ဟု ဆိုကြပြန်သည်။ သို့ဆိုလျှင် လေထဲ၌လည်း ပိုးမွှားကလေးများ ရှိကြသည်ဆိုရာ အသက်ရှူ ရှိုက်သောအခါတွင် ၎င်းတို့ပါသွား၍ သေကျေ ပျက်စီးကြရ သည်ဖြစ်ကြောင့် အပြစ်ရှိသည် မဟုတ်ပါလောဟု မေးစရာ ကောင်းတော့သည်။ စေတနာကို ထည့်သွင်းဆင်ခြင်ခြင်းမပြုဘဲ၊ သတ္တဝါသေရခြင်းကိုသာ ကြည့်မည်ဆိုပါလျှင် အသားမစား ဝံ့ရုံသာမက လမ်းလည်း မလျှောက်ဝံ့၊ သန်း၊ ကြမ်းပိုး ကိုက် ၍မျှလည်း ဖယ်ရှားမပစ်ဝံ့၊ ယုတ်စွာအဆုံး အသက်ပင်မရှူဝံ့ဘဲ အသေခံကြရုံသာ ရှိပေတော့မည်။

စေတနာအဆုံးအဖြတ်

တစ်စုံတစ်ခုသော အပြုအမူကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ဤ သတ္တဝါ၌ ထိခိုက်သည်၊ ထိုသတ္တဝါ၌ အကျိုးရှိသည်၊ ဤကား လူကြည့်၍ကောင်းသည်၊ ဤကား အမြင်မတော် စသည်ဖြင့် မကြည့်သင့်ဘဲ ပြုလုပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ စေတနာကိုသာ ကြည့် သင့်ကြောင်း၊ လူအချင်းချင်းက မည်ကဲ့သို့ကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ် ကြသည်ဖြစ်စေ၊ အကျိုးပေးရာ၌မူ စေတနာ အတိုင်းသာ ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုးပေးတတ်ကြောင်း သာခကတစ်ခု တင်ပြပါဦးအံ့။ ပဒုမ္မတ္ထရာ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်၌ ခရီး သွား ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် အမိုးအကာ မရှိသဖြင့် နေပူလျက်ရှိသော ဆင်းတုတော်တစ်ဆူကို တွေ့သည်နှင့် မိမိစီး လာသော ဖိနပ်ကိုချုတ်၍ ဆင်းတုတော်၏ ဦးခေါင်းထက်တွင် တင်ထားခဲ့၏။ များမကြာမီ အခြားခရီးသည် ယောက်ျား တစ်ယောက် ရောက်လာ၍ အမြင်မတော်အလုပ်ကို လုပ်ရက် လေခြင်းဟု ရေရွတ်ကာ ဖိနပ်ကိုလှမ်းယူကာ လွှင့်ပစ်ခဲ့သည်။ ထိုအပြုအမူအတုတ်ကြောင့် ၎င်းခရီးသည်အသီးသီးမှာ မည်ကဲ့ သို့ အကျိုးပေးသည် ထင်ကြသနည်း။

အရမ်းမဆုံးဖြတ်ဝံ့တော့

ဖိနပ်ကို ဆင်းတုတော်မှ ကောက်ယူလွှင့်ပစ်သော ခရီး သည်သည်သာလျှင် ကောင်း ကျိုး ပေး ၍ ဆင်းတုတော်၏ ဦးခေါင်းထက်ဝယ် ဖိနပ်မိုးတင်ထားခဲ့သောခရီးသည်မှာ အဝီစိ

ယောမင်းကြီးစာပေ

သို့ကျသည်ဟု ထင်ကြသလော။ မဟုတ်ချေ။ ဤသူ နှစ်ဦး စလုံးမှာ သေလွန်သောအခါ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြသည်ဟု ကျမ်းအဆိုရှိလေသည်။ ဆင်းတုတော်၏ ဦးခေါင်း ထက်ဝယ် ဖိနပ်မိုးတင်ခဲ့ခြင်း တည်းဟူသော အပြုအမူသည် အခြားလူများ၏မျက်စိ၌ အမြင်မတော်ဟု ဆိုကြမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ထိုသူ၏စေတနာမူကား နှယ်နှယ်မဟုတ်ပေ။ ဆင်းတုတော်၏မျက်နှာ၌ နေပူခြင်းကို မကြည့်ရက်သည်နှင့် ဖိနပ်ကို ချွတ်တင်ပြီး မိမိကိုယ်တိုင် ခြေပူခံ၍ လမ်းလျှောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဤစာကိုတွေ့ရပြီးသည့် အချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ လူတစ်ဦး တစ်ယောက်၏ အပြုအမူနှင့် ပတ်သက်၍ အဆောတလျင် ဆုံးဖြတ်ချက်မပေးဝံ့တော့ဘဲ အကြင်သူ၏ရည်ရွယ်ချက် စေတနာကိုလည်း နာအောင် စူးစမ်းဆင်ခြင်သော အလေ့အထ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

ဉာဏ်ကွန်သုများ

ကြားသား၊ မြင်သား၊ ရည်သား-တည်းဟူသော အစွန်းသုံးပါးဟု ဆိုရာ၌ ဈေးထဲ၌ရောင်းသော သားငါးသည် ဝယ်ယူစားသုံးမည့် သူများအတွက် ရည်ရွယ်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အစွန်းမလွတ် 'ရည်သား' ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ဆိုချင်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓ ဆိုလိုတော်မူသည်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် ရည်ရွယ်၍ သတ်ခြင်းမျိုးကိုသာ ဆိုလို၏။ ဥပမာ အိမ်တစ်အိမ်သို့ ညွှန်သည့် အဖြစ်ဖြင့် ရောက်သွားသည့်အခါ ကြက်ကိုသတ်၍ ကျွေးခြင်း မျိုးကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ သနားကြင်နာတတ်သည်ဆို၍၊ သက်

သတ်လွတ် ရှောင်သူများကို မည်သို့မျှပြောရန် အလိုမရှိသော်လည်း ဈေးမှဝယ်စားခြင်းသည်ပင် အားပေး ကူညီရာရောက်၍ အပြစ်ရှိသည်ဆိုကာ ဉာဏ်ကွန့်ကြသော ဒေဝဒတ်ဂိုဏ်းသားများအတွက်သာလျှင် ရေးသားရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အသား ရှောင်သင့်သောနေရာ

အသားရှောင်ခြင်းသည် သူ့ နေရာနှင့်သူ ကောင်းမွန်ခြင်းကို ဝန်ခံရန် အသင့်ရှိပါ၏။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်၌ တစ်နေရာတွင် ရဟန်းအချို့ တရားအားထုတ်ကြရာ၊ ဘီလူးသဘက်များ၏ အနှောင့်အယှက်ကြောင့် ဖြောင့်ဖြောင့်အားမထုတ်နိုင်ဘဲ ရှိကြသည်ဆို၏။ ဤအကြောင်းကို ဗုဒ္ဓအား လျှောက်ထားကြရာတွင် ဗုဒ္ဓက မေတ္တာသုတ် ငရိတ်သာမက ၎င်းဌာန၌ သီတင်းသုံးကြသည့် အခိုက်အတန့်အတွင်း အသားစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြရန်ကိုလည်း မိန့်တော်မူဖူးလေသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဘီလူးများသည် အသားစားသမားများ ဖြစ်ကြလေရာ၊ ရဟန်းများက အသားကိုရှောင်ခြင်းအားဖြင့် သူတို့နှင့်မတူသော အခြင်းအရာကိုပြု၍ လေးစားအောင် ပြုလုပ်ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။ ဤအခြင်းအရာကို ကျွန်ုပ်ယုံကြည်ပါသည်။

ကိုယ်တိုင် ရှောင်ခဲ့ဖူးခြင်း

အသားရှောင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် အလေ့အကျင့်ပြုလုပ်ခြင်းကိုလည်း တင်ပြရဦးမည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ကောင်း

ယောမင်းကြီးစာပေ

မုန့်သော ဟင်းလျာများနှင့် မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် စားချင်တတ်သော ဝါသနာရှိ၏။ သောက်စားတတ်စဉ်အခါကလည်း အချို့လူများကဲ့သို့ မူးယစ်ချင်၍မဟုတ်။ အနည်းငယ် သောက်ခြင်းသည် လျှာကို ထက်မြက်စေ၍ မြိန်ရှက်သည်ထက် မြိန်ရှက်စေတတ်ခြင်းကိုတွေ့ရသဖြင့် စားကောင်းစေခြင်းငှာ (Appetiser) သောက်ခဲ့မိခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ကျန်းမာရေးစာအုပ်တစ်အုပ်၌ လူသတ္တဝါသည် တစ်နှစ်လျှင် ရက်သတ္တတစ်ပတ်ခန့်မျှ အစာအိမ်ကို အနားပေးသည့်သဘောနှင့် လိမ္မော်ရည် စသည်မျှလောက်နှင့် နေနိုင်လျှင် ကျန်းမာရေးအတွက် အလွန်ကောင်းကြောင်း ဖတ်ရဖူးလေသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ် အကြံဖြစ်သည်မှာကား ငါသည် မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် စားချင်တတ်သော ရသတဏှာအတွက်ကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ သောက်မိတတ်သည်။ သို့ဖြစ်လျှင် တစ်ချက်ခုတ်-နှစ်ချက်ပြတ်သဘောနှင့် အမဲသားငါးစသော ကောင်းမွန်သည့် ဟင်းလျာများကို ရက်အပိုင်းအခြားနှင့် ရှောင်ကြဉ်အံ့ဟု အကြံရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ရက်သတ္တတစ်ပတ်အတွင်း ထမင်းနှင့် အမဲသားငါးတို့ကို ရှောင်၍၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးကိုသာ စားသောက် အလေ့အကျင့်လုပ်ခဲ့ဖူးသည်။ ဤနည်းသည် ကျန်းမာရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ ရသတဏှာကို အထိုက်အလျောက် ဖြတ်ခြင်းအတွက် လည်းကောင်း အလွန်ကောင်းမွန်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဒင်းနာပါတီများ၌ သူတစ်ပါး နည်းတူ စားစားသောက်သောက် ပြုလုပ်ချင်သော အာသာဆန္ဒကို ချိုးနှိမ်နိုင်ပါတော့သည်။ သို့ရာတွင် သားငါးကို ရှောင်ခြင်းအားဖြင့်

ဒုတိယအကြိမ်

ကုသိုလ်ရစေတော့ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ငရဲလွှတ်စေတော့ဟူ၍ လည်းကောင်း ရည်ရွယ်ချက်ကား မရှိခဲ့ပါ။

စေတနာကို ယုံကြည်ခြင်း

စေတနာအယူအဆနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်ပြုလုပ်ခဲ့သော အပြုအမူတစ်ခုကို တင်ပြလိုသေး၏။ ကျွန်ုပ်၌ အလွန်ချစ်သော ခွေးတစ်ကောင် ရှိခဲ့ဖူး၏။ တစ်နေ့သ၌ ခွေးကလည်း အိမ်သား နှစ်ယောက်ကို ကိုက်ပြီးနောက်၊ သခင်ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အား လည်း ကိုက်လေတော့သည်။ ထိုအခါကျွန်ုပ်သည် ခွေးကလေး၏ မှုမမှန်ခြင်းကိုရိပ်မိ၍ ဆောင်းတစ်ခုနှင့်အုပ်ထားပြီး အကဲခတ်ရာ တွင် ရူးသွပ်ကြောင်း တွေ့ရသည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့တစ်အိမ်သားလုံး မြန်မာဆေးနည်းအနောက်တိုင်းဆေးနည်းများဖြင့်စေ့စိုအောင် ကုသရ၏။ ခွေးကလေးမူကား ဆောင်းထဲမှမထုတ်ဝံ့ဘဲ လှောင် ထားရတော့ပေရာ ရူးလိုက်သည်မှာ သွက်သွက်ချာလျက်ရှိသေ ပြီ။ အစားလည်းမစား၊ ရေလည်းမသောက်၊ ညတိုင်လျှင်လည်း တအော်တည်း အော်ညည်းလျက်သာ နေရှာတော့သည်။ ခက် ချေပြီ။ မည်သို့ ပြုရချေမည်နည်း။ အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန်၊ အတန်တန် အထပ်ထပ် စဉ်းစားပြီးသည်နောက် မတတ်နိုင် တော့သည့် အဆုံး၌ ဆေးရုံသို့ အကြောင်းကြားလိုက်ရာ လူ တစ်ယောက် စေလွှတ်၍ ခွေးကလေးကို သေနတ်နှင့်ပစ်သတ်ပြီး အသေကောင်ကိုပါ ယူသွား လေ တော့ သည်။ ဆေးရုံကို အကြောင်းကြားလိုက်လျှင် ဤသို့ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ကို မသိဟူ၍ ကျွန်ုပ် ဟန်မဆောင်လိုပါ။ ကြိုတင်၍ သိပြီးဖြစ်ပါ၏။ လက်

သပ် မွေးထားသော ခွေးကလေးဖြစ်၍ သတ် ပစ် လို သော
စေတနာ အလျဉ်းမရှိရုံသာမက ရင်ထုမနာ ဖြစ်မိခြင်းလည်း
အမှန်ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ တတ်နိုင်မည်နည်း။ ကျွန်ုပ်သည်
ဗုဒ္ဓ ဟောတော်မူသည့် စေတနာအကြောင်းကို ယုံကြည်သူဖြစ်၍
ဤအပြုအမူကြောင့် အပြစ်မရှိနိုင်ဟု စိတ်ချပြီးဖြစ်သည်။ အပြစ်
ရှိသည် ဆိုလျှင်လည်း ခံရုံသာ ရှိမည်။ အခြားနည်းလမ်း ရှာ
ကြံ၍ မရတော့ချေ။

စေတနာကို စစ်ဆေးပါ

ကျွန်ုပ်သည် ဗုဒ္ဓဟောတော်မူသည့် စေတနာအကြောင်းကို
ယုံကြည်သူ ဖြစ်သည့်အလျောက် တောခိုကြသော ကွန်မြူနစ်
များနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏ထင်မြင်ချက်ကို ဖော်ထုတ် ရေး
သားခဲ့ဖူး၏။ ၎င်းတို့သည် မိမိယုံကြည်သော တော်လှန်ရေး
အလုပ်ကို ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် (၁) အလုပ်သမား၊ လယ်
သမား လူများစု ချောင်ချိသက်သာရေးအတွက် စေတနာထား
သော ကြောင့်ပေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် (၂) အရင်းရှင်
သူဌေးများ အချောင် ကောင်းစားသည်ဆို၍ ပျက်စီး ဆုံးရှုံး
စေလိုသော ဣဿာ မစ္ဆရိယ ဒေါမနဿ စေတနာကြောင့်ပေ
လော၊ သို့တည်းမဟုတ် (၃) မိမိတို့ ကြီးပွားရေးအတွက်
လမ်းကောင်းတစ်ခုဟူ၍ ယူဆသောကြောင့်ပေလော ဟူသည်
ကို ကိုယ့်ကိုယ်ကို စစ်ဆေးထိုက်ကြောင်းကို သုံးခုအနက် နံပါတ်
(၁)သည် အကောင်းဆုံး ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နံပါတ် (၂)
သည် အလတ်စားဟူ၍လည်းကောင်း၊ နံပါတ် (၃)သည် အညံ့

စား ဟူ၍ လည်းကောင်း (ဗုဒ္ဓဝါဒ အထောက်အထားဖြင့်) ကျွန်ုပ် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ဖူးသည်။ မည်ကဲ့သို့ စေတနာထားသည်ဖြစ်စေ အလုပ်မှာ တစ်ခုတည်း ဖြစ်သော်လည်း စေတနာ ခြားနား သလောက် တန်ဖိုးခြားနားခြင်းမှာ ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ အယူအဆ ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် နားလည်သည်။

သနားပုံချင်း မတူ

ဤနေရာ၌ ဆောင်းပါးအစတွင် ဖြတ်ထားခဲ့သည့် မဟာ ကရုဏာအကြောင်းကို ပြန်ကောက်ရပဦးမည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဗုဒ္ဓ၏ဩဝါဒအတိုင်း ‘ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ’ နည်းဖြင့် စိတ်သဘာဝကို လေ့လာခဲ့ရာတွင် အခြားလူများနှင့် ကွဲလွဲသော အမြင်အတွေ့ မျိုး ကြုံခဲ့ရသည်။ ကွဲလွဲချက်များအနက် တစ်ချက်မှာ မဟာ ကရုဏာတတ်ကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ လူအများ မှတ်ထင်ကြသည် မှာ ကရုဏာဟူသည် ကြင်နာသနားတတ်ခြင်းပင်ဖြစ်၍ မဟာ ကရုဏာ ဟူသည်မှာ သနားခြင်းအကြီးစားဖြစ်ရမည်ထင်ကြ၏။ ဥပမာ— လူတစ်ယောက် ခင်းခုတ်မိ၍ လက်တစ်ဖက် ပြတ်သွား သည့်အခါဖြစ်စေ၊ ကဘေးတစ်ယောက် လည်းနင်းမိ၍ အူထွက် ပြီးသေရှာသည်ဖြစ်စေ၊ မြင်တွေ့ရသောကျွန်ုပ်တို့မှာ ရင်ထုမနာ ယူကျုံးမရ ဖြစ်ရသည်ဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်မြတ်အဖို့မှာ မဟာ ကရုဏာတော်ရှင်ဖြစ်၍ ထိုမျှမက အဆပေါင်းများစွာ အခံရ ခံက်တော်မူရှာလိမ့်မည်ကဲ့သို့ တွေးထင်တတ်ကြ၏။ ဗုဒ္ဓ၏ မဟာ ကရုဏာတော်သည် ထိုသို့သောသနားခြင်းမျိုး ဖြစ်ခဲ့ပါကား

ယောမင်းကြီးစာပေ

သားတော်ရာဟုလာကလေး ငယ်ရွယ်နုနယ်စဉ်တွင် တောထွက်
တော် မူနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

လုံးဝမတူခြင်း

မဟာယာနဂိုဏ်း စာပေမျိုးတွင် ဂေါတမ ဗုဒ္ဓ၏ မေတ္တာ
(Love)အကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ကရုဏာတော် (Com-
passion)အကြောင်းကိုလည်းကောင်း အကြီးအကျယ် အသား
ပေး၍ ရေးသားကြခြင်းများကို ဖတ်ရဖူး၏။ ၎င်းစာပေမျိုး၌
ဗုဒ္ဓ၏ မေတ္တာတော်ကို ဖော်ပြရာတွင် သားသမီး အပေါ်၌
မိခင်၏မေတ္တာနှင့် နှိုင်း၍လည်းကောင်း၊ အကြီးစားမျိုး ဖြစ်
လေဟန် တင်ပြကြသည့် အခြားသော ကဲ့လဲ့ချက်များကို အပ
ထား၍ မဟာယာန ဂိုဏ်းသားများသည် ထေရဝါဒ ဂိုဏ်းမှ
ဗုဒ္ဓ၏ မဟာကရုဏာတော် အကြောင်းကို နားလည်ကြပုံ မရ
ချေ။ စင်စစ်သော်ကား ဗုဒ္ဓ၏ မဟာကရုဏာတော်သည် လူ
အများ နားလည်ကြသည့် ၁၅၀၀ ချစ်ခြင်းနှင့်လည်းကောင်း၊
၅၂၀ မေတ္တာနှင့်လည်းကောင်း လုံးဝ နှိုင်းယှဉ်ဖွယ်ရာလည်း
မဟုတ်ချေ။

အထူးအဆန်းမဟုတ်ခြင်း

ရှင်းဦးအံ့။ ဗုဒ္ဓ မဟာကရုဏာတော် ဆိုသည်မှာ လူ တစ်
ယောက် လက်ပြတ်ခြင်း၊ ကလေးတစ်ယောက် အူပေါက်သေ
ခြင်းကို မဆိုထားဘိ။ မာဂဏ္ဍိ၊ စိဉ္ဇမာဏ၊ ဒေဝဒတ် အစရှိ
သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အဝီစိငရဲသို့ ကျဆင်းကြရခြင်း အတွက်ပင်

ဒုတိယအကြိမ်

(ကျွန်ုပ်တို့လူစု နားလည်ကြသည့်) စုတ်တသတ်သတ် ရင်တမမ
 နှင့် ယူကျုံးမရဖြစ်သည့် သနားကရုဏာမျိုး မဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓ၏
 မျက်စိ၌ လက်ပြတ်ခြင်း၊ အူပေါက်သေခြင်း၊ လွန်စွာအဆုံး
 အစီစီငရဲသို့ ကျခြင်းများသည် အဆန်းမဟုတ်ချေ။ သံသရာ၌
 တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်သည်နေကြသော သတ္တဝါဟူသမျှသည်
 လက်ပြတ်သောဘေး၊ အူပေါက်သောဘေး၊ အပါယ်ငရဲသို့ ကျ
 သော ဘေး စသည်များနှင့် စာချုပ်ထားကြသကဲ့သို့ အခိုက်
 အခန့်အားဖြင့် လွတ်သူများ လွတ်နေကြသေးသော်လည်း
 ဘေးသင့်သူများသည် နာရီပိုင်း မိနစ်ပိုင်းအတွင်း တစ်ဖျောက်
 ဖျောက် အလှည့်ကျလျက် ရှိကြသောကြောင့် မျက်စိအောက်
 တွင် တစ်ယောက်တစ်လေ မြင်လိုက်ရခြင်းအတွက် ဗုဒ္ဓ ကိုယ်
 တော်မြတ်မှာ သနားပြီး စုတ်သတ်နေတော်မူစရာ မဟုတ်ချေ။

ဥပမာဆောင်ခြင်း

ထပ်၍ရှင်းဦးအံ့။ ဗုဒ္ဓမျက်စိ၌ကား သံသရာဝဲဩဇာကြီးထဲ၌
 မည်သူမည်ဝါ အထက်သို့ခဏတဖြုတ်ပေါ်တက်လာ၍၊ မည်သူ
 မည်ဝါ အောက်သို့ မြုပ်ဆင်းခြင်းအတွက် အရေးမကြီးလှ။
 ဩဇာဝဲကြီးထဲမှ တစ်ယောက်တစ်လေ တင်ဆောင် ကယ်ထုတ်
 ရခြင်းသည်သာ အရေးကြီး၏။ မိလိန္ဒပုဂ္ဂိုလ်၌ မာဂဏ္ဍီ အစီစီသို့
 ကျမည့်အဖြစ်ကို ဗုဒ္ဓသီဟော်မူလင့်ပါလျက် မသနားတတ်သည့်
 အနေမျိုး ပြတော်မူခြင်းအတွက် မကျေနပ်သည့် လက္ခဏာနှင့်
 မိလိန္ဒမင်းကြီးက ရှင်နာဂသိန် ထေရ်အား စောဒကတက်ဖူးရာ
 ရှင်နာဂသိန်ထေရ်က ကြံရည်ညွှစ်သော ယောက်ျားသည် ကြံ
ယော့မင်းကြီးစာပေ

ထဲ၌ ပါသော ပိုးကောင်သေခြင်းကို ဂရုမစိုက်နိုင်ဘဲ ကြံရည် ရမှုအတွက် ကြံရည်ညှစ်သကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓသည်လည်း မည်သူမည်ဝါ ငရဲသို့ကျခြင်းကို ဂရုမစိုက်နိုင်၊ ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက် ကျွတ်ခြင်းအတွက်သာ အရေးလုပ်တော်မူ ကြောင်းဖြင့် ဥပမာဆောင်၍ ဖြေဆိုတော်မူလေသည်။ ဤမျှ လောက် ဆိုလျှင် လက်သပ်မွှေးထားသော ကြက်ကလေး၏ အသားကို စားရက်မည်မဟုတ် ဆိုသော ပြဿနာမှာ ပြေလည် လောက်ပြီ ထင်ပါသည်။

လမ်းကြုံမှ အသက်ကယ်ခြင်း

အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓသည် ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူရာ တွင် တစ်ခုသောအိုင်ကြီး၌ ရေနန်းခြောက်လှမတတ်နည်းပါး၍ အိုင်တွင်းရှိုင်းများမှာ ဖျတ်ဖျတ်လူးမျှ သေလုမြောပါး ခံနေ ကြရခြင်းကို ဗုဒ္ဓ တွေ့မြင်တော်မူ၏။ ဤတွင် ဗုဒ္ဓသည် သစ္စာ ခံဉာဏ်ပြု၍ ရေသနုပ်တော်ကို ညှစ်ချလိုက်ရာ အိုင်ကြီးတစ်ခု လုံး ရေပြည့်လှ၍ ငါးသတ္တဝါတွေ ချမ်းသာရာ ရကြသည်ဟု ဖတ်ရဖူးလေသည်။

အခါတစ်ပါး၌လည်း ဗုဒ္ဓသည် ထုံးစံအတိုင်း ကျွတ်ထိုက် သော သတ္တဝါ ရှိလေသလောဟု ရွှေဉာဏ်တော် ကွန်ယက်ဖြင့် ဖြန့်ကြည့်တော် မူလေရာ တစ်လပတ်လုံး ကျွတ်ထိုက် သော သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ပြတော်မမူသည်နှင့် နားနေ ထော်မူရဖူးသည် ဆို၏။

ဒုတိယအကြိမ်

များ နားလည်သော သနားကြင်နာခြင်းမျိုးများ ဖြစ်ခဲ့ပါမူ တရားဟောရန် မရှိသေးသည့်အတူတူ ရေခန်းခြောက်နေသော အင်းအိုင်များကို ဉာဏ်တော်ဖြင့်ရှာ၍ ရေသန့်ပုံတော် ညစ်ချပေးနေတော်မူဖို့ ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓသည် အသက်ကယ်ခြင်း စသော အလုပ်မျိုးကို ကြုံကြိုက်သည့် အခါများတွင် အကြောင်းအား လျော်စွာ ပြုလုပ်တော်မူတတ်သော်လည်း သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကယ်တင်ခြင်းကဲ့သို့ အရေးတကြီး သဘောထားတော်မူသည့် မဟုတ်ချေ။ အကြောင်းမူကား လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်သိန်း ပါရမီတော် ဖြည့်ခဲ့ခြင်းမှာ သတ္တဝါတွေကို သေဘေးမှ ကယ်တင်ရန်မဟုတ်။ မသေသောနည်းကို ညွှန်ပြတော်မူလိုသော ကြောင့်ပေတည်း။

ဒေဝဒတ်နောက် မလိုက်နိုင်

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားရာ၌ အသားစားခြင်း၊ မစားခြင်း တည်းဟူသော ပြဿနာကို အရေးတကြီး သဘောထားသောကြောင့် မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓ ဟောတော်မူခဲ့သည့် ပါဠိတော်မူရင်းအဓိပ္ပာယ်ကို မေ့မိဖျက်ကာ အခြားဘာသာ မျိုးမှ ကောင်းနိုးယောင်ယောင် အယူအဆမျိုးများ ဝင်လာခြင်းကို ကာကွယ်ရန်အတွက်မျှသာ ဖြစ်၏။ သနားတတ်သည် ဆို၍ မစားဘဲ ရှောင်လိုက ရှောင်ကြပါ။ ချီးမွမ်းပါသည်။ သို့ရာတွင် ဈေးမှသားငါးကို ခယ်စားခြင်းသည် အားပေး ကူညီရာရောက်ခြင်းကြောင့် အပြစ်ရှိသည်ဆိုကာ ဗုဒ္ဓဟောတော်မူခဲ့သည့် “စေတနာ ဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ” ဟူသော ပါဠိ

ယောမင်းကြီးစာပေ

တော်ကြီးကိုတော့ တိုက်ရိုက် မဆန့်ကျင်ကြပါနှင့်။ ထိုကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်မြတ်က မပညတ်သည်ကို လူတတ်လုပ်ပြီး ပညတ်ခြင်းသည် ဒေဝဒတ်ဂိုဏ်းသားမျိုးသာ ဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲလိုက်ရသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ကား 'အစွန်း သုံးပါး' လွတ်သည်ဆိုသော်လည်း၊ ဈေးမှသားငါးကို ဝယ်စားမိပါက မှားသည်ဟုဆိုကြလျှင် ဗုဒ္ဓနှင့်အတူပင် မှားပါလိမ့်မည်။ ဉာဏ်ကြီးရှင် ဒေဝဒတ် ဂိုဏ်းသားကြီးများနောက်သို့ ဘယ်တော့မှ လိုက်လိမ့်မည်မဟုတ် ဖြစ်ပါသတည်း။ ဝ

ဓမ္မတာနှင့် သဘာဝဓမ္မ

ဓမ္မတာကို လွန်ဆန်နိုင်အောင် ကြိုးစားပါမှ တိုးတက်ခြင်း ရှိနိုင်မည်။

မိမိကိုယ်ကို တွင်းဘက်သို့ လှည့်၍ သော အလေ့အကျင့် သည် လောက၌လည်း ကောင်း၍ နိဗ္ဗာန်အထိ ပေါက်ရောက် နိုင်ခြင်း။

ဓမ္မတာ (လူ့ဓမ္မတာ Human Nature) ဟူသည်မှာ လူ သတ္တဝါတို့၌ ရှိတတ်သော စိတ်နေသဘောထားနှင့် ဆုံးစုံလေ့ များဟူ၍ နားလည်ပေရာ သဘာဝဓမ္မဟူသည်မှာ ခပ်သိမ်း သော သဘောတရားတို့နှင့် ဆိုင်သည့် စည်းကမ်း ဥပဒေများ (Natural Laws နိယာမတရား) ဟူ၍ ဆိုလိုပေသည်။ ကိုယ် ကိုယ်ကို ချစ်တတ်ခြင်း (ထို့ကြောင့် တစ်ကိုယ်ကောင်းကြံတတ် ခြင်း)၊ ယောက်ျားသည် မိန်းမကို လည်းကောင်း၊ မိန်းမသည် ယောက်ျားကို လည်းကောင်း ချစ်ကြိုက်တတ်ခြင်း စသည်တို့ သည် လူ့ဓမ္မတာ (သတ္တဝါ၏ ဓမ္မတာ) ဟူ၍ ဆိုရမည်ဖြစ်ရာ (ဓမ္မော ဟုဝေ ရက္ခကံ ဓမ္မစာရီ) တရားစောင့်သောသူကို ကရားက စောင့်သည် ဆိုခြင်းမျိုးမှာ သဘာဝဓမ္မဟူ၍ဆိုသင့်

ယောမင်းကြီးစာပေ

ပေသည်။ လူ့ဓမ္မတာဟူသည်မှာ မလွန်ဆန်နိုင်သော အလုပ်မျိုးမဟုတ်။ (အချို့ကိစ္စများတွင်) လွန်ဆန်နိုင်မှု အကျိုးများခြင်းကို တွေ့ရသည်။ သဘာဝဓမ္မဟူသည်မှာကား မည်သည့်သတ္တဝါမှ မလွန်ဆန်နိုင်သော အရာမဟုတ်ဟူ၍ နားလည်ကြရပေမည်။

ဓမ္မတာကို လွန်ဆန်ဖို့ လိုခြင်း

ရှင်းဦးအံ့။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချစ်ခြင်းသည် ဓမ္မတာ (ထုံးစံ) ဖြစ်၍ ၎င်းသဘောထားအတိုင်း တစ်ကိုယ်ကောင်းကြံခြင်းသည် အထူးအဆန်း မဟုတ်သော်လည်း ဤအတိုင်း ကျင့်ကြံသောလူသည် လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်မလာနိုင်ဟု နားလည်ကြ၍ လွန်မြောက်အောင် ကြိုးစားကြရသည်။ သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း စသော ဒုစရိုက်မှုအပေါင်းတို့သည် မိမိကိုယ်ကို ချစ်မိခြင်း တည်းဟူသော သဘောတရားတွင် အရင်းခံရှိ၍ ပေးလှူခြင်း၊ သီလစောင့်ထိန်းခြင်း စသော ကာမာဝစရ ကုသိုလ်မှုများမှာ ကိုယ်ကျိုးကို စွန့်လွှတ်ခြင်းဟူသော သဘောထားပေါ်တွင် အခြေစိုက်လျက်ရှိသည်။ အကျဉ်းချုပ်လိုက်သော် အကုသိုလ်မှုဟူသမျှသည် တစ်ကိုယ်ကောင်းကြံခြင်း သဘောမျှသာဖြစ်၍ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်မှုများသည် ကိုယ်ကျိုးစွန့်လွှတ်ခြင်း သဘောမျှသာ ဖြစ်၏။ ဤသည်ကို ထောက်ခြင်းဖြင့် ဓမ္မတာသဘောကို ဆန့်ကျင်ဖို့လိုသည်။ ဆန့်ကျင်နိုင်လျှင် မိမိအဖို့ အကျိုးရှိသည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဒုတိယအကြိမ်

အပြင်ဘက်သို့ ခံလင့်ခြင်း

သတ္တဝါသည် မိမိကိုယ်ကို (အတွင်းဘက်သို့) လှည့်၍ ကြည့်တတ်သော ဓမ္မတာ မရှိ။ သူတစ်ပါး (အပြင်ဘက်သို့) ကြည့်တတ်သော ဓမ္မတာ ထုံးစံရှိလေသည်။ ဤအချက်တွင် သဘာဝဓမ္မကလည်း ဖြည့်စွက်ကူညီလျက် ရှိ၏။ ပမာဆိုသော် မျက်စိ နှစ်လုံးသည် ပြင်ဘက်သို့ လှည့်လျက် ပေါက်နေသည် ဖြစ်၍၊ အပြင်သို့ (သူတစ်ပါးကို) ကြည့်ဖို့ တကဲကဲပြင်လျက်သာ ရှိ၏။ နားနှစ်ဘက်သည်လည်း အပြင်ဘက်မှ အသံကို နားထောင်ဖို့အတွက် သက်သက် ဖြစ်နေသည့်အလား အပြင်သို့သာ လှည့်လျက်ရှိ၏။ ထိုနည်းအတူ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကာယ စသည့် ပဿာဒရုပ်များသည်လည်း အပြင်မှအာရုံကို ခံလင့်နေကြသည့်အလား အပြင်ဘက်သို့သာ လှည့်လျက် ဖြစ်ပေ၍ နေကြ၏။ ထို့ကြောင့်သတ္တဝါသည် မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန် စစ်ဆေးခြင်း မပြုဘဲ သူတစ်ပါးကိုသာ စစ်ဆေး ဝေဖန်ချင်တတ်ခြင်းသည် ဓမ္မတာဖြစ်ရုံသာမက သဘာဝဓမ္မကလည်း ဖြည့်စွက်ကူညီ အားပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်နေတော့သည်။

သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ရှုတတ်ခြင်း

ဓမ္မတာအတိုင်း ပြုကျင့်ခြင်းသည် ရေစုန်မျှောချခြင်းနှင့် တူပေရာ၊ ပါရမီ ရင့်ကျက်လိုသူ၊ သို့မဟုတ် တိုးတက်ခြင်းကို အလိုရှိသောသူတို့သည် ဓမ္မတာအတိုင်း မကျင့်ကြံမှ၍ ရေစုန် ကူးသောလူကဲ့သို့ ဓမ္မတာ(ထုံးစံ)ကို လွန်ဆန်ဖို့ ကြိုးစားအား

ယေ ဘုရားကြီးစာပေ

ထုတ်ကြရပေမည်။ လူဦးရေ တစ်ရာအနက်တွင် သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကိုမရှုဘဲ မိမိကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ဝေဖန်သော အလေ့အကျင့် ရှိသူ ရာခိုင်နှုန်းမည်မျှရှိလိမ့်မည် ကင်ကြသနည်း။ ဆိုးရွားသော ဓမ္မတာတစ်ခုမှာလည်း အခြားသူတစ်ယောက်ကို စစ်ဆေး ဆင်ခြင်သည့်အခါ ထိုလူ၏ ကောင်းသောအချက်များကို မမြင် လွယ်တတ်ဘဲ အပြစ် အနာအဆာများကိုသာ ရှေးဦးစွာ မြင် လာတတ်ပေသည်။ အသိဓိတ်ဆွေ တစ်ယောက်ယောက်ကို အာရုံပြု၍ ဆန်းစစ်လိုက်သည်ရှိသော် ထိုလူ၏ ချွတ်ယွင်းချက် များသည် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ပေါ်လာတတ်သလောက် ကောင်းသော အချက်အလက်များသည် ရုတ်တရက် ထွက် မလာတတ်ဘဲ အတော်ကလေး တွေးဖော်ယူမှ ပေါ်လာတတ် ပေသည်။ ဤသည်ကား ဓမ္မတာပင်ဖြစ်သည်။

လင်္ကာဆရာကြီး ဇရာဘတ်ဘန့်စ်

မိမိကိုယ်ကို အကြမ်းအားဖြင့် ခန့်မှန်းချက် ထုတ်သားသည့် လက္ခဏာနှင့် အဆင်ကြီးနေကြသော လူများ မည် ပေါများ လှ၏။ မိမိကိုယ်ကို မညှာမတာ ဆန်းစစ်ဝေဖန်၍ အပြစ်အနာ အဆာရှာတတ်သော အလေ့အကျင့် ပြု လုပ် ထား သူတို့သည် အလွန်တရားရှားပါးလှ၏။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မည်မျှပင် ဆန်းစစ် ဝေဖန်တတ်ပါသည် ဆိုစေကာမူ ချွတ်ယွင်းချက်များကို တွေ့ အောင် ရှာတတ်သူတို့မှာ သာ၍ပင် နည်းပါးသေး၏။ လူ သတ္တဝါသည် မိမိကိုယ်ကို ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း သိမြင်ဖို့ ခဲယဉ်းလှသည်။ ထို့ကြောင့် စကော့လင်္ကာဆရာကြီး ဇရာဘတ်

ဒုတိယအတ္ထံ

ဘန်းစ် (Robert Burns) က “အခြားသူတို့က ကျွန်ုပ်တို့ကို မြင်ကြသည့်အတိုင်း၊ မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့မြင်နိုင်ကြလျှင် ကောင်းလေစွာတကား” ဟူ၍ စီကုံးရေးသားဖူးလေသည်။

သူ့အထင်နှင့် ကိုယ့်အထင်

လင်္ကာဆရာကြီးဆိုလိုသည်မှာ လူသတ္တဝါသည် သူတစ်ပါးတို့က မိမိကိုမြင်ကြသည်အတိုင်း၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိမြင်ဖို့ အလွန်တရာ ခဲယဉ်းလှသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ဟုတ်လည်း ဟုတ်ပေသည်။ မိမိကိုယ်ကို မိမိမြင်ခြင်းသည် တစ်မျိုးတစ်ဖုံဖြစ်၍ သူတစ်ပါးတို့က မိမိကိုမြင်ကြခြင်းသည် တစ်မျိုးတစ်ဖုံချည်းသာ ဖြစ်တတ်၏။ တစ်မျိုးတစ်ဖုံစီဖြစ်ရာ၌လည်း မိမိကိုယ်ကို မိမိဆုံးဖြတ်ချက်သည် သူတစ်ပါးတို့က မိမိအား ဆုံးဖြတ်ချက်ထက် မြင့်နေတတ်သည်သာ ဖြစ်၏။ ဖြစ်တတ်သည်မှာ လူတစ်ယောက်သည် မိမိကိုယ်ကို တစ်ပိဿာလောက်တတ်သည်ကောင်းသည်ထင်လျှင် အခြားသူများက ထိုလူအား ငါးဆယ်သားလောက်မျှပင် တတ်သည် ကောင်းသည်ဟု ထင်ကောင်းမှုထင်ကြပေမည်။ ထို့ကြောင့် အကြင်သူသည် အခြားသူများက မိမိအား ဘယ်ကဲ့သို့ အကဲဖြတ်ကြသနည်းဟု သိလိုခဲ့လျှင် မိမိကိုယ် မိမိခန့်မှန်းခြေကို ၂ သို့မဟုတ် ၃ လောက်နှင့်စားပါမှ တော်ကကျပေလိမ့်မည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တစ်ပိဿာလောက်ဘက်သည်၊ ဘော်သည်၊ ကောင်းသည်ထင်မိလျှင် အနည်းဆုံး တစ်ဝက်ခန့်လျှော့ပစ်ပါမှ အခြားလူများ၏ ခန့်မှန်းခြေကို စမ်းဝါးမိပေလိမ့်မည်။

ယောမင်းကြီးစာပေ

လူတတ်နှင့်လူကောင်း

ဤနေရာ၌ လူတော် သို့မဟုတ် လူတတ်နှင့် လူကောင်းတို့ကို ပိုင်းခြား ဖော်ပြရပေဦးမည်။ လူတော် လူတတ်ဟူသည်မှာ ကျွမ်းကျင် နားလည်ခြင်းတည်းဟူသော အရည်အချင်းကို ဆိုလိုပေရာ လူကောင်းဟူသည်မှာ အကျင့်စရိတ္တ ကောင်းမွန်ခြင်းကို ဆိုလိုပေသည်။ တော်ခြင်း၊ တတ်ခြင်းဟူသည်မှာ ဗဟုသုတပြည့်စုံခြင်း၊ ဉာဏ်ကောင်းခြင်း၊ တွေးတတ်ခေါ်တတ်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲတတ်ခြင်း စသည်တို့ပါဝင်၍ (ဦးနှောက်၏ အလုပ်) ဖြစ်ရာ ကောင်းခြင်းဟူသည်မှာကား ကိုယ်ချင်းစာနာတတ်သည့် နှလုံးရည်ကောင်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ကျွန်ုပ်၏ အဆုံးအဖြတ်မှာ အမှန်မသောက်ရုံနှင့် လူကောင်းကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်လာနိုင်မည်ဟု မယူဆချေ။

ရွက်အုပ်သီး

တော်ခြင်း သို့မဟုတ် တတ်ခြင်းနှင့် ကောင်းတို့ ဆိုင်ရာတွင် သူတစ်ပါး၏အဆုံးအဖြတ်နှင့် မိမိ၏ အဆုံးအဖြတ်တို့အကြောင်းကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ တော်ခြင်းကိုစွဲတွင် မိမိအဆုံးအဖြတ်နှင့် အခြားသူတို့ကအဆုံးအဖြတ်ကွာခြားသည့်အခါ ယေဘုယျအားဖြင့် သူတစ်ပါးတို့၏ အဆုံးအဖြတ်က မှန်ချင်မှန်တတ်သော်လည်း အခါခပ်သိမ်း မှန်ကန်သည်ဟူ၍ တစ်ထစ်ချ မယူဆထိုက်ချေ။ တကယ်တော် တကယ်တတ်သည့် 'ရွက်အုပ်သီး' များသည် ဤဒေသ ထိုဒေသ စသည်များ၌ ရှိတတ်ကြ၏။ သို့

ရာတွင် အခြားလူများက တော်သည်တတ်သည် မထင်သော
ကြောင့် တိမ်မြုပ်နေရခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပေသေးသည်။

ကျော်ကြားခြင်း၏ အကြောင်းနစ်ရပ်

တော်ခြင်းတတ်ခြင်းကားတခြား။ တတ်သလောက်ထင်ပေ
ကျော်စောခြင်း ဖြစ်၏။ ထင်ပေ၍ ကျော်စောခြင်း သို့မဟုတ်
လူသိများခြင်းဟူသည်မှာ အကျိုးပေးတစ်မျိုးဖြစ်၏။ ထင်ပေ၍
ကျော်စောခြင်းဟူသည်မှာ (ပရံပရဓေ) အတိတ်ကံကြောင့်
လည်းဖြစ်နိုင်၏။ ဤဘဝ၌ ထင်ပေ၍အောင် လုပ်တတ်သော
ကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ အတိတ်ကံပါသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့မှာ
ထင်ပေ၍ ကျော်စောအောင် မိမိတို့ကကြိုးစားမနေရဘဲ လုပ်ခါ
လှည့်ခါဖြင့် လူသိများသော အဖြစ်သို့ ရောက်လာကြကာ
အချို့မှာ ၎င်းတို့တကယ်တတ်သည်ထက်ပင် ပို၍ နာမည်ကြီး
တတ်ကြသေး၏။ ထိုကဲ့သို့ အတိတ်ကံ အထောက်အခံမရသော်
လည်း ထင်ပေ၍အောင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် လုပ်တတ်ခြင်းကြောင့်
လူသိများ၍ ကျော်ကြားသောအဖြစ်သို့ ရောက်ကြရသူများ
လည်း ရှိတတ်ပေသည်။ လုပ်ပုံလုပ်နည်းမှာ ပစ္စည်းတစ်ခုရောင်း
ချင်သောလူသည် ထိုပစ္စည်း၏ ကောင်းသော အခြင်းအရာများ
ကို လူသိအောင် လုပ်တတ်သည့် (Salesmanship) ဈေးသည်
ပညာတတ်ရတိသကဲ့သို့ ထင်ပေ၍လိုသော လူသည်လည်း မိမိ၌
တော်သောအချက်အလက်ရှိလျှင် ထိုအချက်ကို လူမြင်အောင်
လုပ်တတ်ရသည်။ မလုပ်တတ်လျှင် သို့မဟုတ် မလုပ်ချင်လျှင်
လည်း မကျော်ကြားတတ်။ သို့ရာတွင် လုပ်ချင်အားကြီးနှင့်

သောမင်းကြီးစာပေ

နေရာတကျ မလုပ်တတ်ဘဲ လုပ်မိလျှင်လည်း “လူပေါ့”
တစ်ယောက်အဖြစ်နှင့်သာ ကျော်ကြားတတ်ပေသည်။

အခြားလူ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ခံသင့် မခံသင့်

တော်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် တတ်ခြင်း၊ တည်းဟူသော အရည်
အချင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အကဲဖြတ်ပုံနှင့် အခြား
သူများ အကဲဖြတ်ပုံတို့ ကွာခြားသည့်အခါ ကိုယ့်ဟာကိုယ်
အကဲဖြတ်ခြင်းက မှန်ချင် မှန်နိုင်သည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သော်လည်း
လူကောင်းတစ်ယောက် ဟုတ်မဟုတ်နှင့် ပတ်သက်၍မူ ထိုကဲ့သို့
မဟုတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ကား တတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ်
တော်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အခြားလူများ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို
လက်ခံသော နေရာများလည်းရှိ၏။ လက်မခံသော နေရာများ
လည်း ရှိ၏။ စာရေးသားခြင်း၊ ဘာသာပြန်ခြင်း စသည်တို့၌
ကျွန်ုပ်၏ ညံ့ဖျင်းပုံကို သောက်ပြုသူ ရှိပါက ဟုတ်ကောင်း
ဟုတ်ပေမည်ဟု လက်ခံရန် အသင့်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် စိတ်သဘာဝ
အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်ရေးသားခဲ့သော ဆောင်းပါး
များမှာ ကိုယ်တော် ဖြစ်သောကြောင့် မည်သူက မှားသည်ဟု
ဆိုစေ လက်ခံနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ (မှားလည်းမှားပေမည်၊
လက်မခံနိုင်ဟု ဆိုလိုခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ လက်တွေ့
စမ်းသပ်ထားသဖြင့် သေချာသည် ထင်သော ကိစ္စမျိုးတွင်
ဝေဖန်မှု လက်မခံနိုင်ခြင်းမှာ မေ့တာပေတည်း။ သို့ရာတွင်
လက်တွေ့မဟုတ်ဘဲ မှန်းခြေနှင့်ရေးသော အလုပ်များတွင်ကား
ဝေဖန်ခြင်း ခံယူရန် အသင့် ရှိပါသည်။)

ဒုတိယအကြိမ်

အခြားလူများက သိသော အချက်

ကောင်းခြင်း၊ မကောင်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍မူကား ကျွန်ုပ် သည် “ဓာတ်သိ” များ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို လက်ခံရန် အသင့်ရှိ ပါ၏။ ကောင်းခြင်းဟူသည်မှာ ကိုယ်ချင်းစာတရားကပ်ခြင်း ဟူ၍ ကျွန်ုပ် နားလည်ပေရာ ကိုယ့်ဘာကိုယ်ဟုတ်လှပြီဟင်္ဂနု၍ မပြုံး၊ ကိုယ်နှင့် ဆက်ဆံသော လူများက ဟုတ်ပေသည်ဆိုမှ ဟုတ်သင့်ပေသည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရာ၌ တင်စီးတတ်ခြင်း၊ ကောက်ကျစ်ညစ်ပတ်ခြင်း၊ ကိုယ်ချင်း မစားနာတတ်ခြင်း စသော အခြင်းအရာမျိုးကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိခြင်းထက် မိမိနှင့် ဆက်ဆံသော လူများက ပို၍ သိသင့် သည်ဟု လက်ခံသိုက်သည်။ ဥပမာဆိုသော် မိမိ၏ လက်ဖဝါး ကြမ်းတမ်းခြင်းကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိချင်မှ သိမည်။ ကိုင်စမ်း သော လူများကမူ သိကြမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ပင်။ သို့ဖြစ်၍ အခြား လူတစ်ယောက်က “ခင်ဗျားကြီး မကောင်းဘူးဗျာ” ဟု ပြော သည်ဆိုလျှင် ချက်ချင်း ငြင်းချက်မထုတ်ဘဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပြန်လှန် စစ်ဆေးခြင်းသည်သာလျှင် နည်းလမ်း ကျပေလိမ့် မည်။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ စေတနာကို မသိသောကြောင့် အထင် မှားပြီး စွပ်စွဲခြင်းများလည်း ရှိနိုင်သဖြင့် မဖြေရှင်းထိုက်ဟု ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ပေ။ ယေဘုယျအားဖြင့်မူကား လူ တစ် ယောက်၏ ကောင်း မကောင်း၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ် မကပ်ကို ကိုယ့်ဟာကိုယ်ထက် သူတစ်ပါးဘို့က သာ၍ သိတတ်သည် ဟူလို။

ယောမင်းကြီးစာပေ

မစစ်ဆေးတတ်သူများ၏ အပြစ်

မိမိကိုယ်ကိုအတွင်းတက်သို့လှည့်၍ ကြည်တတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဆန်းစစ်စေဖန်ခြင်း ပြုလုပ်သူ ရှားပါးသည်ဟုဆိုခဲ့ရာ၊ ထိုကဲ့သို့ ဆန်းစစ်တတ်သူ အနည်းငယ်ရှိပါသည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း မိမိကိုယ်ကို စစ်ဆေးသည့်အခါ၌ ချွတ်ယွင်းချက်များကို ဖုံးဖုံးပိပိ ညှာညှာတောတော စစ်ဆေး၍ ကောင်းသော အချက်အလက်များကို မှန်ဘီလူးဖြင့် ကြည့်သကဲ့သို့ ကြီးမားအောင်မြင်တတ်သည့်နည်းတူ သူတစ်ပါး၏ ကောင်းသော အကွက်များကို မမြင်တတ်ဘဲ အပြစ်အနာအဆာများကိုမူ မှန်ဘီလူးနှင့် ကြည့်တတ်လေသည်။ မကြာခဏ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စစ်ဆေးသော အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်မထားဘဲ တစ်ခါတစ်ရံမှ သာမန်ကလေးကလေး စစ်ဆေးတတ်သူ ဟူသမျှမှာ ဤနည်းနှင့်နှင့် မြင်တတ်ကြသည် ချည်း ဖြစ်လေသည်။

စစ်ဆေးလေ့ရှိသူ၏ အမြင်

အတွင်းသို့လှည့်၍ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စစ်ဆေးသော အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်ထားသော လူများမူကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ချေ။ ပထမ၌ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ညှာညှာတောတော စစ်ဆေးတတ်ရာမှ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စစ်ဆေးလာသောအခါတွင် အပြစ်အနာအဆာများကို ပို၍ ပို၍ မြင်လာတတ်သည်။ ထိုထက် တိုးတက်၍ လေ့ကျင့်ပြန်သောအခါတွင်မူကား မိမိကိုယ်ကို မိမိ စစ်ဆေးသကဲ့သို့ မဟုတ်တော့ဘဲ အခြားလူ တစ်

ယောက်ကို မိမိက စစ်ဆေးသကဲ့သို့ (Objectively) ရဲရဲဘင်း
တင်း ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် ပေါ်ထွက်လာအောင် ရှုကြည့်ဘတ်
လာလေတော့သည်။

ဝန်ကြီးများ လေ့ကျင့်သင့်ခြင်း

ပါရမီရင့်ဝန်လိုသူများ၊ တိုးတက်ခြင်းကို အလိုရှိသူများ
သည် အတွင်းဘက်သို့ လှည့်၍ စစ်ဆေးဝေဖန်သော အလုပ်ကို
လုပ်ထိုက်သည်ဟု ဖော်ပြခဲ့ရာ တိုင်းပြည်ကို စီမံအုပ်ချုပ်သည့်
တာဝန်ကို ယူကြသော ဝန်ကြီးများအဖို့မူကား ၎င်း အလေ့
အကျင့် မလုပ်ဘဲ မနေသင့်ဟု ဆိုချင်၏။ ဝန်ကြီးဆိုသူများသည်
ငါတို့၌ အကျိုးပေးသန်၍ ကြီးပွားသည်ဟုသာ မမြင်ကြဘဲ
တိုင်းပြည်၏ တာဝန်ကို ထမ်းရသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်ကြရသည်
ဟု မြင်တတ်ကြပါမူ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆန်းစစ် ဝေဖန်သော
အလေ့အကျင့်မျိုး မရမနေ ပြုလုပ်လိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့သော
ဝန်ကြီးမျိုးသည် သတင်းစာများ၏ ဝေဖန်ခြင်းကြောင့်
'ကျွဲမြီးတို' လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်။ မိမိရာထူး တည်မြဲအောင်
လုပ်သော အလုပ်မျိုးနှင့် တိုင်းပြည် ကောင်းစားအောင် လုပ်
သော အလုပ်မျိုးတို့၏ ခြားနားခြင်းကိုလည်း သိမြင်၍ မိမိ
ကိုယ်ကို လှည့်စားလိမ့်မည်မဟုတ်ဘဲ တိုင်းပြည်လူထု ကြာရှည်စွာ
ဆင်းရဲစေမည့် အလုပ်မျိုးကို (ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်သော
အားဖြင့်) ရှောင်ကြဉ်လိမ့်မည်သာ ဖြစ်လေရာ ဝန်ကြီးအားလုံး
သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆန်းစစ်သော အလေ့အကျင့်ရှိကြပါမူ

ယောမင်းကြီးစာပေ

မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး ယခုကဲ့သို့ ကဲ့ကြ မဲ့ကြမည်လည်း
မဟုတ်ချေ။

ထိပ်ဆုံးအထိ အကျိုးပေးခြင်း

အတွင်းဘက်သို့လှည့်၍ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စစ်ဆေး ၊ ဝေဖန်တတ်
သော အလေ့အကျင့်သည် လောက အတွက်သာမက သံသရာ
ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ရေးအတွက်ပါအရေးကြီး၍ တန်ဖိုး
ရှိ၏။ သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ တည်းဟူသော
အလုပ်များသည်လည်း မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ရှုဆင်ခြင်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။
အာနာပါနတည်းဟူသော သမထဘာဝနာ အလုပ်သည် သူ
တစ်ပါး၏ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ရှုမှတ်ရခြင်း မဟုတ်။ မိမိ၏
ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ရှုမှတ်ရခြင်းဖြစ်၏။ ကာယာနုပဿနာ၊
စိတ္တာနုပဿနာ စသော ဝိပဿနာအလုပ်များသည်လည်း သူ
တစ်ပါး၏ ကိုယ်၊ သူတစ်ပါး၏ စိတ်တို့ကို စောင့်၍ ကြည့်ရန်
မဟုတ်။ မိမိ၏ကိုယ်၊ မိမိ၏စိတ်တို့ကို သတိနှင့် စောင့် ကြည့်ရ
မှတ်ရခြင်းပင် ဖြစ်၏။

လူတစ်ကိုယ်လျှင် စိတ်တစ်မျိုးစီရှိပေရာ သူတစ်ပါး၏စိတ်ကို
မြင်စွမ်းနိုင်သည် မဟုတ်။ မိမိ၏စိတ်ကို မိမိ စောင့်ကြည့်မှသာ
စိတ်အကြောင်းကို သိနိုင်ခွင့်ရှိပေမည်။ စိတ်အကြောင်းကို ကျမ်း
စာထဲ၌ ဖတ်ခြင်းဖြင့်လည်း မဟုတ်။ ဆိုက်ကော်လိုဂျီ စာအုပ်
များကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့်လည်း မဟုတ်။ မိမိ၏စိတ်ကို မိမိ စောင့်
ကြည့်၍ ယထာဘူတကျကျ သိမြင်ရသောအခါ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်

ဒုတိယအကြိမ်

တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားသို့ တိုင်အောင် သိမြင်နိုင်သည်ဟု ဗုဒ္ဓ
ဟောတော်မူသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်၍ အမှား
နည်းစေရုံသာမက လူသာဓုခေါ် နတ်သာဓုခေါ် ဖြစ်စေနိုင်၍
သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည့်
တိုင်အောင် အကျိုးပေးနိုင်သည့် ဤ အလေ့အကျင့်ကို ဤ
စာဖတ်သည့်နေ့မှ စ၍ အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်ပါစေတော့မည်ဟု
သန္နိဋ္ဌာန် ချမှတ်ကြပါရန် လေးနက်စွာ တိုက်တွန်းအပ်ပါ
သတည်း။ ဝ

ယခင်ခေတ်နှင့် ယခုခေတ်

စိတ်ငြိမ်းချမ်းခြင်းနှင့်စိတ်ပျော်ရွှင်ခြင်းတို့၏ခြားနားချက်၊ တတ်နိုင်သမျှက ကြားကြသည့်အခါ ဖတ်တတ်နိုင်သမျှအဖို့ သွားရည်ကျရခြင်း။

မျှော်လင့်ချက် နှစ်ခုတော့ ရှိပါသည်။ သို့သော် ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ် ပြုပြင်ထားနှင့်ပါမှ စိတ်သက်သာရာ ရကြမည်။

စိတ်ချမ်းသာခြင်း သို့မဟုတ် စိတ်၏ငြိမ်းချမ်းခြင်း ဟူသည် မှာ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီး၏ 'စိတ်ထား'အပေါ်၌ တည်သည်။ (ဗုဒ္ဓဝါဒအရ) အာသဝေါကုန်ခန်းပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ အဖို့မှာ မည်သည့်ခေတ် မည်သည့်အခါသေးယဉ်း ဖြစ်စေ၊ စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကြသည်ချည်းဖြစ်သည်ကား မှန်သည်။ သို့ရာတွင် ဤဆောင်းပါး၌ ကျွန်ုပ်တင်ပြလိုသော အခြင်းအရာ မှာ ဤခေတ်လူများသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘိုးဘွားမိဘများ လက်ထက်ကလူများထက် စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုပိုသည် သို့မဟုတ် လျော့သည် ဆိုခြင်းကို နှိုင်းယှဉ်၍ ကောက်နုတ်ချက်ထုတ်ရန် ဖြစ်ပေသည်။

ငြိမ်းချမ်းခြင်းနှင့် ပျော်ရွှင်မြင်း ခြားနားပုံ

ပထမဦးစွာ စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် စိတ်ပျော်ရွှင်မှုတို့သည် အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးစီရှိခြင်းကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရန် လိုပေသည်။ စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု ဆိုသည်မှာ နှလုံးပူပန်မှု၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု၊ သောကဗျာပါဒစသည်တို့မှကင်းလွတ်၍ ချမ်းမြေ့ငြိမ်သက်စွာ ရှိခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဤအခြင်းအရာတွင် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် အထွတ်အထိပ် ဖြစ်သည်ဟု ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ လက်ခံ ယုံကြည်ကြ၏။ စိတ်ပျော်ရွှင်မှု ဟူသည်မှာ လိုချင်သော အရာကို ရ၍ ကာမဂုဏ်ခံစားရသည့် အခိုက်အတန့် ကလေး များ၌ ကစားစရာ အသစ်အဆန်းကလေး ရရှိသော ကလေး သူငယ်ကဲ့သို့ တရယ်ရယ်တပြုံးပြုံး ရှိနေသောအဖြစ်မျိုးကို ဆိုလို သည်။

ဘောကျေးလက်တောင် ပျော်နိုင်သည်

ဤခေတ်မှာ ဝတ္ထုပစ္စည်း အသစ်အဆန်းတွေ၊ ရေဒီယို၊ ဘိုင်စကုပ်၊ မိုတာကား၊ လေယာဉ်ပျံ စသည့် ဇိမ်ခံစရာ အမျိုး မျိုးတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသည့် အတွက် ကြောင့်(တတ်နိုင်သူများအဖို့မှာ)စိတ်ပျော်ရွှင်စရာ ကောင်းလှ သည်ကား မှန်ပေသည်။ မမြင်ဖူး၊ မသုံးဖူးသော ကျွန်ုပ်၏ မိဘ ဘိုးဘေးများ လက်ထက်ကို ပြန်ကြည့်လိုက်လျှင် ပျင်းရိ ငြီးငွေ့ဖွယ်ရာကြီး ဖြစ်ပေလိမ့်မည်ဟု ဆိုချင်ကြပေလိမ့်မည်။ အထူးသဖြင့် တတ်နိုင်၍ ခံစားနိုင်သည့် အထက်လွှာများက

ယောမင်းကြီးစာပေ

ထိုကဲ့သို့ သာ၍ ဆိုချင်ကြပေလိမ့်မည်။ မတတ်နိုင်သဖြင့် မိုတာကား စီးရစေကာမူ၊ ကျေးလက်မတဝှမ်း၌ ရုပ်ရှင်မရှိစေကာမူ မြို့သို့ တစ်ခါတစ်ခါက ရောက်သောအခါ၌ ကြည့်နိုင်သေးသောကြောင့် ရှေးလူများထက်တော့ ပျော်စရာကောင်းသေးသည်ဟု ဆိုနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ ဤအယူအဆကို ကျွန်ုပ် လက်ခံနိုင်ပါသည်။

နတ်သည် လူထက် ပျော်နိုင်၏

အချို့ကမူ ဤမျှမက အတွေးခေါင်သေး၏။ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်သည် အိုက်စတန် (ရေခဲမုန့်) စားလျက်ရှိစဉ် သူ၏ အဘိုးအဘွားများမှာ ဤ စားစရာကလေးမျိုးမှ စားဖူးသွားရရှာသောကြောင့် သနားပါတော့သည် ဟု ပြောသံကြားရဖူး၍ ပြုံးခဲ့ရပေသေးသည်။ မခံစားရဖူးသည့် ကာမဂုဏ် (ရသာရုံ)ကို တောင့်တောင့်တတ ရှိမည်မဟုတ်သောကြောင့် မခံစားရရှာလေခြင်းဟု သနားကရုဏာ ဖြစ်ဖို့မလိုချေ။ စိတ်၏ သဘာဝမှာ တောင့်တ၍မရလျှင် ဆင်းရဲဘတ်၍ တောင့်တ၍ ရလျှင် ပျော်ရွှင်တက်ပေရာ မတောင့်တသောအရာကို မရသည့်အတွက် သနားသည် ဆိုခြင်းသည် အလုပ်ပိုသက်သက်ဖြစ်၏။ စတုဟောရာဇ် စသော နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၌ နတ်များ၏ ဧည့်စိမ်းသည် အလွန်ကြီးကျယ်သည် ဆိုရာ နတ်သမီး ၅၀၀ ခန့်ရှိကာ ကာမဂုဏ်ခံစားသောနတ်သားတစ်ယောက်က တစ်လင်တစ်မယား နေရှာကြရသော လူသားများအား သနားလှသည် ဆိုလျှင် အဓိပ္ပာယ်မရှိချေ။ (လူသားများအဖို့မှာ တစ်မယားကို

ဒုတိယအကြိမ်

ဝအောင်ကျေး၊ လှအောင်ဆင်၍၊ သားသမီးကို ကျောင်းထား
ရသော တာဝန်သည်ပင် အဘော် ကြီးလေးလျက် ရှိလေပြီ၊
ကမဂုဏ် ခံစားမှု၌ နတ်ကိုတုပဝံ့သော လူယောက်ျားမျိုးမှာ
ရာခိုင်နှုန်း အလွန်နည်းပါးပေလိမ့်မည်။

နိုင်ငံခြားသို့ ရောက်လိခြင်း

မိမိမခံစားဖူးသောအရသာကို တောင့်တမှုမရှိ၍ မဆင်းရဲပုံ၊
ခံစားဖူးမှသာ တောင့်တလာ၍ မရသောအခါ၌ ဆင်းရဲရဲပုံ
ကိုယ်တွေ့ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို တင်ပြရပေဦးမည်။ ကျွန်ုပ်
မှာ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့ မရောက်ဖူးခဲ့စဉ်က ရောက်ချင်
သော ဆန္ဒသည် အတော်ပြင်းထန်ဖူး၏။ ၁၉၅၂-ခုနှစ်တွင်
တရုတ်ပြည် ပီကင်းမြို့၌ ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ ငြိမ်းချမ်းရေး
ညီလာခံကြီးသို့ တက်ရောက်ရမည် ဆိုသောအခါ ထိပေါက်ရ
သလောက် ဝမ်းသာမိခဲ့သည်။ ဝမ်းသာမိခြင်းမှာ ဂုဏ်ယူလို
သောကြောင့်မဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံခြားစာပေများကို အတော်များ
များ ဖတ်ထားခဲ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်၍ စာတွေနှင့်ငါတွေ ဘယ်
လိုများရှိမည်ကို သိလိုသည့် အကြောင်း၊ ကျွန်ုပ် ရေးသော
(အမှန်မှာ မှီး၍ရေးသော) ပထမဆရာသိန်း ဝတ္ထုထဲ၌ ပီကင်း
မြို့တော် မြို့ရိုးကြီးအကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်ဖြစ်ရာ၊ မျက်
မြင် ကိုယ်တွေ့ မြင်ရသောအခါ၌ စိတ်ထဲတွင် ဘယ်လိုလူများ
လွမ်းဆွတ်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း ဟူသော တွေးတောမှု
များကြောင့် ကြည့်ချင်မြင်ချင် ရောက်ချင်သောစိတ် ပြင်းထန်
ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယောမင်းကြီးစာပေ

အကောင်းတွေ မြင်ရခြင်း

တရုတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားသော အခါ၊ မမြင်ဖူးသော အရာများ၊ ရှုခင်းများ၊ အဆောက်အဦများ စသည်တို့အပြင်၊ အစားအသောက်အနေအထိုင် စသည်တို့မှာလည်း ပထမတန်း ချည်း ခံစားခဲ့ရသည်။ (တကယ် ပထမတန်းကား ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်၏အနေအထိုင် အစားအသောက် အဆင့်အတန်းနှင့် နှိုင်းစာလျှင်ကား တက်တက်စင်ကွာခြားပေ သည်။) လူတွေကို ကြည့်ပြန်လျှင်လည်း စည်းလုံးညီညွတ်စွာနှင့် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် တက်တက်ကြွကြွ ရှိကြသည်ကိုတွေ့ရ၍ အား ရခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည်အတွင်း လှည့်လည်ခဲ့စဉ် အခိုက်တွင် စိတ် ဆင်းရဲစရာ ကြုံရခဲ့၍၊ ကြည်နူး ပျော်ရွှင်စရာတွေချည်း များ ပြားလှသည်။ စားရေးဆရာကြီးတစ်ယောက်၏နေအိမ်သို့အလည် ရောက်ပြန်တော့လည်း အုတ်တံတိုင်း ကာရံထားသောဝင်းကြီး အတွင်း အဆောင်အခန်းခန်းဖြင့် သပ်သပ်ရပ်ရပ် သိုက်သိုက် မြှိုက်မြှိုက် ရှိလှသည်ကို မြင်ခဲ့ရသည်။

ခံစားဖူးလျှင် တောင့်တ၍ဆင်းရဲခြင်း

ကိုယ့်တိုင်းပြည်သို့ ပြန်ရောက်လာသောအခါ ပထမဦးပျော် ပျော်ရွှင်ရွှင်ရှိနိုင်သေးသော်လည်း တဖြည်းဖြည်းတွင် တောင့် တမူများ ဖြစ်ပေါ်လာ၍၊ စိတ်ညှိုးငယ်သယောင်ယောင် ဖြစ် လာခဲ့သည်။ စိတ်ဆင်းရဲသည်ဟူ၍ကား မဆိုလိုပါ။ သို့သော် စိတ်တိုင်းမကျချင်သလိုလို ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဥပမာ ဟိုဘယ်ကြီး

ဒုတိယအကြိမ်

များ၌ ကြွေရည်သုတ် ရေကန်ကြီးထဲသို့ ရေပူနှင့်ရေအေးတို့ကို လိုသလောက်စပ်ပြီး တစ်ကိုယ်လုံးဆင်း၍စိမ်ရခြင်းသည် အလွန် ဇိမ်ရှိလှပေရာ နေအိမ်၌ ဤနည်းအတိုင်းလုပ်နိုင်လျှင် ကောင်း လေစွဟု တောင့်တမိသည်။ သို့ရာတွင် ယခုနည်း မတတ်နိုင်။ နောင်တွင်လည်း တတ်နိုင်ဖို့မမြင်ချေ။ စားစရာများကို တရုတ်လို တစ်လှည့် ဗိုလ်လိုတစ်လှည့် မှာယူ စားသောက်ရခြင်းသည် (အပြောင်းအလဲကြောင့်) အလွန်တရာ ဇိမ်တွေ့၏။ ယခုကား မတတ်နိုင်တော့ချေ။ တရုတ်စားရေးဆရာကြီးကဲ့သို့ စိတ်တိုင်းကျ ဆောက်လုပ်ထားသော နေအိမ်မျိုးတွင် နေရလျှင် ကောင်း လေစွဟု တစ်ခါတစ်ရံတောင့်တမိ၏။ ဤသည်မှာလည်း စားရေး ဆရာချင်းဖြစ်သောကြောင့် တောင့်တမိခြင်း ဖြစ်၏။ သူဌေး၏ နေအိမ်မျိုးကို တောင့်တမိခြင်းမဟုတ်ရပါ။ ယင်းသည်လည်း မဖြစ်နိုင်ချေ။ တိုင်းသူပြည်သားများကို ကြည့်ပြန်လျှင်လည်း တရုတ်ပြည်မှာကဲ့သို့ စည်းလုံးညီညွတ်စွာနှင့် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် တက်တက်ကြွကြွအလုပ်လုပ်ကြသည်ကိုမြင်လိုတော့လို၏။ ဤသည် လည်း မဖြစ်နိုင်။ ကိုယ်ကလည်း ဘာမျှမတတ်နိုင်ချေ။ ကိုယ့် အတွက်လည်း ဘာမျှမတတ်နိုင်။ တိုင်းပြည်အတွက်လည်း ဘာ မျှမတတ်နိုင်။ လက်မှိုင်ချ၍သာ နေရတော့သည်။ ဤသို့ဖြစ်ရ ခြင်းမှာ တရုတ်ပြည်သို့ ရောက်ခဲ့ဖူး၍ အားကျခဲ့မိခြင်း၊ ခံစား စံစားခဲ့ဖူးခြင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်ရ၏။ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကြီး မဟုတ်သော်လည်း တောင့်တမှုကလေးများ ရံဖန်ရံခါဖြစ်ပေါ် တတ်၍ ဖြစ်ပေါ်သလောက်လည်း စိတ်ပင်ပန်းခြင်းခံရပေရာ ဤအခြင်းအရာကို စဉ်းစားမိတိုင်း နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့

ယောမင်းကြီးစာပေ

ရောက်လို့၊ ကြည့်လို့ မြင်လို့သော စိတ်မျိုးမှာ ခေါင်းပါးလျက် ရှိပါတော့သည်။ ဤအခြင်းအရာကိုတင်ပြရခြင်းမှာ နိုင်ငံခြား သို့ အကြည့်အရှု သွားလို့သူများအား စိတ်ပျက်စေရန် အတွက် မဟုတ်။ ခံစားဖူးလျှင် တောင့်တတတ်သော အာသာဓန္ဒ ဖြစ် ပေါ်ထက်ခြင်း၏ သဘာဝကို ထင်ရှားစေလိုသောကြောင့်မျှ သာ ဖြစ်ပါသည်။ (တောင့်တခြင်းသည် ဆင်းရဲခြင်းပင်ဖြစ် သည်ဟု လက်မခံချင်သောလူများလည်း ရှိကြပေလိမ့်မည်။)

လွန်၍လွန်၍တက်သော လောဘ

ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများကို အကြမ်းအားဖြင့် ဝိုင်းခြား လိုက်သော် ခေတ်ပေါ် အဆန်းအသစ်များကို ဝယ်ယူခံစား နိုင်သူများနှင့် မဝယ်ယူ မခံစားနိုင်သူများဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိကြပေသည်။ ဝယ်ယူခံစားနိုင်သည့် အထက်လွှာလူများကို ကြည့်လိုက်လျှင် အလွန်ပျော်ရွှင်ကျေနပ်ကြသည်ဟု ထင်မှတ် ဖွယ်ရှိ၏။ တကယ်ဟုတ်ပါ၏လော၊ ဤသို့ကား မဟုတ်ချေ။ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့မည်သည်မှာ ခံစားရကစ အခိုက်အတန့်၌ အတော်ကျေနပ်ခြင်းကား မှန်ပါ၏။ မိုတာကား ဝယ်စီးချင် လှသော သူတစ်ယောက်သည် မတတ်နိုင် တတ်နိုင်နှင့် ကား ဟောင်းကလေးတစ်စီး ဝယ်စီးရာတွင် အစပထမ၌ တော်တော် ပျော်ရွှင်ကျေနပ်၏။ မိသားဖသားတစ်စု မကြာခဏ ကားနှင့် ထွက်ကြပြီး တပြုံးပြုံးရှိနေကြ၏။ အတန်ကလေးကြာလတ်သော် ကားဟောင်းနှင့် မကျေနပ်ချင်ကြတော့ဘဲ ကားသစ်ဝယ်စီးချင် သော လောဘစိတ်ဝင်လာတတ်ကြလေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍

စိတ်ကျေနပ်မှုကို ပြဒါးတိုင်ဖြင့်တိုင်းတာ၍ ဖြစ်နိုင်သည်ဆိုပါက ကားဟောင်းကလေး ငယ်မစီးနိုင်မီက ဒီရီသို့ပင် လျှောဆင်း သွားခြင်းကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ကားဟောင်း ကလေးပင် စီးနိုင်တော့သဖြင့် ရောင်းစားလိုက်ရသည်ဆိုငြား အံ့။ ယခင် ကားမငယ်စီးနိုင်စဉ် အခါကထက်ပင် စိတ်ဆင်းရဲ သွားကြပေလိမ့်ဦးမည်။ ဆိုလိုရင်းမှာပစ္စည်းတစ်ခုခုရခြင်းကြောင့် ကျေနပ်မှုသည် ကြာရှည်မခံ။ လောဘသည် လွန်၍လွန်၍တက် တတ်သော သဘာဝရှိပေရာ ကြာရှည်ကြီး ပျော်ရွှင်မကျေနပ် နေနိုင်သော လူဟူ၍ အလွန်ရှားလှသည်။ လိုတိုင်းလိုတိုင်း ဆက် ၍ ဆက်၍ ရရှိနေသူဖြစ်ခဲ့လျှင် - တလျှောက်တည်း ပျော်ရွှင် ကျေနပ်နေလိမ့်မည်ဟု ထင်စရာရှိ၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင်မှ ဘယ်နှစ်ယောက်ရှိလိမ့်မည် မဆိုနိုင်ပေ။ အကယ်၍ ရှိခဲ့ပါလျှင်လည်း ထိုသူများ တို့လည်း စိတ်ပျော်ခြင်းမျှသာဖြစ်၍ စိတ်ငြိမ်းချမ်းခြင်းမဟုတ်သေးချေ။

ကိုယ်ထက်သာ မနာလို

တစ်ဖန် ဇိမ်ပစ္စည်းများငယ်ယူသုံးစွဲနိုင်သည့်အထက်လွှာရှိလူ များ၏စိတ်ကို အမြဲနှိပ်စက်တတ်သော အခြင်းအရာတစ်ခုရှိသေး ၏။ ထိုအခြင်းအရာသည်ကား သာလို-ဝါလို- ဂုဏ်ပြိုင်လိုသော စိတ်မျိုး ပေတည်း။ “ကျုပ်တို့ဖြင့် ဒီစိတ်မျိုး မရှိပါဘူး” ဟု လွှတ်ခနဲ မပြောမှားလေနှင့်။ အနည်းနှင့်အများရှိတတ်ကြသည် သာဖြစ်သည်။ ဥပမာ ပွဲထိုင် အခမ်းအနားတစ်ခုသို့ သွားရာ တွင် ကိုယ်ပိုင်ကားသစ်နှင့် သွားနိုင်သော လူသည် အတော်

ယောမင်းကြီးစာပေ

ကျေနပ်မှု ရှိပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ ကားဆိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မာစဒီဘင့် ကားသစ်တစ်စီးက မိမိ၏ကားနှင့် ယှဉ်ကာ ထိုးဆိုက်လာသည်ဆိုလျှင် ကိုယ့်ကားနှင့်ကိုယ်အတော် ကလေး ကျေနပ်ခဲ့သော လူဖြစ်ပါလျှင် ယုတ်စွာအဆုံးအားဖြင့် ကျေနပ်မှု ဒီဂရီတော်တော် လျော့ဆင်းသွားပေလိမ့်မည်။ မိမိ နှင့် ဂုဏ်ရည်တူ ပြိုင်ဘက်တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါမူ ထိုမျှမက အခံရခက်ဖွယ်ရာပင် ရှိသေး၏။ အလွန်ကြားချင်သော လူ တစ်ယောက် ဖြစ်ပါမူကား မျက်နှာညှိသည်အထိ ဖြစ်သွားဖွယ် ရာ ရှိ၏။ အထက်လွှာဆိုသော လူများအဖို့၌ အလားတူအဖြစ် အပျက် ကလေးမျိုးတို့သည် မကြာခဏ ကြုံရတတ်သည်ဖြစ်၍ ထင်ရသလောက် ပျော်ရွှင်ကျေနပ်မှု ရှိကြသည် မဟုတ်ချေ။ စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုဆိုသည်မှာကား ဝေးပါသေးသည်။

စိတ်မသက်သာဖို့ အကြောင်းတွေ

ဇိမ်ပစ္စည်းများဝယ်ယူသုံးစွဲနိုင်သော အထက်လွှာဆိုသူများ ၌ပင် ထင်ရသလောက် ပျော်ရွှင်ကျေနပ်မှု မရှိကြဟုဆိုပါလျှင် ဤခေတ်တွင် သူတစ်ပါးနည်းတူ ဝယ်ယူသုံးစွဲရန် မတတ်နိုင် သဖြင့် အထက်လွှာ လူတန်းစား၏ အသုံးအဆောင်များကို တမော့မော့နှင့်သွားရည်ကျလျက်ရှိသော အလုပ်သမားလူတန်း စားများအဖို့၌ ဘယ်ကဲ့သို့ရှိလေမည်နည်း။ “သူ့ကုသိုလ်နှင့်သူ ဖြစ်သည်။ မနာလိုစရာမရှိ” ဟု စကားဆိုသော်လည်းစာအတိုင်း ကျင့်ကြံနိုင်သူ နည်းပါးပေလိမ့်မည်။ အကယ်၍သူတော်ကောင်း စိတ် ရှိသူဖြစ်သောကြောင့် မနာလိုစိတ် မဖြစ်ဟု ထားဘိဦး၊

ဒုတိယအကြိမ်

မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို ကာမဂုဏ်ခံစားချင်သော ဘုံသားများ
 ဖြစ်ကြသောကြောင့် ထိုသူတို့ကဲ့သို့ခံစားနိုင်လျှင်ကောင်းလေစွ
 ဟူသော တောင့်တသည့်သောဘဝိတ်မှုကား ဝင်လာရသည်သာ
 ဖြစ်လေသည်။ သို့ဆိုကာဘည်းက မခံစားနိုင်သော အောက်လွှာ
 လူများ၏ အနေအထိုင် အသုံးအဆောင်တို့ကို တွေ့မြင်ရခြင်း
 အတွက်ကြောင့် စိတ်နှလုံး ညှိုးငယ်ခြင်း ဖြစ် ညရလေပြီ။
 ကောက်နုတ်ချက်ထုတ်လိုက်သော် ဇိမ်ပစ္စည်း အဆန်းအပြား
 တွေ ပေါများလှသော ဤခေတ်တွင် အထက်လွှာဆိုသူများ
 လည်း ထင်ရသလောက် ပျော်ရွှင်ကျေနပ်မှုမရှိလှ။ အောက်
 လွှာ ဆိုသူများအတွက်လည်း သွားရည်တများများ (အချို့မှာ
 အံဘကြိတ်ကြိတ်)နှင့် နေကြရသောကြောင့် ကောင်းလှသော
 ခေတ်ကြီးဟူ၍မဆိုနိုင်ချေ။ ဤသည်မှာ သူ့ဘာသာစိတ်ဆင်းရဲ
 ရခြင်းမျှကိုသာ တင်ပြခြင်း ဖြစ်လေရာ သွားရည်ကျရုံမနေဘဲ
 ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်လုယက်ကြခြင်းများကိုပါ (ယခင်လ
 က ဆောင်းပါး၌ ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်အတိုင်း) တင်ပြလိုက်ရလျှင်
 လားလားမျှမကောင်းသော ခေတ်ဟူ၍ပင်ဆိုချင်စဖွယ်ဖြစ်လာ
 ပေလိမ့်မည်။

ကြားရခြင်းကို ရှက်တတ်သော ရှေးခေတ်

အခြားတစ်ဖက်၌ ကျွန်ုပ်ခမီလိုက်သည့်တိုးတေးတို့၏ခေတ်
 ကို ချန်လှပ်၍ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၆၀ ခန့်ကကျွန်ုပ်ကျောင်း
 သားအချွယ်တွင် ကြုံခဲ့ရသောခေတ်အကြောင်းကို တင်ပြလိုပေ
 သည်။ ထိုစဉ်က မှီဘာကား မပေါ်သေးသဖြင့် ကိုယ်ပိုင်

ယောမင်းကြီးစာပေ

ရထားလုံး ဒေါက်ကတ်၊ ဘာဂီ စသည့်ယာဉ်မျိုးကို လူကုံထံ အချို့ စီးကြ၏။ စီးကြသူများမှာလည်း အင်္ဂလိပ်အရာရှိကြီး များနှင့် မြန်မာအထက်တန်းအရာရှိတစ်ယောက်တစ်ယောက်မျှသာ ဖြစ်ကြသည်။ ကုန်သည်ပွဲစားပိုင်းကမူ ကြွားချင်ဝါချင်သော စက်ပိုင် တစ်ယောက်တစ်ယောက်မျှသာ စီးကြ၏။ ထိုခေတ်၌ မန္တလေးမြို့တွင်းတွင် ကိုယ်ပိုင်ရထားလုံး၊ ဒေါက်ကတ်စသည် များကို ဝယ်စီးမည်ဆိုက စီးနိုင်သူတွေ တော်တော်များများ ရှိပါ၏။ သို့ရာတွင် မစီးကြချေ။ “လူကြွား” ဟူ၍ ဆိုကြမည်ကို ရှက်တတ်ကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ဤခေတ်တွင်မူကား စီးလိုက် ကြသည့် မိုတာကားများမှာ ချောင်း၍ မလွတ်အောင်ဖြစ်၍ ကားတိုက်မှုများက သက်သေခံလျက်ရှိ၏။ ကြွားချင်သည်ဆို ခြင်းကို ရှက်စရာတစ်ခု မထင်တော့။ လူတိုင်းလိုပင် ကြွားချင် လျက် ရှိကြလေပြီ။ လက်ငင်း ဝယ်၍မစီးနိုင်သူများပင် အကြွေး ရောင်းမည့် ကုမ္ပဏီမျိုးရှိပါက တိုးဝေ့ ဝယ်ယူကာ စီးကြပေ လိမ့်ဦးမည်။ ဤကဲ့သို့ ကြွားချင်ဝါချင်သော စိတ်ဓာတ်တွေ တိုးပွားလျက်ရှိခြင်းသည် ကောင်းသော အခြင်းအရာတစ်ခု ဟုတ်ပါ၏လော။ ငရဲကြီးသည်ဟူ၍ကား မဆိုလိုပါ။ သို့ရာတွင် လူများအဖို့ စိတ်ပင်ပန်းစရာကြီးတစ်ခုဖြစ်နေတော့သည်မဟုတ် ပါလော။ ဤခေတ်၌ မိုတာကားတွေ တိမ်းရှောင်၍ မလွတ်အောင် ပေါများလျက်ရှိရာတွင် မတုတ်နိုင်သူများအဖို့ ငြူစူချင်စရာ ဖြစ်၍ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ရပေရာ ထိုခေတ်ကမူ ဒေါက်ကတ် တစ်စီးတစ်လေ မြင်လိုက်ရခြင်းကြောင့် “ငါသည် လောကကြီး၌ အောက်ကျ နောက်ကျဖြစ်လျက် ရှိချေသည်

တကား”ဟု စဉ်းစားဝမ်းနည်းမိသူ လွန်စွာနည်းပါးခဲ့ပေသည်။

အဝတ်ချင်း ခြားနားပုံ

အဝတ်အစားတက်များတွင်လည်း ထိုခေတ်တွင် ခြိုးခြံမှု အလွန်များ၍ ပလွှားမှုနည်းပါး၏။ ကျွန်ုပ်ကျောင်းသားဘဝ၌ ပိုးလုံချည်၊ ဖဲလုံချည် စသည်တို့မှာ စာမေးပွဲနေ့များ၌သာ ဝတ်ကြ၍ နေ့တိုင်း ကျောင်းတက်ရာတွင်မူ ၆ မှုတန်လုံချည်နှင့် ပိတ်အင်္ကျီလောက်ဖြင့် ပြီးကြ၏။ (ဤခေတ်တွင် ချည်လုံချည်ပင် ကျပ်တစ်ဆယ်ကျော်ပေးကြရ၏။) သို့နှင့်လည်း ဗန်ကောက်လုံချည်နှင့် ကျောင်းတက်သူများလည်း မရှားချေ။ ပိုလို့ စီးကရက် တစ်ဘူးလျှင် တစ်ပဲမျှသော ပေးရသော်လည်း ကျောင်းသားတိုင်း စီးကရက် မသောက်။ သောက်ပြန်လျှင်လည်း ပိုက်ဆံတစ်ပြားလျှင် သုံးလေးလိပ်ရသော လက်လှိပ် စီးကရက် (စက္ကူဆေးလိပ်) မျိုးသာ သောက်ကြလေသည်။ ဤခေတ်၌မူ အချို့လူများသည် အလိပ် ၅၀ ဝင်တစ်ဘူးလျှင် ၁၅ ကျပ်၊ (တစ်လိပ် ပြား ၃၀) ပေးပြီး သောက်ကြသေးရာ ထိုခေတ်ကလူများမြင်ရလျှင် လန့်ဖျတ်ပြီး တက်၍သေကြမည်လော မပြောတတ်ပေ။

အစားအသောက် ခြားနားပုံ

ထိုခေတ်၌ကုန်သည်ပွဲစားလူလတ်တန်းစားများသည်ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲ၊ ဆိတ်၊ ပုစွန်ထုပ် စသော အဖိုးတန်ဟင်းလျာများကို
 ယောမင်းကြီးစာပေ

အလှူအတန်းနှင့် ဆွမ်းကျွေးများအတွက်သာ ဝယ်ယူလေ့ရှိ၍ မိမိတို့အတွက်မူ သုံးလေးရက်တွင်မှ တစ်ကြိမ်လောက် စားတတ်ကြ၏။ နေ့စဉ်အတွက်မှာမူ ပုစွန်ဆိတ်ကလေး၊ ငါးကလေးများနှင့် ပြီးတတ်ကြသည်။ “အဖိုးတန်” ဟူ၍သာ ရေးရသည်။ ဝက်၊ ကြက်၊ ဆိတ်၊ ဘဲ တို့မှာ တစ်ပိဿာတင်ကျပ်မျှဖြစ်၍ အမဲသားမှာ ၄ ပဲမှ ၆ ပဲအထိသာပေးရ၏။ သို့နှင့်ပင်တစ်နေ့အတွင်း နွားလေးငါးကောင်ကို နေကုန်အောင်ရောင်းရပေရာ ဤခေတ်တွင် (မန္တလေးမြို့၌) နွားကောင်ရေ ၃၀ မျှကို တစ်နံနက်ခင်းအတွင်း ရောင်းရ၍ နေမြင့်လျှင် မရနိုင်တော့ဟု ဆိုရသည်။ လက်ဖက်ရည်အချို၊ ကော်ဖီ၊ ကိုကိုး စသည်တို့မှာ ဗိုလ်ဆန်သူ အနည်းငယ်နှင့် မင်းမှုထမ်းများသာ သောက်ကြ၍ အိုဗာတင်း စသည်တို့မူကား ကြားမှ မကြားဖူးချေ။ အလုပ်သမားများမှာ ထမင်းကြမ်းနှင့် ပဲပြုတ်ကို လက်ဖက်ရည်ကြမ်းဖြင့် ကြိုက်ချပြီး အလုပ်ခွင်သို့ ဝင်ကြလေရာ ထမင်းကြမ်းမကျန်သောနံနက်များတွင်လည်း ပဲပြုတ်ကလေး ဖြူး၍ လုပ်သော မုန့်ပျားသလက် တစ်ပြားဖိုးဖြင့် အဆာဖြေတတ်ကြလေသည်။ ဤခေတ် အလုပ်ကြမ်းသမားများမှာမူ ချပါတီ ပူပူနွေးနွေးကို အနည်းဆုံး လက်ဖက်ရည် အချိုကလေးနှင့် သောက်ရမှ အလုပ်ဆင်းနိုင်တော့သည်။ စာရေး စာချီစသော အလုပ်နုသမားများမူကား ရှေးခေတ်က ‘ဗိုလ်စာ’ ဖြစ်သည့် ထောပတ်သုတ်သော ပေါင်မုန့် မီးကင် (တို့စ်) စားရမှ ကျေနပ်နိုင်ကြတော့သည်။

ခေတ်ပြောင်းခြင်း၏ သဘော

လူတွေက အကောင်းကြိုက်တတ်လာကြသည့် အထဲတွင် ဈေးနှုန်းတွေက ကြီးမြင့်လိုက်သည်မှာ ခေါင်ချဉ်းလျက်ရှိတော့ ၏။ ရှေးခေတ်က ရုပ်ရှင်ရုံ (ရွှေတိုက်ရုံ တစ်ရုံတည်း) တွင် မှူးတန်းနှင့် မတ်တန်း ဟူ၍ နှစ်တန်းတည်းရှိရာ မတ်တန်း ဆိုသည်မှာ ဗိုလ်ကပြားများနှင့် မြန်မာအရာရှိ အနည်းငယ်တို့ သာ ကြည့်ကြ၏။ ကုန်သည်ပွဲစားနှင့် စာရေး စာချီချားမှာ ဖျာခင်းသော မှူးတန်းဖြင့်သာ တင်းတိမ်ကြ၏။ ဤခေတ်တွင် မူကား ကားကောင်း ကားသစ် လဲလှယ်သော နေ့များတွင် သုံးကျပ်တန်း၊ လေးကျပ်တန်းများပင် သူလိုလူငါလိုလူများဖြင့် ပြည့်နှက်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤအခြင်းအရာများကို ရေးသားဖော်ပြခြင်းမှာ ခေတ်လူများအား ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချလို သောကြောင့်လည်း မဟုတ်။ ထိုကဲ့သို့ မလုပ်ထိုက်ဟူ၍ ဆုံးမ ဩဝါဒ ပေးခြင်းလည်း မဟုတ်။ ခေတ် အားလျော်စွာ အကောင်းကြိုက်တတ်လာကြပြီး၊ ခေတ်အားလျော်စွာ စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု ကင်းမဲ့စေဖို့ဖန်တီးလျက်ရှိခြင်းကို တင်ပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်လေသည်။

အဆီစား၍ အသားမဖြစ်နိုင်

ဤခေတ်လူများသည် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကာမဂုဏ်မှ ခံစားစရာတွေ ပေါများလာ၍ ခံစားချင်သော “အကောင်းကြိုက်” ဝါသနာကလေးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာကြ သည့်အလျောက် တတ်နိုင်သူများကလည်း အပြည့်အဝ ခံစား

ယောမင်းကြီးစာပေ

ကြသည်။ ဆတ်နိုင်သူများကလည်း ကြိုးစားပြီး ခြေလှမ်း
ကြကြ လိုက်ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ဤခေတ် လူများသည်
ကျွန်ုပ်တို့ငယ်စဉ်ခေတ်က လူများထက် “ပျော်” ကြရသည်ဟု
ဆိုနိုင်ခြင်းကား မှန်ပေသည်။ သို့ရာတွင် စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု
ဟူ၍မူကား ရွေးမျှ မရှိကြချေ။ ဤအထဲတွင် စိတ်ချလက်ချ
ခရီးမသွားရခြင်း၊ (တောရွာများ၌) ဖြောင့်ဖြောင့် မအိပ်
ကြရခြင်းများလည်း ရှိသေး၏။ ထိုထက်တစ်ဖန် ထပ်ဆင့်၍
ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်ချေဦးမည်လောဟူသော စိုးရိမ်မှုကြီးကလည်း
ရှိပြန်သေး၏။ ရွေးခေတ်ကို မိခဲ့သော ကျွန်ုပ်မှာ ပျော်စရာတွေ
ဘယ်လောက်များ၍၊ လူတွေ ဘယ်လောက် အကောင်းကြိုက်
လာကြပြီ၊ ဘယ်လောက် ကောင်းကောင်းစားကြရစေကာမူ
“အဆီစား၍ အသားမဖြစ်နိုင်” ဆိုသော မြန်မာစကားကိုသာ
သတိရမိပါတော့သည်။

ပျော်လင့်စရာ နှစ်ချက်

ဤခေတ်သည် စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှု ကင်းဝေးသောခေတ် ဖြစ်
သည်ဆိုခြင်းကို လက်ခံကြသည်ထားပါစို့။ (လက်မခံဘဲလည်း
ဖြစ်မည်မထင်ပါ။) ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ ပျော်လင့်ချက် နှစ်ခုတော့
ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ် စဉ်းစားမိ၏။ ပထမ ပျော်လင့်ချက်မှာ
တစ်ကမ္ဘာလုံး တစ်တိုင်းပြည်လုံးနှင့် သက်ဆိုင်၍ ဒုတိယမှာ
လူအသီးသီးနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပေသည်။ တစ်တိုင်းပြည်လုံးနှင့်
သက်ဆိုင်သော ကိစ္စတွင် လူတွေကို အကောင်း မကြိုက်ကြပါ
နှင့်ဟု တရားမဟောသော်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်မဟုတ်။ တစ်ကမ္ဘာ

ဒုတိယအကြိမ်

လုံး အကောင်းကြိုက်လာသော ခေတ်ကြီး ဖြစ်သည်။ ရှေ့အဖို့ တွင်လည်း ဤထက်သာ တိုး၍တိုး၍ အကောင်းကြိုက်ကြဖို့သာ ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ် မြင်သည်။ သို့ဆိုလျှင် ဘာကို မျှော်လင့်စရာ ရှိပါသေးသနည်း။

(က) အရွှေအုပ်စု ခေါင်းဆောင် ဖြစ်သော ရုရှားနှင့် အနောက်အုပ်စု ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော အမေရိကန်အစိုးရတို့ တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက် မယုံနိုင်မကြည်နိုင် လန့်ဖျတ်ကာ လက် နှက်တွေ အပြိုင်အဆိုင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြရာမှ နားလည်မှု ရရှိပြီးကာ စစ်တပ်အင်အား၊ လက်နက်အင်အားများ လျော့ ပေါ့ကြဖို့ သဘောတူညီမှု ရရှိလာကြခြင်း တစ်ချက်။

(ခ) “သာသနာ တစ်ဝက် မင်းကောင်း တစ်ဆက်” ဟူသော မျှော်လင့်ချက်အတိုင်း မြန်မာပြည်အတွင်း၌ မြန်မာ လူမျိုးတွေ အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာ ကွဲပြား နေကြခြင်းကို တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်း ဖြစ်အောင် စုစည်းပြီး ပြည်သူ လူမျိုးစု ချောင်ချီသက်သာအောင် စီမံပေးတတ်သည့် အစိုးရ မျိုး ပေါ်ပေါက်လာခြင်းကား တစ်ချက် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဆိုလျှင် ပိုးမဲတွေဝတ်ပြီး ဝက်၊ ကြက် စား၍ စီးကရက်တွေ သောက်ကြလျှင်လည်း ကိစ္စမရှိဟု ကျွန်ုပ် နားလည်သည်။

တိုက်တွန်းချက်

အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့် (က) နှင့် (ခ) တည်၊ဟူသော မျှော်လင့်ချက်မှာ လူအများနှင့်သက်ဆိုင်သည့် မျှော်လင့်ချက်

ယောမင်းကြီးစာပေ

ဖြစ်ပေရာ လူအများကို အားမကိုးရသည့် ဒုတိယမျှော်လင့်ချက်
တစ်ခုလည်း ရှိပေသေးသည်။ ဆောင်းပါးအစတွင် ဖော်ပြခဲ့
သည့်အတိုင်း အာသဝေါကင်းပြီးသော ရဟန္တာတို့မည်သည်မှာ
မည်သည့်ခေတ်၊ မည်သည့်ဒေသမျိုးတွင် နေထိုင်ရသည်ဖြစ်စေ
စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုရှိကြသည်သာဖြစ်သည်ဆိုရာ ရဟန္တာဆိုသော
အဖြစ်မျိုးမှာ ခဲယဉ်းလွန်းလှပေသည်။ သို့သော် ထိုမျှလောက်
မခဲယဉ်းသင့်သော အဖြစ်မျိုးလည်းရှိပါသေး၏။ ၎င်းသည်ကား
တင်းတိမ်ရောင့်ရဲသော စိတ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လေအောင် အလေ့
အကျင့် ပြုလုပ်ပေးခြင်းပေတည်း။ တင်းတိမ် ရောင့်ရဲသော
စိတ်မျိုးရှိသူသည် တုပပြိုင်ဆိုင်လိုသော သဘောမျိုး အလို
အလျောက် လျော့နည်းသွားရ၏။ ထို့ကြောင့် စိတ်ချမ်းသာမှု
ရ၏။ မနာလိုဝန်တိုသော ဣဿာ မစ္ဆရိယ သဘောမျိုးလည်း
အလိုအလျောက် လျော့နည်းသွား၏။ ထို့ကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲမှု
သက်သာရ၏။ ယင်းသို့ဖြစ်ရကား လူအများအပေါ်၌ မှီခို
အားကိုးရသော ပထမမျှော်လင့်ချက် မပြည့်စုံသေးလျှင်ရှိစေ၊
ကိုယ်ကြီးစားလျှင် ကိုယ်ဖြစ်နိုင်လောက်သည့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ
ခြင်း တည်းဟူသော အဖိုးဘန် စိတ်မြတ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာ
စေခြင်းငှာ ဤစာကို ဖတ်ရသောအချိန်မှစ၍ အလေ့အကျင့်
ပြုလုပ်ပါတော့မည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချဖို့ တိုက်တွန်းလိုက်ရပါ
သတည်း။ ၀

လူဖြစ်ရကျိုး နပ်ပါစေ

ဤတခေတ်၌ တိုင်းပြည်အစိုးရများသည် လေးနှစ်စီမံကိန်း၊ ငါးနှစ်စီမံကိန်း စသည်ဖြင့် ကြိုတင်၍ (Planning) ရေးဆွဲဘက် ကြပေရာ ပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့်လည်း တစ်မျိုးတစ်မည် ကြိုတင် စီမံတတ်လျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်။ မိမိတို့စီမံတိုင်း ဖြစ်သည် မဟုတ်။ အနတ္တ သဘောတရားအတိုင်း သူဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်ရ သည် ဆိုသော်လည်း ယုတ်စွာအဆုံး မိမိတို့၏ တစ်သက်တာ၌ ရည်မှန်းချက်တစ်ခုခု ထားခြင်းသည် လုံးဝရည်မှန်းချက်မထား ခြင်းထက် ကိုယ့်ကိုကိုယ် ပဲ့ကိုင်ဖို့ လွယ်ကူပေလိမ့်မည်။

သေးနပ်သော ရည်မှန်းချက်များ

များစွာသော သူတို့သည် ရည်မှန်းချက်ဟူ၍ တိတိကျကျ မရှိဘဲ ကြီးပွားရေးအတွက် ဆို၍ သောင်းပြောင်း သဘော ထားတတ်ကြ၏။ အချို့လည်း ပိုက်ဆံပေါ်ခြင်းကို ကြီးပွားခြင်း ဟူ၍ နားလည်၏။ အချို့လည်း ရာထူးဌာနန္တရ တိုးတက်ခြင်း ကို ကြီးပွားခြင်းဟူ၍ ယူဆ၏။ အချို့လည်း ထင်ပေါ်ကျော်စော ခြင်း၊ လူချီးမွမ်းခံရခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့၏ အထင်ကြီး ခံရခြင်း

ယောမင်းကြီးစာပေ

စသော အခြင်းအရာမျိုးကို လိုလားတောင့်တ၍ ထိုအတွက် ကြိုးစားကြ၏။ ဤသည်တို့မှာ လူကြိုက်များသော အခြင်း အရာများ ဖြစ်သော်လည်း တမလွန်ဘဝဟူ၍ ယုံကြည်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အဖို့၌ လုံလောက်အောင် ကြိုးကျယ်သော ရည်မှန်းချက်များ မဟုတ်သေးချေ။

မွန်မြတ်သော ရည်မှန်းချက်

တမလွန်ဘဝအတွက် သတိရသည်ဆိုပြန်လျှင်လည်း ပြုလုပ် တတ်ကြသောအစဉ်အလာမှာဘုရားတည်ခြင်း၊ ကျောင်းဆောက် ခြင်း၊ အလှူကြီးပေးခြင်း၊ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းမျှလောက် ဆိုပါက အတော်ကြီး ဟုတ်လှပြီဟု မှတ်ထင်တတ်ကြ၏။ ထိုသူတို့၏ အယူ အဆမှာ ကောင်းမှုကိုသိုလ်ပြုလျှင် ထိုကောင်းမှု၏ အကျိုးကို နောင်ဘဝ၌ ခံစားရမည် ဟူသည်ပင်ဖြစ်၏။ ဘုန်းကြီးများက လည်း “လူပါမှပေါ့၊ ဒါမှ နောင်ဘဝအတွက် အထုပ်ကလေး ပါသွားမယ်”ဟု အားပေးတတ်ကြ၏။ ဒါနပြုခြင်း အတွက် ကြောင့် အထုပ်ကလေး ပါသွားခြင်းကား မွန်ပေသည်။ သို့ရာ တွင် ရွှေငွေ ပစ္စည်းမျိုးထက် အတွင်းကျ၍ မြတ်သောဥစ္စာမျိုး ရှိသေးခြင်းကိုလည်း အသိအမှတ် ပြုမှ တော်ကြပေလိမ့်မည်။ ၎င်းမှာ ကိုယ်ကျင့်တရားပင် ဖြစ်သည်။

ကျန်တယ်မိန့် ဟူသော စကား

မဂ်တရား ဖိုလ်သရားမှအပ၊ ကိုယ်၏ ရှေ့တရားနှင့်ပတ်သက်၍ အနောက်တိုင်းသားပညာရှိကြီးများ မေးသားဖော်ပြခဲ့ကြသည့် ခုတ္တိယအကြိမ်

ကိုယ်ကျင့်တရား နမူနာမျိုးမှလည်း မထိမဲ့မြင် ပြုခြင်းကား မထိုက်ပေ။ ပမာဆိုသော် (Dr. Smiles' Character) ဒေါက်တာ ဆမိုင်းလ်၏ “ကိုယ်ကျင့်တရား” ဟူသော အခန်းတွင် (Gentleman) “ဂျန်တလ်မန်” နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြား ဖော်ပြထားပုံမှာ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်၍ လေ့လာလိုသူများအဖို့ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။ ၎င်းစာအုပ်ကို ကျောင်း၌ သင်ခွဲရကတည်းက အနောက်တိုင်းသားများသည် (လောဘကြီးသော နယ်ခွဲသမားများ ဖြစ်သော်လည်း) ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပတ်သက်၍ အတော်ကြီး နားလည်သော ပညာရှိကြီးများလည်း ရှိပေသည်ဟု အထင်ကြီးခဲ့ရပါတော့သည်။

သာမန်အမျိုးအစား

“ဂျန်တလ်မန်” နှစ်မျိုးရှိသည့်အနက် တစ်မျိုးမှာ အပေါ်ယံအတွက် ဖြစ်၍ ဒုတိယတစ်မျိုးမှာ အတွင်းစိတ်ဓာတ်ကို ညွှန်ပြထား၏။ ၎င်းကို True Gentleman “ဂျန်တလ်မန်အစစ်” ဟုခေါ်လေသည်။ သာမန် “ဂျန်တလ်မန်” မှာ အပေါ်ယံအတွက်သာ ဖြစ်သည်ဆိုသော်လည်း ၎င်းပင်လျှင် ခေလှသည် မဟုတ်ချေ။ အမျိုးအနွယ် သန့်ခြင်း၊ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ငတ်တတ်ခြင်း၊ ပြေပြစ်သော အမူအရာရှိခြင်း စသည်တို့အပြင် အမျက်ဒေါသကို မဖော်ပြဘဲ ချုပ်တီးထားတတ်ခြင်း တည်းဟူသော သိမ်းဆည်းမှုလည်း ပါရှိသောကြောင့် “သူငါကစ” အမျိုးအစားထက် သာသည်ဟု ဆိုထိုက်ပေသည်။

ယောမင်းကြီးစာပေ

ဂျန်တလ်မဲန်အစစ်၏ အင်္ဂါများ

နံပါတ် (၂) ဖြစ်သော “ဂျန်တလ်မဲန်” အစစ်၏အရည်အချင်းများကား ဤမျှမက ကြီးကျယ်သေး၏။ အပေါ်ယံအားဖြင့်မူ ဆွေကြီးမျိုးကြီးထဲက ဟုတ်ချင်မှဟုတ်မည်။ အဝတ်အစားမှာ လည်း တော်စွာလျော်စွာ ဝတ်ချင်ဝတ်မည်။ သို့ရာတွင် အတွင်း စိတ်သဘောမူကား အမွှာရစ်ရွှေစင်နှင့် ပမာနှိုင်း၍ ရေးသားဖော်ပြတတ်ကြသည်။ ထိုလူမျိုးကား တည့်မတ် ကြံ့ခိုင်သော စိတ်ဓာတ်ရှိခြင်း၊ အခါခပ်သိမ်း မှန်သောစကားကို ဆိုခြင်း၊ တစ်ဘက်သားအပေါ်တွင် မတရားပြုဖို့ ရှံ့ရှက်ခြင်း၊ ကိုယ့်သိက္ခာ ကိုယ် စောင့်စည်းခြင်း၊ သေးသေးနုနု မလုပ်တတ်၊ မကြံတတ်ခြင်း၊ ကြင်နာ သနားတတ်ခြင်း၊ ကိုယ်ချင်းစာတရားထားခြင်းစသော အရည်အချင်းများအပြည့်အဝပါရှိလေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဤလူမျိုးသည် ဆင်းရဲသောလယ်သမား အတန်းအစားထဲ၌လည်း ရှိတတ်ပေရာ ၎င်းကို ‘သဘာဝအမျိုးကောင်းသား’ (Nature Gentleman) ဟု ခေါ်ကြ၏။ အနောက်တိုင်းသားများ၏ ကောင်းသော အချက်တစ်ခုမှာ လောက အခြေအနေ အားဖြင့် မည်မျှနိမ့်ကျသောအဖြစ်သို့ရောက်နေစေကာမူ ဤသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ကြည်ညို လေးစားရကောင်းမွန်းသိတတ်သူများ ပေါ်ထွက်တတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

သဘာဝ အမျိုးကောင်းသား

တစ်နေ့သ၌ အထက်တန်းစားများဖြစ်ကြသော ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးတစ်ယောက်နှင့် လူငယ်တစ်ယောက် လမ်းလျှောက်သွား

ဒုတိယအကြိမ်

ကြစဉ် ဖိနပ်ထူကြီးနှင့် အင်္ကျီပွဲကြီးဝတ်ထားသော လယ်သမားကြီး တစ်ယောက်နှင့်တွေ့ကြ၍ လူကြီးဖြစ်သူက ဖော်ရွေစွာ နှုတ်ခွန်းဆက်သကာ အာလာပ သလ္လာပ စကားပြောပြီးမှ ခွဲခွာသွားကြ၏။

လယ်သမားကြီး မျက်ကွယ်သို့ ရောက် ကြ သော အခါ လူငယ်က ဤမျှလောက် လူရည်လူရောင် ညံ့ဖျင်းသူတစ်ယောက် နှင့် နှုတ်ဆက်ရသည်မှာ မရှက်ပါသလောဟု မေး၏။ ဤတွင် လူကြီးဖြစ်သူက....

“ဘာလဲကဲ့၊ မင်းက ဖိနပ်ထူကြီးနဲ့ အင်္ကျီပွဲကြီးကြည့်ပြီး လူရည်လူရောင် မရှိဘူးလို့ ပြောသလား။ ငါက ဖိနပ်ထူကြီးနဲ့ အင်္ကျီပွဲကြီးကို နှုတ်ဆက်တာမဟုတ်ဘူးကဲ့၊ အထဲကလူကို နှုတ်ဆက်တာ၊ အဲဒီ အင်္ကျီပွဲကြီးထဲကလူကလေ တကယ့်အရည်အချင်းကို ချိန်ကြည့်လိုက်ရင် ချိန်ခွင်တစ်ဘက်မှာ သူ့ကိုယ်တိုင်၊ ဟိုတစ်ဘက်ချိန်ခွင်တစ်ဘက်မှာ မင်းရယ်၊ ငါရယ်၊ ငါတို့လို လူမျိုးတွေ ဆယ်ယောက်ထည့်၊ သူ့ဘက်ကတောင် လေးလိမ့်ဦးမယ် မောင်ရေ၊ ဘာမှတ်လို့လဲ” ဟု ပြန်ပြောလေသည်။ အကြောင်းမူကား ၎င်း လယ်သမားကြီးမှာ “သဘာဝ အမျိုးကောင်းသား” ဖြစ်သည်ဟု ထိုလူကြီးက သိပြီး ဖြစ်ပေသောကြောင့် တည်း။

သူတို့ချင်း ချီးမွမ်းခြင်း

အနောက်တိုင်းသား အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများနှင့် ပတ်သက်၍ ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသော အချက်တစ်ခုမှာ ခေတ်ပညာတတ်

ယောမင်းကြီးစာပေ

တစ်ယောက်ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် Gentlemen “ဂျန်တလ်မန်း” ဖြစ်
အောင် ကြိုးစားကောင်းမည်ဟုသဘောထားကြသူများလှ၏။
မဟုတ်တော့မှ ရှိစေ၊ “ဂျန်တလ်မန်း” မဟုတ်ဟူ၍ စွပ်စွဲခြင်းခံရ
မည်ကို ရှက်ဘတ်ကြသူချည်းဖြစ်၏။ တစ်ယောက်တလေ ‘အစစ်’
ဖြစ်ခဲ့လျှင်လည်း အခြားလူများကသိကြ၍ စကားတစ်ခုလုပ်ပြီး
ပြောလေ့ရှိကြ၏။ ပြီတိသျှအစိုးရလက်အောက်၌ ကျွန်ုပ် အမှု
ထမ်းခဲ့စဉ် အိုင်စီအက်စ် သုံးလေးယောက်နှင့် အခြားအင်္ဂလိပ်
အရာရှိ နှစ်ယောက်သုံးယောက်တို့ကို အတော်ရင်းနှီးစွာဆက်ဆံ
ခဲ့ဖူးသည်။ (ကျွန်ုပ်၏အလုပ်မှာ တောလိုက်စာရေး (Camp
Clerk) ဖြစ်၍ ဘတ္တလားမှလွဲလျှင် “ဗိုလ်” ၏ စိတ်သဘောကို
အနီးကပ်ဆုံး သိနိုင်သောအလုပ်မျိုးဖြစ်သည်။) ၎င်းအရာရှိများ
အနက်တွင် “ဂျန်တလ်မန်း” တစ်ယောက်တွေ့ရသည်ဟု ကျွန်ုပ်
အကဲဖြတ်ခဲ့မိရာ အခြားသော အရာရှိများကလည်း (That
fellow is a gentleman) ‘ဟိုလူကတော့ ဂျန်တလ်မန်း
တစ်ယောက်ပေပဲ’ ဟု သူတို့အချင်းချင်း ပြောသံ ကြားရဖူး
သဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ အကဲဖြတ် မှန်ကန်ခြင်းအတွက် ငမ်းသာခဲ့
ဖူး၏။

ဂရိတ်မန်း ဟူသော စကား

ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်ပတ်သက်၍ အနောက်တိုင်းသားများ၏
သိတတ်ခြင်းတစ်ခုတင်ပြလိုသေး၏။ ၎င်းတို့သည် (Great Man)
‘ဂရိတ်မန်း’ ဟူသော ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းတစ်ခုတီထွင်ထား
ကြရာ အဓိပ္ပာယ်မှာ ‘လူကြီး’ ဟူ၍ ပြန်ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း

ဒုတိယအကြိမ်

လိုခြင်းကား မုချဖြစ်၏။ ပန်းတစ်ပွင့်လှူခြင်းကြောင့် နတ်ပြည်
လူဦးရေ တစ်သိန်းတစ်သန်းတွင်မှ တစ်ယောက်တလေရှိတတ်
ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် လုံလောက်သော အနက်သဘောပေါ်
လွင်စေမည် မဟုတ်ချေ။ ‘ဂရိတ်မဲန်’ဆိုရာ၌ ရာထူးဌာနန္တရ
ကြီးမြင့်ခြင်းဟူ၍ချည်း ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ လူသာမန်တို့နှင့်
တူအောင် စိတ်နေသဘောထား ကြီးရင့်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီးများ အနက်တွင် ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်
(Dr Johnson)အား ‘ဂရိတ်မဲန်’ဟူ၍ သမုတ်ကြရာဘော်စွယ်လ်
ရေးသားသည် ဂျွန်ဆင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖတ်ရသူများသည်
‘ဂရိတ်မဲန်’ဟူသော အင်္ဂလိပ်အသုံးအနှုန်း၏ အဓိပ္ပာယ်ပါလှ
ခြင်းကို ခန့်မှန်းနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

နီးကပ်သူများရှိခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် လူချင်းပေါင်းသင်း ဆက်ဆံသည့်အခါ ထိုလူ
၏ စိတ်နေသဘောထားနှင့် ပတ်သက်ရာ အမှတ်မဲ့မနေဘဲ
သတိနှင့် စောင့်ကြည့်တတ်သော အလေ့ရှိရာ ကျွန်ုပ်၏တစ်သက်
တာတွင် ‘ဂရိတ်မဲန်’ဟူ၍ များများကြီး မတွေ့ခဲ့ရဖူးချေ။
ကျွန်ုပ်၏ မွေးသဖခင်၌ ‘ဂရိတ်မဲန်’၏ အရည်အချင်း တစ်ချို့
တလေ ပါရှိသည်ဟုဆိုလျှင် ‘ကိုယ့်ငါးချဉ် ကိုယ်ချဉ်သည်’ဟု
ဆိုဖွယ်ရာ ဖြစ်နေ၏။ မည်သို့ဆိုစေ ကျွန်ုပ်သက် အများကြီး
နီးကပ်သည်ဟူ၍ကား ရဲရဲကြီးပြောဝံ့သည်။ ကျွန်ုပ်ပေါင်းသင်း
ဆက်ဆံခဲ့ဖူးသမျှတွင် ‘ဂရိတ်မဲန်’နှင့် အနီးကပ်ဆုံးသောပုဂ္ဂိုလ်
သည်ကား ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ယောမင်းကြီးစာပေ

စိတ်သဘောထားပြည့်ဝသူ

‘ဂျန်တလ်မဲန်’ ‘ထရူး ဂျန်တလ်မဲန်’ ‘ဂရိတ်မဲန်’ ဟူသော အင်္ဂလိပ် အခေါ်အဝေါ်များနှင့် အဓိပ္ပာယ်ညီတူသော မြန်မာ စကားလုံးများမှာ တတ်သည့်အတိုင်းကြောင့်မူရင်း အခေါ်အဝေါ် အတိုင်း သုံးနှုန်းခဲ့ရသည်ဖြစ်ရာ မြန်မာ အခေါ်အဝေါ်အားဖြင့် အကောင်းဆုံးသော အရည်အချင်းမှာ စိတ်သဘောထား ပြည့်ဝခြင်းဟု ဆိုလျှင် မှန်မည်လော မပြောတတ်ချေ။ ဤ စကားလုံး၌လည်း တည့်မတ်ခြင်း၊ ရိုးသားခြင်း၊ မှန်ကန်ခြင်း၊ သည်းခံတတ်ခြင်း၊ ကိုယ်ချင်းစာတတ်ခြင်းတည်းဟူသော အရည်အချင်းများ ပါဝင်လျက်ရှိ၏။ ဤစာကို ဖတ်သောသူသည် အထက်ပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံပါပေသည်ဟု စိတ်ချလက်ချ ယုံကြည်ရသောပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်နှစ်ဦးများ တွေ့ဖူးပါသနည်း။

ခဲယဉ်းသောအရာ

မကြီးကျယ်ဘဲရှိမည်လော။ ‘စိတ်သဘောထားပြည့်ဝ’ ဖို့မှာ ဝန်ကြီးဖြစ်ဖို့ထက်လည်း ခဲယဉ်း၏။ သူဌေးဖြစ်ဖို့ထက်လည်း ခဲယဉ်း၏။ ဝန်ကြီးဖြစ်ဖို့မှာ သင့်တော်သောပါတီသို့ ဝင်မိ၍ အတိုးအတင်ကောင်းလျှင် ဖြစ်နိုင်၏။ သူဌေးဖြစ်ဖို့မှာ အင်ပို လိုင်စင်ရအောင် လှော်ခတ်တတ်လျှင်ဖြစ်နိုင်၏။ ဤဘဝ၌မဖြစ်နိုင်လျှင်လည်း ဒါနမျိုးစေ့ကလေးချပြီး နောင်ဘဝတွင်ဖြစ်ဖို့ မျှော်လင့်နိုင်၏။ စိတ်သဘောထား ပြည့်ဝဖို့မူကား ကျွန်ုပ်၏

ဒုတိယအကြိမ်

ယုံကြည်ချက်အရ တစ်ဘဝ နှစ်ဘဝနှင့် ဖြစ်နိုင်သော အခြင်း
အရာ မဟုတ်ချေ။

တွေ့ရခဲလှသည်

ဤစာကိုဖတ်သောသူသည်ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလှမ်းမျှော်ကြည့်
လိုက်သည့်အခါ စိတ်သဘောထားပြည့်ဝသူတစ်ယောက်တလေ
တွေ့ရတိုင်း အသင့်အတင့် လူရာထောင်နှင့် သဘောထား
သေးသိမ်ညံ့ဖျင်းသူအချို့ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ဤဘဝ၌
လူမဲ့ဖြစ်သော်လည်း မကြာမီ(ထိပေါက်၍ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်း
အားဖြင့်ဖြစ်စေ) သူဌေးဖြစ်သွားသူများကို တွေ့နိုင်သည်။
သို့တည်းမဟုတ် နောင်ဘဝတွင် နတ်ပြည်ရောက်သည်အထိ
စည်းစိမ်ဖြင့် တက်သွားသောပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိသည်ဟု စာဆိုရှိ၍
ယုံကြည်သည်။ ယုံကြည်ထိုက်သည်။ သို့ရာတွင် သဘောထား
နပ်ပဲ့ သေးသိမ်သူတစ်ယောက်အဖြစ်မှ သဘောထားပြည့်ဝသူ
တစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်မှာ မည်မျှ ခဲယဉ်းသည်ထင်သနည်း။
အမှတ်မဲ့နေသူများအဖို့မှာကမ္ဘာအသင်္ချေကြာသော်လည်းဖြစ်ဖို့
ခဲယဉ်းလှသေးသည်။ သို့မဟုတ်ခဲလျှင် အစမထင်သော ဘဝ
သံသရာမှ ဖြစ်လာကြသော သတ္တဝါတွေချည်း ဖြစ်သော
ကြောင့် ယခုလောက်ကြာလျှင်စိတ်သဘောထားပြည့်ဝသူတွေ
ချည်း ဖြစ်ကုန်လောက်သင့်ပေပြီ။

ရင့်ချည်နုချည် မဖြစ်နိုင်

ကမ္ဘာဝစရာ ကုသိုလ်ကံအကျိုးပေး အလျောက် လူဖြစ်
လိုက်၊ နတ်ဖြစ်လိုက်၊ ခွေးဖြစ်လိုက် မြင့်ချည် နိမ့်ချည် ဖြစ်တတ်

သောမင်းကြီးစာပေ

ကြွသော်လည်း တစ်ခုသော သတ္တဝါသည် စိတ်သဘောထား
ပြည့်ဝချည်တစ်ခါ၊ သိမ်ဖျင်း ယုတ်ညံ့ချည်တစ်လှည့် ဟူ၍
မဖြစ်စကောင်းချေ။ သို့ဆိုလျှင် 'ပါရမီ'ဟူသော စကားသည်
အဓိပ္ပာယ်မရှိဘဲ ဖြစ်သွားရပေတော့မည်။ အလောင်းတော်
ကိုယ်တိုင် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းမျှ ပါရမီဖြည့်တော်
မူခဲ့ရသည့် အတွင်း ခွေး၊ ဝက်၊ ကြွက်၊ ကြက် စသည့်တိရစ္ဆာန်
ဘဝများသို့ လျှောဆင်းချည်တစ်ခါ၊ ဗြဟ္မာ၊ သိကြား၊ နတ်
သားနှင့် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်ချည်တစ်ခါ နိမ့်ချည် မြင့်ချည်
ဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း ပါရမီမူကား ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား
လက်ထက်တော်၌ သုမေဓာရှင်ရသောဘဝမှသည် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား
ဘဝသို့တိုင်အောင် တဖြည်းဖြည်း ရင့်သည်ထက်ရင့်လျက် လာ
သည်ဟု ယူရပေလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပါရမီဟူ
သည်မှာ နုချည်ရင့်ချည် မဖြစ်သင့်သောကြောင့်ပေတည်း။ သို့
ဆိုလျှင် ဖြည့်တင်းရခြင်းအတွက် အားရှိစရာမဟုတ်တော့ချေ။

တဖြည်းဖြည်းတက်ရသည်

ပါရမီဟူသည်မှာ (ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်သူဖြစ်ခဲ့လျှင်)
သတ္တဝါတိုင်း ဖြည့်ရသည့် ဝတ္တရားဖြစ်သည်ဟုလက်ခံမှဖြစ်လိမ့်
မည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတစ်ဆူ ဖြစ်လိုသူအတွက် လေးသင်္ချေနှင့်
ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်လိုသူအတွက် တစ်သင်္ချေနှင့်
ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ အဂ္ဂသာဝကဖြစ်လိုသူအတွက် ကမ္ဘာတစ်သိန်း
ဟူ၍ စာဆိုရှိပေရာ ပကတိလူများအတွက်မှာ ကမ္ဘာအရေ
အတွက် အတိအကျ သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိသော်လည်း ဖြည့်ဖို့

ဒုတိယအကြိမ်

ရောက်သည်ဆိုသော ဝတ္ထုသက်သေများ ရှိသော်လည်း ပါရမီ ရင့်ကျက်ဖို့ဟူသည်မှာ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ပြုခြင်းမျိုးကဲ့သို့ လွယ်ကူသည် မဟုတ်၊ ပြုန်းပြုန်းခိုင်းခိုင်း ဖြစ်နိုင်သော ကိစ္စ မျိုးလည်း မဟုတ်ချေ။

စိတ်ညွတ်ခြင်း

ကောင်းပါပြီ။ ပါရမီရင့်ကျက်အောင် ဖြည့်ဖို့လိုအပ်သည် ဆိုလျှင် မည်သို့ ကိစ္စရှိပါသနည်းဟု မေးသြားအံ့။ ရှေးဦးစွာ မည်သည့် အခြင်းအရာသည် မြတ်သည် ဟု သဘောပေါက် နားလည်အောင် ကြိုးစားရပေလိမ့်မည်။ ပိုက်ဆံပေါ်ခြင်းသည် ကောင်း၏။ ထင်ပေါ်ကျော်စောခြင်း၊ ရာထူးဌာနန္တရကြီးခြင်း၊ ဩဇာတိက္ကမနှင့်ပြည့်စုံခြင်းစသော အခြင်းအရာများ ကောင်း၏ ဟု လူတိုင်းနားလည်၍ လူတိုင်းတောင့်တကြသော်လည်း စိတ် သဘောထား ပြည့်ဝခြင်းသည် သာ၍ကောင်း၏ ဟူ၍ လူတိုင်း နားမလည်ချေ။ သတ္တဝါသည် တောင့်တသော (စိတ်ညွတ် သော) အခြင်းအရာကို တစ်နေ့နေ့တွင် ရတတ်သော သဘာပ ရှိ၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား တစ်စုံတစ်ခုပေးလှူပြီး ဆုတောင်းသည့် အခါ တောင်းသော ဆုအတိုင်း ပြည့်စုံသည်ဟု စာဆိုရှိ၏။ အလကားတောင်း၍ကား မရချေ။ သဘာဝတစ်ခု Natural Law အရမှာ ကောင်းမှုတစ်ခု ပြုတိုင်းပြုတိုင်း ဆန္ဒပြည့်စုံစေဖို့ အကျိုးပေးတတ်သည် ဖြစ်ရာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနှင့် မကြုံကြိုက်၍ ချက်ချင်း သို့မဟုတ် လျင်မြန်စွာအကျိုးမပေးလျှင်သာရှိရမည်။ ကောင်းမှုပြုသူ၏ စိတ်ထဲ၌ ညွတ်ထားသော အခြင်းအရာမူကား

ယောမင်းကြီးစာစု ပ

တစ်နေ့တွင် ပြည့်စုံတတ်သည်။ ဥပမာ- လူတစ်ယောက်သည် အဆင်းလှခြင်းကို အထူးလိုလားတောင့်တသည်ဆိုအံ့။ အဆင်းလှသော ပန်း အစရှိသည့် လူဖွယ် ဝတ္ထုမျိုးကို လှချင်တတ်၍ တမလွန်ဘဝ၌ အဆင်းလှသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာဖို့ လမ်းရှိသည်။ သူ၏နှုတ်မှဖွင့်ဟ၍ ဆုတောင်းဖို့ သတိမရလျှင် ရှိသော စိတ်ထဲ၌ အခါခပ်သိမ်း ညွတ်ပြီးဖြစ်၍ ဆုတောင်းပြီး ဖြစ်နေတော့သည်။

ရွေးတတ်ဖို့လိုခြင်း

ထိုနည်းတူစွာ စိတ်သဘောထား ပြည့်ဝခြင်းကို လိုလားရကောင်းမွန်းသိ၍ စိတ်ထဲ၌အမြဲညွတ်တတ်သော လူတစ်ယောက်သည် စိတ်သဘောထား ပြည့်ဝသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွေ့ဆုံသည့်အခါ ကြည်ညိုလေးစားသော စိတ်မျိုး အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်၏။ (ပိုက်ဆံပေါ်ခြင်းကို အဟုတ်ကြီး ထင်သော လူတစ်ယောက်သည် သူဌေးကို မြင်သည့်အခါ အလိုအလျောက် ဒူးချသကဲ့သို့ပင်) စိတ်သဘောထားပြည့်ဝခြင်း၏ မွန်မြတ်သော အဖြစ်ကို နားလည်၍ စိတ်ထဲ၌ “ညွတ်” သော လူတစ်ယောက်သည် မည်သည့် ကောင်းမှုကုသိုလ်မျိုး ပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ပါးစပ်မှ ဖွင့်ဟ၍ ဆုမတောင်းမိစေကာမူလည်း အခါခပ်သိမ်း ညွတ်ထားသောစိတ်၏ သတ္တိကြောင့် စိတ်သဘောထားပြည့်ဝသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာစေဖို့ ပါရမီဖြည့်လျက်သား ဖြစ်နေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ရွေးဦးစွာလိုအပ်သောအရာမှာ ကောင်းမြတ်ရာကို ရွေးချယ်တတ်ဖို့ပင် ဖြစ်သည်။

တစ်ဆင့်တက်ခြင်း

စိတ်သဘောထား ပြည့်ဝသူတစ်ယောက်အနေဖြင့် သံသရာလည်ရမည်ဆိုလျှင် အပါယ်ကိုကျဖို့ “သုငါကစ” လူများထက် အလှည့်နည်းမည်ဖြစ်သော်လည်း မလွတ်မြောက်ချင်း စိတ်ချရသည် မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် တစ်ဆင့်တက်၍ ပါရမီဖြည့်ဖို့ လိုသေး၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ငယ်စဉ်ကတည်းက ကျက်မှတ်ထားသော ဘုရားရှိခိုးထဲတွင် “မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို ရလိုပါ၏ အရှင်ဘုရား” ဟူ၍ ပါရှိသောကြောင့် ဘုရားရှိခိုးတိုင်း ရွတ်ဆိုတတ်ကြ၏။ သို့သော် နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်ရကောင်းမွန်း အဟုတ်တကယ်သိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ရှားပါးလှသည်။ မည်သည့်နည်းမဆို လောက၌ တစ်နည်းနည်းကြီးပွားရခြင်းနှင့် အလားတူစွာ လိုလားတောင့်တသူ ရှားပါးလှသည်။ သို့ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ရဖို့အသာထားပြီး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လိုလားရကောင်းမွန်း သိသောသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ရှေးဦးစွာ ပါရမီဖြည့်ဖို့ လိုပေသေးသည်။ မိမိကိုယ်တိုင် အားထုတ်နိုင်သေးလျှင်ရှိစေ။ အားထုတ်သူများအတွက်ဝမ်းမြောက်အားကျ၍ အားပေးအားမြှောက် ပြုဖော်ရလျှင် ပါရမီရင့်ဖို့ အထောက်အပံ့ ဖြစ်လောက်ပေပြီ။ အားထုတ်သူများအား လှောင်ချင်ပြောင်ချင်တတ်သော လူစားမျိုးကား ကာမာဝစရကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးခိုက်ဖြစ်၍ မည်မျှလောက် ကြီးပွားထွန်းကားစေကာမူ သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက်ဖို့ ခရီးကွာလှမ်းလှသေးသည်။

နိဂုံးချုပ်

လိုရင်းအချုပ်၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အတွင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ
 ထွန်းကားသော တိုင်းပြည်၌ လူဖြစ်ကြရသဖြင့် အလွန် ကံ
 ကောင်းသည် ဆိုအပ်သော မြန်မာလူမျိုးများသည် အလှူဒါန
 ခြင်း၊ ဝါတွင်း၌ ဥပုသ်သီတင်းစောင့်ခြင်းမျှလောက်နှင့် ရောင့်ရဲ
 တင်းတိမ်မနေကြမူ၍ ပါရမီရင့်ကျက်ဖို့အတွက်လည်း ကြိုးစား
 ရကောင်းမွန်း သိသင့်ကြပေသည်။ အနောက်တိုင်းသားများ
 သည် ဂျန်တဲလ်မန်ဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားရကောင်းမွန်း သိသကဲ့သို့
 မြန်မာ လူမျိုးများသည်လည်း စိတ်သဘောထား ပြည့်ဝသူ၏
 အဖြစ်သို့ရောက်အောင် ကြိုးစားရကောင်းမွန်း သိသူနည်းပါး
 သေးသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖို့ကောင်းလှသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း
 မှန်ကန်သော ဗုဒ္ဓဝါဒီများဆိုပါလျက် အခြားတိုင်းပြည်သား
 များ၏ အထင်ကြီးခြင်း မခံရဘဲရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤစာကိုဖတ်ရှု
 ရသော သင်အား ဤအချိန်မှစ၍ စိတ်သဘောထားပြည့်ဝသူ
 တစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါတော့မည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချပြီး
 လျှင် တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တိုးတက်ခြင်း ရှိပါ၏လောဟု မိမိ
 ကိုယ်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုဖို့ တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ ၀

မလုပ်ချင်အလျှင်း- လုပ်လျှင် သပ်ရပ်စေရမည်

တော်အိ လျော်အိဘက်သော လူမျိုးဟူ၍
အထင်သေး မခံစေလို။

အနောက်တိုင်းပြည်များ၌ (စာလုံးပေါင်း) Spelling မှန်ကန်စွာရေးသားသော စာတစ်စောင်ကို မြင်လိုက်ရသည့်အခါ ၎င်းစာကိုရေးသားသူအပေါ်တွင် တစ်ခါတည်းအထင်သေးကြသည်ချည်းဖြစ်၏။ စာရေးဆရာဆိုသူတစ်ယောက်သည် စာမျက်နှာတိုင်း စာလုံးပေါင်း သုံးလေးလုံးမှားသော စာမျိုးကိုရေးသည်ဆိုပါက၊ ထိုသူအား စာရေးဆရာဟူ၍ မည်သူကမျှ အသိအမှတ်ပြုကြတော့မည် မဟုတ်ချေ။ စာလုံးပေါင်း မှားလိုက်လျှင် အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုး ထွက်လာတော့သည်ဖြစ်ရာ မှားထားသောစာလုံးပေါင်းကို မည်သူကမျှ ပြင်ဆင်၍ ဖတ်ချင်တော့မည်မဟုတ်ဘဲ စာတစ်ခုလုံးကို ပစ်ချလိုက်ကြမည်သာဖြစ်တော့သည်။

ယောမင်းကြီးစာစု

မဟုတ်သည်၌ စံချိန်ယူခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာပြည်တွင် မြန်မာစာကို စာတစ်စောင်လုံး သတ်ပုံသတ်ညွှန်းမှန်ကန်အောင် ရေးနိုင်သူအလွန်ရှားသလိုဖြစ်နေရသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖို့အလွန်ကောင်း၏။ စာရေးစာချီများလည်း မတတ်နိုင်။ စာရေးဆရာ သတင်းစာဆရာများလည်း မတတ်နိုင်။ သာမန်ရဟန်းတော်များလည်း မတတ်နိုင်ဘဲရှိနေကြတော့၏။ သတ်ပုံ၊ သတ်ညွှန်း ဟူသည်မှာ ‘စာပြင်ဆရာ’ (Proof reader) ၏ အလုပ်သက်သက်ဖြစ်သည်ဟု သဘောပိုက်တတ်ကြလေသည်။ အသင့်အတင့်စာတတ်သည်ဆိုလျှင် ကိုယ့်ဘာသာ စာကို မှန်ကန်အောင် ရေးတတ်ကြသော လူမျိုးတို့သာ များလိမ့်မည် ဖြစ်ရာ၊ ‘စာရေးဆရာ လောကတိုင်အောင် ကိုယ့်စာကို ထင်သလိုရေးနေကြသော လူမျိုးဆို၍ ကမ္ဘာတွင် မြန်မာသာရှိပုံရသောကြောင့် အလွဲတွင် စံချိန် (Record) ယူထားခြင်းအတွက် ရှက်ဖို့ရာကောင်းလှသည်။

ကိုယ့်စာကိုယ် ဂရုမစိုက်ခြင်း

သူရိယတိုက်တွင် မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာ လုပ်ခဲ့သည့် ဆရာကြီး ဦးလွန်း (ယခု သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း) သည် ကျွန်ုပ်၏ အရေးအသားများကိုပြင်ဆင်ရသော တာဝန်ယူရသည်ဖြစ်ရာ တစ်နေ့သ၌ ကလောင်သမားဆိုပါလျက် ကိုယ့်ဘာသာစာပေကို သတ်ပုံမှန်ကန်အောင်မရေးနိုင်ခြင်း၏ ရှက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြင်းအရာကို သရော်ပြောင်လှောင်သည်မှစ၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ကား မှန်

ကန်အောင် ရေးတတ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါတော့သည်။ ထူးဆန်းသောအခြင်းအရာတစ်ခုမှာ ကျွန်ုပ်သည် အင်္ဂလိပ်လိုရေးသောစာများတွင် စာလုံးပေါင်း တစ်လုံးမှားလျှင် ရှက်တတ်ခဲ့သော်လည်း ကိုယ့်ဘာသာစာကိုရေးသားရာတွင်မှ ရှက်ရကောင်းမှန်း မသိခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းထွက် အားလုံးသည်လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် ရှိကြသည်တင်သည်။

အချွန်အမွန် မဖြစ်နိုင်

ဤအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အင်္ဂလိပ် စကားပုံတစ်ခုမှာ မှတ်သားဖွယ်ရာကောင်းလှသည်။ What is worth doing is worth doing well 'လုပ်လျှင်အလှင်း၊ လုပ် လျှင် ကောင်းကောင်းလုပ်သင့်သည်' ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ပင်ဖြစ်သည်။ စာကိုတော့ ရေးချင်သည်၊ စာရေးဆရာပင် လုပ်စားဦးမည်။ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းကိုတော့ မှန်ကန်အောင်ရေးတတ်ဖို့ မကြိုးစားခြင်း ဆိုခြင်းမှာ အထက်ပါစကားပုံနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိ၏။ တော်စွာ လျော်စွာသဘောမျိုး ထားရှိသော လူ့သို့မဟုတ် လူမျိုးသည် အချွန်အမွန်ဖြစ်ဖို့ ခဲယဉ်းတတ်ခြင်းမှာ သဘာဝအတိုင်းပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။

ရယ်စရာ အမှားများ

တစ်ဖန်အင်္ဂလိပ်စာသင်ကြရာတွင်လည်း အချို့လူများသည် အသံထွက်မှန်ကန်အောင် လေ့လာမှတ်သားခြင်း မရှိခဲ့ကြသော

ယောမင်းကြီးစာပေ

ကြောင့် ဘီအေ-အမ်အေ အောင်ပြီးကြသည့်နောက်၌ပင်၊ ရယ်ဖွယ်ကောင်းသော အသံထွက်ခြင်းမျိုးဖြင့် ခေါ်ဝေါ် သုံးနှုန်းနေကြခြင်းများကို တွေ့ရ၏။ ဥပမာ— Motor car ဟူသော စကားကို မြန်မာလို အသံထွက်မှန်ကန်အောင် ရေးသားရန် ဖြစ်နိုင်ပါလျက် မှီတိုကားဟူ၍လည်းကောင်း၊ မော်တော်ကားဟူ၍လည်းကောင်း အင်္ဂလိပ်စာတတ်များက မှားယွင်းစွာခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းကြသည့်အတွက် မတတ်ရှာသူများကလည်း ရောယောင်ရေးသားရှာကြ၏။ မှီတကား ဟုရေးလျှင်မှန်လည်းမှန်ကန်၍ မြန်မာစာလုံးလည်း အဆင်သင့်ရှိပါလျက် အင်္ဂလိပ်စာတတ်များ၏ ‘လျော်စွာ’ အသံထွက်မှုကြောင့် တစ်ပြည်လုံး မှားရလေတော့သည်။ ထို့ပြင် Conservative ကော်(န)ဇား(ဗ) တစ်ဟူသော အသံမှန်ကို “ကွန်ဆာဗေးတစ်” ဟု အင်္ဂလိပ်စာတတ်များက မှားခေါ်သည့်အတွက် တစ်ပြည်ထောင်လုံး မှားကြရသည်။ ဤသို့သော စကားလုံးများသည် မြန်မာစကားတွင် အတော်များပြားလျက် ရှိလေပြီ။

ကျနအောင် လေ့လာခြင်း

ငယ်ဆရာ ညံ့ဖျင်းသည့် အတွက် ကြောင့် တစ်သက်လုံး တောက်လျှောက် အသံထွက်မှားကြီးဖြင့် စကားပြောနေကြသည့် အင်္ဂလိပ်စာတတ်ပေါင်းလည်း အတော်များ၏။ ဥပမာ— Man ဟူသောစကားကို မဲ(န)ဟု အသံထွက်ရမည့်အစား မင်း(န)ဟူ၍လည်းကောင်း၊ Thank you ဟူသောစကားကို သဲ(နခ)ယူ ဟုဆိုရမည့်အစား သင့်(ခ) ဟူ၍ လည်းကောင်း

ဒုတိယအကြိမ်

တစ်သက်လုံး “လျှာကျိုး” နေသူများလည်း ရှိကြ၏။ အင်္ဂလိပ် စကားလုံးကို မြန်မာလိုပီအောင် ရေးနိုင်သောစနစ်တစ်ခုလည်း တီထွင်ထားပါ၏။ ဥပမာ Conservative ဟူသောစကားလုံးကို ‘ကွန်’ ဟူ၍မရေးဘဲ၊ ကော်(န)ဇား(ဗ)တစ်ဟူ၍ ရေးလိုက်လျှင် အနီးကပ်ဆုံးမှန်ကန်သော အသံထွက်ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။ စာတတ်ပေတတ်အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတစ်ယောက်၏ရှေ့၌ မြန်မာတွေ ခေါ်နေကျအတိုင်း ‘ကွန်ဆာဗေးတစ်’ ဟု အသံထွက်လိုက်လျှင် ‘နားကလော’ သွားဖွယ်ရာရှိ၏။ သူတို့ ‘နားကလော’ လျှင် ဘာ ဝရုစိုက်ရမလဲဟူ၍ကား ပြောဖို့မသင့်။ ပညာရပ်တစ်ခုကို မသင်ဘဲ နေလိုကနေ၊ သင်မည်ဆိုလျှင် အထက်ပါစကားပုံအတိုင်း ကျကျနန သင်သင့်သည်ဟု သဘောရသည်။

သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဖြစ်စေသင့်သည်

ဤတစ်ခေတ်တွင် စိတ်သဘောထား ခပ်ဆန်းဆန်းတစ်ခု တွေ့ရသည်မှာ အင်္ဂလိပ်စာမတတ်လျှင် လူရာမဝင်သလို ဖြစ်နေကြောင်းသိသည်နှင့် လင်တော့သင်မည်၊ သို့သော် ဌာနကရှိမ်း တွေ ဘာတွေ ဝရုမစိုက်နိုင်သော လူငယ်အချို့ ရှိ၏။ တရုတ်ပြည်၌ အထက်တန်းခေါင်းဆောင်များသည် အင်္ဂလိပ်လိုတတ်သူများသော်လည်း အင်္ဂလိပ်စကားပြောရခြင်းကို ကျက်သရေ ယုတ်လေဟန် ယူဆကြ၏။ ပီကင်းမြို့ ယူနီဗာစီတီသို့ ကျွန်ုပ်တို့ ရောက်ခဲ့ရာတွင် (အင်္ဂလိပ်ဘာသာနည်းပြဆရာလည်းဖြစ်သော) ကျောင်းအုပ်ကြီးက ကျွန်ုပ်တို့အား တရုတ်လိုပြောပြသည်ကို သူ၏တပည့်တစ်ယောက်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပြောရလေ

သည်။ ဤအပြုအမူမျိုးမှာမူ နယ်ခွဲသမားများလက်မှ လွတ်မြောက်ခါစဖြစ်၍ ‘ဒင်းတို့’စကားကို မပြောလိုဟူသော စိတ်ထားမျိုးမှ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ပေရာ ရေရှည်ကြိတ်သော အခါတွင် အဆိုပါ ‘ဇာတိမာန်’ခေါ်ကြသည့် စိတ်ထားမျိုး တွေ့လျော့ပါး၍ ပြောဖို့လိုသောအခါ အင်္ဂလိပ်လို ပြောသော လူမျိုးတို့သာ များပေလိမ့်မည်။ မည်သို့ဆိုစေ ပညာရပ်ဘစ်ခု အနေဖြင့် သင်ယူထားပြီးနောက် တောက်တီးတောက်တွဲ မပီကလား ပီကလား လူရယ်စရာ ဖြစ်အောင် မလုပ်ကြဖို့ကား ‘သပ်သပ်ရပ်ရပ်’ဖြစ်ချင်သောလူတိုင်း၏ တာဝန်ဖြစ်လေသည်။

အဘယ်ကြောင့် ဆုတ်ယုတ်ရပါသနည်း

ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာပြည်သည် အင်္ဂလိပ်လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်၍ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း တိုင်းပြည်ဘစ်ပြည် အဖြစ်သို့ ရောက်လာခဲ့ပေပြီ။ သို့ဖြစ်လျှင် အင်္ဂလိပ်စာတတ်ဖို့ မလိုတော့ပြီလော။ သို့မဟုတ် အရေးမကြီးတော့ပြီလောဟု မေးခဲ့လျှင် တစ်နည်းအားဖြင့် ရှေးကထက်အရေးကြီးသကဲ့သို့ဖြစ်လာသော အချက်အလက်များပင် တွေ့ရပေသည်။ (ဤလက်ထက်တွင်မူ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းတိုင်း ကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေ ပြည့်ကြပ်၍ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းတွေ ပေါ်ပေါက်လာရခြင်းကိုထောက်သော် တိုင်းပြည်လူထုသည် ဤအခြင်းအရာကို နားလည်ဟန်တူ၏။) သို့သော် ဤလက်ထက် ကျောင်းသူကျောင်းသားများသည် ရှေးက ကျောင်းသူကျောင်းသားများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် အင်္ဂလိပ်စာဘက်၌ မည်ကဲ့သို့ရှိနေကြပါသနည်း၊ တိုး

တက်ခြင်းရှိသည်ဟု ပြောသံမကြားရ၊ ဆုတ်ယုတ်သည်ဟူသော
ငြီးတွားသံများသာ ကြားရပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့
ဖြစ်ရပါသနည်း။

အင်္ဂလိပ်လိုပြောမှ ဖြစ်မည်

အသက်ပါပုစ္ဆာကို အဖြေမပေးမီ ဤခေတ်တွင်မှ မြန်မာ
များ အင်္ဂလိပ်စာ ကောင်းကောင်းတတ်ဖို့ သာ၍အရေးကြီးပုံ
ကို ဖော်ပြရပါဦးမည်။ မြန်မာလူမျိုးသည် ဗြိတိသျှလက်ထက်
၌ နိုင်ငံခြားသို့သွား၍ အင်္ဂလိပ်လိုပြောရသူ အလွန်နည်းပါး
၏။ ပညာတော်သင်များဟူ၍လည်း ပြောပလောက်အောင်မရှိ
ခဲ့ချေ။ ဝတ်လုံအတတ်သင်ကြသူ (သူဌေးသား) အနည်းငယ်
တို့မှတစ်ပါး ပညာတော်သင်ဆို၍ လက်ရွေးစင် (အလိုတော်ရှိ
များ၏သား) တစ်ယောက်တလေ မျှသာ သွားခွင့် ရှိကြ၏။
တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့်ဆိုင်သော လိင်အောင်ပန်းနန်းရှင်း အစရှိသည့်
အစည်းအဝေးကြီးများတွင် ဗြိတိသျှတို့သာလျှင် ခြယ်လှယ်
သွားကြလေသည်။ ဤခေတ်တွင်မူကား အင်တာနေရှင်နယ်
အစည်းအဝေးကြီးများတွင် မြန်မာများကိုယ်တိုင် တက်ရောက်
၍ အင်္ဂလိပ်လိုပြောရခြင်း၊ နိုင်ငံကြီးများသို့သံကြီးဘမန်ကြီးများ
ပို့သားရခြင်း၊ ပညာတော်သင်များ ဟောတစ်ယောက် ဟော
တစ်ယောက် စေလွှတ်ခြင်းစသည်ဖြင့် ပြုလုပ်လျက်ရှိကြ၍ နိုင်ငံ
ခြားတွင် အင်္ဂလိပ်လိုပြောရသော အခွင့်အရေးများ နေ့တိုင်း
ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိ၏။ အဆိုပါအစည်းအဝေးကြီးများတွင်
(ပီကင်းယူနီဗာစတီကျောင်းအုပ်ကြီးကဲ့သို့) အင်္ဂလိပ်စကားကို

ယောမင်းကြီးစာပေ

လျှာပေါ်မတင်ချင်ဆို၍ မဖြစ်နိုင်။ ပြောရတော့မည်သာဖြစ်လေသည်။

အများ၌ ‘လျှာကျိုး’တတ်ခြင်း

အချို့သောပညာတော်သင်များသည် အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန် စသော တိုင်းပြည်များရှိ ယူနီဗာစီတီ ကျောင်းကြီးများတွင် ပညာရပ်တစ်ခုခု သင်ကြားရာ၌ အင်္ဂလိပ်လိုပြောသော ‘လက်ချာ’များကို လုံးစေ့ပါဌ်ခစုံ နားမလည်သောကြောင့် အခက်အခဲ တွေ့ရသည်ဆိုသောသတင်းမျိုးကြားရသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖို့လည်းကောင်းသည်။ ရှက်ဖို့လည်း ကောင်းလှသည်။ တစ်ဖန် ဘီအေ-အမ်အေစသော ဒီဂရီရရှိ၍ အင်္ဂလိပ်လိုချောမောအောင် ရေးတတ်ပါသည်ဆိုသော်လည်း ကြီးပြင်းမှသင်ရ၍ ‘လျှာ’ကျိုးနေသောကြောင့် ကုလသမဂ္ဂ အစည်းအဝေးကြီး မျိုးတွင် မြန်မာကိုယ်စားလှယ် တစ်ယောက်အား အခြားကိုယ်စားလှယ် တစ်ယောက်ကတစ်စုံတစ်ခုကျေးဇူးပြုသောကြောင့် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်က ‘သင့်ခယူ’ဟု ပြန်ပြောလိုက်မိလျှင် မြန်မာတစ်ပြည်လုံး ကိုယ်ကျိုးနည်းရပေတော့မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိပ်တန်း အစည်းအဝေးကြီး များ၌ အင်္ဂလိပ်လိုပြောကြရာတွင် ပီပီသသနှင့် ဌာန်ကရိုဏ်းကျအောင် ပြောတတ်ဖို့မှာ လွန်စွာအရေးကြီး၍ ‘သင့်ခယူ’ကဲ့သို့ တစ်လုံးတည်းမှားလိုက်လျှင် အထင်သေး၍မဆုံးအောင် ဖြစ်တတ်လှသောကြောင့်ပေတည်း။

စောစောကတည်းက သင်ထိုက်ခြင်း

မည်သည့် ဘာသာရပ်မဆို ပီသအောင် ပြောတတ်ရန်မှသာ ငယ်ကတည်းက သင်ဖို့လို၏။ ကြီးပြင်းခါမှ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြိုးစားလေ့လာပြီး အင်္ဂလိပ်လို အတော်ကြီး တတ်နေသော ရဟန်းတော်အချို့လည်း တွေ့ရဖူး၏။ သို့သော်ကိုယ်တော်များ မြောမှာ ‘လျှာကျိုး’ ပြီး ဖြစ်၍ ‘သင့်ခယူ’ အမျိုးအစားထဲမှ မလွန်မြောက်နိုင်ဘဲ ရှိရှာကြလေသည်။ ကောင်းစွာ လေ့လာ ခဲ့သူတစ်ယောက်၏နား၌ ကြီးပြင်းခါမှ အင်္ဂလိပ်လို လေ့လာ တတ်မြောက်သူ တစ်ယောက်၏ နှုတ်မှ ဝါကျတစ်ပုဒ် မဆုံးမိ ရိပ်မိနိုင်သည်သာဖြစ်လေသည်။ ဤသည်ကိုထောက်ခြင်းအား ဖြင့် ငါးတန်းရောက်ခါမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်ကို စတင်သင် ကြားမည်ဆိုသော မြန်မာအစိုးရ၏ စီမံချက်မှာ တက်တက် စင်အောင် မှားသည်ဟု ဆိုလိုက်ရပေသည်။

အင်တာနေရှင်နယ် အစည်းအဝေး

အင်္ဂလိပ်စာကို သူငယ်ဘုန်းမှစ၍ သင်ပြပေးထိုက်ရုံသာမက အောက်ဆုံးတန်းများတွင် အင်္ဂလိပ်လို ပီပီသသ အသံထွက်နိုင် သော ဆရာမျိုးကိုသာ ခန့်ထားရန်လည်း အရေးတကြီး လိုအပ် လှပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ငယ်စဉ်က ကျောင်းဆရာ တစ်ဦးအား အချိန်မည်မျှရှိပါသနည်းဟုမေးလိုက်ရာ ၁၀နာရီသုံးဖို့ ၁၀မိနစ် လိုသေးသည်ဟု အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ပြောရာတွင် ‘တင်းတူဘင်း’ ဟု ပြောလိုက်သဖြင့် (အကြီးတန်းရောက်နေပြီဖြစ်သော) ကျွန်ုပ်တို့ က ပြုံးခဲ့မိဖူးသည်။

၎င်းဆရာ၏တပည့်များမှာ တစ်ဆယ်ကို
ယောမင်းကြီးစာပေ

တင်း(န)ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကျေးဇူးတင်ပါသည် ဆိုခြင်းကို 'သင့်ဓယူ'ဟူ၍ လည်းကောင်း 'လျှာကျိုးကုန်'ကြရှာလေတော့သည်။

ဖြစ်သင့်သည်မှာ အောက်ဆုံးတန်းမှစ၍ အင်္ဂလိပ်လို သင်ဖို့ လိုရုံသာမက ဟော်အိလျော်အိ အသံထွက်လေ့ရှိသော ဆရာ မျိုး မဟုတ်စေရ။ ပီသမှုနှင့် (Accent) အလေးအပေါ့ကိုပါ ဂရုစိုက် လေ့လာထားသူများ ကိုသာ ခန့်ထားသင့်ပေသည်။ ကျောင်းဆရာ ရွေးချယ်သောပုဂ္ဂိုလ်များသည် လျှောက်ထား သူတို့၏အသံထွက်ကိုပါအကဲဖြတ်နိုင်စေခြင်းငှာ စာဟစ်မျက်နှာ နှစ်မျက်နှာ စသည် ဖတ်ပြဖို့ခိုင်းသင့်ပေသည်။ အင်္ဂလိပ် အသံ ထွက်နှင့် ပတ်သက်၍ သာမန် ကျောင်းများ၌ သင်ခဲ့ရသော ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဗိုလ်ကျောင်းများမှထွက်သော ကျောင်းသားများ အား တစ်သက်လုံး မော့ကြည့်လာကြရသည်မှာ(ကျွန်ုပ်အဖို့၌) ဝမ်းနည်းလှပါတ်သည်။ အချို့ သောလူများကားကိုယ်ဟာကိုယ် ချာမှန်း မသိသည်နှင့် 'မျက်စိကန်း တစ္ဆေမကြောက်' ဆိုသော စကားပုံကဲ့သို့ ရဲရင့်ကြပါပေသည်။ သို့သော် ဤသို့သောလူစား မျိုးအား ကုလသမဂ္ဂစသော အင်တာနေရှင်နယ် အစည်းအဝေး ကြီးများသို့ ကိုယ်စားလှယ်တော် အဖြစ်နှင့် မလွှတ်များလေ အောင် သတိပြုကြရချေသည်။

ကြည့်ချင်စဖွယ် ဖြစ်နိုင်မည်

လိုရင်းအချုပ်၌ စာရေးရာတွင်ဖြစ်စေ၊ စကားပြောရာတွင် အသံထွက် မှန်ကန်အောင်ဖြစ်စေ၊ သဒ္ဒါနည်းကျအောင်ဖြစ်စေ
ဒုတိယအကြိမ်

တဲ(န)နစ်၊ ဘက်(ဒ)မင်တန်ဘော့လုံးစသည့် အားကစားခြင်း
 များ၌ဖြစ်စေ ‘မလုပ်ချင်အလျှင်း၊ လုပ်လျှင် ကောင်းကောင်း
 လုပ်မည်’ဟူသော စိတ်ထားမျိုး မွေးမြူသင့်သည်ချည်း ဖြစ်၏။
 သို့မှသာလျှင် (ပါရမီခံမရှိသဖြင့်) အချွန်အမွန်(ချမ်းပီယံ)မဖြစ်
 ရစေကာမူ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဟန်ရပ်ရပ် ဌာန်ကရိုဏ်းကျ၍ ဖတ်
 ချင် စဖွယ်၊ နားထောင်ချင်စဖွယ်၊ ကြည့်ချင်စဖွယ် ဖြစ်လာနိုင်
 ဖွယ်ရာ ရှိပေလိမ့်မည်။ ၀

ကျွန်ုပ်နှင့် စာပေ

စာပေမှရရှိသည့် ကိုယ်တွေ့အကျိုးကျေးဇူးများ

ကျွန်ုပ်၏တစ်သက်တွင်တစ်နည်းနည်းဖြင့်ကျေးဇူးပြုဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်းကို ရံဖန်ရံခါ ပြန်ပြောင်း ဆင်ခြင်မိတိုင်း စာဖတ်ခြင်း အလေ့အထတစ်ခု လက်ကိုင် ပြုမိအောင် ရှေးဦးစွာ သွန်သင်ဆုံးမ ဩဝါဒပေးဖူးသည့် ဆရာရွှေမှန်၏ မျက်နှာသည် ကွက်ခနဲပေါ်လာသည်ချည်းဖြစ်၏။ ၁၉၀၅ ခုနှစ် နွေရာသီ ကျောင်းရက်ရှည်ပိတ်လုနီးရာတွင် တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ အပူရှိန်ဒီဂရီ တိုးတက်လာသည် တစ်ကြောင်း၊ ကျောင်းသားများ ထုံးစံအတိုင်း (ကျောင်းဆရာများလည်း ထိုနည်း လည်းကောင်း) ကျောင်းရက်ရှည်ပိတ်လုနီးလာလေ ရင်တလှုပ်လှုပ်နှင့် ဂဏာမငြိမ်ဖြစ်ကာ စာမသင်ချင်ဘဲရှိခြင်းတစ်ကြောင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ (ဂ)တန်းဆရာ ဆရာရွှေမှန်သည် အတန်းစာအုပ်များကို ချထား၍ စာဖတ်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ပြောဟောပေသည်။ ဤတွင် အချို့ ကျောင်းသားကြီး များက ညှစ်တိုင်း စာကျက်ရ၍ ငြီးငွေ့လှသည့်အထဲတွင် အပိုစာများ ဖတ်ရဦးမည် ဆိုလျှင် သေရရုံသာရှိတော့သည့် သဘောမျိုး (တိုက်ရိုက်မပြောဝံ့၊ အလွန်ချစ်ကြောက်ရုံသေကြရသော ဆရာ

ဒုတိယအကြိမ်

တစ်ဆူဖြစ်ပေသည်။) ငြီးတူးကြသောအခါ ဆရာရွှေမှန်က
စာ၊ ဆိုပိုင်း ငြီးငွေ့ဖွယ်ရာမဟုတ်၊ အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုစာအုပ်များ
သည် အလွန်ပျော်စရာကောင်းသည့်ပြင် အင်္ဂလိပ် ဘာသာရပ်
တွင် ကြီးစွာသော အထောက်အပံ့ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြလေ
သည်။

ချားလ်စ် (၁)ဒင်ကင်းကို စ၍သိရပုံ

ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်မှာ အသက် ၁၆ နှစ် ရှိပြီ ဖြစ်သော်
လည်း အတန်းစာအဖြစ်နှင့် သင်ခွဲရဖူးသည့် ကိုလန်ဘတ်(စ)
နှင့် ရော်ဘင်ဆင်ကရူးဆိုး တို့မှတစ်ပါး ဝတ္ထုဆို၍ တစ်အုပ်မှ
မဖတ်ရဖူးသေးချေ။ ကိုလန်ဘတ်(စ)မှာ ဝတ္ထုမဟုတ်၊ ဘိုင်အို
ဂရက်ဗီခေါ် လူတစ်ယောက်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အစစ်အမှန်မျှသာ
ဖြစ်လေသည်။ ဆရာ၏စကားအဆုံး၌ အင်္ဂလိပ် ဝတ္ထုများကို
ဘယ်မှာရနိုင်၍ နည်းသည့် ဝတ္ထုမျိုးကို ဖတ်သင့်ပါသနည်းဟု
တပည့်များကမေးကြရာဆရာရွှေမှန်က မိမိတွင် အင်္ဂလိပ် စာရေး
ဆရာ ကမ္ဘာကျော်ကြီးများဖြစ်သည့် Scott ဆာဝါတာစကော့
နှင့် Dickens ချားလ်စ်(၁)ဒင်ကင်းတို့၏ ဝတ္ထုများ အစုံလိုက်
ရှိ၍ တစ်အုပ်စီငှါ နိုင်ကြောင်းပြော၏။ နောက်ဆုံး၌ ကျောင်း
ဆင်းသောအခါ စာအုပ်ငါးလို့သည့် တပည့် ဆေးငါးယောက်
တို့သည် ဆရာ၏နေအိမ်သို့လိုက်သွားကြ၍ တစ်ယောက်တစ်အုပ်
စီ ငှားလာခဲ့ကြသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ဒင်ကင်းရေးသည့် Burnaby
Rudge ဘာနာဘီရတ်(ဂျ) ဟူသော ဝတ္ထုစာအုပ်ကြီးကို ရခဲ့
လေသည်။

ဟန်လုပ်၍သာ ဖတ်ရသည်

ကျောင်း ၄၅ ရက်ပိတ်သည့် အတောအတွင်း၌ ကျွန်ုပ်သည် စက္ကူပွင့်ရိုက်နှိပ်ထား၍ အလွန်ထူသော ဝတ္ထုစာအုပ်ကြီးကို မိဘများရှေ့၌ ဖွင့်ကာဖွင့်ကာ ဖတ်ဟန်ပြု၍ အသားယူနိုင်ခြင်း မှ တစ်ပါး ကျေးဇူးများလှသည် မဟုတ်ချေ။ သွားလေသူ မိဘများကမူ ၁၆ နှစ် (၈) တန်း ရောက်ခြင်းကြောင့် တစ်ရပ်လုံးတွင် အငယ်ဆုံးကျောင်းသားအဖြစ်နှင့် အသားယူဆဲ၌ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ထူကြီး ဖတ်တတ်ကြောင်း တွေ့မြင်ကြရာတွင် တပြုံးပြုံးနှင့် မော်မဆုံး ရှိနေကြရှာသည်။ စင်စစ်မူ (၈) တန်း ကျောင်းသားတစ်ယောက်မျှသာဖြစ်သောကျွန်ုပ်သည် ဒစ်ကင်း၏ ဘာနာဘီရတ် (၇) ဝတ္ထုကြီးထဲမှ အဘိုးကြီးတစ်ယောက် ချိုးကူသံ နားထောင်ရင်း ဆေးတံသောက်နေသည် ဟူသော အခြင်းအရာထက်ပို၍ နားလည်နိုင်သည် မဟုတ်ချေ။ အလွန်အလှမ်းဝေးသောစာမျိုးတွင် အဘိဓာန်သည်လည်း အထောက်အပံ့ မဟုတ်လှချေ။

ဖတ်သောအလေ့အကျင့် ပြုရမည်တုံ

ကျောင်းပြန်ဖွင့်၍ စာအုပ်များ ပြန် အပ်ကြ သော အခါ ဆရာက ကိုယ့်စာအုပ်နှင့်ကိုယ် ဘာတွေ့များနားလည်ကြသနည်း ဟု တစ်ယောက်စီမေးရာတွင် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ နားမလည်သူများသာ ရှိနေကြ၍ အရသာပေါ်အောင်ဖတ်နိုင်သူ တစ်ယောက်မျှ မတွေ့ရချေ။ ထိုအခါဆရာက ဤဝတ္ထုကြီးများသည် (၈) တန်း

ဒုတိယအကြိမ်

သမားများအဖို့ မြင့်လွန်းသောကြောင့် ဤထက်လွယ်ကူသော ဝတ္ထုများမှ စတင်လေ့ကျင့်ထိုက်ကြောင်း၊ မည်သည့်နည်းမဆို စာဖတ်သောအလေ့အကျင့်တစ်ခု လက်ကိုင်ပြုနိုင်အောင် ကြိုးစားသင့်ကြောင်း ထပ်လောင်းဟောပြောကာ နိဂုံးချုပ်လိုက်သည်။

အရသာတွေပြီ

တစ်နေ့သ၌ အလွန်ခင်မင်သော သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်၏ အိမ်သို့ အလည်ရောက်သွားရာတွင် အင်္ဂလိပ်လိုဘာသာပြန်ထားသည့် ပထမပုံပြင် ဝတ္ထုစာအုပ်ကြီးကိုတွေ့၍ မရမက ငှါးယူခဲ့ရသည်။ ဤဝတ္ထုမျိုးကား နော်ဘဲလ် Novel မဟုတ်၊ စတိုရီ Story မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် နားလည်ဖို့ မခဲယဉ်းလှချေ။ အသက် ၁၆-၁၇ နှစ်ဖြစ်၍ ကိန္နရီ ကိန္နရာ၊ ဂဠုန်၊ နဂါး စသည်များနှင့် စိတ်ကူးယဉ်သော အရွယ်မျိုးတွင် ပထမပုံပြင် ဝတ္ထုဖတ်ရခြင်းသည် ကွမ်းသီးကြိုက် တောင်ငူပို့ဆိုသော စကားပုံမျှနှင့် အားမရနိုင်အောင် ရှိပါတိသည်။ ဖတ်လိုက်သည်မှာ နေ့မနား ညမနား ရှိတော့၏။ ဤအတောအတွင်း မိဘများကလည်း “ငါ့သား စာကြိုးစားသည်”ဟု တစ်ဘက်ကချီးမွမ်းခြင်းခံသေးရကား ကျွန်ုပ်မှာ ထမင်းမွန်းမသိ၊ ဟင်းမွန်းမသိ၊ လမ်းလျှောက်ရမွန်းမသိ၊ အညောင်းမိသည်အထိ စွဲလမ်းခဲ့ဖူးပေသည်။ ပထမပုံပြင် ဝတ္ထုမှာ လူကြီးများအဖို့ မဟုတ်၊ ကလေးများအတွက် သက်သက်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရစေကာမူ ပထမပုံပြင်ဝတ္ထု မဖတ်ရဘူးဘဲလျက် လူကြီး ဖြစ်လာကြသော

ယောမင်းကြီးစာပေ

ယောကျ်ား မိန်းမများသည် လူပျိုပေါက် အပျိုပေါက်တို့ခံစား
အပ်သော စိတ်ကူးယဉ်အရသာကို ပြည့်စုံအောင် မခံစားခဲ့ရ
ဖူးသောကြောင့် တစ်နည်းအားဖြင့် လူဖြစ်ရှုံးသည်ဟု ဆို
လိုက်ချင်သည်။ လူဖြစ်လာသည်ဆိုလျှင် သူ့အရွယ်နှင့်သူပျော်
ပါးမှုကလေးတွေ ရှိနေသည်ဖြစ်သောကြောင့် ထုပ်ဆီးတမ်း၊
ဖန်ခွန်တမ်း၊ ကြက်ဖခွပ်တမ်း မကစားခဲ့ဖူးသည့် လူကြီးများ
သည် သူငယ်ဖြစ်ရကျိုးမနပ်ခဲ့ကြဟုဆိုသင့်ပေသည်။ (ဝမ်းနည်း
ဖွယ် ကောင်းသည်မှာ ဤလက်ထက်၌ ကျွန်ုပ်တို့ငယ်စဉ်ကပျော်
ခဲ့ဖူးသည့် ကစားနည်းများအနက် တစ်ဝက်ကျော်ကျော်မျှ
ပျောက်ကွယ်ကုန်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။) ကလေးများ ကစား
ခန့်စားနည်းလျှင် ဉာဏ်ထိုင်းကုန်ကြမည်စိုးကြသည်။

တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တက်ခြင်း

ပသီပုံပြင်ဝတ္ထု အထပ်ထပ်ဖတ်ခြင်းတည်းဟူသော ကျေး
ဇူးကြောင့် ကျွန်ုပ်မှာ ဝတ္ထုဖတ်ချင်သောဝါသနာတစ်ခု ဖြစ်
ပေါ်လာသည့်ပြင် အတန်းထဲတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်၌ ပထမ
ရခဲ့သည်ချည်း ဖြစ်လာ၏။ ယခင်က 'ရထားလူ' ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော
အတန်းသားများသည် ကျွန်ုပ်၏ တစ်ဟုန်ထိုး တက်သွားခြင်းကို
မြင်ကြ၍ မေးမြန်းစုံစမ်းခြင်း၊ အကြံဉာဏ်တောင်းခြင်း စသည်
ဖြင့် အရေးပေးလာကြသည်။ ထိုနှစ်မှာ၍ ကျွန်ုပ်မှာ စာဖတ်
ပြတ်တော့သည်မရှိဘဲ ဝတ္ထုများမှ သတင်းစာ မဂ္ဂဇင်းနှင့် စာ
ကြီးပေကြီးခေါ်ကြသော စာအုပ်ကြီးများသို့ နယ်ချဲ့ဝင်ရောက်
နိုင်လေတော့သည်။

ကောင်းသည်လည်းရှိ၏

၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်သည် တောလိုက် စာရေးအလုပ်ကို ငြီးငွေ့သည်နှင့် ရုံးမတက်ဘဲ ဘိလိယက်ခုံ၌ အလုပ်ပြုတ်ခံပြီး ဇွတ်ပေနေခဲ့ပြီးသည်နောက် စာရေးဆရာ အလုပ်ကို စမ်းကြည့်ဖို့ သတိရခြင်းမှလည်း စာဖတ်ခဲ့ခြင်း၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ရုံးမတက်ဘဲနေပြီး အလုပ်ပြုတ်ခံသော အစိုးရအမှုထမ်းဆို၍ ကျွန်ုပ်တစ်ယောက်တည်းသာ ရှိလိမ့်မည်ထင်ရာ ၎င်းအပြုအမူသည်လည်း ဝတ္ထုစာဖတ်ခြင်း၏ အကျိုးတရားပင်ဖြစ်သည် ထင်၏။ စာရေးမှန်လျှင် ရာထူးတိုးတက်ချင်၏၊ အလုပ်ပြုတ်မည်ကိုလည်းလန့်၏။ ကျွန်ုပ်မူကား ရာထူးတိုးဖို့လည်း အာသာမငမ်း၊ တောလိုက်စာရေး အလုပ်သည်လည်း မိမိနှင့်တန်သည်မထင်။ ထို့ကြောင့် ခွင့်ရက်စေ့ ကုန်သောနေ့တွင် ရုံးမတက်ဘဲ (မန္တလေးမြို့နယ်စီပီယံ အခွန်ဝန်ဖြစ်နေသော ဦးလှကလေးနှင့်) စစ်ကိုင်း မြို့ထဲတွင် ဘိလိယက် ထိုးနေလိုက်ကြသည်။ ဤခရိုင်အရာ များသည်လည်း (ကောင်းသည် မကောင်းသည် အပထား၍) ဝတ္ထုစာအုပ်တွေ ဖတ်ခြင်း၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်ဟန်တူသည်။

စာရေးဆရာ ဖြစ်လာပုံ

၁၉၁၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ၌ ကျွန်ုပ်သည် အခြားသော အလုပ်များတွင် လျှောက်မည့်အစား ဝတ္ထုရေးဆရာလုပ်ရလျှင် ကောင်းလေမည်လောဟု အကြံဖြစ်လာသည်။ ရေးဖူး သားဖူးသော

ယောမင်းကြီးစာပေ

အစအန အလေ့အကျင့်ရှိသည်ကား မဟုတ်။ ဝတ္ထုတွေ ဤမျှ
လောက် ဖတ်လာခဲ့ပြီးသည့်နောက် ကိုယ့်ဟာကိုယ် စပ်ဟပ်
ကြံဖန်ပြီး တစ်ပုဒ်တလေ မဖြစ်ကောင်းသလော စမ်းကြည့်မည်
ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ဤတွင် “ရန်ကြီးအောင်” ဝတ္ထုဖြစ်ပေ
လာ၍ ထမြောက်အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ ကျွန်ုပ်စာ
ရေးဆရာ ဖြစ်လာရခြင်းသည် ဝတ္ထုများများကြီး ဖတ်ခြင်း၏
အကျိုးဆက် ဖြစ်သည်ဟူလို။

ဟန်ပန်လေလန်

လမ်းလျှောက်ရာ၌ ဦးခေါင်းနဲ့ပုံနှင့်တကွ ခြေဟန် လက်
ဟန်ကိုယ်ဟန်အမှုအရာတွင်တစ်ယောက်တစ်မျိုးစီးရှိကြဘိသကဲ့
သို့ စာရေးရာ၌လည်း Style စတိုင်လ်ခေါ် ဟန်ပန်လေလန်
တစ်မျိုးစီ ရှိတတ်ကြသည်။ ဤအခြင်းအရာ၏ အရေးကြီးပုံကို
အချို့ စာရေးဆရာကလေးများ သဘောပေါက်ကြဟန် မတူ
ချေ။ ရေးဖန်များသောသူတွင် စတိုင်လ် တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်
ပေလိမ့်သော်လည်း မှန်သော်လည်း ကောင်းမွန်သပ်ရပ်သော
စတိုင်လ်မျိုးကို လေ့ကျင့်ယူလျှင်လည်းဖြစ်နိုင်ရာသည်။ တင်းနစ်၊
ဂေါ့(ဖ)၊ သက်(ဒ)မင်တန်စသောကစားနည်းမျိုးတွင်ချွန်ပီယံ
ဖြစ်လာကြသော လူများသည် ‘ရက်ကက်’ကို မည်သည့်နေရာမှ
ကိုင်၍ လက်ကို ဘယ်လိုမြှောက်ပြီး ကိုယ်ကိုမည်သို့နဲ့ရမည်
စသည်ဖြင့် ဆရာသမားနှင့် စနစ်ကျအောင် သင်ကြားလေ့ကျင့်
လာကြရသည်ဆိုသကဲ့သို့ စာရေးခြင်းတွင်လည်း စကား အထား
အသိုနှင့် ဝါကျ အပြတ်အတောက်စသည်များကိုဆရာကောင်း

၏ နမူနာဖြင့် အတူခိုး နည်းယူကြရလေသည်။ ဤကိစ္စ၌မူဆရာ
ဖြင့် လက်ထပ် သင်ပြနိုင်သည်မဟုတ်ဘဲ မိမိစိတ်ထဲ၌ ပီတိဖြစ်
အောင် ကောင်းသောစာရေးဆရာ၏ စာမူကို အထပ်ထပ် ဖတ်
ခြင်းဖြင့် အလွတ်ရလောက်အောင် ကျက်ယူရလေသည်။

ဆရာ မက္ကောလေး

ကျွန်ုပ်မူာ စာဖတ်သမားတစ်ယောက် ဖြစ်လာသောအခါ၌
မူစ၍ မြန်မာစာအုပ်များထက် အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များကို မှဲတင်း
ဖတ်လာခဲ့ပေရာ အမှန်မူာ ထိုစဉ်က လောကီမှုဆိုင်ရာ အပျော်
ဖတ် မြန်မာစာအုပ်များသည်လည်း သုံးလေးနှစ် ဖတ်လောက်
စရာပင် မရှိချေ။ ကျွန်ုပ်ဖတ်ဖူးလေသမျှသော အင်္ဂလိပ်စာအုပ်
များနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးနှောက်ထဲသို့ စုပ်ဝင်သွားသော ရေးပုံ
ရေးနည်းများသောဒ်မက္ကောလေး၏ စတိုင်လ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤစာ
ရေးဆရာကြီးကား စာတစ်ပိုဒ်တည်း ရေးသည်ဖြစ်စေ၊ တော်အိ
လျော်အိ ရေးလေ့မရှိ၊ 'ဓားတန်း ကိုတုတ်' ၏ ဂျင်ကလေးများ
သဖွယ် သပ်သပ်ရပ်ရပ်နှင့် ပုံကျလှပါသည်။ (ကျွန်ုပ်တို့ ငယ်
စဉ်က ဂျင်ပေါက်ကစားရာ၌ ဓားတန်းကိုတုတ်၏ဂျင်သည် နာ
မည်ကြီးလှ၏။ သူငယ်ကလေးများ ပေါက်ကစားကြသော ဂျင်
ဝိုင်းတွင် ကိုတုတ်၏ဂျင်ဆိုလျှင် လက်ရာတစ်မျိုးဖြစ်၍ မြင်ရုံနှင့်
သိကြသည်။) မက္ကောလေး၏စာများသည် ကျွန်ုပ်၏ ဦးခေါင်း
ထဲတွင် စွဲဝင်နေခဲ့သောကြောင့် တမင်တကာအလွတ်ကျက်သည်
မဟုတ်ဘဲ ရွတ်ဆိုပြနိုင်သော စာပိုဒ်ပေါင်းအတော်များဖူးပါ
၏။ မည်မျှလောက်စွဲခဲ့ဖူးပါသနည်းဟူမူ ဝါကျတစ်ပိုဒ်တည်း
ယောမင်းကြီးစာပေ

ကို မြင်ရရုံမျှနှင့် ဤစာကား မကြွေလေး သို့မဟုတ် သူ၏စ
 တိုင်လ် ရေးထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ချက်ချင်းပြောနိုင်ပါသည်။
 ကျွန်ုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်စာကို အများဆုံးဖတ်ခဲ့၍ မြန်မာလိုရေးရ
 ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မည်သူ၏ စတိုင်လ်ပေနည်းဟု ပြော
 ရန် ခက်ကောင်းခက်ပေမည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်အထင်ရောက်
 လျက်ရှိသည်မှာ ဟန်ပန်လေလန်မူသည် (လက်ရေးကဲ့သို့) မည်
 သည့်ဘာသာနှင့် ရေးသည်ဖြစ်စေ တစ်သမတ်တည်း လိုက်ပါ
 တတ်သည်တင်၏။ အင်္ဂလိပ်လက်ရေးဖြစ်စေ၊ မြန်မာလက်ရေး
 ဖြစ်စေ လူတစ်ယောက်၏ လက်ရေးသည် တစ်ဟန်တည်းရှိသည်
 ကိုတွေ့ရ၏။ စတိုင်လ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဤနည်းအတိုင်းဖြစ်
 လိမ့်မည်ထင်သည်။ ကျွန်ုပ်၏တပည့်များဖြစ်သောသော်ဘာဆွေ၊
 ဥဒေါင်း စသည်တို့က (ကိုယ့်ငါချဉ် ကိုယ်ချဉ်သော
 သဘာဝပေလော မဆိုနိုင်) ကျွန်ုပ်၏အရေးအသားတွင် ကောင်း
 မှန်သော အချက်အလက်များ တွေ့ကြရသည်ဆိုရာ ကျွန်ုပ်ကမူ
 မကြွေလေး၏ အင်္ဂလိပ်စာမှ ဟန်ပန်လေလန်များ ကူးစက်
 လာခြင်းဖြစ်သည်ဟု(ဟုတ် မဟုတ် မဆိုနိုင်)သွေးကြီးမိပါဘော
 သည်။ မကြွေလေး၏ အချို့ဝါကျများသည် ကျွန်ုပ်အား
 ကြက်သီးမွေးညှင်း ထစေဖူးသကဲ့သို့ တစ်ချက်တစ်ချက် ကလေး
 တွင် ကျောရိုးစိမ့်ဖူးသူ ရှိသည်ဆိုလျှင် ကျေနပ်လှပါပြီ။

ကိုယ့်ဘဝကို ကျေနပ်လှပါပြီ

ငါသည် စာဖတ်ဝါသနာ မပါမိခဲ့လျှင် ဘယ်သို့သော လူ
 တစ်ယောက်ဖြစ်နေချေမည်နည်းဟု တစ်ခါတစ်ရံ တွေးတောမိ
ဒုတိယအကြိမ်

ပါသည်။ ဟုတ်တိုင်းပြောရလျှင် အစိုးရဘက်တွင် သူတစ်ပါး နည်းတူ အမှုထမ်းရိုးထမ်းစဉ် ထမ်းခြင်းကားဖြင့် မြို့အုပ်၊ ဝန်ထောက် စသည့်ရာထူးများဖြင့် လက်စသိမ်းပြီး ယခုအချိန်တွင် ပင်စင်စားကြီး တစ်ယောက် ဖြစ်နေဖို့ ရှိပေသည်။ ရာထူးကို အဟုတ် ထင်ရှာသော မွေးသဖခင်ကမူ စာရေးဆရာ ဖြစ်ချခြင်းအတွက် တစ်ချက်တစ်ချက်တွင် ဂုဏ်ယူသလိုလို ရှိဖူးသော်လည်း အများအားဖြင့် အားရကျေနပ်ပုံ မပေါ်ချေ။ ကျွန်ုပ် ကိုယ်တိုင်အဖို့မှာ (ကလောင်ဖြင့် အသက်မွေးရန် မဖြစ်နိုင်သော ဂျပန်ခေတ်မျိုး၌ ကသိလင်တ ဖြစ်ခဲ့ရဖူးသော်လည်း) ကျွန်ုပ်နှင့် အတူ အမှုထမ်း၍ အရေးပိုင်အထိ ဖြစ်သွားသူများကို လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ နောင်တရသည်ဟူ၍ မရှိခဲ့ဖူးချေ။ ဝန်ထောက်၊ အရေးပိုင် ပင်စင်စားကြီးများသည် မိမိတို့အဖြစ်ကို ‘ဓားမချေးကျ ခုတ်မရ’ဆို၍ ဝမ်းနည်းသံနှင့် ပြောတတ်ကြလေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ကိုယ့်အဖြစ်ကို ထိုကဲ့သို့ မကျေမချမ်းနှင့် ပြီးတွားရှေ့တည်သည်ဟုမကြံခဲ့ရဖူးပါ။ ကျွန်ုပ်အား ဒူးထောက်မည့်သူ မရှိသော်လည်းကျွန်ုပ်က ဒူးထောက်ရမည့်လူမရှိသောဘဝဖြစ်၍ ကျေနပ်လှပါပြီ။

ဝတ္ထုကောင်း၏ ကောင်းကျိုးများ

ဝတ္ထုကောင်းတွေ ဖတ်ခဲ့ရဖူးသောကြောင့် သူတစ်ပါးထက် ဘယ်အချက်များ သာဝါသနည်းဟု မေးစရာရှိ၏။ ကြီးပွားခြင်း၊ ရှေ့ဆောင်မှုပေးခြင်း၊ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ် သတင်းပျံ့မွှေးခြင်း၊ ချက်ချက်ချာချာ စီမံခန့်ခွဲတတ်ခြင်း စသော

အရည်အချင်းများမှာ ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြရခြင်းနှင့် အတူ အထုံဝါသနာ ကလေးများကလည်း သတ္တဝါကို ပြုပြင်တတ်ကြသည်။ မည်မျှပင် စာကောင်းပေ ကောင်း ဖတ်ဖူးသော်လည်း အထက်ပါကိစ္စများ၌ ထူးထူးချွန် ချွန်ဖြစ်ဖို့ ခဲယဉ်းလှသည်။ သို့သော် ဝတ္ထုကောင်းကြီးများ ဖတ် ပြီး ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်း၊ စားမြုံ့ပြန်တတ်ခြင်းတို့ကြောင့် ရရှိ အပ်သော အကျိုးတရားများလည်း အထင်အရှား ရှိပါပေ သည်။ အရေးအကြီးဆုံးကား လူ့သဘောကို အသေးစိတ်ဝေဖန် တတ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ကိုယ်ကကျူး ကိုယ့်ဒူးမှ မယုံလနှင့်'နှင့် ဟု အချို့က (အကောင်းကြီးလုပ်ပြီး) သုံးနှုန်းပြောဆိုတတ်ကြ ပေရာဆိုသို့သော်လူစားမျိုးချည်းရှိနေပါလျှင်လောကကြီးသည် ဘာမျှ တိုးတက်စရာရှိတော့မည် မဟုတ်ချေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ယုံကြည်မှုဖြင့် စွန့်စား လုပ်ကိုင်ကြပြီး နှစ်ဖက်အကျိုးရှိသော အလုပ်မျိုးသည် မရေ မတွက်နိုင်အောင် ရှိနေသောကြောင့်ပေတည်း။ ယုံထိုက်သူကို မယုံမိလျှင်လည်း အကျိုးယုတ်သည်။ မယုံထိုက်သူကို ယုံမိပြန် လျှင်လည်း အကျိုးပျက်စီးသည်ဆိုခြင်းကို သဘောပေါက်၍ ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ စာဝါရင့်သူတို့၏ အမြင်ကျယ်မှုပေတည်း။ ဘယ် သူ့ကိုမှ မယုံနိုင်ဆိုသောစိတ်ထားသည် ပထမတန်းစား စိတ် ထား မဟုတ်ခြင်းကို စာသမားသည် သိ၏။ အဟုတ်တကယ် ဝတ္ထုကောင်းကြီးတွေကိုဖတ်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော အလေ့ အကျင့် ပြုလုပ်ထားသူတစ်ယောက်သည် မိမိနှင့်ဆက်ဆံသော လူများအကြောင်းကို အသေးစိတ် သိတတ်၏။ လူတစ်ယောက်

အပေါ်တွင်အပြစ်ချည်းမမြင်ဘဲဘယ်အချက်တွင်ဘယ်လိုကောင်း
ပါပေခြင်းကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုတတ်၏။ ဝတ္ထုကောင်း
ကြီးများဖတ်ခြင်းကြောင့် ရရှိသောအကျိုးတရားတစ်ခုကို ဖော်
ပြရပေဦးမည်။

ကိုယ်ချင်းစာတရား

ဘာသာတိုင်းနှင့် အကျုံးဝင်၍ လောကဆက်ဆံရေးတွင်
အရေးအကြီးဆုံးသော သဘောတရားသည်ကား ကိုယ်ချင်းစာ
တရားပင်ဖြစ်၏။ တစ်သက်ပတ်လုံး လျှာဖျားပေါ်တွင် သေ
အချက်ဆို၍ မတင်ဖူးပါဟု ကြားဝါတတ်ကြသော်လည်း ကိုယ်
ချင်းစာတရားမကပ်လျှင် ဘာမျှတန်ဖိုးမရှိချေ။ အရည်မမီသော
ရွှေကို အရည်မီလုပ်၍ရောင်းခြင်း၊ ပိုးရောချည်ပါ အထည်ကို
ပိုးစစ်ပြောရောင်းခြင်း၊ ကျပ်၈၀ သားကို တစ်ပိဿာလုပ်ရောင်း
ခြင်း၊ ၁၄ ပြည်ကို တစ်တင်းလုပ်ရောင်းခြင်း၊ ရေနံဆီကိုရေရော
ခြင်း၊ ကုန်တွေကိုမရောင်းဘဲ တညီတညာတည်း လှောင်ထား
ကြပြီး ဈေးတက်အောင်လုပ်၍ လူထုအပေါ်မှ အမြတ်ကြီးညှစ်
ထုတ်ယူခြင်း စသည်ဖြင့် ရရှိသောစီးပွားမှ တစ်ပြားတစ်ချပ်
မကုန်စေရအောင် အရက်ဝယ်မသောက်ခြင်းကို ဘယ်သူက ချီး
ကျူးရဦးမည်နည်း။ တကယ်ဝတ္ထုကောင်းကြီးများသည် စာ
ဖတ်ပရိသတ်၏ နှလုံးထဲ၌ ကိုယ်ချင်းစာတရားဖော်ပေး၍ ရင့်
သန်သည်ထက် ရင့်သန်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရာ ရောက်
ပေရကား ဆက်ဆံရေးအတွက် ဘယ်စာနှင့်မျှ မတူအောင်
စာနိမိတ်ရှိသည်ဟု ဆိုလိုက်ရပါတော့သတည်း။ ဝ

ယောမင်းကြီးစာပေ

အတ္တပရိစ္ဆာဂ ခေါ် ကိုယ်ချင်းစာတရား

သတ္တဝါအချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် ပတ်သက်
၍ အကောင်းဆုံး၊ အတိုဆုံး၊ အကျဉ်းရုံး ဖော်ပြနိုင်သည့်
အရည်အချင်း တစ်ခုသည်ကား ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်ခြင်း
ပင်ဖြစ်သည်။

ဤသဘောတရားသည် ကမ္ဘာ့ဘာသာကြီး အသီးသီးတို့က
အလေးအမြတ်ပြု၍ သွန်သင်ဆုံးမ ဩဝါဒပေးခဲ့သော သဘော
တရားကြီး တစ်ခုဖြစ်၏။ ခရစ်တော်၏ ဩဝါဒကြီးတစ်ခုက
'သင့်အား အခြားသူတို့က ပြုမူးစလိုသည့်အတိုင်း အခြားသူ
များအပေါ်၌ ပြုမူ ကျင့်ကြံပါလေ'ဟု ဟောခဲ့၏။ ရွာတစ်ရွာ
တွင် ရွာသူရွာသားများက ဗုဒ္ဓအား 'ဘုရား ထပည့်တော်များ
သည် ပစ္စည်း အိုးအိမ်နှင့် ဤသား ဤမယား စသည်များနှင့်
ခွဲခွာရန် အလိုရှိ၊ ဤနေရာဌာန၌ ၎င်းတို့နှင့် အတူတကွ နေ
ထိုင်ရင်းပင်မဂ်ဖိုလ်ရလိုပါသည်'ဟု လျှောက်ထားကြရာတွင်ဗုဒ္ဓ
ကိုယ်တော်မြတ်က သားမယား ပစ္စည်းအိုးအိမ်များနှင့် ခွဲခွာရန်

ဒုတိယအကြိမ်

မလို၊ ဤနေရာမှပင်မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်သည့်ဟုဆိုကာ ‘အတ္တပရိစ္ဆာဂ’
 ခေါ် ကိုယ်ချင်းစာတရားကို အခြေခံထား၍ ကျင့်ကြံအား
 ထုတ်ခြင်းအားဖြင့် လိုရာကိစ္စပြီးနိုင်ကြောင်းနှင့် နိကာယ်ကျမ်း
 တစ်ကျမ်းတွင် ဟောတော်မူဖူးလေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ
 သည် ကိုယ်ချင်းစာတတ်ရုံမျှနှင့် မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်သည်ဟု နားလည်
 ကြရန် မဟုတ်သော်လည်း ဗုဒ္ဓက ဤတရားကို လက်ကိုင်ပြုကာ
 အခြေခံထားကြဖို့ ဟောကြားတော်မူခြင်းကို ထောက်ခြင်းအား
 ဖြင့် အဘယ်မျှလောက် အဖိုးထိုက်တန်၍ အရေးပါအရာရောက်
 သည့် သဘောတရားဖြစ်ခြင်းကို ရိပ်စားမိနိုင်လောက်ပေသည်။

အကုသိုလ်ရှောင်၍ ကုသိုလ်အောင်မြီးဖြစ်ခြင်း

ကိုယ်ချင်းစာတရားဟူသည်မှာ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း၊ အလှူပေး
 ခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းလိုင်ခြင်း စသည်များကဲ့သို့ တစ်နေ့ တစ်ရက်
 တစ်ပတ် နှစ်ပတ်၊ တစ်လနှစ်လ စသည်ဖြင့် အချိန်ပိုင်းလေ့ကျင့်
 ရသော တရားမျိုးမဟုတ်၊ တစ်သက်ပတ်လုံး လေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့်
 (ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ခဲ့လျှင်) နိဗ္ဗာန် ရောက်သည့်တိုင်အောင်
 ဘဝဆက်တိုင်း အထုံအလေ့ ပါသွားစေခြင်းငှာ ဆည်းပူးယူ
 အပ်သော ဟောမြတ်ဖြစ်၏။ ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်သောသူ
 သည် ဒုစရိုက် ဆယ်ပါးတည်းဟူသော မကောင်းမှုအမျိုးမျိုး
 တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ပြီးဖြစ်၍ ကောင်းမှု ကုသိုလ်တည်းဟူသော
 ပုညကိရိယာ ဆယ်ပါးတို့ကိုလည်း တပါးတည်းပွားများပြီး ဖြစ်
 ၏။ ကိုယ်ချင်းစာတတ်သော လူများသည်သာလျှင် သူတစ်
 ပါး၏အသက်ကို သတ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါး၏ပစ္စည်းကို ခိုးဝှက် လုယူ

ယောမင်းကြီးစာပေ

ခြင်း၊ သူတစ်ပါး၏ငွေကို လိမ်ယူခြင်း စသည့် မကောင်းမှု
ဒုစရိုက်များကို ပြုကျင့်ဖွယ်ရာရှိ၏။ ဤမျှသာ မကသေး။ မရှိ
နှမ်းပါးသူများအား ပေးကန်းစွန့်ကြဲခြင်း တည်းဟူသော ဒါန
အစရှိသည့် ကောင်းမှု ကုသိုလ်များသည်လည်း ကိုယ်ချင်းစာ
တရားကပ်သူအဖို့၌ အကျိုးဝင်လျက် ရှိလေသည်။

ကိုယ်တွေ့ အဖြစ်အပျက်

ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်ခြင်းအတွက်ကြောင့် ဒုစရိုက်မှုကို
ရှောင်ခြင်း၊ သုစရိုက်မှုကိုပြုခြင်း ဖြစ်စေတတ်ရုံသာမက ကြင်
နာသနားတတ်သော ဗြဟ္မစိုရ်တရားမျိုးလည်း ဝင်လာနိုင်ပေ
သည်။ ဤအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုယ်တွေ့ အဖြစ်အပျက်ကို
ဖော်ပြရပေဦးမည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ရက်စက်တတ်
သူတစ်ယောက် မဟုတ်သော်လည်း နည်းလမ်းကျခြင်းကို နှစ်
သက်တတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအလုပ်ထဲ၌ မင်း
ကြီး၏ တောလိုက်စာရေး ဖြစ်ခဲ့ဖူးစဉ် မြန်မာတစ်ပြည်လုံး
လှည့်လည်ရသော မင်းကြီးဖြစ်သည်နှင့် မီးရထား၊ သင်္ဘော
စသည့်ခရီးများ၌ ကူလီများနှင့် မကြာခဏ ဆက်ဆံရ၏။ ကူလီ
များသည် လှည်းသုံးစီးတိုက် ယူဆောင်လေ့ရှိသော မင်းကြီး၏
ပစ္စည်းများကို မြင်ကြရာတွင် ကူလီကို အဆမတန်တောင်း
ကာ အကြပ်ကိုင်တတ်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်ကား ထိုစဉ်က နည်းလမ်း
ကျခြင်း သက်သက်ကိုသာ ကြိုက်တတ်သူဖြစ်သည့်အလျောက်
ကူလီများနှင့် မကြာခဏ စကားများရတတ်၏။ ကူလီဟူသည်
မှာ မင်းကြီးတစ်ဖြစ်စေ၊ အစိုးရတစ်ဖြစ်စေ ပေးရသည် မှန်သော်

ဒုတိယအကြိမ်

လည်း မတရားသဖြင့် တောင်းကြရချေမည်လောဟု ဒေါပွဲခဲရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ကူလီများတောင်းသမျှ မဆစ်ဘဲ ထမ်းရွက်သယ်ဆောင်စေပြီးနောက် ကူလီခပေးရာတွင်မှ အစိုးရနှုန်းအကိုင်ခံ ရှင်းပေးသဖြင့် ဆူပူကြ၏။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်လည်း မင်းကြီးနှင့်အတူ ပါလာသည့်ထမ်းချက် ဘတ္တလာ၊ ချာပရာစီစသည် အစေခံ သုံးလေးယောက်တို့အား ပစ္စည်းများသယ်စေ၍ ကူလီခကို ၎င်းတို့အား ထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် ပြဿနာကို ဖြေရှင်း၏။ အစေခံများသည် မုန့်ဖိုးရသည်ဆို၍ ကျေနပ်ကြသော်လည်း ကူလီများကားမူ ကျေနပ်အား လုံးဝ မကျေနပ်ကြချေ။ သို့သော် ကျေနပ်သည် ထိုအခြင်းအရာကြောင့် ကူလီများအပေါ်၌ အနိုင်ရသည်ဟုဆိုကာ အသားယူခဲ့မိဖူးပါသည်။

ပင်ပန်းသူကို ညှာထိုက်ခြင်း

ယခု ကြီးပြင်းလာ၍ ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်လာသော အခါ၌မူကားစိတ်ထား တစ်မျိုးပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်ကမူ မင်းကြီး၏အိတ်ထဲမှ ပေးရသောပိုက်ဆံပင်ဖြစ်စေ၊ မျက်နှာလုပ်ချစ်သောကြောင့် မဟုတ်) နည်းလမ်းမကျဟု ထင်သည့် အတွက်ကြောင့် ကူလီမှူးအပေါ်၌ ကပ်သီးကပ်သပ် လုပ်ခဲ့ဖူးသော်လည်း ယခုအခါ ကိုယ့်အိတ်ထဲမှ ပေးရခြင်းဖြစ်စေကာမူ သဘောထားပုံ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပါပြီ။ ကူလီ ဆိုက်ကားသမား အစရှိသော အလုပ်ကြမ်းသမားများက မတန်တဆ တောင်းခံခြင်းနှင့် ကြုံရသည့် အခါ ‘ငါ့မှာ အရိပ်ထဲ၌ တစ်နာရီထိုင်နားလျှင် ဘယ်၍ဘယ်မျှရသည်၊ ခြောက်များမှာ နေပူထဲတွင် ခါး

ယောမင်းကြီးစာပေ

ကုန်းပြီးနင်းပါမူ ဤရွှေဤမျှသာတောင်းရှာသည်။ ပေးထိုက်ပါသည်' သည်ဖြင့် ကိုယ်ကိုယ် တိုက်တွန်းကာ ထုတ်ပေးလိုက်သည်သာ များပါသည်။ ပင်ပန်းကြီးစွာ အလုပ်မလုပ်ဘဲ ခပ်ချောင်းချောင်းနည်းဖြင့် အသက်မွေးခွင့်ရသော စာဖတ်ပရိသတ်အားလည်း ဤနည်းအတူ နှလုံးသွင်းကြဖို့ တိုက်တွန်းပါသည်။ ထိုခမြာမှာ မည်မျှပင် လောဘတကြီး တောင်းသည်ဆိုသော်လည်း ခါးမလုံ ဝမ်းမတောင့်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။

နေရာတိုင်း အရေးကြီးသော သဘောတရား

နယ်ချဲ့သမားများသည် အခြားတိုင်းပြည်သားများအပေါ်၌ ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်ကြပါမူ အနိုင်ကျင့်ကာ အတင်းအဓမ္မ တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်ထားသည့် ပြည်နယ်များကို အသိတကြည် ပြန်ပေးရာ၏။ အလုပ်ရှင်များသည် သုပ်သားများအပေါ်၌ ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်ကြပါမူ အလွန် အလွန် လောဘမကြီးဘဲ စေတေးမျှစေးပြုကြရာ၏။ ဈေးသည်များသည် ဈေးဝယ်များအပေါ်၌ ကိုယ်ချင်းစာ တရား ကပ်ကြပါမူ ကုန်သည်တွေကို မရောင်းဘဲ သိုလှောင်ကာ ဈေးတက်အောင် ဖန်တီးပြီး အမြတ်ကြီး ညှစ်ထုတ်ယူခြင်း၊ ဖဲပိုက်ကို ပိုးစစ်လုပ်၍ ရောင်းခြင်း၊ အရည်မမီသော ရွှေထည်ကို အရောင်တင်၍ ရွှေကောင်းကြီးလုပ်ကာ ဝတ်ချင်လှရှာသော တောသူကလေးများအား လှည့်စား၍ ရောင်းခြင်း၊ အလေးမမှန် တောင်းမမှန်၊ ကိုက်ပေတံ မမှန်သည့် အတိုင်းအထွာ မျိုးဖြင့် လိမ်ရောင်းခြင်း၊ အသင်းအဖွဲ့များ၌ အပ်နှံသော ငွေများကို ဘုံးခြင်း

စသည်ဖြင့် ရောမ နယ်ချဲ့သမားကြီးများမှသည် ခေါင်းရွက်
 ဈေးသည်များအထိ ရှောင်ကြဉ်လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြပါက
 ချမ်းသာ ပျော်မွေ့ နိုင်လောက်သည့် လူ့ လောကကြီး ဖြစ်လာ
 နိုင်လောက်သည်။ ကိုယ်ချင်းစာတရား သဘောအရ ဆုံးဖြတ်ချ
 သော် ငတ်ပြတ်လှသောကြောင့် လူယက်ကြရသော သူခိုး
 ဓားပြများထက် လောဘာကြီးနှင့် သူဌေး ဖြစ်ချင်လှသော
 ကြောင့် လူထုအပေါ်မှ အဆိထုတ်ကြသော စီးပွားရေးသမား
 များ၏အပြစ်သည် ပိုမိုကြီးထွားသည်ဟု ဆိုရမလိုဖြစ်နေတော့
 သည်။

သူ့တရား သူစီရင်တတ်သည်

အတိုင်းတိုင်းအပြည်ပြည်သို့ လှမ်းမြော်ကြည့်လိုက်သည့်အခါ
 ဘက်တိုက်များတွင် သူညဉ့်တူ တသိတတန်းကြီး တိုးရသည့်ငွေ
 များအပ်နှံထားနိုင်သော မိလျံ နာသုဌေးကြီးများ၏ လောဘ
 ဇောတိုက်မှုကြောင့် အခြားတိုင်းပြည်များကို တိုက်ခိုက်သိမ်း
 ပိုက်ထားကြသည့်နယ်ချဲ့စနစ်အောက်တွင်ဆင်းရဲသားတွေပြား
 ပြားလပ်နေကြရခြင်း၊ စား၍မကုန်၊ သောက်၍မခန်း၊ အံ့သြ
 ခမန်း များပြားလှသော တိုက်တာအဆောက်အဦများပိုင်ဆိုင်
 လားကြပါလျက် ပစ္စည်းဥစ္စာ တိုးပွားသည်ထက် တိုးပွား
 အောင် အလှအယက် စုဆောင်းနေကြသည့် စီးပွားရေး
 သမားများ၏ လောဘကြောင့် လုပ်စား ကိုင်စားများ အကျပ်
 အတည်း တွေ့ရခြင်း၊ ရက်ရောစွာ သဘောထားနိုင်လောက်

ယောမင်းကြီးစာပေ

သည့် အထက်တန်းစား စီးပွားရေးသမားများက မညာမတာ ပြုကျင့်မှုကြောင့် အောက်တန်းစားလူများမှာလည်း သူ့ထက် ငါ စားခွက်လုံရခြင်းဖြင့် သူ့လည်ပင်းကို ငါလို ဆိုသလို ရက်စက်ကြရခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာလေတော့သည်။ အကယ်၍ အင်တာနေရှင်နယ် သူဌေးကြီးများက “ငါတို့မှာ ကြွယ်ဝလှ ပါပြီ၊ သုံး၍လည်း မကုန်တော့ပါ။ သူတစ်ပါး တိုင်းပြည်ကို နယ်မချဲ့တော့ပါ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပြည်တွင်း သူဌေးကြီး များကလည်း “ငါတို့အဖို့ လုံလောက်ပါပြီ၊ တိုက်တာတွေ လည်း ပေါများလှပါပြီ၊ တိုက်လခမပေးနိုင်သော ဆင်းရဲသား များကို ငါတို့ကယ်မှု မောင်းမထုတ်တော့ပါ၊ ထမင်းအိုးမတည် နိုင်သဖြင့် မှိုင်နေသော အလုပ်သမား အိမ်ထောင်သည်များ အား ငါလှောင်ထားသော ဆန်ဂိုဒေါင်ထဲမှ ဆန်အိတ် လေးငါးဆယ် ထုတ်ဝေလိုက်ပါမည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း ကိုယ်ချင်းစာတရားဖြင့် ကြင်နာစွာ စဉ်းစားတတ်သူ မရှိချေ။ ယခုလောက အခြေအနေမှာ ဆန်ရှား၍ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး သည့် ကပ်ကြီး ဆိုက်လာလျှင် (အိန္ဒိယပြည်၌ ကမ္ဘာစစ်ကြီး အတွင်းက လုပ်ကြသည့်နည်းတူ) ထမင်းရည်ကျဲကျဲ ကျိုပြီး တစ်ပုလင်း ၁၀ နှင့်ရောင်းကာ အမြတ်ထုတ်ချင်သည့် သူဌေး များသာ ပေါများလျက် ရှိလေသည်။ ဤသို့သော ကိုယ်ချင်း စာတရား ခေါင်းပါးမှုကြောင့် အတိုင်းတိုင်းအပြည်ပြည် တို့တွင် ထမင်းဘစ်လုတ်ကိုစိတ်ချသက်ချ မစားရသော အလုပ် သမား ဆင်းရဲသားများ၏ တော်လှန်ရေးများသည် မှီပေါက် သလို ပေါ်ဆဲပေါ်လတ္တံ့ ဖြစ်နေရလေတော့သည်။

ခေတ်ကာလလူများသည် သမီးကိုလင်ပေးစားလိုသည့်အခါ ပစ္စည်းအခြေအနေကို ရှေးဦးစွာ ကြည့်လိုက်ပြီးနောက် အကျင့်စာရိတ္တနှင့်ပတ်သတ်၍ ‘အသောက်အစား၊ အကစားမရှိ’ ဆိုလျှင် တော်လောက်ပြီဟု ရွေးချယ်တတ်ကြ၏။ ကိုယ်ချင်းစာတရားကပ်သောလူတစ်ယောက်ဟုတ်ပါလေ၏လောဟူ၍မူကား စစ်ဆေးရကောင်းမွန် သိသူရှားပါးလှသည်။ လူတစ်ယောက်သည်အခြားသော အရည်အချင်းများနှင့် မည်မျှပင်ပြည့်စုံလှပါသည်ဆိုစေ၊ ကိုယ်ချင်းစာတရား မကပ်လျှင် အဟုတ်တကယ် တန်ဖိုးရှိသူတစ်ယောက် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ကြီးပွားချင်လည်းကြီးပွားပေမည်။ သို့သော် ထိုသူ၏ကြီးပွားခြင်းသည် အခြားလူများအား ဒုက္ခပေးခြင်းမျှသာ ဖြစ်နိုင်၏။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ရွာတစ်ရွာ၌ ဗုဒ္ဓဟောတော်မူရာတွင် ကိုယ်ချင်းစာတရားကို အခြေတည်၍ကျင့်ခြင်းဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်လာနိုင်သည်ဟု နားလည်ရပေမည်။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်ချင်းစာနာတတ်ရာမှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်ကွာသည်အထိ တက်လှမ်းရခြင်းဖြစ်၏။ သောတာပန် ဖြစ်လာသောအခါ အကြင်သူ၏ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာခြင်း မကွာခြင်းကို သူ့ဟာသူ သိနိုင်ရမည်ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်ခြင်းမကပ်ခြင်းကိုမူ အခြားသူများက အကဲဖြတ်နိုင်သော ကိစ္စ ဖြစ်သင့်၏။ ဤခေတ်၌ သောတာပန် ဖြစ်အောင် တရား အားထုတ်ကြ၍ “တရားကောင်းသည်” (သောတာပန် ဖြစ်လာခဲ့ပြီ) ဟု ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဝန်ခံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိကြ၏။

ယောမင်းကြီးစာပေ

“တရားကောင်းခဲ့ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ”သည် ကိုယ့်ကို ကိုယ် စစ်ဆေးကြရာတွင် “ငါးပါးသီလ လုံခြုံကြ၏လော” ဟူသော စစ်တမ်းဖြင့် စစ်ဆေးလေ့ရှိကြ၏။ “တရားကောင်းခဲ့ပြီ”ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးသည် ကိုယ့်ကိုကိုယ် သောတာပန် ဖြစ်ပြီထင်ရာမှ အမြတ်တော်ကြေး စသရင်းကို မှန်ကန်စွာ တင် မပြနိုင်သည့် အတွက်ကြောင့် ကိုယ်ဟာကိုယ် သောတာပန် ဂုဏ် ထူးကို ဖြုတ်ချရခြင်းမျိုးလည်း ကြားရဖူး၏။ ကျွန်ုပ်၏ အဖြစ် မှာ (အထက်ပါ ရှာသားများအား ဗုဒ္ဓ ဟောတော်မူချက်ကို ထောက်ထားခြင်း အားဖြင့်) ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်မကပ် လည်း စစ်ဆေးထိုက်သည်ဟု သဘောရ၏။ ပြောင်ပြောင်ကြီး ဖော်ထုတ်ရသော် ဤခေတ်၌ လူထုအပေါ်မှ အမြတ်ကြီး ထုတ်ကာ စီးပွားလုပ်နေကြသော စီးပွားရေးသမားများသည် သမ္မာအာဇီဝလည်း မဟုတ်နိုင်၊ ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်ရာ လည်း မရောက်သောကြောင့် သောတာပန် အင်္ဂါနှင့် မညီညွတ် ဟု ရဲဝံ့စွာ ဆိုလိုက်ရသည်။

သာကေတစ်ခု တင်ပြခြင်း

ဥပမာ “တရားကောင်း” ထားသည့်ကုန်စုံဆိုင်ရှင်တစ်ယောက် သို့မဟုတ် အင်ပို့လိုင်စင်သမား တစ်ယောက်သည် နို့မှုန့်ဘူးများ ကို သုံးကျပ်နှုန်းဖြင့် ဝယ်လျှောင်ထားခဲ့သည်ဆိုအံ့။ တသောက ပေါက်ဈေး ၁၅ ကျပ်နှုန်း ဖြစ်သွားခဲ့ရာ ဆင်းရဲသား မိခင် တစ်ယောက်သည် သားအတွက် နို့ဘူးတစ်လုံး ဝယ်ရာတွင် ငွေ ၈ ကျပ်မျှသာပါခဲ့သည်ဆိုအံ့။ အကြင်ကုန်စုံဆိုင်ရှင်သောတာပန်

သည် ပေါက်ဈေးနှုန်းအတိုင်း ဓရသောကြောင့် ထိုခိုင်းမအား
 နှိမ့်မရောင်းလိုက်ဘဲနေနိုင်သည်ဆိုအံ့။ ထိုသူသည် သီလ ဖောက်
 ဖျက်သည်ဟု စွပ်စွဲရန်မဖြစ်ချေ။ သို့သော် ကိုယ်ချင်းစာတရား
 ကပ်သည်ဟု မယူဆနိုင်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်အဖို့မူှာ ထိုသို့သော
 (အရိယာ) ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအပေါ်၌ ဘယ်တော့မှ အထင်မကြီးချေ။
 အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရက်မသောက်၊ လူမသတ်၊ မခိုးမတိုက်
 လျှင် ဘော်လောက်ပြီ။ ကိုယ်ချင်းစာတရားတွေ ဘာတွေ မလို
 တော့ဟု ပြောဝံ့ သူရှိငြားအံ့။ ကျွန်ုပ်လည်း ထိုသူအား ဗုဒ္ဓ၏
 တရားတော်ကို နာမည်ဖျက်သည်ဟု စွပ်စွဲရပေလိမ့်မည်။

“ဂျင်တလ်မင်း” ၏ အရည်အချင်း

အနောက် တိုင်းပြည်များ၌ “ဂျင်တလ်မင်း” အစစ် (True Gentleman) အလွန်ရှား၍ တစ်ယောက်တလေ ရှိသည့်အခါ
 “ဘုရားတစ်ဆူ ဂူတစ်လုံး” အနေဖြင့် ဆည်းကပ်ခြင်း၊ စာဖွဲ့၍
 ချီးကျူးခြင်းစသည်ဖြင့် လေးစားကြည်ညိုမှု ပြုကြလေသည်။
 ကျွန်ုပ်သည် အဆိုပါဂျင်တလ်မင်း ဆိုသူများနှင့် ပတ်သက်သည့်
 စာပေများကို အတော်ကြီး ဆည်းပူးလေ့လာခဲ့ဖူး၏။ အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၏ အရေးအကြီးဆုံးသော အရည်အချင်းသည်ကား
 ကိုယ်ချင်းစာတရား ကပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်ဟု တွေ့ရ၏။ အနစ်နာ
 ခံစရာရှိလျှင် သူသာခံ၍ အခြားလူများကိုထောက်ထားညှာတာ
 တတ်၏။

မစားရသော ကလေးများကို သူစားနေခိုက်တွင် မျက်စိ
 အောက်၌ မြင်လာလျှင် ဖဲ၍ပေးတတ်၏။ ခွန်အားကြီးသော

ယောဉ်မင်းကြီးစာပေ

လူက ခွန်အားနည်းစသောလူအား မတရားနှိပ်စက်လျှင် ခွန်အား
နည်းသူဘက်မှ ကာကွယ်ပေး၏။ အနည်းဆုံး နှုတ်၏ စောင်မ
ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ ကူညီဖော်ရ၏။ သူတထူး ဒုက္ခရောက်ခြင်းဖြင့်
ရသော ပစ္စည်းကို မစားရက်၊ မြို့မကျတတ်ချေ။ ဤသို့သော
ပုဂ္ဂိုလ်သည် သာမန် ငါးပါးသီလသမားထက် မွန်မြတ်သည်
မဟုတ်ပါလော။ တရားအားထုတ်၍ ပေါက်ရောက်ပြီး ဆိုသူ
များသည် ဂျင်တယ်မင်း အဆင့်အတန်းကိုမျှ မမီကြလျှင် ဗုဒ္ဓ၏
မွန်မြတ်သော တရားတော်ကို အသရေညှိုးမှိန်အောင်ဖြုလုပ်ရာ
ကျသည်ဟု စွပ်စွဲလိုက်ရသည်။

ကျွန်ုပ်၏ ယုံကြည်ချက်

တစ်ဖက်က ပြောကြပြန်သည်မှာကား အရိယာ(သောတာ
ပန်) ဆိုလျှင် လူထဲသူထဲမှာပင်မနေနိုင်တော့သလောက် အထင်
ရောက်တတ်ကြ၏။ သောတာပန်သည် လောဘကို မပယ်နိုင်
သေး ဆိုသော အထောက်အထားများကြောင့် ဤအယူအဆ
သည် မမှန်ချေ။ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကို ခံစားချင်သေးသည်သာ
ဖြစ်ရမည်။

သို့သော် သူတစ်ပါး၏ပစ္စည်းကို ခိုးဝှက်လုယက်ပြီး မယူ
ချင်ရုံသာမက သူတစ်ပါးမျက်ရည်ကျမှကိုယ်ဝမ်းဝသောအလုပ်
မျိုးလည်း မလုပ်နိုင်တော့ချေ။ ဤအခြင်းအရာသည်လည်း
ကိုယ်ချင်းစာတရား၏ အကျိုးဆက်ပင်ဖြစ်၏။ အချို့ တရား
သမားကလည်း ကိုယ်မယူလျှင် သူတစ်ပါးယူမည်သာ ဖြစ်သည်

ဆိုကာ ကိုယ့်ကို ကိုယ် လိမ်လည် ဖြားယောင်းခြင်းဖြင့် အမှုန်း
တင်တတ်ကြ၏။ သို့ဆိုလျှင် သူတစ်ပါးထက်သာသော အချက်
မရှိ။ သူတစ်ပါးနည်းတူ ဖြစ်နေတော့သည်။ လိုရင်း အချုပ်၌
လူ၏ ကျင့်ဝတ်အပေါင်းတို့တွင် ကိုယ်ချင်းစာတရားထက် မှန်
မြတ်သော တရား မရှိတော့ပြီ ဖြစ်ပေရကား မဂ်ပေါက် ဗိုလ်
ဧကန် အားထုတ်နိုင်ခြင်း၊ မထုတ်နိုင်ခြင်းကို အပထား၍
ယုတ်စွာအဆုံးအားဖြင့် ကိုယ်ချင်းစာတရားကပ်ဖို့ ကြိုးစားပါ
တော့မည် ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်တစ်ခုမျှမရှိတို့ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်
အပ်ပါသည်။ ၀

ဆုတ်ကပ်လော့ တက်ကပ်လော့

သု.ရှုထောင့်မှ သမ္မန်ပုံ၊

‘မရှိမရှား’ဟူသောအဖြစ်သည်လူတစ်ယောက်စီ အတွက်သာ
ကောင်းသည်မဟုတ်၊

တစ်တိုင်းပြည်လုံး အတွက် ဖန်တီး ပေးနိုင်လျှင်လည်း
တိုင်းထက်အလွန် ကောင်းလှသည်။

လူ့လောကကြီးသည် ဆုတ်ယုတ်လျက်ရှိသလော၊ သို့မဟုတ်
တိုးတက်လျက်ရှိသလော ဟူသောပြဿနာကို ကျွန်ုပ်သည် နှစ်
ပေါင်းများစွာ လေ့လာ သုံးသပ်ခဲ့ဖူးသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
အများစုယုံကြည်ကြသည်မှာ ဤခေတ်သည် ကလိယုဂ် (ဆုတ်
ယုတ်သော ကာလအပိုင်းအခြား) ဟု ဆိုသည့်အတိုင်း အစစ
အရာရာတွင် ရှေးကထက် တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်လာသည်
ဟု ယက်ခံကြသည်။ အနောက်တိုင်းလောကဓာတ်ဘက်ဆိုင်ရာ
ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ကလည်း လူ့လောကကြီးသည် အဆင့်ဆင့်
တိုးတက်လျက် ရှိသည်။ (Evolution) ဟု ယုံကြည်ကြသည့်
အလျောက် အထောက်အထား အကိုးအကားများ ထင်မြဲလေ

ဒုတိယအကြိမ်

သည်။ ဆုတ်ကပ်ဆိုသူများထက် တိုးတက်လျက်ရှိသည် ဆိုသူများ၏အကိုးအကားများသည် ခိုင်လုံသည်ဟုယူဆသည့်အတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်မှာ ပထမ၌ တိုးတက်သည်ဆိုသော အယူအဆကို သဘောကျ၏။ သို့ရာတွင် ဤနောက်ပိုင်း၌ ဘာသာရေးပါ တွဲဖက်ဆင်ခြင်သည့်အခါ တိုးတက်ခြင်းရော ဆုတ်ယုတ်ခြင်းပါ သူ့ ‘ရှုထောင့်’နှင့်သူ မှန်ကန်သည်ဟု သဘောကျမိပါတော့သည်။

တိုးတက်သော အခြင်းအရာများ

ရှေးဦးစွာ တိုးတက်သည်ဆိုသော ‘ရှုထောင့်’မှ ‘တင်ပြပါမည်။ လူများသည် ညံ့ဖျင်းသော နည်းစနစ်နှင့် ညံ့ဖျင်းသော ဝတ္ထုပစ္စည်းမျိုး (စိတ်ကိုမဆိုလို) တို့ကို ပယ်ရှား၍ ကောင်းသော နည်းစနစ်၊ ကောင်းသော ဝတ္ထုပစ္စည်းမျိုးကို အစားထိုးကာ အသုံးပြုလျက်ရှိကြခြင်းမှာ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ကြရ၍ ငြင်းဆိုခြင်းငှာ ထိုက်သည်မထင်ပေ။ နည်းစနစ်ဆိုရာတွင် အုပ်ချုပ်ခြင်းသည် အရေးကြီးသော အခြင်းအရာတစ်ခုဖြစ်၍ ဤအကြောင်းကို ရှေးဦးစွာတင်ပြရမည်။ ‘ကမ္ဘာအစ ဟောသမ္မတ’ဟူသော စာဆိုရှိသော်လည်း ၎င်းစာမှာ လူ့သဘာဝ၊ သတ္တဝါတို့၏သဘာဝနှင့် မကိုက်ညီဟူ၍ ကျွန်ုပ်နားလည်သည့် အတွက်ကြောင့် အဆိုပါစာမျိုးထက် (ဘုရားဟောလည်းဟုတ်မည်မထင်) ချားလ်စ်ဒါဝင် (Charles Darwin) ၏ လက်တွေ့စမ်းသပ်တွေ့ရှိချက်တို့ကို အမှီပြုသည့် အတွေးအခေါ်ဖြစ်သော အီပေါ်လူးရှင်း အယူအဆကို လက်ခံချင်သည်။ ၎င်းအယူအဆ

မူ၁ သက်ဦးဆံပိုင် စနစ်ပြီးမှ ရွေးကောက် တင်မြှောက်သည့် သမ္မတအုပ်ချုပ်ခြင်းစနစ်၊ ပါလီမန်စနစ်၊ ဒီမိုကရေစီစနစ်များ သို့ တိုးတက်လာနိုင်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သူတစ်ပါးလက်အောက်ခံ ကိုလိုနီစနစ်မှ လွတ်လပ်ခြင်းရရှိ ကိုယ်မင်းကိုယ်ချင်း ဆိုသလို ဖြစ်ရခြင်းသည်လည်း တိုးတက်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။

မကျမ်းကျင်သောကြောင့် ဆင်းရဲခြင်း

ဗြိတိသျှတို့၏ ကျေးဇူးခံ ကျေးဇူးစားများက မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက်၌ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ကျေးတော် မျိုး ကျွန်တော်မျိုးဖြစ်သည့် ကိုလိုနီစနစ် လက်ထက်ကလောက် မှ မကောင်း။ မြန်မာတွေ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ကုန်ကြရပြီ။ ထို့ကြောင့် ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ပြောချင်ကြသည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက် ပြည်သူလူထု တစ်နေ့တစ်ခြား ကျပ်တည်းဆင်းရဲလာရခြင်းကို ကျွန်ုပ်မငြင်းလို၊ သွက်လက်စွာ ဝန်ခံပါသည်။ သို့ရာတွင် လူတွေဆင်းရဲလာရခြင်းသည် လွတ် လပ်ခြင်း၏ အပြစ်မဟုတ်။ စပ်ကူးမတ်ကူးအချိုးတွင် တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ်ခြင်းအကြောင်းကို ကျွမ်းကျင်နားလည်သည့် လူတော် လူကောင်းများ မရနိုင်သေးခြင်း အတွက်ကြောင့်မျှသာ ဖြစ် သည်။ ရေကူးသင်ချင်သောလူသည် နည်းနည်းပါးပါး ရေမွန်း ခံချင်လည်းခံရတတ်သကဲ့သို့ စည်းကမ်းသေဝပ်အောင်အုပ်ချုပ် တတ်သော ဗြိတိသျှ အစိုးရ လက်အောက်မှ လွတ်လပ်ခါစ တိုင်းပြည်များသည်လည်း (မြန်မာပြည်ကဲ့သို့ မဆိုးစေကာမူ) အနည်းနှင့်အများ ဒုက္ခတွေ့တတ်ပေသည်။ သို့ပင်ဖြစ်လင့်ကစား

လူမျိုးခြား၏ ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းသည် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ တိုးတက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်ဟု နားလည်သင့်ကြပေသည်။

မလုပ်တတ်သည်ကို လုပ်တတ်လာခြင်း

တိုးတက်ခြင်း အမျိုးမျိုးတို့အနက်တွင် လောကဓာတ်ပညာ၏ တိုးတက်ခြင်းသည် အံ့ဩခမန်းဖြစ်၏။ ခရီးသွားရာ၌ နွားလည်း၊ မြင်းလည်း၊ လှော်လှေ၊ ရွက်လှေမှသည် မိုတာကား၊ မီးရထား၊ မီးသင်္ဘော စသည်သို့လည်းကောင်း၊ ဤနောက်ပိုင်းတွင် ကုန်းကြောင်း၊ ရေကြောင်းတို့သာမက အာကာသလေကြောင်းခရီးတွင် လေယာဉ်ပျံ ပေါ်လာပြီးသည့် နောက်ပန်ကာတပ်လေယာဉ်ပျံမှ ဂျက်လေယာဉ်ပျံသို့ လည်းကောင်း တိုးတက်လာခဲ့ပြီဖြစ်ရာ များမကြာမီအတွင်း ဒုံးပျံ(ရော့ကက်) များဖြင့် နာရီပိုင်းအတွင်း ကမ္ဘာကိုပတ်နိုင်သည့်ပုံပေါ်လျက်ရှိလေပြီ။ ထို့ပြင် စား၊ နေ၊ ငတ် အတွက်နှင့် လူ၏အသုံးအဆောင်များ မှာလည်း မကြာခင် မနာခံအောင် တိုးတက်လျက်ရှိလေပြီ။ အကောင်းဆုံး၊ အရသာအရှိဆုံးသော အစားအစာများကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် ထိထွင်လုပ်ကိုင်လာတတ်ကြရုံသာမက၊ မပုပ်မသိုးစေဘဲ ကြာရှည်ခံအောင် လုပ်ခြင်း၊ ကမ္ဘာ့အစွန်းတစ်ဖက်၌ရှိသော စားစရာတွင် အခြား အစွန်းတစ်ဖက်သို့ရောက်အောင်ပို့ခြင်း၊ အဝတ်ဘက်၌လည်း အေးသောရာသီ၌ နွေးအောင်၊ ပူသောရာသီ၌ အေးအောင်၊ ပေါ့ပေါ့ကလေးနှင့် နွေးအောင်၊ သက်တန့်မျှမကအရောင်စုံ၍ လှသည်ထက်လှ

ယောမင်းကြီးစာပေ

နူးညံ့သည်ထက် နူးညံ့ပြီး (အလိုရှိလျှင်) ခိုင်သည်ထက် ခိုင်အောင်
ဖန်တီးထားသည့် အထည်အဝတ်မျိုးလည်း လုပ်တတ်ကြလေပြီ။
နေရန်အဆောက်အဦနှင့် ပတ်သက်၍ သည်း မြေရာကျဉ်းမြောင်း
သည့် (နယူးယောက်) မြို့ကြီးများတွင် “မိုးထိုးသည်” ဟု ဆိုရ
မတတ် အထပ်ပေါင်း တစ်ရာကျော်သည့် အဆောက်အဦများ၊
ဆောင်းတွင်း၌ မီးမပါဘဲ နွေး၍ နွေးရာသီ၌ လေယပ်မပါဘဲ
အေးသော တိုက်တာနေအိမ်များ ဆောက်လုပ်တတ်ကြလေပြီ။
ထိုမှတစ်ပါး လူ၏အသုံးအဆောင် အိမ်ထောင်ပရိဘောဂနှင့်
ပတ်သက်၍မူ ရေး၍မကုန်၊ ပြော၍ မဟုတ်နိုင် ဇလဘက်အောင်
လှပဆန်းကြယ်သည့် ငတ္ထုပစ္စည်း အမျိုးမျိုးတို့လည်း လုပ်တတ်
ကြလေပြီ။ ယခင်က မလုပ်တတ်ကြသည်ကို ဖြစ်အောင် လုပ်တတ်
ခြင်းသည် တိုးတက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဤသည်
ကား တိုးတက်ခြင်းဟူ၍ မြင်ရသည့် “ရှုထောင့်” မှ ကြည့်ခြင်း
ပေတည်း။

ဆန့်ခြေကန်ခဲဖူးခြင်း

တစ်ဖန် ဆုတ်သည်ဟု မြင်ရသော ‘ရှုထောင့်’ မှ ကြည့်ကြ
ပါဦးစို့။ လောကဓာတ်ပညာ အစွမ်းကြောင့် ငတ္ထုပစ္စည်း
များ တိုးတက်ခြင်း၊ လူတစ်ရာလုပ်ရသော အလုပ်မျိုးကို စက်
ကိရိယာဖြင့် လူနှစ်ယောက် သုံးယောက်မျှနှင့် ပြီးစီးအောင်
လုပ်နိုင်ခြင်း၊ နည်းစနစ် အသစ်အဆန်းများ တီထွင်နိုင်ခြင်း
တို့ကား မှန်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ဆုတ်ကပ်ဟု ဆိုကြသော
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ အမြင်အားဖြင့်မူကား လောဘ၊ ဒေါသ၊

မေဃဟ တည်းဟူသော အကုသိုလ်စိတ်များသည် ရှေးခေတ်များ
ကထက် တိုးပွား များပြားလာခြင်းကို တွေ့နေကြလေပြီ။
ကျွန်ုပ်သည် ဤအခြင်းအရာကို အလွယ်တကူနှင့် လက်ခံခဲ့သူ
တစ်ယောက် မဟုတ်ချေ။

လွန်ခဲ့သော ဆယ့် လေးငါး နှစ် လောက် ကပင် အချို့
လူကြီးများက လူတွေ မိုက်မဲကုန်ကြပြီ ဟု ပြောသည့်အခါ
ကျွန်ုပ်က “ခင်ဗျားတို့ကထင်လို့ပါ။ ရှေးကလည်း အဇာတသတ်
တို့၊ အင်္ဂုလီမာလတို့ ဆိုတဲ့ လူတွေ ရှိခဲ့ဖူးတယ် မဟုတ်လား။
ဒေဝဒတ်ဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓကိုတောင် အပြိုင်အဆိုင်တိုက်ပြီး ဘုရား
လုပ်ဖို့ ကြံစည်ဖူးတယ်။ စိန္တမာဏဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓကို မဟုတ်တယုတ်
လုပ်ကြံစုပ်စွဲဝံ့တယ်။ လူဆိုးလူမိုက်ဆိုတာ အခုခေတ်မူပေါ်လာ
ကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရား လက်သက်တော်ကတည်းက ရှိခဲ့
ကြတာပါပဲ” ဟု ဆင်ခြေကန်ခဲ့ဖူးလေသည်။

အဓိပ္ပာယ်မရှိသော ရက်စက်ခြင်းများ

ဤနောက်ပိုင်းတွင်မူကား ကျွန်ုပ်၏ အယူအဆ ပြောင်းလဲ
ခဲ့ရလေပြီ။ သွေးသောက် မဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်ုပ် ရေးသားခဲ့ဖူး
သည့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်၌ ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည့်အတိုင်း မြန်မာ
ပြည်၌သာ မဟုတ်။ အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန် စသော တိုင်းပြည်
ကြီးများတွင်လည်း ရာဇဝတ်မှုခင်းများတစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တိုး
တက် များပြားလျက် ရှိလေပြီ။ ကမ္ဘာ၌ အကြွယ်ဝဆုံးဆိုသော
အမေရိကန် ပြည်ကြီးတွင်

ယောမင်းကြီးစာပေ

ပေါင်း Serious Crimes နှစ်သန်းခွဲ ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဖတ်လိုက်ရ
ဖူးသည်။ အချို့သော ရာဇဝတ်မှုများမှာ ပစ္စည်းကိုလိုချင်၍
သက်သက် မဟုတ်သေး။ ပစ္စည်းကိုယူပြီးနောက် ပစ္စည်းရှင်ကို
လည်း မကြာခဏ မနာသဘာအောင် ရက်စက်လှသော နည်းမျိုး
ဖြင့် သတ်ဖြတ်ထားခဲ့ကြသည်။ အချို့မှာလည်း လူသေအောင်
သတ်ရုံနှင့် အားမရသေးဘဲ အတုံးအတစ်ဖြစ်အောင် ဗရစိတ်
ဗရပူ ဖြစ်အောင် ခုတ်ထစ် ချေမှုန်းထားခဲ့ကြသည်။ ရန်ငြိုး
ရှိသည်ဆို၍ အတုံးအတစ် ခုတ်ထစ်ကြလျှင် ရှိပါစေဦးတော့။
အချို့မှာ ပျော်သည့် ရန်ငြိုးရန်ငမူ ရှိဟန်မတူဘဲ ဗလုသက်
သက် ထိုးဆွမှုန်းလျက် ချေပစ်ခဲ့ကြခြင်းများလည်း ကြားရ
သည်။

အရွယ်မရောက်သေးသော မိန်းကလေးအား ကာမလုယူ၍
အလိုပြည့်လျှင် ဤအတိုင်း ထောင်းသေးဘဲ အတုံးအတစ် ဖြစ်
အောင် ခုတ်ထစ်ထားခဲ့ခြင်းများလည်း ကြားရဖူးသည်။ ဒေါသ
ထည်မျက်စိရှိ ဆိုရာသဖြင့် ပြုချင်ရာပြုတတ်ခြင်းကို နားလည်
နိုင်သည်။ ကံမကံဖြစ်စေ၊ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ဖြစ်စေ လုယူပြီး
သည့်နောက် ပေါ်ပေါက်မည်စိုး၍ သတ်ဖြတ်ခဲ့ခြင်း ကိုလည်း
နားလည်နိုင်သေးသည်။ ထိုကဲ့သို့ လုယူပြီးနောက် တုံးတစ်
ချေမှုန်းပစ်ခဲ့ကြသည့် အဓိပ္ပာယ်မရှိသော အပြုအမူမျိုးကိုမူ နား
လည်ဖို့ ခဲယဉ်းလှပေသည်။

အကြောင်းရှိရမည်သာ ဖြစ်ခြင်း

အဓိပ္ပာယ်မရှိဟု ဆိုခဲ့သော်လည်း အကြောင်းမရှိ ဟူ၍ကား ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ချေ။ မည်သည့် ကိစ္စ၌ဖြစ်စေ၊ အကြောင်း ဟူသည်မှာ ရှာတတ်လျှင် တွေ့ရမည်သာဖြစ်၍ အကြောင်းတရား ဟူသည်မှာလည်း တစ်ခုတည်းမကဟု ဗုဒ္ဓ ဟောတော်မူခဲ့၏။ ရာဇဝတ်မှုတွေ ပေါ်များခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လုယက် တိုက်ခိုက်ရာ၌ ရက်ရက်စက်စက်ပြုမှုကြခြင်းသည် လည်းကောင်း အကြောင်းများ ရှိကြသည်သာ ဖြစ်၏။ ရာဇဝတ်မှုတွေ ပေါ် များခြင်းမှာ (ငါးပါးသီလ မလုံမှုကြောင့်ဟု အချို့ကယူဆကြ သော်လည်း) စီးပွားရေး ကျပ်တည်းမှုသည် အကြောင်းရင်း ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်မြင်သည်။

ငါးပါးသီလ မလုံခြုံနိုင်ခြင်းသည် စီးပွားရေးကျပ်တည်း မှု၏ အကျိုးတရားမျှသာ ဖြစ်ချေသည်။ “အာဒိဘောင့်မှသီလ စောင့်သည်”ဟူသော စကားပုံသည်ရှိသည် မဟုတ်ပါလော။ ထို့ကြောင့် လုယက်ခိုးဝှက်မှုတွေ ပေါ်များလာခြင်းမှာစီးပွား ရေး ကျပ်တည်းမှုသည်ပင်လျှင် အကြောင်းရင်းကြီး တစ်ခု ဖြစ်ချေသည်။

ကြယ်ဝလလေ၊ လောဘကြီးလေလေ

ကောင်းပါပြီ။ အလုပ်သက်မဲ့ဖြစ်၍ စားစရာမရှိသဖြင့် ခိုဝှက် လုယက်ကြရသော လူဆင်းရဲများ၏လောဘကို ထားပါဦး။
သောမင်းကြီးစာပေ

စီးပွားရေးသမားများ၏ လောဘသည် မည်သို့ရှိပါသနည်းဟု
မေးစရာရှိ၏။ စီးပွားရေးတောင့်တင်း၍ သူဌေးဖြစ်နေကြသော
လူများ၏ လောဘသည်လည်း ရှေးရှေးကထက်ကြီးလာသည်ဟု
ဆိုရပေမည်။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်၌ ကုဋေလေးဆယ်၊ ကုဋေရှစ်
ဆယ် စသည်ဖြင့် ကြွယ်ဝသော သူဌေးကြီးများ ရှိကြသည်ဟု
စာဆိုရှိ၏။ ဤခေတ်၌မူ အမေရိကန်ပြည်ရှိ မီလျံနာ၊ မာလ်တီ
မီလျံနာ စသော သူဌေးမျိုး လေးငါးဆယ်ယောက်မျှကို
အသီးအသီးဝယ်ထားနိုင်လောက်အောင် ကြွယ်ဝလျက်ရှိကြ၏။
၎င်းတိုင်းပြည်၌ မီးရထား သူဌေး၊ ရေနံ သူဌေး၊ မိုတာ
ကား သူဌေး စသည့် မာလ်တီမီလျံနာ တစ်ယောက်ယောက်
သည် ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာပြည်ကဲ့သို့သော တိုင်းပြည်ကိုပင် ဝယ်
နိုင်ကြသည်။ သို့ပါလျက် ‘လောဘသည် ပင်လယ်ရေကဲ့သို့
သောက်လေသောက်လေ ငတ်လေလေ’ ဟုဗုဒ္ဓဟောတော်မူသည့်
အတိုင်း ဘယ်တုန်းကပေ၎င်းသည့်သူဌေးများ မကြွယ်ဝဖူးသေး
သလောက် ကြွယ်ဝလျက်ရှိကြသည်တွင် ဘယ်တုန်းက သူဌေး
မျိုးမှ လိုက်၍မမီနိုင်အောင် လောဘကြီးလျက် ရှိကြလေတော့
သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာပြည်တွင်လည်း အချို့ စီးပွားရေး
သမားများသည် အမေရိကန် သူဌေးကြီးများကို မပြိုင်နိုင်စေ
ကာမူ “သူ့အထွေနှင့်သူ” ဘယ်တုန်းကမှ မကြွယ်ဝခဲ့ဖူးသေး
သလောက် ကြွယ်ဝလျက်ရှိကြလေပြီ။ (မြန်မာသူဌေးသည်
တရုတ် ကုလား သူဌေးများကို မမီကြခြင်းကား မှန်သည်။)
သို့ရာတွင် မည်သည့်ခေတ်က မြန်မာမှ မမီနိုင်အောင်လည်း
လောဘကြီးလျက်ရှိကြလေပြီ။ ပစ္စည်းဥစ္စာများတက်သလောက်

လောဘများ တက်လျက်ရှိခြင်းသည်လည်း (ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့် မှ ကြည့်လျှင်) ဆုတ်ယုတ်ခြင်း (ဆုတ်ကပ်)ပင် ဖြစ်သည်။

ရက်စက်လာခြင်း၏ အကြောင်း

ဤနေရာ၌ မရှိနှုန်းပါး ဆင်းရဲသားများသည် စားစရာမရှိ ၍ လူယက်တိုက်ခိုက်ရာတွင် ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်ကြသည် အထိ ဒေါသကြီးလာကြရသည့် အကြောင်းရင်းတစ်ချက်ကို လည်း တင်ပြရပေဦးမည်။ အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန်စသည့် (မြန်မာ ပြည်လည်း ပါဝင်သည်) တိုင်းပြည်များတွင် ပစ္စည်းမဲ့ ဆင်းရဲ သားများနှင့် စီးပွားရေးသမား သူဌေးများ၏လူနုနုမှု အဆင့် အတန်းသည် ကြာလေလေ ကွာဝေးလေလေ ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ မြန်မာဆင်းရဲသားနှင့် မြန်မာစီးပွားရေးသမား၏ အဆင့် အတန်းသည် အမေရိကန် အလုပ်သမားနှင့်အမေရိကန်အလုပ် ရှင်ကြီးများ၏ အဆင့်အတန်းကဲ့သို့ ကွာလှမ်းခြင်း မရှိသော် လည်း ‘သူ့အထွာနှင့်သူ’ ကြည့်မည်ဆိုပါက တက်တက်စင် ကွာလှမ်းလျက် ရှိလေပြီ။ အလုပ်လက်ရှိနှင့် မဝတဝစားရသော မြန်မာ အလုပ်သမားနှင့် တောင်သူလယ်သမားအမြောက်အမြား ရှိကြသည့်နည်းတူ မိဘဘကား အလဲလဲစီးနိုင်၍ တိုက်တာ အမြောက်အမြား ပိုင်ဆိုင်သည့် (တရုတ်ရော-ကုလားပါ)သူဌေး ကြီးများလည်း ရှိနေကြလေပြီ။ လုပ်နိုင်ပါမှ မဝတဝ စားကြ ရသော အလုပ်သမား ဆင်းရဲသားများသည် (ပုထုဇဉ်သဘာဝ အတိုင်း) သူဌေးကြီးများ၏ အနေအထိုင်ကိုမြင်ရ၍ သွားရည် ကျကြရုံသာမက ထိုသူတို့အပေါ်တွင် ဣဿာ မစ္ဆရိယ စိတ်မျိုး

ယောမင်းကြီးစာပေ

ဝင်လာကြမည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုအတွက်ကြောင့် ပစ္စည်းလုယူပြီး နောက် လူကိုပါ ရက်ရက်စက်စက် သတ်ပစ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ရပေမည်။

ကာမဂုဏ်၏ ဖြားယောင်းချစ်

ဤအတောအတွင်း လောကဓာတ်ပညာ၏ တိုးတက်ခြင်းက လည်း လူသား၏စိတ်ကို ဖျက်ဆီးသလို လုပ်ပေးလျက်ရှိပြန်၏။ ကြယ်ဝေသော လူအချို့အား အရသာရှိသည်ထက်ရှိသော စားစရာ အမျိုးမျိုးဖြင့်လည်းကောင်း၊ လှပသည်ထက် လှပသော ဝတ်စရာ အမျိုးမျိုးဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းသော တိုက်တာ အဆောက်အဦ အမျိုးမျိုးဖြင့် လည်းကောင်း ဖြားယောင်း သွေးဆောင်သကဲ့သို့ အဆန်းအသစ်တွေ တီထွင်ပေးခြင်းအားဖြင့် ယိုသူတို့၏ ကာမဂုဏ် ခံစားလိုသော လောဘစိတ်ကို နှိုးဆော်လျက်ရှိ၏။ ကာမဂုဏ်ဆိုသည်မှာလည်း ခံစား၍ အတောမသတ်။ တစ်ခုပြီးတစ်ခု၊ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ဆက်ကာဆက်ကာ ခံစားချင်တတ်သော သဘာဝရှိပေရာ လူသား များမှာလည်း အဘယ်ခေတ်ကနှင့်မျှမတူအောင် ကာမဂုဏ် ငါးပါး ခံစားလိုသော လောဘဇော တိုက်လျက် ရှိကြလေပြီ။

လောဘ၊ ဒေါသ ကြီးအောင် ဖန်တီးပုံ

တစ်ဖက်၌ ကာမဂုဏ် ခံစားနိုင်ခွင့် ရှိသူများ၏ လောဘ နှိုးဆော်လျက်ရှိစဉ် အခြားတစ်ဖက်၌လည်း ထိုကဲ့သို့ မခံစား

နိုင်သော ဆင်းရဲသားများ၏ဒေါသစိတ်ကို ခတ်ဆီလောင်း၍
 မီးမွှေးပေးသကဲ့သို့ ရှိနေ၏။ မိမိ၌ အဝတ်မှ လုံအောင်မဝတ်
 နိုင်ဘဲ ရှိစဉ် စိန်ရွှေ ကျောက်သံ ပတ္တမြားများဖြင့် ညွတ်အောင်
 ဝတ်ဆင်ထားသူများကို မြင်ရသည့်အခါ စိတ်ချဉ်ပေါက်၍
 လုယက် ချိုးဖဲ့ပစ်ချင်တတ်ခြင်းမှာ ဣဿာမစ္ဆရိယ မကင်းနိုင်ကြ
 သော ပုထုဇဉ်များ၏ သဘာဝဖြစ်၏။ မိမိက ရွှေလောက်သာ
 ဝတ်နိုင်၍ စိန်ဝတ်နိုင်သောလူများကို မြင်ရလျှင် ကျိတ်၍ခံနိုင်
 ဖွယ် ရှိသေးသော်လည်း မိမိ၌ ကျောက်တုံးလုံးနေသောအခါတွင်
 စိန်ကြီးတွေ မိုးမွန်အောင် ဝတ်ဆင်ထားသူကို မြင်ရလျှင်ကား
 လုယူချင်သောစိတ်မျိုးဖြစ်တတ်ရုံသာမက တော်တော်ကြာလျှင်
 ချိုးဖဲ့ လွင့်ပစ်ချင်သော ဗျာပါဒ စိတ်မျိုးပင် ဝင်လာနိုင်ပေ
 သေးသည်။ ပစ္စည်းကိုယူပြီး လူကို ချေမှုပစ်ခဲ့သည် ဆိုသော
 အမှုမျိုး ကြားကြရခြင်းမှာ ထိုကဲ့သို့ စိတ်ချဉ်ပေါက်လျက်
 ရှိသော လူဆင်းရဲများ၏ လက်ချက်ပင် ဖြစ်တန်ရာသည်။ ဆိုလို
 ရင်းမှာ လောကဓာတ်ပညာစွမ်းဖြင့် ကာမဂုဏ်ခံစားဖို့ အဆန်း
 အသစ်များ တီထွင်ပေးကြခြင်းသည် လူသား၏ လောဘနှင့်
 ဒေါသတို့ကို ထွက်တုန်း နှိုးဆော်ပေးရာ ရောက်လျက် ရှိတော့
 သည် ဟူလို။ ယင်းသို့ဆိုလျှင် ဆုတ်ကပ်ဟုခေါ်ဆိုကြခြင်း မှန်
 ကန်ရာ ကျသည် မဟုတ်ပါလော။

မှိုက်လှသော လူတစ်စု

တစ်ဖန် ကမ္ဘာ၌ ဗိုလ်ကျလျက်ရှိသော အစိုးရကြီးများကို
 ကြည့်ကြပါဦးစို့။ ၎င်းတိုင်းပြည်ကြီးများ၌ တိုင်းသူပြည်သား
 ယောမင်းကြီးစာပေ

အားလုံး စားလောက်၊ဝတ်လောက်၊နေလောက်အောင်အစား
 အစား၊ အထည်အဝတ်နှင့် တိုက်တာ အဆောက်အဦကြီးများ
 လုံလောက်စွာ ရှိခဲ့ကြလေပြီ။ စိန် ရွှေ ကျောက် သံ ပတ္တမြား
 အစရှိသော လက်ဝတ် လက်စားများမှာလည်း (အထူးသဖြင့်
 အမေရိကန်ပြည်တွင်) ကမ္ဘာတိုင်းပြည်များ စုစုပေါင်းထက်ပင်
 ပိုမို များပြားလျက်ရှိသည်ဟု ကြားရဖူးသည်။ သို့ပါလျက်နှင့်
 ပင် အာဏာ လက်ကိုင်ရှိသော အစိတ်အပိုင်းမှ လူများက
 တစ်ကမ္ဘာလုံးကို သိမ်း၍ လွှမ်းမိုးချင်သော လောဘဇောတိုက်
 မှကြောင့် ဆိုးဝေ ဆိုသော လူသတ်လက်နက်များ အပြိုင်
 အဆိုင် လုပ်ကိုင်လျက် ရှိကြသေး၏။ လက်နက်ဆိုးများမှာလည်း
 ယခုပင်လျှင် ကမ္ဘာပျက်လောက်အောင် အဏုမြူ ညူကလီယာ
 ဗုံးများ လုံးလောက်စွာ ရှိနေပါပြီဟု ကမ္ဘာ့ လောကဓာတ်
 ဆရာကြီးများက ဖွင့်ဟ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုလျက် ရှိကြသည်။
 အဓိပ္ပာယ်မှာ ယခုအတိုင်း ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်၍ အုပ်စုကြီးတစ်စု
 နှင့်တစ်စု အပြန်အလှန် ပစ်ခတ်ကြမည်ဆိုလျှင် ကမ္ဘာကြီးပျက်
 စီး၍ မနုဿလူသား သာမက တိရစ္ဆာန် ပိုးမွှားနှင့် သစ်ပင်
 မြက်ပင်မကျန် မျိုးပြုတ်သွားနိုင်လောက်ပါပြီဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်
 ၏။ သို့နှင့်လည်း အဆိုပါထိပ်သီးအစိုးရကြီးများသည် ဆိုးသည်
 ထက် ဆိုးရွားသော လက်နက်များ ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် မနေ
 မနားကြိုးစားလျက် ရှိကြသေး၏။ လုပ်ပြီးသားလက်နက်များ
 ကို ဖျက်ပစ်ဖို့ မဆိုထားနှင့် ဆက်လက်ပြီး မလုပ်စတမ်းဟူ၍
 သဘောတူညီမှုပင် မရနိုင်သေးဘဲ ရှိနေကြသည်။ ဤမျှလောက်
 မိုက်မဲသော လူများ အုပ်ချုပ်သည့် ကမ္ဘာသည် မည်သည့်လက်

ထက်က ကြုံဖူးကြ၊ ကြားဖူးကြ ပါသနည်း။ ဤမျှသောက်
လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကြီးသော ခေါင်းဆောင်များ အုပ်
ချုပ်သောခေတ်သည် ဆုတ် ကပ် ဖြစ် သည် ဟု ဆိုထိုက်သည်
မဟုတ်လော။

တရားနှင့် ဝေးကြရခြင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် မနုဿ လူသားများအတွက် လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟ တရားများ ကုန်ခန်းစေတတ်သည်။ တစ်ခါ
တည်း ကုန်ခန်းသေးလျှင်လည်း ခေါင်းပါးစေနိုင်သည်ဟူ၍
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း ယုံကြည်ကြရ၏။ (အခြားဘာသာဝင်များ
ကပင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တရားများ ကုန်ခန်းအောင်
ကြိုးစားထိုက်သည်ဟု ဝန်မခံချင်တော့မှ ရှိစေ၊ ကုန်ခန်းအောင်
သို့မဟုတ် လျော့ပါးအောင် ဖြစ်နိုင်သော နည်းပေတကားဟု
ဝန်ခံကြရသည်။) အခြားသော တိုင်းပြည်များအရေးကို ထား
ပါဦး။ ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာပြည်၌ ဘာသာရေး အခြေအနေသည်
မည်ကဲ့သို့ ရှိနေပါသနည်း။ ကြွယ်ဝသော လူအနည်းငယ်တို့က
လည်း ကြွယ်ဝသည်ထက် ကြွယ်ဝချင်သော သဘာဝအတိုင်း
သောတနည်းစေတတ်သော ဝိပဿနာ ဘာဝနာ အလုပ်မျိုးကို
သတိမရနိုင်ဘဲ ကျောခိုင်းလျက်ရှိကြ၏။ တစ်နေ့လုပ်မှ တစ်နေ့
စားကြရသော အလုပ်သမား၊ လယ်သမား ဆင်းရဲသားများမှာ
လည်း ဝမ်းရေးထက် ဘာမှ အရေးမကြီးနိုင်ဆိုကာ ဘာဝနာ
အလုပ်မျိုးအတွက် အချိန်မပေးနိုင်ဘဲ လုံးဝ လျစ်လျူ ဥပေက္ခာ
ပြုထားကြလေတော့သည်။ ငွေတစ်သိန်းရှိသောလူက ဆယ်သိန်း

ယော့မင်းကြီးစာပေ

ရှိသောလူကို အားကျ၍ တစ်ပြားမှမရှိသော ဆင်းရဲသားများ ကလည်း ကောင်းကောင်းစား၊ လှလှဝတ်၍ ခန့်ခန့်နေနိုင်သော လူများကိုကြည့်ပြီး အားကျလျက် ရှိကြလေတော့သည်။ သို့သော် လျှင် ကာမဂုဏ် ခံစားမှုများနောက်သို့ တလိုက်တည်း လိုက်ပြီး လောဘတို့ တစ်ကြီးတည်း ကြီးနေကြတော့သည် မဟုတ်ပါလော၊ ရှေးကလည်း သူဌေးကြီးတွေ ရှိကြသည်မဟုတ်ပါလောဟု စောဒကတက်လျှင် ရှေးက နိုင်လွန်းမပေါ့သေး၊ မိုဘာကား မပေါ်သေး၊ (ပေါ်ပါလျှင်လည်း ကြည့်ရှောင် နေရလောက်အောင် မပေါ့များသေး) ဤခေတ်တွင်မူ လူတွေကို သွားရည်ယိုအောင် မျက်စိအောက်တွင်ဖြန့်၍ ခင်းပြနေသကဲ့သို့ ရှိနေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဖြေဆိုရပေမည်။

ကျွန်ုပ်၏ မျှော်လင့်ချက်

လူသုံးပစ္စည်း အမျိုးမျိုးတွေဖြစ်အောင် လုပ်တတ်ခြင်းသည် တိုးတက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ခေါ်ဆိုကြလျှင် ၎င်းပစ္စည်းတွေကို ‘လိုချင်မျက်စိ’ ရှိလာကြခြင်းသည် လောဘပွားများခြင်းဖြစ်၍ (ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်မှ) ဆုတ်ကပ်ဟူ၍ ခေါ်ထိုက်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းသည် လူတွေကိုယ်၌ကလောဘကြီးလာကြသောကြောင့် ဟု ကျွန်ုပ်မယုံကြည်၊ အခြေအနေအရဖန်တီးလာခြင်းဖြစ်သည် ဟု ကျွန်ုပ်နားလည်သည်။ အခြေအနေရဟူသည်မှာ ကြွယ်ဝသူ အနည်းငယ်တို့က အလွန်အမင်းကြွယ်ဝပြီး ဆင်းရဲသူအမြောက်အမြားက တစ်နေ့တခြား ကျပ်တည်းဆင်းရဲလာခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ကြွယ်ဝသူများအဖို့ ဇိမ်အမျိုးမျိုးခံနိုင်အောင် ဝတ္ထု

ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးတွေပေါ်ပေါက်ပြီး ဆင်းရဲသူများ မိုက်ချင်၊ ဆိုးချင်၊ ခိုးချင်တိုက်ချင်အောင် မြူပေးသကဲ့သို့ ရှိနေခြင်းကို လည်းကောင်း ဆိုလိုသည်။ ဇိမ်ခံပစ္စည်းများ ပေါ်ပေါက်ခြင်း ကို မီးရှို့ပစ်ရမည်ဟု ကျွန်ုပ်မဆိုလို။ သို့ရာတွင် ပေါ်ချင်သူ များ၌ ပေါ်ချင်ဘိုင်းပေါ်ပြီး၊ ဆင်းရဲသူများအဖို့ တစ်နပ်စား ပြီး နောက်တစ်နပ်အတွက် ပူပန်ရသည့်အထိ ဆိုးရွားသော အဖြစ်မျိုး မရှိလျှင် ကောင်းလေစွ်ဟုတမ်းတမိသည်။ အကယ်၍ လူတိုင်းအဖို့ 'မရှိမရွား'ဆိုသော အခြေအနေမျိုး ဖန်တီးနိုင် ပါလျှင် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဝိပဿနာ ဘာဝနာ စသော အလုပ်မျိုးဘက်သို့ ဦးလှည့်နိုင်သူ အရေအတွက်များ ပြား၍ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ ပြန့်ပွားရာ ပြန့်ပွားကြောင်း ဖြစ်ပြီးလျှင် တက်ကပ် အခြေအနေသို့ တက်လှမ်းနိုင်ကြဖို့ရှိသည် ဟု မျှော်လင့်ယုံကြည်လျက် ရှိပါသည်။ ။ ၀

စာပေရေးရာ ဆွေးနွေးချက်

ရန်ကုန်မှရောက်လာသော စာရေးဆရာ လူငယ်နှစ်ယောက် တို့သည် ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်သို့ ဝင်လာကြ၍ စာပေအကြောင်း၊ စာအုပ်အကြောင်းနှင့် မြန်မာစာ အရေးအသားအကြောင်း တို့ကို ကျွန်ုပ်နှင့် ဆွေးနွေးကြသည်။

ပ။ ‘ဆရာကြီးရဲ့ “တစ်သက်တာ မှတ်တမ်း” စာအုပ်ထဲမှ မြန်မာစာရေးသားပုံနှင့် ပတ်သက်လို့ ဆရာကြီးရဲ့ သြဝါဒကို ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ရပါတယ်။ တော်တော်နည်းယူစရာကောင်း တယ်လို့ သဘောရပါတယ်’

နုပ။ ‘သြဝါဒရယ်ကို မဆိုလိုပါဘူး။ ဟိုကျမ်း ဒီကျမ်း ကို အထောက်အထားပြုပြီး အခိုင်အမာသဘောနဲ့ ရေးခြင်းလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာ့အတွေးအကြံ၊ ဆရာ့အကြိုက်၊ ဆရာ့အယူ အဆကို တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတို့ မြန်မာလူမျိုးက အထောက်အထား အကိုးအကား တင်ပြနိုင်မှ လေးနက်တယ်လို့ ယူဆချင်တတ်တဲ့ အစဉ်အလာရှိတယ်။ ဆရာကတော့ဘယ်ကျမ်း ဘယ်နိဿယကိုမှ အခြေပြုဘူးဘဲ ကိုယ့်အထင်နဲ့ကိုယ် စိတ်ကူးကို

တင်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်တယ်။ စာဖတ်သူက ကြိုက်လျှင်လဲ ယူ၊
မကြိုက်လျှင်လဲ ဖယ်ထားလိုက်ရုံပဲ ရှိတာပဲ’

ဒု။ ‘ဆရာကြီးက မြန်မာစာရေးပုံအကြောင်း ဖော်ပြ
တယ်ဆိုပေမယ့် အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ထဲကဟာတွေကိုညှိနှိုင်းထားတာ
တော်တော်ပါတယ် ဆရာကြီးရဲ့’

နုပ။ ‘တစ်သက်တာ မှတ်တမ်းထဲမှာ ဆရာဝန်ခံထားတဲ့
အတိုင်းပဲ။ လောကုတ္တရာရေးရာနဲ့ ပတ်သက်လို့ မြန်မာစာပေ
ကျမ်းဂန်များကို အထိုက်အလျောက် ဖတ်ဖူးသော်လည်း
လောကီရေးရာနဲ့ပတ်သက်လို့တော့ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များကိုသာ
အဖတ်များပါတယ်လို့ ရေးထားတယ် မဟုတ်လား’

ပ။ ‘မြန်မာစာထဲမှာ လောကီမှုရေးရာအကြောင်းနဲ့ ပတ်
သက်လို့ ဖတ်ထိုက်တဲ့စာအုပ် မရှိတော့ဘူးလားခင်ဗျာ’

နုပ။ ‘ဆရာတို့ငယ်ငယ်ကတော့ အင်မတန် ရှားပါတယ်၊
ခုလက်သက်မှာတော့ တော်တော်ကလေး ပေါများလာပါပြီ။’

ဥပမာ စွမ်စုံကျမ်းကြီးဆိုလျှင် လူတိုင်းဖတ်ထိုက်တဲ့ စာအုပ်
မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် ဆရာက စတ္ထုတော်တော်ကြိုက်တဲ့
လူတစ်ယောက်မောင်တို့ရဲ့ ဟိုတုန်းကဆိုလျှင် ရည်စားများ
များ ဆားပြီး လူပျိုလှည့်စကား များများပါတဲ့ စာအုပ်ဟာ
နာမည်ကြီး တာတွေကိုလဲ ဆရာဖတ်ခဲ့ပါတယ်။ သို့သော်
လေးငါးဆယ်အုပ်လောက်ဖတ်ပြီး ကုန်တော့တာပဲ။ ဖတ်စရာ
ယောမင်းကြီးစာပေ

မရှိတော့ဘူး။ ဖတ်လောက်တဲ့ Novel ဝတ္ထုမျိုးရယ်လို့ မရှိသလောက် ရှားခွဲတယ်မောင်တို့ရဲ့’

ဒု။ ‘ဒီခေတ်မှာကော ခင်ဗျား တော်တော်များလာပြီလား ဆရာကြီး’

နု။ ‘ဒီခေတ်မှာတောင် ရှားပါသေးတယ်။ Story စတိုရီသဘောမျိုး ရေးတတ်ကြတဲ့ စာရေးဆရာလောက်သာပေါ့ပြီး Novel နော်ဗယ်လ်သဘောမျိုးစစ်စစ် ရေးထားတဲ့စာအုပ်မျိုးက ရှားပါသေးတယ်’

ပ။ ‘ဆရာကြီးရေးတဲ့ ဝတ္ထုတွေကောခင်ဗျား၊ နော်ဗယ်လ်မခေါ်နိုင်ဘူး’

နု။ ‘မခေါ်နိုင်ပါဘူး၊ ဘဝရဲ့သဘာဝကို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားတဲ့သဘောမျိုးက နည်းပါတယ်၊ ဒီအကြောင်းကိုတစ်သက်တာမှတ်တမ်းမှာ တဆိတ်တပေါက်ရှင်းပြပြီး လူငယ်စာရေးဆရာတွေ နားလည်အောင် လုပ်ခဲ့လို့မို့ တချို့ စာရေးဆရာကလေးတွေမှာ ကြိုးစားချင်တဲ့စိတ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်ကြတယ်ကြားရလို့ ပမ်းသာမိပါတယ်’

ဒု။ ‘ဆရာကြီးဟာ ဒီအကြောင်းတွေကို ဒါလောက် နားလည်ပြီး နော်ဗယ်လ် ဝတ္ထုမျိုးဖြစ်အောင် မရေးနိုင်ဘူးလား ဆရာကြီး’

နု။ ‘နားလည်ရုံလောက်နဲ့ပြီးတာမဟုတ်ဘူး မောင်ရဲ့။ ပါရမီခံပါဦးမှဖြစ်တယ်၊ ဆရာမှာ ဝတ္ထုဘက်ကတော့ ကိုယ်ဒုတိယအကြိမ်

တိုင် ရေးဖို့ ဒါလောက်ကြီး ပါရမီရင့်ဟန် မတူပါဘူး။ စတိုရီ အသွားမျိုးလောက်ပဲ ရေးတတ်ပါတယ်။ စတိုရီဆိုတာကတော့ ဖတ်လို့ကောင်းအောင် ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်တွေကို အသား ပေးပြီး အကွက်ဆင်တဲ့သဘောမျိုးပဲ။ လူ့ဘဝသရုပ်ဖော်မှုကို ဒါလောက် သဘောမထားဘူး’

ပ။ ‘ဒီခေတ်မှာ လူ့သဘာဝကို သရုပ်ဖော်တဲ့ ဝတ္ထုတွေ ရှိနေတယ် မဟုတ်လား ဆရာကြီး’

နုပီ။ ‘ဟုတ်ကဲ့၊ ကြိုးစားစ ပြုနေကြပါပြီ။ ရုပ်လုံးပေါ် အောင် တင်ပြဖို့ ကြိုးစားတာကတော့ဟုတ်ပါတယ်။ သို့သော် လူ့သဘာဝနဲ့ပတ်သက်လို့ ဟိုအတွင်းထဲမှာ ငုပ်နေတဲ့ အခြင်း အရာကလေးတွေကို ကပ်ကပ်သပ်သပ် ဖော်ထုတ်တင်ပြတတ်ဖို့ ဆိုတာကတော့ တကယ့်ပါရမီရှင်ကြီးများရဲ့အရာပေကိုး မောင် တို့ရဲ့’

ဇု။ ‘ဆရာကြီးကော ခင်ဗျာ၊ လူ့သဘာဝအကြောင်းကို အတော်ကြီး နားလည်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့က ထင်နေကြ ပါတယ်....’

နုပီ။ ‘ဟုတ်ကဲ့...အထိုက်အလျောက်တော့ နားလည်တယ် လို့ ထင်မိပါရဲ့။ သို့သော် တင်ပြဖို့ ဆိုတာကတော့ ပါရမီ တစ်မျိုးပဲ မောင်ရဲ့။ ဇာတ်ကွက်ဇာတ်လမ်းနဲ့ တင်ပြရတာကိုး။ ဆရာက သရုပ်ဖော်ရာမှာ ဒါလောက် မစွမ်းပါဘူး။ ကိုယ့် ကိုကိုယ် အားမရဘူး’

ယောမင်းကြီးစာပေ

ပ။ ‘ကိုယ့်ကိုကိုယ် အားရတဲ့ အချက်က ဘယ်ဘက်မှလဲ ဆရာကြီး’

နိဗ္ဗ။ ‘မေးလို့ရှိမှ ဖြေရမှာပေါ့လေ။ ဆရာက လူ့သဘာဝ အကြောင်းထက် စိတ်သဘာဝ အကြောင်းကို ပိုပြီး လေ့လာ ထားတယ်။ တင်ပြဖို့လဲ လေ့ကျင့်ထားတယ်’

ဒု။ ‘စိတ်ဆိုလျှင် လူ့စိတ်ရဲ့ သဘာဝပဲ ဖောက်ဘူးလား ခင်ဗျာ’

နိဗ္ဗ။ ‘ဆရာဆိုလိုတာက လူ့စိတ်တွင်မက သတ္တဝါတို့ရဲ့ စိတ်သဘာဝကို လေ့လာထားတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်’

ပ။ ‘သတ္တဝါဆိုတာ ခွေးရော ကြောင်ရော တိရစ္ဆာန်တွေ အားလုံး ပါမှာပေါ့နော်။ ဆရာကြီးက ခွေးရဲ့စိတ်ကို ဘယ်လို လုပ်ပြီး လေ့လာသလဲ ခင်ဗျာ’

နိဗ္ဗ။ ‘ဆရာပြောချင်တာက လူရော ခွေးရော ကြောင်ရော သတ္တဝါဟူသမျှမှာ တညီတညွတ်နည်း ရှိတတ်တဲ့ သဘာဝ တစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒါကို ဆရာ လေ့လာတယ်’

ဒု။ ‘ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး လေ့လာလို့ဖြစ်နိုင်မလဲ ဆရာကြီး ရယ်’

နိဗ္ဗ။ ‘သတ္တဝါအားလုံးမှာ သိတတ်တယ်ဆိုတဲ့ သဘော တရားကလေး၊ လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့ သဘောတရားကလေး ရှိကြ တာချည်းပဲ။ ဒါမျိုးမရှိတဲ့ သတ္တဝါ မရှိဘူး။ ကိုယ့်မှာရှိနေတဲ့ သိတတ်ခြင်းဆိုတဲ့ သဘာဝကလေးကို စောင့်ကြည့် နေလို့

ထူးခြားချက်ကလေးများကို တွေ့ရတဲ့အခါမှာ သတ္တဝါအား
လုံးမှာလဲ ဒီအတိုင်းပဲလို့ သိနိုင်တာပေါ့ မောင်ရဲ့

ပ။ ‘လိုချင်မှုဆိုတာကော ဆရာကြီးရယ်’

နိပ။ ‘ဒါဟာလဲ သတ္တဝါတိုင်းမှာ ရှိစမြဲပဲ။ ပေါ်လာ
ခိုက်မှာ ဘယ်ပုံ၊ ငုပ်နေတော့ ဘယ်ပုံ စသည်ဖြင့် ပြောင်းလဲပုံ
တွေကို စောင့်ကြည့်နေလျှင် ဉာဏ်အသစ်အဆန်းတွေ ပေါ်
ပေါက်လာတယ်’

ဒု။ ‘ဟုတ်သော့ဟုတ်ပါရဲ့ ဆရာကြီးရယ်။ ကျွန်တော်တို့က
စာပေနဲ့ စာအုပ်အကြောင်းကို ပိုပြီး အသိသတင်းလာကြလို့
စာပေအကြောင်းကို ဆွေးနွေး မေးမြန်းပါရစေ ခင်ဗျာ။
ဒါတွေက တရားတွေဖြစ်ကုန်ပြီ ဆရာကြီး’

နိပ။ ‘ဆရာကြီးကလဲ တရားဟောချင်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။
သဘာဝအကြောင်းကို ပြောမိခြင်းပါ။ ကိုင်းလေ မေးချင်တာ
မေးကြပါ။ ဆွေးနွေး ပြပါ’

ပ။ ‘သုနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ လမ်းမှာ တိုင်ပင်လာကြတယ်။
ဘယ်လိုစာအုပ်မျိုးကို ဖတ်ထိုက်ပါသလဲလို့ ဆရာကြီးရဲ့ ထင်မြင်
ချက်ကို မေးချင်ပါတယ်’

နိပ။ ‘တစ်သက်တာ မှတ်တမ်းထဲမှာ အင်္ဂလိပ်ပညာရှိကြီး
ဖရန်ဆစ်ဘေကော့နီက စာအုပ် သုံးမျိုး ရှိတယ်လို့ ရေးခဲ့ဖူး
ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ဖူးတယ်။ မြည်းကြည့်ထိုက်တဲ့ စာအုပ်၊
မျိုးချရတဲ့ စာအုပ်၊ ညက်ညက်ပါးအောင် ဝါးပြီး အစာချယူရ

ယောမင်းကြီးစာပေ

တဲ့ စာအုပ်ရယ်လို့ သုံးမျိုးရှိပါတယ်တဲ့ ဆိုတယ်။ ဆရာကတော့
‘စာအုပ်’ အနေနဲ့ မပြောဘဲ ‘စာ’ အနေနဲ့ ခွဲခြားပြီး ပြောချင်
တယ်။ စာအုပ်ဆိုတော့ သတင်းစာတို့၊ ဂေဇက်တို့၊ ဂျာနယ်
တို့တွေ မပါဘဲ ကျန်နေရစ်မှာစိုးလို့ အားလုံး ပါအောင်
သိမ်းသွင်းပြီး ‘စာ’ လို့ ခေါ်ချင်တယ်’

ဇု။ ‘ကောင်းပါတယ်ခင်ဗျာ။ ဆရာကြီးက ဘယ်လိုများ
ပိုင်းခြားချင်ပါသလဲ’

နိုပ်။ ‘ဆရာကလဲ ကေးန့်လိုပဲ သုံးမျိုး ပိုင်းခြားလိုက်
မယ်—

- (၁) အပျင်းပြေဖတ်ရတဲ့ စာမျိုး
- (၂) ဗဟုသုတအဖြစ်မှတ်သားရတဲ့ စာမျိုး
- (၃) စဉ်းစားဉာဏ်ကို နှိုးဆွပေးတဲ့ စာမျိုး ဆိုကြပါစို့။
မောင်တို့’

ဗ။ ‘ဒီပြင်အမျိုးအစားကော မရှိဘူးလား ခင်ဗျာ’

နိုပ်။ ‘အင်္ဂလိပ်ပညာရှိကြီး ဘေကော့န့်ကို တုပပြီး သူ
ပိုင်းခြားတဲ့အတိုင်း ပိုင်းခြားလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်’

ဇု။ ‘ဆရာကြီးက အင်္ဂလိပ်စနစ်ကို တော်တော် မှီးချင်
တာကိုး ခင်ဗျ’

နိုပ်။ ‘စာပေမှရေးရာနဲ့ပတ်သက်လို့ သူတို့ဆီက နည်းနာ
ယူခဲ့မိလေတော့ သူတို့ကို လက်မလွှတ်နိုင်အောင် ဖြစ်နေလို့ပါ
မောင်ရယ်။ နားထောင်ပြီးလို့ အဆုံးကျတော့ လိုလားလျှင်

ဒုတိယအကြိမ်

ဖြည့်စွက်နိုင်ပါတယ်။ မကျေနပ်လျှင် စောဒက တက်နိုင်ပါတယ်။ ပြင်ဆင်နိုင်ပါတယ်။ ဆရာက တယူသန့်ကြီး Dogmatic မဟုတ်ပါဘူး။

ဒု။ ‘ကျွန်တော်တို့ ပြင်ဆင်စရာလိုမယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာကြီး အမိန့်ရှိပါခင်ဗျား’

နိပ။ ‘အပျင်းပြေဖတ်ရတဲ့စာမျိုး အကြောင်းကို ပြောကြစို့။ ဒီအထဲမှာ ဝတ္ထုဟာ အများဆုံးပါဘဲ။ ဘာပြောပြော အပျင်းပြေတာကတော့ အမှန်ပဲ။ တစ်ချို့လူကြီးတွေ ပြောလေ့ရှိတယ်။ ဝတ္ထုဖတ်လို့ ဘာအကျိုးရှိမလဲ တဲ့။ စာကြီးပေကြီးတွေ ဖတ်မှပေါ့တဲ့။ သားသမီးများကို ဆုံးမလေ့ရှိကြတယ်။ လူက ပျင်းနေလို့မို့ အပျင်းပြေအောင် လုပ်ချင်တဲ့အခါမှာ ဘယ်ကလာပြီး စာကြီးပေကြီးတွေ ဖတ်ချင်မှလဲမောင်ရယ်။ ဘယ်သူ ဘာပြောပြော အပျင်းပြေစေဖို့ အတွက်တော့ ဝတ္ထုဟာ ဆေးကောင်း တစ်ခုဘဲ’

ပ။ ‘ဝတ္ထုတိုင်း အပျင်းပြေပါ့မလား ဆရာကြီးရယ်’

နိပ။ ‘ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ ဝတ္ထုမျိုး ဖတ်ရလျှင်တော့ အပျင်းပြေတယ်လို့ ယူဆရပေမယ်’

ဒု။ ‘ဝတ္ထုမဖတ်ချင်တဲ့လူအဖို့ကော ဆရာကြီးရယ်’

နိပ။ ‘ဒီလူမျိုးဟာ လောကကြီးမှာ တပန်ရှိတယ်လို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။ လူဆိုတာ တစ်ပတ်တစ်လှည့်တော့ပျင်းတတ်ကြတာပဲ။ ပျင်းတဲ့အခါမှာ ဖျော်ဖြေဖို့လိုတယ်။ ဖျော်ဖြေမှုအမျိုးမျိုးရှိတဲ့

ယောမင်းကြီးစာပေ

အနက် စာဖတ်ခြင်းကဲ့သို့ ပိုက်ဆံကုန်သက်သာတာ ဘယ်မှာမှ မရှိဘူး၊ ဘိုင်စကုတ်ကြည့်ခြင်း၊ ပဲ့ကြည့်ခြင်း၊ ဟိုဟို သည်သည် လျှောက်လည်ခြင်း၊ ဟိုတယ်တက်ခြင်း ဆိုတာတွေဟာ ပိုက်ဆံ အကုန်အကျ များတာချည်းပဲ မဟုတ်လား’

ပ။ ‘ပျင်းတိုင်း စာချည်း ဖတ်နေနိုင်ပါ့မလား ဆရာကြီး ရယ်’

နိုပ်။ ‘ဒါကတော့ ဂွမေးရာကျပါတယ်မောင်၊ ဆရာ ပြော လိုခြင်းကလူတိုင်းသည်ဖျော်ဖြေမှုအတွက်ပိုက်ဆံကုန်အနည်းဆုံး ဖြစ်တဲ့ ဝတ္ထုဖတ်ခြင်း အလုပ်ကို လေ့ကျင့်ထားထိုက်ကြောင်း ပြောလိုခြင်းပါ၊ ရမ်းချဉ်သီးဟာဗီတာမင်ဇာတ်ပါတယ်ဆိုပေ မယ့် ခရမ်းချဉ်သီးချည်းတော့ စားနေနိုင်ပါ့မလား မောင်ရယ်၊ အခြား တစ်နည်းဘယ်ဖို့ ဖျော်ဖြေမှုကလေးမျိုးလဲ တစ်ခါတစ်ရံ လိုပေဦးမှာပေါ့မောင်ရဲ့’

ပ။ ‘ဘယ်လိုဝတ္ထုမျိုးကို ဖတ်ဖတ်ပါလား ခင်ဗျာ’

နိုပ်။ ‘ဝတ္ထုရွေးချယ်နည်းအကြောင်း ပြောခြင်း မဟုတ် သေးပါဘူး၊ ဝတ္ထုဖတ်ခြင်း၏အပျင်းပြေမှုတည်းဟူသောအကျိုး တရားအကြောင်းကို ပြောနေခြင်းဖြစ်ပါတယ်’

ဒု။ ‘သည်းခံပါ ဆရာကြီးခင်ဗျား၊ သို့သော် ဝတ္ထုဖတ်ခြင်း သည် အပျင်းပြေဖို့သက်သက်မျှတော့ မကဘူးပေါ့ခင်ဗျာ’

နိုပ်။ ‘ဘယ် ကလိမ်မှာလဲ မောင်ရယ်၊ အညံ့ဆုံး ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားတစ်ခုကို ဖော်ပြနေခြင်းဖြစ်တယ်’

ဒုတိယအကြိမ်

ပ။ ‘ရွှေကိုဆက်ပါတော့ ဆရာကြီး’

နုပ။ ‘နံပါတ် (၂) ဖြစ်တဲ့ဗဟုသုတအဖြစ်မှတ်သားရတဲ့စာပေ မျိုးကိုဆိုပါတော့။ ဒီအထဲမှာဘာသာရေးဆိုင်ရာကျမ်းဂန်များ၊ ဒီပနီများ၊ မိမိဝါသနာပါတဲ့ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ စာပေများ၊ သတင်းစာ၊ ကျန်းမာရေး၊ မဂ္ဂဇင်းပေါ့ မောင်ရယ်’

ဒု။ ‘သတင်းစာ ဖတ်ရာမှာ အပျင်းပြေ သဘောမျိုးကော ပါတယ်မဟုတ်ဘူးလား ဆရာကြီး’

နုပ။ ‘ပါတော့ပါပါတယ်၊ အပျင်းပြေဖတ်ကြတဲ့ လူများ လဲ အတော်များကြပါတယ်၊ မီးရထား ကြိတ်တာတို့၊ ကား မွှောက်တာတို့၊ ဘုန်းကြီး ဖဲရိုက်လို့ အဖမ်းခံရတာတို့၊ လင် နောက် လိုက်ပြေးတာတို့၊ ဗလက္ကာရ ပြုကျင့်တာတို့ အစရှိ တဲ့ သတင်းတွေဟာ အပျင်းပြေသဘောမျိုး ဖတ်ကြတာပဲ။ ဒီလို သတင်းမျိုးတွေလောက်ရွှေ့ပြီးဖတ်တဲ့လူတွေလဲ အင်မတန် များပါတယ်၊ ဖြစ်သင့်တာကတော့ မှတ်သားထားလောက် အောင် ဗဟုသုတဖြစ်သောက်တဲ့ သတင်းမျိုးကို အလေးပေးပြီး ဖတ်သင့်ကြတာပဲ၊ ဆရာက လူတွေလုပ် ကြပုံကိုပြောခြင်းမဟုတ်၊ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်ပုံကို ပြောနေခြင်းဖြစ်ပါတယ်’

ပ။ ‘မဂ္ဂဇင်းတွေမှာတော့ အပျင်းပြေ ဝတ္ထုရော ဗဟုသုတ အချို့ရော စဉ်းစားစရာရော ပါတတ်တယ်မဟုတ်သားခင်ဗျား’

နုပ။ ‘မှန်ပါတယ်၊ ဆောင်းပါးတွေဆိုတာက ဗဟုသုတအဖို့ ရော စဉ်းစားစရာရော ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ သို့သော် စဉ်းစားစရာ ယောမင်းကြီးစာပေ

ဖြစ်အောင် ရေးတတ်တဲ့လူက အင်မတန်ရှားပါတယ်။ ဗဟုသုတ
ဖြစ်စေရအောင် ရေးတတ်တယ်ဆိုလျှင်ပဲ တော်လှပါပြီ’

ဒု။ ‘စာပေ ကျမ်းဂန် ဆိုတာမျိုးကတော့ စဉ်းစားစရာ
မဟုတ်ဘူးလား ခင်ဗျာ’

နု။ ‘ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သို့သော် ပိဋကတ်တော် များက
တော့ လူသမန်များအဖို့ ခဲယဉ်းပြီး အထိုက် အလျောက်
ကလေး နားလည်ဖို့ဟာတောင် ဆရာနဲ့ သင်တန်းတက်ယူကြရ
လေတော့ မှတ်ထားဖို့ သက်သက်လောက်ပဲ ဖြစ်နေတော့တာ
ပါပဲ မောင်ရယ်’

ပ။ ‘ဒီပနီများကကော ဆရာကြီးရယ်၊ ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားဓမ္မကို
လူပြိုနိုးများနားလည်အောင် ရှင်းပြထားတယ် မဟုတ်ဘူးလား
ခင်ဗျာ’

နု။ ‘ပါပါတယ်။ ရှင်းသလောက်တော့ ရှင်းပြကြပါ
တယ်။ သို့သော် ရေးထားပုံတွေက မှတ်သားထားဖို့လောက်ပဲ
ရှိတာပဲ။ စဉ်းစားစရာဖြစ်အောင် ရေးနည်းမျိုး ရေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
က အလွန်ရှားပါတယ်’

ဒု။ ‘ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်ရတာလဲ ဆရာကြီးရယ်’

နု။ ‘အကြောင်းအရာ တစ်ခုကို အစဉ်အလာ အတိုင်း
ဆရာကသင်ပြခဲ့သလို လက်ဆင့်ကမ်းရေးပြတဲ့ကျမ်းမျိုးက များ
တယ်။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်စိုက်ထုတ်စဉ်းစားပြီးမူရင်းအနက်အဓိပ္ပာယ်

ကို စာဖတ်သူများစဉ်းစားနိုင်အောင် ရေးတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက ရှားတယ်’

ပ။ ‘အပျင်းပြေဖတ်ဖို့ စာမျိုးရယ်၊ ဗဟုသုတအဖြစ် မှတ်သား ထားဖို့စာမျိုးရယ် နားလည်ပါပြီ၊ စဉ်းစားစရာ စာမျိုး အကြောင်းကို ပြောပါဦး ဆရာကြီး’

နုပီ။ ‘ဒီစာမျိုးက တော်တော်အရေးကြီးတယ် မောင်တို့ရဲ့၊ နည်းနည်းလောက် အကျယ်ကလေး ချဲ့ပြောချင်ပါတယ်’

ဒု။ ‘ချဲ့ပါခင်ဗျာ၊ ကျယ်ချင်တိုင်း ကျယ်စမ်းပါစေ၊ ကျွန်တော်တို့ ကြားနာချင်ပါတယ်၊ ဒီကနေ့မပြန်ဖြစ်လဲ တစ်ညအိပ်ရုံပေါ့’

နုပီ။ ‘တစ်ညအိပ်ရုံလောက်နဲ့တောင် ပြောလို့ကုန်မယ်မထင်ဘူး မောင်ရေ၊ သို့သော် ဆရာမှာ အလုပ်ကလေး ရှိသေးလို့ သည် တစ်ခေါက် အထိုက်အလျောက်သာပြောပြီး နောက်တစ်ခေါက်မှ ပြောကြပါစို့ မောင်’

ပ။ ‘အမိန့်ရှိပါ ဆရာကြီးခင်ဗျား’

နုပီ။ ‘ပထမအချက်က ဆရာတို့ အရှေ့တိုင်းသားတွေဟာ စဉ်းစားဖို့ အလွန်ပျင်းတယ်၊ ဒါကြောင့်ဗုဒ္ဓက ကာလာမ သုတ်မှာ ဘယ်သူဘယ်ဝါ နာမည်ကြီးလို့ဖြစ်စေ၊ တုံးတမ်း အစဉ်အလာ ဖြစ်နေလို့ဖြစ်စေ လက်မခံနဲ့ဦး၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့် ဆင်ခြင်၊ စဉ်းစားပြီး ကိုယ်တိုင်ကျေနပ်မှ လက်ခံသင့်တယ်လို့ ဟောတော် မူရတယ်၊ လက္ခဏာမှာ အဋ္ဌိယ တိုင်းသားတွေဟာ အစဉ်

ယောမင်းကြီးစာပေ

အလော ဆိုလျှင် မစဉ်းမစား လက်ခံနိုင်တတ်တဲ့ လူတွေနဲ့တူရဲ့။
ဆရာတို့ဆီကလဲ ဒီအတိုင်းပဲ၊ ဘိုးဘေးဘီဘင်က စဉ်းစားထား
ကြတဲ့အတိုင်း လက်ခံ ယုံကြည်လိုက်တာက သက်သာတယ်။
စဉ်းစားနေရတာက အလုပ်ရှုပ်တယ်လို့ သဘောထားကြဟန်
တူပါရဲ့။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆိုပေမယ့် ကာလာမသုတ် အတိုင်း
လိုက်နာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အလွန်နည်းလွန်းတယ်’

ဇု။ ‘ဆရာကြီးက အရှေ့တိုင်းသားကို အသင်သေးပုံ
ရတယ်ကိုး ဆရာကြီး’

နိုပ်။ ‘အရှေ့တိုင်းသား တော်တဲ့အချက်တွေလဲ အများ
ကြီးရှိတယ်။ သို့သော် ဆရာက သူ့လူမျိုး ကိုယ့်လူမျိုးဆိုပြီး
ဖုံးသင့်တာဖုံး ဖော်သင့်တာဖော် မလုပ်ချင်တတ်ဘူး။ စဉ်းစား
ချင်တတ်တဲ့ ဝါသနာနဲ့ ပတ်သက်လို့တော့ အနောက်တိုင်းသား
တွေက ဆရာတို့ထက် သာပေတယ် မောင်တို့ရဲ့’

ပ။ ‘အဏုမြူဗုံးတွေ ဘာတွေ လုပ်တတ်လို့သား ခင်ဗျာ’

နိုပ်။ ‘ဒါက မဆိုင်ပါဘူး။ ဒီပညာက တခြားပါ။
ဆရာပြောချင်တာက စာပေနဲ့ပတ်သက်လို့ ဝေဖန်တတ်တဲ့
အလေ့အကျင့် မရှိကြဘူး မဟုတ်လား’

ဇု။ ‘ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး။ ဒါဟာ ဘာကြောင့်လဲ
ခင်ဗျာ’

နိုပ်။ ‘ဝေဖန်တယ်ဆိုကတည်းက စဉ်းစားတတ်တဲ့ အလေ့
အကျင့်ရှိသူတစ်ယောက် ဖြစ်ရမယ်။ စဉ်းစားဖို့ပျင်းတဲ့ လူက

ဒုတိယအကြိမ်

ဘာမှ မဝေဖန်ချင်ဘူး။ သူတစ်ပါးပြောတဲ့အတိုင်း လက်ဆင့်ကမ်း ပြောချလိုက်တာပဲ။ ဟိုတလောက ဒီတစ်ခေတ်မှာ တော်တော် ကြီးကြီးမားမား မာစတာသတင်းစာဆရာ တစ်ယောက်က မြန်မာစာပေအကြောင်းကိုပြောသွားတယ်။ ဒီခေတ်စာရေးဆရာတွေဟာ ဟိုရှေးက ဦးဩဘာသတို့၊ နဝဒေးတို့ ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေရဲ့ အဆင့်အတန်းကို မမီတော့ဘူးတဲ့။ နဝဒေးတို့၊ ဦးဩဘာသတို့ ကောင်းပုံကောင်းနည်းက ဘယ်လိုပါလဲ။ ဒီခေတ် စာရေးဆရာတွေထက် ဘယ်လိုအချက်တွေမှာ သာပါသလဲလို့ မေးလိုက်လျှင် သူဘာမှပြောတတ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ရှေးကလူတွေက ပြောသွားလို့ သူက နောက်ကလိုက်ပြောခြင်းသာ ဖြစ်ရမယ်။ သူ့ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ပြောခြင်း မဟုတ်နိုင်ပါဘူး။ အမှန်ကတော့ ဒီခေတ်မှာ မြန်မာစာရေးတတ်သူ နည်းပါးခြင်းကတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ သို့သော် ခုလက်ထက် ရေးသားကြတဲ့ မြန်မာစာက တစ်မျိုး။ ဦးဩဘာသတို့၊ နဝဒေးတို့ ခေတ်က အရေးအသားက တစ်မျိုးပါ။ ဥပမာ ဦးဩဘာသကို သတင်းစာ ခေါင်းကြီးတစ်ပုဒ်၊ သို့မဟုတ် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးခိုင်းမယ်ဆိုလျှင် စံနမူနာ တင်ထားလောက်တဲ့ ခေါင်းကြီးတစ်ပုဒ် ဖြစ်ကောင်းမှဖြစ်မယ်။ ဦးပုညရေးလျှင် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒီခေတ်က အဖွဲ့အနွဲ့ခေတ်မဟုတ်၊ အလှအပခေတ်လဲ မဟုတ်၊ စာဖတ်သူ အမြန်ဆုံး နားလည်ပြီး လေးလေးပင်ပင်ရှိတဲ့စာမျိုး ရေးတတ်ဖို့က အရေးကြီးပါတယ်’

ပ။ ‘ခေတ် လူတွေကို ညံ့တယ်ဆိုလို့ မခံနိုင်ဘူးလား ဆရာကြီး’

နုပီ။ ‘ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ လူညံ့တွေ ပေါ်နေသေးတာက တော့ ဟုတ်ပါတယ်။ သို့သော် နဝဒေးတို့၊ ဦးဩဘာသတို့နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကတော့ နေရာမကျပါဘူး။ ကဗျာတို့ လင်္ကာတို့ ဘက်က ညံ့တယ်ဆိုလျှင်တော့ (ဆရာကိုယ်တိုင်လဲ နား မလည်ပါဘူး) ဟုတ်လေမလား မဆိုနိုင်ဘူး။ စကားပြော ဘက်ကတော့ ပုံစံချင်းမတူတဲ့အတွက် နှိုင်းယှဉ်ဆိုက်တယ်မထင် ပါဘူး’

ဒု။ ‘စဉ်းစားဉာဏ် နှိုးဆွပေးတဲ့ စာပေမျိုးအကြောင်းကို ဆက်ပါဦး ဆရာကြီး’

နုပီ။ ‘အကြောင်းအရာတစ်ခုဟာ ဟုတ် မဟုတ်၊ မှန် မမှန်၊ သဘာဝကျ မကျကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစား ဆင်ခြင်လိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး နည်းပါးပြီး၊ ရှေးကလူများ သွားထားတဲ့ လမ်း ကြောင်းအတိုင်း ထပ်ပြီးလိုက်တတ်တဲ့ လူများသာ ပေါ်များ တယ်လို့ ခုနက ပြောခဲ့တယ်မဟုတ်လား’

ပ။ ‘ဟုတ်ပါတယ် ဆရာကြီး’

နုပီ။ ‘မြန်မာပြည်အပါအဝင် ဆရာတို့ အရှေ့တိုင်းသား များဟာ သည်အချက်မှာ အနောက်တိုင်းသားများထက် ညံ့ ရာကျတယ်လို့လဲ ပြောခဲ့တယ်မဟုတ်လား’

ဒု။ ‘ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျာ’

နိပ။ ‘စာရေးဆရာများထဲမှာလဲ ဗဟုသုတ အနေနဲ့ မှတ်သားထားစရာ ကလေးတွေကို ရေးသား တင်ပြချင်တဲ့ စာရေးဆရာမျိုးက ပေါ့များတယ်၊ စဉ်းစားစရာ၊ တွေးခေါ်စရာ၊ အကြံသစ်-ဉာဏ်သစ်များ တင်ပြဖို့ ကြိုးစားတဲ့လူက နည်းပါတယ်’

ပ။ ‘ဒါဟာ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆရာကြီး’

နိပ။ ‘မိမိကိုယ်တိုင်က ရှင်းရှင်းပြတ်ပြတ် စဉ်းစားတတ်တဲ့လူ၊ စဉ်းစားရဲတဲ့လူ၊ ထုတ်ဖော် တင်ပြရဲတဲ့လူများကသာ စဉ်းစားစရာ စာပေမျိုးကို ရေးနိုင်တယ်မောင်ရဲ့၊ နုပြောတဲ့ အင်္ဂါမျိုးနဲ့ မပြည့်စုံရင် ဗဟုသုတ ဖြစ်စေဖို့နှင့် ဖတ်လို့ကောင်းတဲ့ ဝတ္ထုမျိုးလောက်သာ ရေးနိုင်မယ်၊ စဉ်းစားစရာမျိုးပါအောင် မရေးတတ်ပေဘူး’

ဒု။ ‘ဆရာကြီးက စာပေသုံးမျိုးအနက် အပျင်းပြေစာပေမျိုးနဲ့ ဗဟုသုတစာပေမျိုးထက် စဉ်းစားစရာပါတဲ့ စာပေမျိုးကို ဖတ်သင့်တယ်လို့ ဆိုလိုခြင်းလားခင်ဗျာ’

နိပ။ ‘ပထမနှစ်မျိုးကို မဖတ်ထိုက်ဘူးလို့ မဆိုလိုပါဘူး၊ သူ့အမျိုးနဲ့သူ ကောင်းတဲ့စာကို ရွေးပြီး ဖတ်တတ်ပါတယ်၊ စာဆိုတာ မျိုးစုံအောင်ဖတ်မှ ပြည့်ဝတဲ့လူတစ်ယောက်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ ဆရာပြောလိုခြင်းကပထမနှစ်မျိုးနဲ့ချည်း တင်းမတိမ်ဘဲ တတိယ အမျိုးအစားစာပေများကိုလဲ လက်မလွှတ်ကြဖို့ ပြောနေခြင်းဖြစ်ပါတယ်’

ယောမင်းကြီးစာပေ

ပ။ ‘တတိယ အမျိုးအစား စာပေမျိုးကတော့ ရှားမှာပေါ့နော်၊ ဆရာကြီးဝတ္ထုတွေထဲမှာ မပါပေဘူးပေါ့’

နိုပ်။ ‘စာရေးသူရဲ့ ဝါသနာအပေါ်မှာတည်ပါတယ်၊ စဉ်းစားတဲ့ အလေ့အကျင့်ရှိတဲ့ စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဟာ ဘာရေးရေး စဉ်းစားစရာကလေးတွေ ညှပ်ညှပ်ပြီး ရေးတတ်တာပဲ၊ သို့သော် ဝတ္ထုထဲမှာထက် သောင်းပါးလိုဟာထဲမှာ သာပြီး တွေ့ရတတ်တယ်ပေါ့လေ’

ဒု။ ‘စဉ်းစားစရာ စာပေမျိုးကိုဖတ်ရတဲ့ အကျိုးကျေးဇူးက ဘယ်လိုတုံး ဆရာကြီး’

နိုပ်။ ‘တစ်ခြားစာပေမျိုးထက် ဒီစာမျိုးက ပညာပါရမီ ဖြစ်စေတတ်တယ်လို့ ဆရာယူဆတယ်’

ပ။ ‘ဘယ်ပုံဖြစ်စေတာလဲ ဆရာကြီးရယ်’

နိုပ်။ ‘အပျင်းပြေတာမျိုး ဖတ်တဲ့လူဟာ...သူ့ အကျိုးက အပျင်းပြေတာပဲရှိတယ်၊ ပြီးတော့လဲ ပြီးရော၊ ဗဟုသုတစာပေမျိုးကလဲ အပျင်းပြေစာပေမျိုးထက်တော့ ကြာရှည်တဲ့အကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်စေတတ်တယ်ပေါ့လေ၊ သို့သော် သူ့အကျိုးက အလွန်ဆုံး တစ်ဘဝလောက်ပဲရှိတယ်၊ သူ့ ဗဟုသုတကို ဟိုဘဝထိအောင် ယူမသွားနိုင်ဘူး၊ သူသေတော့ မေ့ကုန်တာပဲ’

ဒု။ ‘စဉ်းစားရတဲ့ စာပေမျိုးကတော့ နောင်ဘဝထိအောင် မမေ့ဘဲ ပါသွားနိုင်သလား ဆရာကြီးရယ်’

ဒုတိယအကြိမ်

နိပ။ ‘ဒီလိုတော့ မဟုတ်ဘူးလေ....သို့သော် ပါရမီအဖြစ်
နဲ့ ပါသွားနိုင်တယ်’

ပ။ ‘ပါရမီအဖြစ်နဲ့ ဘယ်ပုံ ပါနိုင်ပါသလဲ ဆရာကြီးရယ်’

နိပ။ ‘စဉ်းစားတယ် ဆိုတဲ့အလုပ်ဟာ ဉာဏ်အလုပ်၊ ပညာ
အလုပ်မဟုတ်ရဲ့၊ စဉ်းစားတတ်တဲ့ အထုံကလေးပါမှ စဉ်းစား
နိုင်တတ်တယ်။ နို့မဟုတ်ရင် ရှေးကလူကြီးတွေရဲ့ စကားကို
အလွယ်တကူလက်ခံပြီး ယုံလိုက်ချင်တာပဲ။ ဘယ်သတင်းစာက
ဘယ်လိုရေးတယ်ဆိုရင် ဘုရားဟောလို ယုံလိုက်ချင်တာပဲ။ ဟုတ်
မဟုတ်၊ မှန် မှန်၊ သဘာဝကျ မကျ စဉ်းစားချင်တဲ့လူ၊ စဉ်း
စားတတ်တဲ့လူ ရာခိုင်နှုန်း အင်မတန်နည်းတယ်။ မယုံသင့်တာ
ကိုယုံ၊ ယုံသင့်တာကို မယုံ အလွဲလွဲ အချော်ချော်တွေ ဖြစ်ကုန်
တတ်တယ်’

ဒု။ ‘ဆရာကြီးပြောတဲ့ စာမျိုးကိုဖတ်တော့ စဉ်းစားဉာဏ်
ပွင့်ပြီး အမှားအမှန်တွေကို တစ်ခါတည်း သိသွားရော့လား
ခင်ဗျာ....’

နိပ။ ‘သည့်လိုပြောခြင်း မဟုတ်ပါဘူး၊ ဆရာဆိုလိုတာက
စဉ်းစားစရာ စာပေဆိုတာမျိုးဟာက ဖတ်ကြည့်လိုက်ရင် လူ
တကာယူဆနေကြတဲ့ အယူအဆမျိုးနဲ့ ကွဲလွဲသော်လဲ သဘာဝ
အတော်ကျပုံရတဲ့ အကြောင်းပြချက်ကလေးတွေ ပါရှိလေတော့
စဉ်းစားချင်စဖွယ် ဖြစ်လာတဲ့စာမျိုးကို ခိုလိုပါတယ်။ သူတစ်
ပါးနဲ့ကွဲလွဲတိုင်း လိုက်ပြီး စဉ်းစားမနေနိုင်ဘူး၊ အကြောင်းပြပုံ

ယောမင်းကြီးစာပေ

ဘယ်လိုလဲလို့ ကြည့်ရလိမ့်ဦးမယ်၊ အရမ်းလျှောက်ပြီး ကလောင်
တဲ့ စာမျိုးဟာလဲ ဆရာပြောလိုတဲ့ စာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး’

ပ။ ‘အကြောင်းပြကောင်းကောင်းနဲ့ ရေးထားတဲ့စာမျိုး
ဖတ်တော့ အမြင်မှန်ရရောလား ဆရာကြီး’

နုပီ။ ‘ဒီလိုလဲမဆိုလိုဘူး၊ စာရေးဆရာက ကိုယ့်ထက်ဉာဏ်
သားပြီး ကိုယ့်ကို လှည့်စားသလိုဖြစ်လို့ အမှားနေ့ဘက်ကို ကိုယ်
ပါသွားခြင်းမျိုးလဲ ရှိနိုင်တယ်၊ သို့သော် ကိုယ်မှာ ဉာဏ်နဲ့သေး
လို့ဖြစ်ရခြင်းပဲ၊ စဉ်းစားဉာဏ် ရင့်သန်လာလို့ အဆင့်အတန်း
မြင့်လာတဲ့အခါကျတော့ တော်တော်လူ လှည့်စားလို့မရတော့
ဘူး’

ဒု။ ‘သဘာဝကျ မကျကို ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်ရမှလဲ ဆရာ
ကြီး’

နုပီ။ ‘ဒီစကားဟာ ဒီခေတ်မှာ အင်မတန် လူသုံးများနေ
တယ်၊ တစ်ခုခုကို သဘောကျလာပြီဆိုရင် သဘာဝကျတယ်လို့
ပြောတတ်ကြတယ်၊ သို့သော် သဘာဝကျ မကျကိုဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့
ဉာဏ်ဆိုတာမျိုးက အဆင့်အတန်း အပိုကြီးမြင့်ပါတယ်၊ တော်
တော်လူ မရှိနိုင်ပါဘူးထင်တယ်’

ပ။ ‘ပါရမီရင့်ပုံ ပြောပါဦး ဆရာကြီး’

နုပီ။ ‘စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လောက်အောင် အကြောင်းပြ
ကောင်းကောင်းနဲ့ ရေးထားတဲ့ စာမျိုးကိုဖတ်ပါများတဲ့ လူ
တစ်ယောက်ဟာ နေရာတကာတိုင်းမှာ စဉ်းစားဉာဏ်ကို လက်

မလွတ်ချင်တတ်ဘူး။ စဉ်းစားပြီးလို့ ယုံသင့်မှသူ ယုံကြည်မယ်။ အဲဒီလို စဉ်းစားဖန်များတော့ သဘာဝကျ မကျ ဆုံးဖြတ်နိုင် တဲ့အစွမ်းသတ္တိဟာလဲ သူ့မှာ တိုးတက်လာတယ်။ သည်အလေ့ အထုံဟာသည်ဘဝမှာတင်ပြီးဆုံးမသွားစကောင်းဘူး။ ဝါသနာ ဘာဂီဆက်တိုင်းမှီ ဆိုတဲ့အတိုင်း၊ ဘဝဆက်တိုင်း ပါသွားရမယ်။ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကံအကျိုးပေး နိမ့်ကျတဲ့ဘဝမှာ လူဆင်းရဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ သူတောင်းစားဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ထောင်ကျချင် ကျမယ်။ သို့သော် သူ့ရဲ့ စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်တဲ့ အလေ့အထုံ ဟာကတော့ ဘဝဆက်တိုင်း ပါသွားရမှာပဲ။ ဒီလူမျိုးဟာ မာစီဒီးကားကြီးပေါ်က “လူပေါ်” သူဌေးကြီးထက်သာတယ် လို့ မဆိုသင့်ဘူးလား မောင်ရယ်’

ဒု။ ‘ဒီစာမျိုးကို ဘယ်မှာတွေ့နိုင်သလဲ ဆရာကြီး’

နုပ။ ‘ရေးတဲ့ စာရေးဆရာပေါ်မှာတည်တာပဲ။ ဆရာ ပြောတဲ့ အထုံဝါသနာမျိုးပါလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကရေးလျှင် ဘာရေးရေး စဉ်းစားစရာကလေး မလွတ်တတ်ဘူး။ ဒီစာမျိုး ဘယ်မှာရှိတယ်လို့ မေးမနေနဲ့ စာကို ကောက်ဖတ်ကြည့်လိုက် လျှင် ဆရာပြောတဲ့သဘောမျိုး ပါမပါကို အမောင်တို့ဆုံးဖြတ် နိုင်လောက်တယ် မဟုတ်လား’

ပ။ ‘နားလည်ကောင်းပါရဲ့ ဆရာကြီး’

နုပ။ ‘ဒါကြောင့် စဉ်းစားစရာပါတဲ့ စာပေမျိုးကိုဖတ် ခြင်းသည် ပါရမီပြည့်တဲ့သဘောသက်ရောက်တယ်လို့ ဆရာကြီး ပြောခြင်းဖြစ်တယ်’ ။ ၀ ။

ယောမင်းကြီးစာပေ

‘နွားသိုး’ခေါ် ‘မိုးကြိုး’နှင့် ကျွန်ုပ်

ကျန်ခဲ့သည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလအတွင်း၌ မိုးကြိုး(ဦးအုန်းခင်) သည် ကျွန်ုပ်၏နေအိမ်သို့ သုံးခေါက်တိုင်တိုင် လာရောက်ရာ တစ်ခေါက်တည်းသာ ကျွန်ုပ်နှင့် တွေ့ရသည်။ တတိယအခေါက် မှာ ဘာကိစ္စများ အရေးကြီး၍ သုံးခေါက်တိုင်တိုင် လာနေရ သနည်းဟု ကျွန်ုပ် အံ့သြလျက် လက်ခံစကားပြောရာတွင် အံ့သြ ခြင်းထက် ဝမ်းသာခြင်းဘက်ကပင် အလေးချိန်ပိုသွားပါသေး သည်။ မိုးကြိုးက သူ့အချုပ်ခံရချိန်တွင် ကျွန်ုပ်၏ ‘ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌ မတ္တံ’ စာအုပ်ကို ဝယ်ဖတ်သဖြင့် အလွန် သဘောကျကြောင်း၊ အချုပ်ခံရသောကြောင့်သာ (ပျင်းပျင်းနှင့်) ဝယ်ဖတ်မိခြင်း ဖြစ်၍ အချုပ်ခံရခြင်းအတွက်ပင် ကျေးဇူးတင်ရမလို ဖြစ်နေ ကြောင်း ပြောပြပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ ဆယ်ရက်နံ့လောက် တရားအားထုတ်လိုကြောင်း၊ ကျွန်ုပ် လိုက်နိုင်ပါက ကျေးဇူး တင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောလေသည်။

မျက်နှာလိုက်မိခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် မိုးကြိုးကိုဘေး မျက်နှာ လိုက်မိပါလေပြီ။ ကျွန်ုပ်၏ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုရသည့် စာဖတ်ပရိသတ်

ဒုတိယအကြိမ်

အချို့က (ဦးပဉ္စင်းကလေးများလည်းပါသည်) ကျွန်ုပ်တို့သို့ လာ၍ တရားအားထုတ်နည်းကို လက်ထပ်ဘင်ပြုဖို့ တောင်းပန် ကြသော်လည်း မအားမလပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြကာငြင်းပယ် လိုက်မိသူတို့သာ များပါသည်။ မိုးကြိုးအားမူ ချက်ချင်းပင် ကျွန်ုပ် ကတိပေးလိုက်မိ၏။ ရဟန်းတော်များမှာမူ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်၍ မျက်နှာချို သွေးမည်ဆိုက အကြောင်းကောင်း ရှိပေသေးရာ တယ်သို့ ထံက ဘာဘစ်ခုမျှ မျှော်လင့်ချက် မထားဘဲ ကိုယ့်ကံကိုယ် လုပ်စားရသည့်ကျွန်ုပ်တို့ ရုတ်တရက် ချက်ချင်း ကတိပြုလိုက်မိခြင်းအတွက် ကိုယ့်ဘာကိုယ် အံ့သြမိပါ သေးသည်။ သို့ဖြစ်၍ လာမည့် ဖေဖော်ဝါရီလလောက်တွင် ပုပ္ဖားတောင်သို့ အဘူသွားပြီးတရားအားထုတ်ကြမည့်ရက်ချိန်း သတ်လိုက်ကြပါတော့သည်။

နေရာရွှေ့ရခြင်း

ဖေဖော်ဝါရီလသို့ ရောက်သောအခါ ‘မိုးကြိုး’ မှာလည်း ဦး-ဗိုလ်-သခင်ကိစ္စ တန်းလန်းရှိ၍ ကျွန်ုပ်မှာလည်း မော်စကိုသို့ သွားရန် ကိစ္စ ပေါ်လာသည်နှင့် ပုပ္ဖားသို့ မသွားဖြစ်ကြဘဲ ဇူလိုင်လ ၅ ရက်နေ့တွင်မူ မိုးကြိုး ရောက်သွားပါသည်။ သို့ပါ သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ပုပ္ဖားတောင်သို့ သွားကြရန် အကြောင်းမညီညွတ်သည်နှင့် အမရပူဇော် မဟာဝိနွာရုံကျောင်း တိုက်သို့ သွားရောက်အားထုတ်ကြရန် ဆုံးဖြတ်ကြလေသည်။ ဆရာတော် အရှင် ဇနကဘိဝံသသည် ကျွန်ုပ် ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ဖူးသည့် ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုရဖူးသည့်ပြင် ကျွန်ုပ်

သောမင်းကြီးစာပေ

အကြောင်းကိုလည်း သိတော်မူပြီးဖြစ်၍ 'မိုးကြိုးနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ယောက် တရားအားထုတ်ဖို့ လာကြောင်း လျှောက်ထား သည်တွင် ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း နှစ်ကျောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အထူးတလည် နေရာချထား ပေးရန် စီမံတော်မူပါပေသည်။ ဤအတောအတွင်း ဆရာဝန် ဒေါက်တာ သာလှကလည်း ကျွန်ုပ်တို့အကြောင်းကို ကြားရ၍ ထက်သန်သည့် စေတနာ သဒ္ဓါ တရား ဖြစ်ပေါ်လာသည့် လက္ခဏာနှင့် မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ တရား အားထုတ်နေသမျှကလပ်လုံး နံနက်စာအတွက် တာဝန်ယူဖို့ ကတိပြုပါပေသည်။

အကဲခတ်ခြင်း

ဇူလိုင်လ ၆ ရက်နေ့ညနေတွင် မိုးကြိုးနှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်သွားကြ၍ အရိပ်အာဝါသ ကောင်းလှသည့် ကျောင်းတိုက်ကြီးတောင်ဘက်အစွန်း တစ်နေ ရာတွင် ပြင်ဆင်ထားသည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကလေးများသို့ တစ်ကျောင်းစီ ငင်ကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် 'မိုးကြိုး'၏အရိပ် အကဲကို ကြည့်လျက်ရှိ၏။ အကဲခတ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကား ဤသို့တည်း။ ကျွန်ုပ်သည် အသက် ၃၅ နှစ်အရွယ်တွင် တရား အားထုတ်ပြီး သင်္ကန်းဝတ်ခဲ့စဉ်အခါကမူ မိမိသိသမျှကလေးကို အလွန် ဟောချင် ပြောချင် ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ မည်းခနဲလူရိပ်မြင်လျှင် ဟောလိုက်ချင်၏။ ဤနောက်ပိုင်း၌ ရှုမဝ မဂ္ဂဇင်းတွင် လောကုတ္တရာရေးရာဆောင်းပါးများရေး၍ ဒီဌေဒီဌမတ္တိကျမ်း

စာအုပ် ရိုက်ထုတ်ပြီးသည့်အခါ၌မူကား ကျွန်ုပ်သည် အဟော၊
 အပြောထက် အရေးဘက်၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်းကို ကိုယ်ဟောကိုယ်
 သိသည် တစ်ကြောင်း၊ သိချင်သူရှိလျှင် စာအုပ်ကိုဖတ်လိုမည်၊
 ခက်ခဲနက်နဲလှသော ပရမတ္ထ သဘာဝ အကြောင်းအရာကို
 လေ့ကုန်ခံပြီး လူတွေတိုင်း ဟောပြောခြင်းအားဖြင့် အကျိုးများ
 နိုင်မည် မဟုတ်ဟု သဘောပေါက် နားလည်ထားသည် တစ်
 ကြောင်းကြောင့် တရားနှင့်ပတ်သက်၍နှုတ်ဆိတ်သူတစ်ယောက်
 ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိုးကြိုးက ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ တရား
 အားထုတ်လိုပါသည် ဆိုခြင်း၌ ကျွန်ုပ်ထံမှ နည်းနာနိဿယ ခံယူ
 လိုခြင်း ဖြစ်ပါမူ ဘူကမေးလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ် တောင်းပန်လိမ့်
 မည်ဟု အောက်မေ့ကာ စောင့်ကြည့်နေမိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တပည့်ခံပို့ ခက်ခဲသည်

မိုးကြိုးသည် ကျွန်ုပ်အား မေးမြန်းခြင်းလည်း မရှိသည်နှင့်
 တရားအားထုတ်နည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်က ဆရာလုပ်ချင်
 သည်ဟု တစ်မည်စိုးသည်နှင့် တရားနှင့်ပတ်သက်သည့် သာမန်
 စကားမျိုးမျှသောက်သာ အပြန်အလှန် ပြောကြားပြီး ဆရာ
 တပည့် အပြောမျိုးဆို၍ လုံးဝ မဟာပြောချေ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်
 စဉ်းစားမိပါလေပြီ။ ‘မိုးကြိုး’သည် မဟာစည် ဆရာတော်၏
 ဆရာဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းနာ
 နိဿယအတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့ဖူးသည်ဟု ကျွန်ုပ်အားပြော
 ဖူးရာ ကျွန်ုပ်၏စာအုပ်ကို သဘောကျလှသည် ဆိုသော်လည်း
 အချို့သော နေရာများတွင် အဆင်တူသည့် အချက်သာ

သောမင်းကြီးစာပေ

သဘောကျခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှ အဖြည့်အစွက် သဘော
နှင့် တစ်စုံတစ်ရာ နည်းနာခံယူလိုသောကြောင့် မဟုတ်တန်ရာ။
တစ်ကြောင်းမှလည်း သူသည် သတင်းစာတိုက် ပိုင်ရှင်ကြီး
တစ်ယောက် ဖြစ်ပေသည်။ ငါမူကား ရဟန်းလည်း မဟုတ်။
နာမည်ကြီးသည့် ဓမ္မကထိက တစ်ယောက်လည်း မဟုတ်။ သူ
ထက် အသက်ကြီးရုံမှတစ်ပါး ဘာဂုဏ်ဒြပ်နှင့်မျှလည်း မပြည့်စုံ၊
ငါသို့သော လူတစ်ယောက်ထံမှ နည်းနာနိသျှ တောင်းယူဖို့
အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါပေ အံ့နည်းဟု စဉ်းစားမိပါသည်။ သို့
ဖြစ်၍ ထိုညတွင် မိုးကြိုးသည် သူ့နည်းနှင့်သူ အားထုတ်ဟန်
တူပေရာ ကျွန်ုပ်မှလည်း ပထမညတွင် (ဗုဒ္ဓါရမ္မဏ) ဘုရား၏
ဉာဏ်တော်ကို ဆင်ခြင်အောက်မေ့ကာမျှဖြင့် အချိန်ကုန်လွန်
စေခဲ့ရပါသည်။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်

ဗုဒ္ဓ၏ ဉာဏ်တော်ကို ချီးကျူးသည်ဆိုရာ၌ ကျွန်ုပ်ချီးကျူး
အံ့သြမိပုံကို ရှင်းလင်းဖော်ပြလိုပေသည်။ ဗုဒ္ဓသည် ခပ်သိမ်းသော
တရားတို့ကို သိတော်မူသည့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံ
တော်မူသည်ဆိုခြင်းအားဖြင့် ချားစွာသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့က
ဤအကြောင်းအရာ ထိုအကြောင်းအရာမှစ၍ အလုံးစုံသိတော်မူ
သည်ဆိုကာ 'သောင်းပြောင်း' သဘောဖြင့် နားလည်တတ်ကြ
လေသည်။ အချို့ကမူ ဗုဒ္ဓသည် သံသရာ၏အစကို တိတိကျကျ
ဟောတော်မူခဲ့ခြင်းအတွက်ကြောင့် အလုံးစုံသော တရားကို
သိတော်မူသော ဂုဏ်ပုဒ်နှင့် ပတ်သက်၍ သံသယဖြစ်သကဲ့သို့

ဒုတိယအကြိမ်

ရှိတတ်ကြ၏။ အချို့ကလည်း ဗုဒ္ဓသည် အဏုမြူဗုံးအကြောင်း ကိုလည်း သိသည်။ လေယာဉ်ပျံလည်း လုပ်မည်ဆိုက လုပ်တတ်သည်။ အကျိုးမများသောကြောင့်သာ ဟောတော်မူဘဲထားခဲ့သည်ဟု တွေးဆတတ်ကြ၏။ အချို့ကလည်း ဗုဒ္ဓမကျန်းမမာ ရှိတော်မူသည့်အခါ ဆရာဇိပကကိုခေါ်၍ ကုသစေရမည် ဖြစ်သောကြောင့် လောကီအတတ်ပညာဟူသမျှကို တတ်ကျွမ်းတော် မူပါ၏လော။ အကယ်၍ မတတ်ကျွမ်းနိုင်ဟု ဆိုပါလျှင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဆိုသောဂုဏ်ပုဒ်နှင့် ကိုက်ညီပါမည်လောဆိုကာ သံသယဖြစ်နိုင်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်မူကား တစ်စုံတစ်ခုသော အခြင်းအရာကို ချီးကျူးတော့မည် ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ် နားလည်လက်လှမ်းမီသော အရာမျိုးကိုမှ ချီးကျူးချင်တတ်သည်။ သို့မှလည်း လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ချီးကျူး၍ဖြစ်နိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ် သဘောကျထားသည်။

ကျွန်ုပ် ကြည်ညိုသောဉာဏ်

ရှင်းဦးအံ့။ ဉာဏ်ဟူသည်မှာ သိခြင်းဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရှိပေရာ ပိတ်ထားသောသေတ္တာထဲ၌ မည်သည့်ဝတ္ထုပစ္စည်း ရှိသည်ဟူ၍ သိခြင်း၊ ပထဝီဓမ္မကြီးအလယ်၌ ဘာရှိသည်ဟု သိခြင်း၊ လူတစ်ယောက်၏ စိတ်အကြံကိုသိခြင်း စသည်တို့မှာ ဉာဏ်၏အလုပ်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤအလုပ်မျိုးသည် ခက်ခဲသော အလုပ်များ ဖြစ်ကြသော်လည်း ကျွန်ုပ်သည် ဤသို့သော ဉာဏ်မျိုးကို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ချီးကျူးချင်လောက်အောင် မဖြစ်ခဲ့ချေ။ ဤသို့သော ဉာဏ်မျိုးတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ကမူ မျက်လှည့် (magic)

သောမင်းကြီးစာပေ

အတတ်မျိုးမျှလောက်သာ တန်ဖိုးထားမည် ဖြစ်ကြလေသည်။
ဤမျှလောက်သောဉာဏ်မျိုးကိုမူ လုံလောက်အောင် လေ့ကျင့်
ထားပါက ဖြစ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိကြလေသည်။ သို့ရာတွင်
ကျွန်ုပ်သည် မည်သို့သောဉာဏ်မျိုးမှ အဟုတ်တကယ် ချီးမွမ်း
အံ့ဩပါသည်။ ကိစ္စတစ်ခုဖြစ်သည့်အခါ အကြောင်းတရား
ကား ဤသို့၊ အကျိုးတရားကား ဤနှယ်ဟူ၍ လေ့မသွေ တပ်
အပ် သေချာ တိကျမှန်ကန်စွာ ထောက်၍ပြုနိုင်သော ဉာဏ်ကို
ကျွန်ုပ် ချီးမွမ်းသည်။ ဤဉာဏ်သည် (ကျွန်ုပ်အထင်အားဖြင့်)
လောကတွင် အနက်နဲဆုံး၊ တန်ဖိုးအမြင့်ဆုံးဖြစ်၍ ဂေါတမ
ဗုဒ္ဓ၌ သူတစ်ပါးနှင့်မတူအောင် အပြည့်အစုံ ရှိတော်မူသည်ဟု
ကျွန်ုပ်ယုံကြည်သည့် အတွက်ကြောင့် ဗုဒ္ဓကို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့
ကျွန်ုပ်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တပ်၍ရှင်းခြင်း

ကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်သည့်အခါ အတယ်သို့သော အကြောင်း
ကြောင့် ဖြစ်သည်ကို သူငါကစ မှန်းဆလေ့ရှိကြ၏။ အချို့
လည်း အလဲ့လဲ့အချော်ချော်တွေးခေါ်မိကြ၏။ အချို့လည်း
မှန်တော့မှန်ပါ၏။ သို့သော် အကြောင်း တစ်ခုတလေမျှသာ
တွေးဆတတ်ကြ၏။ အနည်းငယ်မျှသော ပါရမီရှင်များကမူ
အကြောင်း ၂-ခု ၃-ခု မျှကို မှန်ကန်အောင် တွေးတတ်ကြ၏။
သို့သော် သေလုံအောင် တွေးတတ်ကြ၏။ သို့သော် သေလုံ
အောင် တွေးရ၍ ပြည့်စုံခြင်းလည်းမရှိကြ။ ဗုဒ္ဓမူကား ကိစ္စ
တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အကြောင်းပေါင်း များ

စွာတို့ကို တစ်ချက်တည်းနှင့် ပြည့်စုံမှန်ကန်အောင် ဒေါက်ခနဲ ထောက်ပြနိုင်သည့် ဉာဏ်တော်ရှင်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်ယုံကြည်သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဤဉာဏ်တော်ကို အကြည်ညိုဆုံးဖြစ်၏။ ယခုပေါ်လာသော ကိစ္စတစ်ခုကိုအကြောင်းပြု၍ မည်သို့သော အကျိုးတရားများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်ဆိုခြင်းကိုလည်း ဂေါတမ ဗုဒ္ဓမူ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် (ရဟန္တာမကျန်) အမှန်း အဆအားဖြင့်သာ ပြောပြရ၍ မှန်သည်မှားသည် ရှိနိုင်သော်လည်း ဗုဒ္ဓမူကား အကြောင်းတရားများနှင့်တကွ အကျိုးတရားများကို တိုကျမှန်ကန်စွာ တစ်ချက်တည်း ထောက်ပြတော်မူနိုင်သည့် ဉာဏ်တော်ရှင်ဖြစ်လေသည်။ သစ္စာလေးပါးကို ဆရာမရှိ မိမိအလိုလို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူသည်ဆိုခြင်းမှာလည်း ဤဉာဏ်တော်၏ အစွမ်းသတ္တိပင်ဖြစ်လေသည်။

ပြည့်စုံ၍ ရှင်းဦးအံ့

ကမ္ဘာလောက၌ ဤခေတ်လူများသည် လောကကြီးကား စောင်းသည်၊ သို့မဟုတ် ချမ်းသာသုခ ရှိသည်ဟု ထင်မှတ်ကြသည့် အလျောက်၊ လောကကြီးအတွင်း၌ သုခချမ်းသာရှာလျက် ရှိကြသော်လည်း အိန္ဒိယပြည်တွင် ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်၌ လောကကြီးသည် ဆင်းရဲသည်ဟု ယူဆသူများရှိကြ၍ လွတ်ရာ လွတ်ကြောင်း နည်းလမ်းများ ရှာဖွေကြသူများလည်း ရှိခဲ့ကြ၏။

အချို့က အလွန်အမင်း ပြင်းထန်သော အကျင့်မျိုးဖြင့် ကြိုးစားအားထုတ်ကြ၍ အချို့လည်း အားရအောင်ပျော်လိုက်

ဇောမင်းကြီးစာပေ

လျှင် တဏှာကုန်ခန်းသည်ဆိုကာ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကို အစွမ်း
 ကုန် ခံစားကြသည်ဆို၏။ ထိုသူများသည် လောက၏ ဆင်းရဲ
 ခြင်းအကြောင်းကို ရိပ်မိကြဟန်ရှိသော်လည်း လွတ်မြောက်
 ရေး လမ်းစဉ် သို့မဟုတ် လွတ်မြောက်ရာ လွတ်မြောက်ကြောင်း
 တရားကို ရှာဖွေ၍ မတွေ့ကြဘဲ ရမ်းစမ်းပြီး ကျင့်ကြံအားထုတ်
 ကြ၏။ ဗုဒ္ဓမူကား ဒုက္ခ၏အကြောင်းသည် သမုဒယဖြစ်သည်
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းခြင်းအကြောင်းသည် မဂ္ဂင်
 ရှစ်ပါး လမ်းစဉ်ဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း ထိုးထွင်း၍ သိမြင်
 တော်မူသည်။ စင်စစ်မှာ သစ္စာလေးပါးဟူသည်ကား အခြား
 မဟုတ်။ အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုးတရားတို့ပင်ဖြစ်၍ သစ္စာ
 လေးပါးကို သိခြင်းဟူသည် အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုး
 တရားတို့ကို သိသော ဉာဏ်ပင် ဖြစ်ပေရာ၊ အကြောင်းတရား
 နှင့် အကျိုးတရားတို့အနက်တွင် သစ္စာလေးပါး တရားသည်
 အကြီးကျယ် အမြင့်မြတ်ဆုံးသော တရားကြီးပေတည်း။ ဤ
 တရားကြီးကို ဆရာမရှိ မိမိအလိုလို သိတော်မူရုံသာမက (ရင်း
 ကျက်သော) သတ္တဝါ ဝေနေယျတို့ သိနားလည်အောင် ဝေ
 ဟာရ ပညတ်အခေါ်အဝေါ်များ (Coined Words) တီထွင်
 ကာ ဟောပြောနိုင်သည့် ဉာဏ်တော်ကို ကျွန်ုပ်အာရုံပြုကာ
 လှိုက်လှဲစွာ ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လမ်းပြောင်း၍ အားထုတ်ခြင်း

ဦးအုန်းခင်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် ဇူလိုင်လ ၆ ရက်နှင့် ၇ ရက်နေ့
 များ၌ ကိုယ်နည်းနှင့်ကိုယ် အားထုတ်ကြ၏။ သူသည် ကျွန်ုပ်၏

ဒုတိယအကြိမ်

ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ နည်းကို သဘောကျလှသည်ဟု ‘သူ၏ စကား
မစပ်’ ခန်းတွင် ဝန်ခံထားခြင်းကို ဤနောက်ပိုင်း၌ ဖတ်လိုက်
ရသော်လည်း ကျွန်ုပ်ကမူ ကျွန်ုပ်ထံ ဦးတိုက် နားမထောင်ဘဲ
နှင့် ‘ခရေစေ့တွင်းကျ’ ပြောပြခြင်းအားဖြင့် ဆရာ မလုပ်လို
သည်နှင့် စကားစပ်မိလောက်ရုံ အနည်းအကျဉ်းမျှလောက်
သာ ဆွေးနွေးသည့်အနေဖြင့် ပြောပြမိပါသည်။ (တရားဆွေး
နွေးခြင်းနှင့် ‘နည်းခံ’ ခြင်းသည် တခြားစီဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်
နားလည်သည်။)

မေတ္တာနှင့်ပညာ

ကျွန်ုပ်သည် ‘ပညာလမ်း’ ဖြစ်သောဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ (ဝိပဿနာ)
အလုပ်ကို ဦးအုန်းခင်နှင့် အားထုတ်ရာတွင် အားထုတ်
လက်စဖြစ်သော အလုပ်ကို ဆက်လက်အားထုတ်ခြင်းမျှသာဖြစ်
၏။ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံကျင့်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကျမ်းတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့
ရေးသားစီရင်ခဲ့ပြီးသော်လည်း ဒေါသကုန်ခန်း၍ ယခင်ထက်
ပိုင်နိုင်ပြီး ရဲတင်းစွာ ရေးနိုင်သည့် အဆင့်သို့ ရောက်အောင်
ကြိုးစားလိုသော ရည်မှန်းချက်ရှိ၏။ ဤသို့ဖြင့် မိမိအဖို့တိုး
တက်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့အားလည်း သံသယ ကင်းရှင်းအောင်
ရေးပြနိုင်ခြင်းတည်းဟူသော (အတ္တဟိတ-ပရဟိတ) အကျိုး
နှစ်ခု ပြီးစီးစေလိုမည်ဟု သဘောရ၏။ တကွသို့လ် အဖြစ်
အပျက်ကို ကြားရသောအခါ သူတစ်ပါးအား လမ်းပြနိုင်
သည့် ‘ပညာ’ အလုပ်ထက် မေတ္တာအလုပ်သည် ကျွန်ုပ်တို့ တိုင်း
ပြည်အတွက် သာ၍ အရေးတကြီး လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်
သဘော ရရှိလာပါ တော့သည်။ (မေတ္တာ အလုပ်နှင့်

ပတ်သက်၍ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၌ ကျွန်ုပ်၏ အောင်မြင်မှုများ
 အကြောင်းကို တစ်သက်တာ မှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပါ
 သည်။) မေတ္တာတရားသည် လောကနယ်နိမိတ်အတွင်း၌ မည်
 သည့် အရာနှင့်မျှ မတူအောင် တန်ခိုးအာနိသင် ကြီးမားသည်ဟု
 ကျွန်ုပ် ယုံကြည်လျက်ရှိရာ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်တွင် မေတ္တာ စိတ်
 ဓာတ် လုံလောက်အောင် ကြီးမားပြင်းထန်သူ တစ်ယောက်
 နှစ်ယောက်စရှိသည်ဆိုလျှင် တစ်ပြည်ထောင်လုံးအတွက်အသိုက်
 အလျှောက် ငြိမ်းချမ်းခြင်း ဖြစ်စေနိုင်ကောင်းသည် ဟူ၍လည်း
 ကျွန်ုပ် ယုံကြည်၏။

ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်အဖို့၌ မေတ္တာစိတ်ဓာတ် ပြင်းထန်သော
 အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်မည် မရောက်နိုင်မည်ကား မသေချာ။ ရောက်
 နိုင်ခဲ့လျှင် ကျွန်ုပ်အဖို့ လည်းကောင်း၊ တိုင်းသူပြည်သား အဖို့
 လည်းကောင်း ငြိမ်းချမ်းမှု ဖြစ်စေလိမ့်မည်ဟူ၍မူကား သံသယ
 ကင်းရှင်းစွာ ယုံကြည်လျက် ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်
 သည် ဒီဌေဒီဌမတ္တံ ကျင့်စဉ် တည်းဟူသော ဝိပဿနာ(ပညာ)
 အလုပ်ကို ချထားပြီး ရုရှားပြည်၌ လုပ်လက်စရှိခဲ့သည့် မေတ္တာ
 ပွားများခြင်း အလုပ်ကို ပြန်ကောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတော့
 သည်။

ဉာဏ်ရှိသောဦးအုန်းခင်

ဖဆပလ နှစ်ခြမ်းကွဲ၍ ‘သန့်ရှင်းနှင့်တည်မြဲ’ဖြစ်သွားကြစဉ်
 အခါက ဦးအုန်းခင်၏ လုံ့လ ပယောဂကြောင့် ‘သန့်ရှင်း’တို့
 အနိုင်ရခဲ့ပုံကို လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းလက်မဲ့ အခြေအနေမှ
 အမြတ်တော်ကြေး ရှစ်သိန်းခန့် ခွဲခြင်းခံရသည့် သကင်းစာကြီး

တစ်စောင် ပိုင်ရှင် အဖြစ်သို့ ရောက်ရခြင်းကို လည်းကောင်း၊
 ကျွန်ုပ် စောင့်ကြည့် တွေ့မြင်ရခြင်းအားဖြင့် ဦးအုန်းခင်သည်
 လောကီမှု ကိစ္စပိုင်းတွင် ဉာဏ်ခေသော လူတစ်ယောက် မဟုတ်
 ဟူ၍ ကျွန်ုပ် အကဲဖြတ်ခဲ့ဖူးသည်။ တရားဓမ္မနှင့် ပတ်သက်၍မူ
 ကျွန်ုပ် အထင်မကြီးခဲ့ပေ။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ
 ကျင့်စဉ်ကို သူ ဖတ်ပြီးသည့်နောက် ကျွန်ုပ်နှင့် တွေ့ဆုံဆွဲဆွဲနှေး
 ရသော အချိန်မှစ၍ ဤသူကား လောကုတ္တရာ ရေးရာ ဘက်
 တွင်လည်း ပါရမီခံရှိသော လူတစ်ယောက်ဖြစ်ခြင်းကို မမျှော်
 လင့်ဘဲ တွေ့ရှိရသည်။

ဤကဲ့သို့ ကျွန်ုပ် အကဲဖြတ် ရ ခြင်း မှာ အောက်ပါ
 အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤခေတ်၌ ခေတ်ပညာတတ်
 ဆိုသော လူများသည် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် စဉ်းစားတတ်ခြင်း
 အရာတွင် ရှေ့တန်းက ရှိကြသည်ဟု အသိအမှတ်ပြုတတ်ကြ၏။
 ခေတ်ပညာတတ် အတော်များများသည် ကျွန်ုပ်၏ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ
 ကျမ်းစာအုပ်ကို အစမ်းသဘောနှင့် ဖတ်ရှုကြသည်ကို တွေ့ရ၏။
 ထိုစာအုပ်၌ ကျွန်ုပ် အရေးတကြီးအလေးပြု၍ ရေးသားဖော်ပြ
 ခြင်းမှာ သမထအလုပ်နှင့် ဝိပဿနာ အလုပ်တို့၏ ခြားနားပုံ
 အကြောင်းပင်ဖြစ်၏။ များစွာသောခေတ်ပညာတတ် သက်ကြီး
 ရွယ်ရင့်များသည် ကျွန်ုပ်၏အထောက်အထားတင်ပြချက်များကို
 မငြင်းနိုင်ကြသော်လည်း စာတတ် ပေတတ် ရဟန်းမဟုတ်သည့်
 ငတ္ထုရေးသမားတစ်ယောက်၏ စိတ်ကူးဉာဏ်မျှသာဖြစ်သည်ဟု
 ဆုံးဖြတ်ယူဆသည့် လက္ခဏာနှင့် သမထအလုပ်ကို ဝိပဿနာ
 အလုပ် ထင်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ အစဉ်အလာအယူအဆကို မစွန့်လွှတ်

ယောမင်းကြီးစာပေ

နိုင်ဘဲ ရှိကြ၏။ ဦးအုန်းခင်မှာကား ကျွန်ုပ်၏စာအုပ်ကို ဖတ်ရသော အချိန်တွင် ဤလုပ်ငန်းနှစ်ခုတို့၏ ခြားနားပုံကို တော်တော် ရှင်းရှင်းကြီး သိမြင်သွားပုံရသည်။ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်အတွက် အားထုတ်ကြသူများသည် ဤကျင့်စဉ်နှစ်ခုတို့၏ ခြားနားချက်ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားနားလည်ကြဖို့လိုသည်ဖြစ်ရာ ဤကဲ့သို့နားလည်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပါရမီရင့်သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရမည်ကို ကျွန်ုပ် ယုံကြည်သည်။

အနှောင့်အယှက် တွေ့စားခြင်း

လောကုတ္တရာတရားကို ယုံကြည်ကခက်ခဲနက်နဲရသည့်အထဲတွင် တရားအားထုတ်ကြသော ယောဂီများသည် အနှောင့်အယှက် အဖျက်အဆီး အမျိုးမျိုးတို့နှင့် ရင်ဆိုင်ကြရခြင်း များလည်း ကြုံရဖူးလှလေပြီ။ ဦးအုန်းခင်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ အားထုတ်ကြ၍ လေးချက်လောက် မြောက်သောနေ့တွင် ဆရာတော်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် (စာဝါချသောအလုပ်မှ ဆရာတော် အနားယူသော အချိန်၌) မြန်မာစာအရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးမိကြ၏။

ဦးအုန်းခင်က သူသည် မြန်မာစာရေးသားခြင်းအလုပ်တွင် ဤနောက်ပိုင်းခေတ်တွင်မှ အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်မိခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြီးလျှင် သူ၏တိုးတက်လာပုံကို အစွမ်းပြလိုသည့် လက္ခဏာနှင့် ဤကျောင်းတိုက်ရှိ ဦးပဉ္စင်းများနှင့် ကိုရင်များအား မြန်မာစာ အရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍ သင်တန်းပေးလိုကြောင်း လျှောက်ထား၏။ (ဦးအုန်းခင်သည် မြန်မာစာအရေးအသားတွင် ဆရာတော်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အစွမ်းအစကို

နိုင်ဘဲ ရှိကြ၏။ ဦးအုန်းခင်မှာကား ကျွန်ုပ်၏စာအုပ်ကို ဖတ်ရသော အချိန်တွင် ဤလုပ်ငန်းနှစ်ခုတို့၏ ခြားနားပုံကို တော်တော် ရှင်းရှင်းကြီး သိမြင်သွားပုံရသည်။ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်အတွက် အားထုတ်ကြသူများသည် ဤကျင့်စဉ်နှစ်ခုတို့၏ ခြားနားချက်ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားနားလည်ကြဖို့လိုသည်ဖြစ်ရာ ဤကဲ့သို့နားလည်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပါရမီရင့်သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရမည်ကို ကျွန်ုပ် ယုံကြည်သည်။

အနှောင့်အယှက် တွေ့စားခြင်း

လောကုတ္တရာတရားကို ယုံကြည်ကခက်ခဲနက်နဲရသည့်အထဲတွင် တရားအားထုတ်ကြသော ယောဂီများသည် အနှောင့်အယှက် အဖျက်အဆီး အမျိုးမျိုးတို့နှင့် ရင်ဆိုင်ကြရခြင်း များလည်း ကြုံရဖူးလှလေပြီ။ ဦးအုန်းခင်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ အားထုတ်ကြ၍ လေးရက်လောက် မြောက်သောနေ့တွင် ဆရာတော်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် (စာဝါချသောအလုပ်မှ ဆရာတော် အနားယူသော အချိန်၌) မြန်မာစာအရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးမိကြ၏။

ဦးအုန်းခင်က သူသည် မြန်မာစာ ရေးသားခြင်းအလုပ်တွင် ဤနောက်ပိုင်းခေတ်တွင်မှ အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်မိခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြီးလျှင် သူ၏တိုးတက်လာပုံကို အစွမ်းပြလိုသည့် လက္ခဏာနှင့် ဤကျောင်းတိုက်ရှိ ဦးပဉ္စင်းများနှင့် ကိုရင်များအား မြန်မာစာ အရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍ သင်တန်းပေးလိုကြောင်း လျှောက်ထား၏။ (ဦးအုန်းခင်သည် မြန်မာစာ အရေးအသားတွင် ဆရာတော်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အစွမ်းအစကို

အလာမှာ ကျွန်ုပ်ရေးပုံနှင့် တူလှသည်ဟု ထင်လာပြန်၏။ ဆက်လက်၍ နားစိုက်မိရာတွင် အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ကျွန်ုပ် နားလည်လာ၍ ကျွန်ုပ်၏ တစ်သက်တာမှတ်တမ်းစာအုပ်ထဲမှ ဖြစ်ခြင်းကို သိလာ၏။

ဦးအုန်းခင်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ သူ၏လက်ထဲ၌ ကျွန်ုပ်၏ ‘တစ်သက်တာ မှတ်တမ်းနှင့် အတွေးအခေါ်များ’ စာအုပ်စတုတ္ထတွဲကို တွေ့မြင်ရလေ၏။ ထို့နောက် ဦးအုန်းခင်က ‘ဒီစာပိုဒ်ဟာ ရွှေဥဒေါင်းရေးတဲ့ စာပိုဒ် ဖြစ်တယ်။ ဒါမျိုးကို မရေးကြလေနဲ့’ဟု ပြောလိုက်သည်နှင့် ကျွန်ုပ် တိုး၍ စိတ်ဝင်စားလာပြန်သည်။ ဦးအုန်းခင်က ဆက်လက်၍ ‘ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ဒီဝါကျဟာ ရှည်လွန်းတယ်။ သူလို စာရေးဆရာမျိုးသာ ရေးတတ်တယ်။ ဒီလိုဝါကျမျိုးကို ကိုရင်များ အတုခိုး ရေးလျှင် ရှုပ်ကုန်မယ်၊ ဖတ်လို့ကောင်းမှာ မဟုတ်ဘူး’ဟု ပြောလေသည်။ ထို့နောက်တွင် ဦးအုန်းခင်သည် ကျွန်ုပ် ရေးသော မြန်မာစာနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းပြတ်သားခြင်း အစရှိသည့် ကောင်းသော အချက်အလက်များကိုလည်း ပြောပြလေသည်။ စာရေးဆရာတို့မည်သည်မှာ မိမိတို့ရေးမည့် စာနှင့် ပတ်သက်၍ အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်ခြင်းကို ကြားရသည့်အခါ စိတ်မဝင်စားဘဲ မနေနိုင်တတ်သည့် မေ့တာအတိုင်း ကျွန်ုပ်သည် သူ၏သင်တန်းကို ဆက်လက်၍ နားစိုက်မိပါတော့သည်။ ဦးအုန်းခင်သည် ကျွန်ုပ် အားထုတ်ခြင်းကိုပျက်အောင် ဖျက်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သင်တန်းပေးခြင်း ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် သူ၏ ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်လေပြီဟု ဆိုရပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်

ဆိုသော် ကျွန်ုပ်သည် မေတ္တာပွားခြင်းအလုပ်ကို လက်လွှတ်ပြီး သူ၏လက်ချာကို နားစိုက်မိခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏ စာအကြောင်း ဝေဖန်ခြင်းကို ကြားလိုသောကြောင့်ချည်း မဟုတ်။ သူသည် မြန်မာစာပေ အရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍ ဘယ်လောက်များ နားလည်လေသနည်းဟု သိလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်ကိုဝန်ခံရလျှင် သူသည် မြန်မာစာပေ အရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်ထင်မိသည်ထက် ပိုပြီးနားလည်ပုံ ရသည့် အလျောက် အဆစ်အပိုင်းကျကျ ပြောတတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။

ခင်မင်ရင်းနှီးမှု တိုးတက်ခြင်း

သမထအလုပ်ဖြစ်စေ၊ ဝိပဿနာအလုပ်ဖြစ်စေ၊ မေတ္တာပွား များခြင်းအလုပ်ဖြစ်စေ စိတ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ရသည့် အလုပ်မျိုး ဟူသမျှသည် ဖေစီးသန်လှသောချောင်းထဲတွင် လှော်ခတ် ဆန် တက်ရခြင်းနှင့် တူလှသည်။ အလွန်အားစိုက်နိုင်လှပါမှ တစ်မှိုက် တစ်ထွာ ဆန်တက်နိုင်သည်ဖြစ်ရာ တစ်ခဏလေးမျှ ပေါ့လျော့ လိုက်မည်ဆိုလျှင် ဖာလုံမက မိုင်ချည်တောင် မြောပါသွားနိုင် လေသည်။ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ဦးအုန်းခင်‘လက်ချာ’၌ မိနစ်ပိုင်း လောက်မျှ အာရုံစူးစိုက်မိရာတွင် မေတ္တာပွားခြင်း အလုပ်၌ တစ်ဖန်တည်၍မရတော့ဘဲ စကားပြောခြင်း အလုပ်ဖြင့် မြောပါ သွားခဲ့လေပြီ။ အခြားရက်များ၌ ဆရာတော်ကြွလာ၍ လောကီ အကြောင်းအရာများနှင့် တရားဓမ္မ အကြောင်းမှုစ၍ ဆွေးနွေး ကြရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် စကားပြောနေကြသည့် အတွင်းမှာ ပင် တစ်ချက်တစ်ချက် ဘရိတ်အုပ်ကာ မေတ္တာအလုပ်ကို သတိ

ရ၏။ ထိုနေ့မှစ၍မူကား ကျွန်ုပ်သည် ဦးအုန်းခင်နှင့် လည်းကောင်း၊ ဆရာတော်ကြီးသား သုံးဦးသား စကားပြောနေကြရာ၌လည်းကောင်း အလုပ်နှင့်ပတ်သက်သည့် သဘိ လုံးဝ လွတ်ပြီး သူတို့နည်းတူ လွတ်လပ်စွာ ပြောချင်ရာ ပြောမိပါတော့သည်။ သို့ရာတွင် ဤသို့ လွတ်လပ်စွာ ဖွင့်ဟနှိုးနှောခဲ့ခြင်းအတွက်ကြောင့် အကျိုးရှိသောဘက်ကလည်း များပါ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ဆရာဒကာ သုံးဦးသားသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ယခင်ကထက် အတွင်းကျကျ သိနိုင်ခွင့်ရရှိကြသည့်အတွက် ရင်းနှီးလှိုက်လှဲမှု ရှိလာကြသည်ဟု ကျွန်ုပ် အကဲခတ်မိပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ အပြန်အလှန် သိကြရသည့်အတွက်ကြောင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးအုန်းခင်တို့က ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ မည်ကဲ့သို့ သဘောထားကြသည် မဆိုနိုင်။ ကျွန်ုပ်ကမူ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးအပေါ်၌ ရှေးယခင်ကထက် ခင်မင်လေးစားမှု တိုးလာခဲ့ပါသည်။ အလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍မူ ဦးအုန်းခင်နှင့် ကျွန်ုပ်မှာ ပြောပလောက်အောင် တိုးတက်မှု မရှိလှဘဲ ဆယ်ရက်ပြည့်သော်လည်း ပြန်လာခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ပြန်လာကြ၍ ၁၆ ရက်နေ့ (၁၂ ဆိုလပြည့်နေ့) တွင်မင်းကုန်းဘက်သို့ဒေါက်တာသာလှနှင့်အတူ လိုက်သွားကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက် (သူ့အခေါ်အတွင်း) 'ဆွမ်းဒကာ' ဖြစ်သောဒေါက်တာသာလှသည်တိပိဋက ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရအား ဆေးထိုးရန် မင်းကုန်းဘက်သို့ သွားရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်နှင့် မန်းခေတ် ကိုလှရွှေတို့ပါ လိုက်သွားကြသည်။ ကျွန်ုပ်၏ အောင်မြင်မှုကလေးများနှင့်

ပတ်သက်၍ 'ဝင့်ဝါ' လိုသေးသဖြင့် ဖေ့ပြုရပါဦးမည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဦးဝိစိတ္တသာရအား ကန်တော့ပြီးနောက် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး တစ်လျှောက်လုံးတွင် နာမည်ကြီးလှသည့် အသက် ၈၄ နှစ်ရှိ သီလရှင် ဒေါ်ဓမ္မစာရီ၏ချောင်းသို့ ကူးသွားကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် သီလရှင်ကြီးကို လွန်ခဲ့သည့် ၁၂ နှစ်လောက်က တစ်ကြိမ်တွေ့ဖူး၏။ သီလရှင်ကြီးနှင့်အတူ (၎င်း၏ညီမ) သီလရှင်တစ်ပါးလည်းရှိရာ ၎င်းက ကျွန်ုပ်အား 'ဒကာကြီးရဲ့စာအုပ်ကို မမအား ဖတ်ပြပါတယ်၊ မမက သဘောကျပါတယ်' ဟု ပြောလိုက်သဖြင့် ကျွန်ုပ်အတွက် အားရဝမ်းသာ ဖြစ်သွားမိ၏။ ကျွန်ုပ်၏ 'စာအုပ်' ဆိုခြင်းအားဖြင့် 'ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ' စာအုပ်ကို ဆိုလိုသည်ထင်မိရာ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၌ စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအဖြစ်နှင့် ထင်ရှား ကျော်စောလှသည့် သီလရှင်ကြီး တစ်ပါးက သဘောကျသည်ဆိုခြင်းမှာ ဝမ်းသာစရာကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဦးအုန်းခင်သည်လည်း ကျွန်ုပ်၏မျက်နှာထားကို သတိပြုလိုက်မိပုံ ရသည်။ ထို့နောက် ညီမသီလရှင်က ဆက်လက်၍ 'ဒကာကြီးရဲ့ အာဟာရဖြင့် ကျန်းမာအောင်လုပ်နည်း' စာအုပ်ထဲက ဝမ်းချူတာတို့၊ အစားရှောင်တာတို့ကို မမက 'သိပ်သဘောကျတာပဲ' ဟု ပြောလိုက်ရာတွင်မူ ကျွန်ုပ်၏ ဝမ်းသာမှုသည် ဒီဂရီ ၅၀ လောက် လျော့ဆင်းသွားပါသည်။ ဤအခြင်းအရာကိုလည်း ဦးအုန်းခင် မြင်လိုက်ဟန်ရှိသည်။ (ကျွန်ုပ်ရေးခဲ့သမျှသော စာအုပ်များအနက်တွင် 'ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ' စာအုပ်မှာ လောကုတ္တရာရေးရာ ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ် ဂုဏ်အယူဆုံးဖြစ်ပါသည်။)

နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး

ထို့နောက် ဒေါ်ဓမ္မစာရီကိုယ်တိုင် ကျွန်ုပ်အား ဝမ်းချူခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးအကြောင်းကို မေးမြန်း စုံစမ်းရာတွင် ကျွန်ုပ်က မိမိကိုယ်တိုင် ၎င်းစာအုပ်ကို ရေးကတည်းက (၁၈ နှစ်ခန့်မျှ) ဝမ်းချူလာခဲ့သဖြင့် အကျိုးများလှပုံကိုပြောပြပါသည်။

ထိုအခါ သီလရှင်ကြီးက ‘ဝမ်းသာလိုက်တာ ဒကာကြီးရယ်၊ ဆရာက လုပ်သာလုပ်နေရတယ်၊ စိတ်ထဲမှာ ဒွံဟသံသယမကင်းအောင် ဖြစ်နေတယ်၊ ဒကာကြီးအခုပြောလိုက်တာမှ စိတ်ထဲမှာ ကောင်းကောင်းကြီးရှင်းပြီး ကျေကျေနပ်နပ် ဖြစ်သွားပေတော့တယ်’ ဟု ပြောပေးသည်။ ဤတွင် ဒေါက်တာသာလှက “ဖြစ်မှ ဖြစ်ရပေလေ ဆရာကြီးရယ်၊ ကျွန်တော် ဆရာဝန်တစ်ယောက်လုံးက ပြောတော့မယ့်ဘူးတဲ့၊ စာရေးဆရာကြီး တစ်ယောက်က ပြောတော့မှ ယုံပေတော့တယ်ခင်ဗျား” ဟု ပြောလေရာ ကျွန်ုပ်က ‘ဒါကြောင့်မို့လို့ နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံးလို့ ဆိုရိုးစကား ရှိတယ်မဟုတ်လားဗျ’ ဟု ပြောလိုက်ရသေးသည်။

‘အောင့်’ ရှာမပလိမ့်မည်

သီလရှင်ကြီးများသည် ဦးအုန်းခင်နှင့်ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျန်းမာရေးလေးစားခြင်းကို သိကြပြီးဖြစ်သည့် လက္ခဏာနှင့် (ဦးအုန်းခင်မှာ ဤခေတ်တွင် ‘မိုးကြိုး’ အဖြစ် နာမည်ကြီးလျက် ရှိသော်လည်း တစ်ခေတ်ကမူ လမ်းလျှောက်ခြင်းအလုပ်တွင် ‘ခြေကျင် ဦးအုန်းခင်’ ဟူ၍ နာမည်တစ်လုံးရလောက်အောင် လေ့ကျင့်ခဲ့သူဖြစ်သည်။) ညီမသီလရှင်ကြီးက ကျန်မှတို့ နှစ်ယောက်ကို ကြည့်လျက် ‘ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးကဖြင့် ကလောင်ကလဲထက်၊ လူကလဲ ကျန်းမာ၊ အသက်ချင်းကတော့ ဘယ်လိုနေကြသလဲ’ ဟု မေး

လိုက်ကြသဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် ဦးအုန်းခင်၏မျက်နှာကို လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ အလန့်တကြားနှင့် ‘ဟာ....ဘယ်နှယ်’ ဟု လွှတ်ခနဲ ထွက်သွားခြင်းကို ကြားလိုက်ရသည်။ စင်စစ်မှာ ဦးအုန်းခင်သည် ကျွန်ုပ်သက် ၁၄ နှစ်ငယ်သည်ဖြစ်သေးကြောင်း ဤမေးခွန်းမှာ မမေးထိုက်သော မေးခွန်းဖြစ်ပါလျက် သိလရှင်ခမြာမှာ မျက်စိမှန်ရှာသောကြောင့်ပေလော။ သို့တည်းမဟုတ် ဦးအုန်းခင်ကို ‘နှိပ်’လိုက်ခြင်းပေလော မပြောတတ်ပေ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ဦးအုန်းခင်အား ပြုံးမိစိမျက်နှာထားနှင့် လှမ်းကြည့်လိုက်၏။ ပြုံးမိခြင်းအကြောင်းမှာ သိလရှင်ကြီးက ဒီးဌဒိဌမတ္တံ စာအုပ်အကြောင်းကို ပြောသည်အထင်နှင့် ကျွန်ုပ် ဝမ်းသာကြည်နူးလျက်ရှိရာမှ အာဟာရဖြင့် ကျန်းမာအောင် လုပ်နည်းစာအုပ်အကြောင်း ပြောခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် သိရှိရသည်တွင် မျက်နှာထား ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဦးအုန်းခင်မြင်၍ပြုံးလို့လဲ ခြင်းအတွက် ကျွန်ုပ်က လက်တုံ့ပြန်လိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဦးအုန်းခင်နှင့်ကျွန်ုပ်မှာ အမှတ်မဲ့ မနေတတ်သည့်ဝါသနာရှိသူများ ဖြစ်သည့်အလျောက် ဤအဖြစ်အပျက်ကလေးမျိုးမကြာခဏ ကြုံရ၍ အရသာရှိလှသည်။

မင်းကွန်းရေဆိပ်နှင့် ဦးဝိစိတ္တသာရ၏ချောင်းမှာ နားရီဝက်ခန့်ခရီး ဖြစ်သော်လည်းတောင်တက်တောင်ဆင်းဖြစ်၍အတော်ကလေး ပင်ပန်းသောခရီး ဖြစ်လေရာ အသွားခရီးတွင် ဒေါက်တာသာလှနှင့် သူ၏အဖော်တစ်ယောက် လှည်းပေါ်သို့တက်မည်ပြုစဉ် ဦးအုန်းခင်က ‘ကိုင်း....ဆရာကြီး ရှေ့ကတက်’ ဟု ပြော၏။ ကျွန်ုပ်သည် သာမန်အားဖြင့် အသက်သာခိုချင်၍ လှည်းစီးကောင်းစီးမည်ဖြစ်သော်လည်း ခြေကျင် ဦးအုန်းခင်

တစ်ယောက်လုံး ပါသည့်ဖြစ်သောကြောင့် အကဲခတ်လိုက်သည်
 နှင့် ‘ခင်ဗျားတို့စီးကျပါ၊ ကျုပ်မစီးဘူး’ ဟုပြောလိုက်၏။ ဤတွင်
 လည်းပေါ်သို့တက်ဖို့ ဟန်ပြင်လျက်ရှိသော ဦးအုန်းခင်သည်
 နာမည်ပျက်မည်စိုးသည့် လက္ခဏာနှင့် ‘တစ်ယောက်ကမ္မမစီးဘဲ
 ကျွန်တော်လဲ မစီးပါဘူးဗျာ’ ဟုဆိုကာ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ လမ်း
 လျှောက်ရသည်နှင့် မန်းခေတ် မောင်လှရွှေလည်း လည်းမစီး
 တော့ချေ။ ဒေါက်တာသာလှကမူ ‘ကျွန်တော်တို့တော့ စီးရ
 လိမ့်မယ်ဗျာ’ ဟု ပြော၍ သူ့အဖေနှင့် လည်းပေါ်သို့ တက်
 သွားကြလေသည်။ အပြန်ခရီးတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ခြေကျင်လျှောက်
 ကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် လူတို့၏ (Vanity) ဝင့်ဝါလိုသော
 အခြင်းအရာကလေးများကို ပေါ်လွင်စေခြင်းငှာ ဘာမဟုတ်
 သော ဤအဖြစ်အပျက်ကလေးကို တင်ပြခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်ကို
 ဝန်ခံရလျှင် ကျွန်တော်သည် ‘ခြေကျင် ဦးအုန်းခင်’ ဟူ၍
 နာမည်ကြီးတစ်လုံး ယူထားသည့် ဦးအုန်းခင်ဆိုသောကြောင့်
 အကဲခတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ရာ သူကလည်း (လူပါးကြီးတစ်ယောက်
 ဖြစ်၍) ရိပ်မိသည့် လက္ခဏာနှင့် ကြိုးစားပြီး လမ်းလျှောက်ရှာ
 သည်။ တော်တော်တော့ ဖားဟန်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်က ဤမျှနှင့်ပင်
 မနေသေး။ ဆက်လက်၍ တွယ်လိုက်သေး၏။ ‘လမ်းလျှောက်
 အလေ့အကျင့်ကို ခင်ဗျားတို့က စတင်သွားပြီး နောက်ဆုံးကျ
 တော့ ကျုပ်တို့ပဲ လျှောက်ကျန်ရစ်တော့တာကိုး’ ဟု ကျွန်တော်
 က ပြောရာတွင် သူက ‘ဆရာကြီးတို့ ကျန်ရစ်တော့ ဆရာကြီးတို့
 အကျိုးရှိရစ်တာပဲ မဟုတ်လား’ ဆိုကာ အလျော့ပေးသွားပါ
 တော့သည်။ ၀

ရွှေဥဒေါင်း

အနုပညာ၊ စာပေနှင့် အသိဉာဏ်

၁။ ပါရဂူ ၏ မဟာလူသားဗုဒ္ဓ	၄၀ ကျပ်
၂။ ပါရဂူ ၏ သိဒ္ဓတ္ထ	၃၀ ကျပ်
၃။ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း ၏ အင်နာကရီနီနား	၂၅ ကျပ်
၄။ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း ၏
အကြံဉာဏ်ဖြင့် ကြီးပွားရေး	၃၀ ကျပ်
၅။ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ ဇော်ဟိတ်	၄၀ ကျပ်
၆။ မြသန်းတင့် ၏ ခေတ်သစ်သမိုင်းဦးကာ	၄၀ ကျပ်
၇။ မြသန်းတင့် ၏ ကေရာဇ်တို့၏ဘဏ္ဍာတိုက်များ	၂၀ ကျပ်
၈။ မောင်ပေငါးထွန်း ၏ မာယာ	၂၅ ကျပ်
၉။ မစန္ဒာ ၏ မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုရှည်များ	၃၀ ကျပ်
၁၀။ ဆရာကြီး ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ သိမှတ်စရာ	၃၃ ကျပ်
၁၁။ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း၏
အာဟာရနှင့် ကျန်းမာရေး	၂၅ ကျပ်
၁၂။ ပါရဂူ ၏ စိတ္တရလေခါ	၄၀ ကျပ်
၁၃။ သော်တာဆွေ ၏ ဘဝထိုထို	၄၀ ကျပ်
၁၄။ ပါရဂူ ၏ စကားပြောသော ရုပ်တုများ	၂၀ ကျပ်
၁၅။ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး ၏ မုန်း၍မဟူ	၅၀ ကျပ်
၁၆။ မောင်ထွန်းသူ ၏ အိုလက်ဆီယာ	၂၅ ကျပ်
၁၇။ ပါရဂူ ၏ ပိယဒဿီ	၅၅ ကျပ်
၁၈။ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း ၏
ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္ထံ လက်တွေ့ကျင့်စဉ်	၄၅ ကျပ်
၁၉။ ကျော်အောင် ၏ ဂန္ထဝင် ၁၀	၈၀ ကျပ်
၂၀။ မြသန်းတင့် ၏ တော်လှန်တိုင်း ၏
ဘဝအမြင်နှင့် သမိုင်းအမြင်	၃၃ ကျပ်
၂၁။ ရန်အောင်မောင်မောင် ၏
ထောင်တစ်သက် အတွေ့အကြုံ	
၂၂။ Current English Words &
Phrases by Htin Gyi	
၂၃။ ရန်ကြီးအောင်ရုပ်ပြဇာတ်လမ်း
(ရွှေဥဒေါင်း-ဦးဌေးကိုင်း)	